

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasedeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEČENI - Ul. Risti 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

NEDELJA, 19. FEBRUARJA 1995

Duhovi preteklosti niso obudili demonov

VOJMIK TAVCAR

Pesaro je potrdil to, kar je pred nekaj tedni pokazal prvi pogovor med novima zunanjsima ministroma Slovenije in Italije Zoran Thalerjem in Susanno Agnelli. Po nekaj mesecih ledu in hladnega molka je z novima šefoma diplomacij v odnosih Rim - Ljubljana zavel nov veter.

Nerešeni problemi, s katerimi se morata državi spoprijeti, so isti kot pred nekaj meseci in nedvomno niso lahek oreh. Spremenil pa se je pristop k njihovem reševanju, pravzaprav se je zlasti na italijanski strani spremenil duh. Nič več ni samo zazrtosti v preteklost, ampak si utira pot zavest, da je treba upoštevati predvsem sedanost in postaviti temelje prihodnosti.

Obujanje duhov preteklosti je nevarno, ker se lahko zgodi, da se z duhovi obudijo tudi demoni preteklosti. V odnosih med Slovenijo in Italijo je v zadnjih letih marsikdo poskusil obuditi demone. Če mu ni uspelo je tudi zato, ker je nad ponudbami atavističnih opcij prevladal strateški interes trajne stabilnosti. K temu je prispevalo tudi dejstvo, da so ljudje ob meji - in to na obeh straneh - znali ohraniti treznost in predvsem tiste vezi in tudi drobne vsakodnevne interese, ki so se desetletja spletali ob najbolj odprti evropski meji.

Pozitivno vzdušje v Pesaru je nekoliko skalil samo molk podtajnika Emanueleja Scammacca del Murga na izziv Zorana Thalerja in Darka Bratine o pravicah slovenske manjšine v Italiji. Ali bo tudi v tvornejši klimi zaščita manjšine po evropskih standardih pretrd oreh za italijansko demokracijo?

V hribih sneg, v Trstu dež in burja

TRST - Val slabega vremena je včeraj zajel vso Furlanijo - Julijsko krajino. Medtem ko je v Kanalski dolini in Karniji snežilo (do 50 cm snega na italijansko-avstrijskem prelazu Mokrinje), je v ravnini in pri morju deževalo.

Na Trzasko se je popoldne zvil močan naliiv, zapihala je burja s sunki, ki so dosegli hitrost 101 km/h, shladilo se je za celih 7 stopinj. Zabeležili so več manjših prometnih nesreč in zahtojev.

Na 3. strani

V Aareju zmaga A. Wachterjeve

AARE - Avstrijka Anita Wachter (na sliki AP), ki je slavila na zadnji tekmi pred odpovedanim SP v Sierra Nevada, je zmagala tudi v veleslalomu za svetovni pokal v švedskem Aareju. Druga je bila Svicarka Vreni Schneider, tretja pa olimpijska zmagovalka Italijanka Deborah Compagnoni. Za las je stopničke zgrusila Spela Pretnar, ki je bila četrta. Urška Hrovat, je bila deveta, Natasa Bokal pa je z 21. mestom osvojila prve točke v tej disciplini v letosnji sezoni.

Na 35. strani

PESARO / SIMPOZIJ O ITALIJANSKO-SLOVENSKEH ODNOSIH

Majhen korak k izboljšanju odnosov

PESARO - Majhen korak naprej v slovensko-italijanskih odnosih. Tako je simpozij na to temo, ki so ga organizirali Evropski parlament in pobrateni občini Pesaro in Ljubljana, ocenil predsednik zunanje politične komisije italijanskega senata Giangiacomo Migone.

Srečanje v Pesaru, na katerem sta sodelovala slovenski zunanji minister Zoran Thaler in podtajnik v italijanskem zunanjem ministrstvu Emanuele Scammacca del Murgu in ki je potekal skoraj istocasno s pogovorom pooblaščenec obeh vlad v Ljubljani, je pokazalo, da se v odnosih med Rimom in Ljubljano led počasi topi. Prezgodaj je sicer za kakršnokoli oceno, vendar vse kaže, da na obeh straneh prevladuje pozitivna volja po dialogu. Thaler in Scammacca del Murgosta se sestrata na stiri oči in v tem okviru načela med drugim tudi vprašanje pravic slovenske manjšine v Italiji. (V.T.)

Dini: ukrepi so že nared

RIM - Ministrski predsednik Lamberto Dini je včeraj povedal, da so vladni ukrepi za zavezitev državnega deficita pravzaprav že pripravljeni. O njihovi usodi bo odločal parlament, kjer pa je položaj vse prej kot jase.

Na 2. strani

VOJNA V ČEČENIJI

V Čečeniji v glavnem spoštujejo premirje ki se izteče danes

Ostra kritika Jelcinovega sodelavca na račun političnega vodstva

GROZNI (dpa) - Predstavniki ruskih in čečenskih oboroženih sil so včeraj v Groznej opravili izmenjavo trupel in seznanov ujetnikov. Na srečanju naj bi po poročilih agencije Interfax govorili tudi o možnostih za podaljšanje prekinitve ognja, ki se sicer izteče danes ob 16. uri, vendar podrobnosti pogovorov niso znane.

Nove uničujoče kritike na račun Kremļa in njegovega (ne) reševanja čečenske krize je izrazil tudi Jelcinov svetovalec za nacionalno varnost Jurij Baturin. Baturin

meni, da je odgovornost za krsitve človekovih pravic in žrtve v Čečeniji predvsem na plečih ruskega političnega vodstva, ne pa na strani vojskarskih poveljnikov, kot je trdil predsednik Boris Jelcin. S posegom na Kavkazu so se po njegovem mnenju pokazale vse slabosti ruske vojske doktrine, ki se je popolnoma razblinila. »Čečensko vojno bo treba natančno analizirati, saj se v njej zrcalijo vse praktične in teoretične težave, s katerimi se ubada ruska vojska,« ugotavlja Baturin.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Illy: Italija naj umakne veto

V pogovoru pri ministru za zunanje zadeve Susanni Agnelli je trzaski zupan Illy zahteval, naj Italija umakne veto do odprta pogajanj za vstop Slovenije v ES.

Stran 2

Dvodnevna stavka novinarjev

Po prekinitvi pogajanj za obnovo delovne pogodbe je vsedržavni sindikat novinarjev FNSI oklical dvodnevno stavko. Najprej, in sicer v petek in soboto bodo stavkali novinarji, ki so zaposleni pri dnevnikih in v tiskovnih agencijah. Zato prihodnjo soboto in nedeljo ne bo dnevnikov.

Stran 2

V Dolini se pripravljajo na volitve

V dolinski občini že tečejo priprave na spomladanske občinske volitve. V Boljuncu je bilo v petek srečanje, ki ga je priredila krajevna civilna družba.

Stran 3

Na dražbi zmagal Tripmare

Družba Tripmare si je na dražbi pred trzaskim sodnikom skupaj z norveško Viking zagotovila večinski delež Tripnavija, ki se je v okviru grupe Tripovich ukvarjala s pomorskimi dejavnostmi.

Stran 3

Smrtna nesreča v Redipugli

V silovitem celnem trčenju na državni cesti st. 305 je umrl avtomobilist iz Gradisca.

Stran 8

Diplomatska ofenziva Kozirjeva

BEOGRAD, SARAJEVO - (Reuter, dpa) - Ruski zunanji minister Andrej Kozirjev je poskušal včeraj v Beogradu srbskega predsednika Slobodana Miloševića prepričati, naj ZRJ prizna Hrvasko in BiH v okviru njunih meja. Srbsko priznanje nekdanjih jugoslovanskih republik je najnovejša pobuda skupine za stike. Članice te skupine so vladi ZRJ v zameno za njen »da« ponudile ukinitve ukrepov OZN. S tem naj bi se bolj osamili Srbe na Hrvaskem in v BiH ter preprečili siritev spopadov. Tuji diplomati ne pričakujejo hitrega Miloševićevega odgovora.

Osemdeset ton hrane namenjene približno 160 tisoč civilistom v Bihacu so morali včeraj prepeljati v oporišče bangladeskih mirovnih sil OZN v Veliki Kladusi, saj uporniška Abdičeva policija konvojev s človekoljubno pomočjo ni pustila na območje, ki je pod nadzorom bosanskih vladnih enot. Visoki komisariat ZN za begunce (UNHCR) je sporočil, da bodo konvoji poskušali pot proti Bihacu nadaljevati v začetku tega tedna.

Na sliki: včeraj v Sarajevu

Vse zadnje novosti pri

EDI MOBILI

- EDINO PRODAJNO MESTO -

TRST - Ulica Baiamonti 3 - Tel. (040) 820766

Kuhinje:

morehuzzo

fantoni

MINOTTI

GRATTAROLA

PESARO / SREČANJE NA POBUDO EVROPSKEGA PARLAMENTA

Znamenja otoplitve v odnosih med državama

Thaler: Še prehitro za kakršnokoli oceno

VOJMR TAVCAR

PESARO - »V senatu ne pričakujemo, da bi lahko vladi s čudežno palico kar cez noc resili odprte probleme in sklenili nov dogovor. Pričakujemo pa, da bosta znali zastaviti tak proces dogovarjanja in reševanja problemov, da se bodo odnosi med Rimom in Ljubljano spet vrnili v meje normalnosti.« Te besede predsednika zunanje politične komisije italijanskega senata Giangiacoma Migoneja so odraz tona in duha včerajšnjega srečanja o odnosih med Slovenijo in Italijo, ki so ga v Pesaru priredili Evropski parlament skupaj s pobratenima občinama Ljubljana in Pesaro in na katerem sta sodelovala slovenski zunanji minister Zoran Thaler in podtajnik v italijanskem zunanjem ministrstvu Emanuele Scammacca del Murgo.

Prav prisotnost slovenskega zunanjega ministra na simpoziju, na katerem ni bilo njegovega italijanskega kolega, je bila tisti znak želje po dialogu in dogovornemu reševanju problemov, ki ga je italijanska stran, kot je v zaključku poudaril podtajnik Scammacca, zelo cenila. In tudi senator Migone, ki je po ohladitvi odnosov med Rimom in Ljubljano s svojim obiskom v slovenskem glavnem mestu prispeval k prebijanju ledu med državama, je po koncu simpozija pričano zaupal slovenskemu poslancu Borutu Pahorju, da »smo spet naredili korake naprej«.

Simpozij v Pesaru, na katerem so sodelovali se župana Ljubljane in Pesara Dimitrij Rupel in Oriano Giovannelli, bivši podtajnik v zunanjem ministrstvu Livio Caputo, evropska poslanca Francesco Baldarelli in Renzo Imbeni, v razpravi pa senator Darko Bratina in poslanka Forza Italia Marucci Vascon, je prikazala zapleteni politično-godovinski splet odnosov med Slove-

nijo in Italijo, ki ga bremeni trpka predvojna in medvojna preteklost. Pokazal pa je tudi, da se sedanji vladi in nova sefa diplomacij zavedata, kako nevarno je lahko obujanje duhov preteklosti, ker se lahko zgodi, da se z duhovi obudijo tudi demoni preteklosti. Na to sta z vsebinsko konvergentnimi poudarki opozorila Zoran Thaler in Emanuele Scammacca. V prispevkih in v razpravi so bili prisotni sicer tudi ostrejši in očitajoci toni (zlasti pri Caputu in Vasconovi, pa tudi v nekaterih Pahorjevih odstavkih), vendar ze dejstvo, da je bilo mogoče tudi te posege vtiriti v širši kontekst soočanja in dogovarjanja je bil dokaz volje po preseganju nesporazumov iz preteklosti.

»Mislím, da je trend pozitiven, čeprav je se prehitro za kakršnokoli oceno,« je v izjavi za slovensko televizijo povedal Thaler. »Minister Agnelli in italijanska vlada zelita dati nov im-

pulz pogajanjem s Slovenijo,« je dodal Scammacca. Slovenski zunanji minister in italijanski podtajnik sta izmenjala poglede tudi na stiri oči. Kaže, da je v tem okviru italijanska stran pritiskala, da bi Slovenija dala pred 6. marcem (tedaj bo v Bruslju Evropska zveza spet govorila o pridruženem članstvu Slovenije), se en dokaz dobre volje in odprtosti v odnosu do ezulov, slovenska stran pa je ugotovila, da Italija se prevec povezuje dvostranske in multilateralne odnose. Opozorila je

tudi, na se neresen problem sredstev za kulturne dejavnosti slovenske manjšine. Zoran Thaler je to vprašanje podčrtal se v zaključnem ekspoziju, ko je italijanski strani »predlagal, naj z azurno rešitvijo tega problema izkaže mero svoje pripravljenosti za sodelovanje na tem elementarnem ljudskem nivoju, ki je pomemben tudi kot evropsko vezi-vo«.

Državi naj tekmuje v pozitivni zasciti manjšin, je pozval senator Darko Bratina, ki meni, da bi moralo biti priznanje pravic manjšinam premisa, na kateri graditi meddržavna pogajanja, ne pa sad mednarodnih pogajanj. Podtajnik Scammacca med javnim nastopom na to temo ni odgovoril ne Thalerju ne Bratini, med zaupnim pogovorom pa naj bi zagotovil, da bo vprašanje sredstev za kulturne ustanove slovenske manjšine italijanska vlada rešila s svojim odlokom najbrž ze ob koncu meseca.

ITALIJA / POSEG MINISTRskega PREDSEDNIKA

Dini je napovedal finančne ukrepe

Desnica še dalje izsiljuje s predčasnimi volitvami - Snuje se demokratična levica

RIM - Vlada bo za zaje-zitev državnega pri-manjkljaja v prihodnjih dneh predložila parla-mentu tri zakonske od-loke. Prvi bo vseboval uk-repe za zaje-zitev deficita, drugi za nove posredne ali neposredne davke, tretji zakonski ukrep pa bo spodbudil investicije, posebno na jugu, ki je pod hudim udarom gospodar-ske krize. Ministrski pred-sednik Lamberto Dini je z včerajšnjo napovedjo teh ukrepov skušal nekoliko utisati politične polemike in hkrati zaustaviti vihar, ki že nekaj časa udarja po liri in po borzi.

Vlada vsekakor lahko odobri se tako učinkovite gospodarske ukrepe, ki pa ostajajo na papirju, če koaliciji zmanjka parla-mentarna večina. Dini, ki, kot znano, vodi tehnično vlado, je glede tega poli-tično zelo ranljiv, saj so vsi napovedani ukrepi v celoti odvisni od dobre volje senatorjev in poslan-cev. Dobrsen del strank ima namreč pred sabo le volitve in se zato boji, da bi z morebitno podporo nepopularnim in strogim ukrepom izgubil volilne kosenze.

Desnica je tudi včeraj glasno ponovila, da bo podprla vladne predloge, a le pod pogojem, da se bo Dini jasno opredelil za ju-njske predčasne volitve. Gre za pravo politično iz-siljevanje na kozi države in državljanov, pri kate-rem je posebno aktiven bivši premier Silvio Ber-lusconi, medtem ko je Na-cionalno zavezništvo pre-videjše. Berlusconi in njegovi pri tem poza-bljajo, da je za razpust parlamenta in za sklicanje

volitev po ustavi edini pristojen predsednik re-publike Oscar L. Scalfaro.

Medtem ko ministrski predsednik Dini pri-pravlja finančne in gospo-darske ukrepe, je tajnik DSL Massimo D'Alema napovedal oblikovanje gi-banja Demokratične levi-ce. Vodja hrasta si, kot

kaže, zamislja široko poli-tično zvezo levsredin-skih sil in torej postopno razpustitev DSL, ki jo mnogi obtozujejo, da skuša politično prevladati nad ostalimi levicarskimi silami. O tem bo govora na izrednem kongresu DSL, ki bo najbrž aprila ali maja.

Samomor policista

NUORO - Včeraj dopoldne je prislo v Nuoro na Sardiniji do zagonetne smrti policijskega agenta med obiskom notranjega ministra Antonia Brancaccia. Njegovo truplo so našli v mestnem nogometnem stadionu kmalu potem, ko se je peljal mimo ministrski sprevod.

Umrlemu agentu je bilo ime Antonio Chironi. Star je bil 41 let, doma iz kraja Galtelli v pokrajini Nuoro, sicer pa je bil poročen in oče treh otrok. Vse kaže, da si je vzel življenje. Nekateri njegovi kolegi in karabinjerji so namreč priskoci-li na kraj smrti, kakor hitro se je zaslislal strel, in niso nikogar opazili, da bi se sumljivo oddaljil. Chironi je ležal mrtev v blizini manjše lope za orodje. Ob njem je bila na tleh pistola. Umril je zaradi strela, ki ga je zadel v glavo za levim uhljem. Gotovo je bil strel sprozen iz zelo majh-ne razdalje, saj je bila koža agenta osmojena.

Smrt agenta je seveda močno odjeknila in se posebej prizadela obisk notranjega ministra Brancaccia. Le-ta je prišel v Nuoro, da bi se se-stal s krajevnimi parlamentarci in javnimi upra-vitelji ter se z njimi pogovoril o najbolj perečih problemih, ki se postavljajo na področju javne varnosti v Nuoru in okolici. Na prvem mestu so tu prav gotovo ugrabitve. Ministra so spremljali vladni podtajnik Luigi Rossi in poveljnik poli-cije Ferdinando Masone.

Vest o Chironijevi smrti je uradno objavil nuorski kvestor Pericle Bergamo. Dejal je, da gre »po vsem sodec« za samomor. Isto je potem po-vedal tudi sam notranji minister Brancaccio. Se-veda pa so takoj uvedli preiskavo. Vodil jo bo nuorski namestnik državnega pravdnika Giorgio Latti.

NOVICE

Milijon podpisov za zaplenbo premoženja

TURIN - Milijon podpisov pod zahtevo, da država zapleni premoženje mafijcev in tistih, ki so obsoje-ni zaradi korupcije, ter denar namenjen odpiranju no-vih delovnih mest, uslug itd. To je slogan, ki spremlja ljudsko petico, za katero se je zavzelo združenje »Libera«, v katerem je več kot 400 raznih gibanj in občin v boju proti mafiji. Kot je poudaril duhovnik Luigi Ciotti, ustanovitelj skupine Abele, enega od ustanovnih gibanj združenja Libera, je razkorak med premoženji, ki jih zaplenijo, in tisti-mi, ki jih dejansko ne vrnejo več lastnikom, se ved-no prevelik.

Mafija za atentati v Rimu Firencah in Milanu

FIRENCE - Za atentati leta 1993 v Rimu, Firencah in Milanu, vsaj kar zadeva njihovo zaključno fazo, je zanesljivo samo Cosa Nostra. Tako menijo prei-skovalci, ki so včeraj podali obracun svojega dela. Cosa Nostra je izbrala posamezne osebe, ki so zatem materialno izvršile atentate. Drugače je s tistimi, ki so atentate načrtovali. Pri tem ne izključujejo, da so vpleteni ljudje izven Cose Nostre.

Locatelli »ugaša« Blob

RIM - Ravnatelj Raitre Locatelli ne namerava pod-pisati nove pogodbe za zelo gledano satirično od-dajo »Blob«, pri čemer naj bi se skliceval na neka-tere formalne napake pri formulaciji pogodb. Proti taki nameri so se že izrekle razne redakcije (Blob, Schegge, Vent'anni prima, Blobcartoon, Fuoriora-rio), a tudi predsednik nadzorne komisije Rai Mar-co Taradash.

RIM / TRŽAŠKI ŽUPAN O ODNOSIH S SLOVENIJO

Illy pri Agnellijevi: Italija naj umakne veto

Župana spremljali predstavniki ezulskih združenj

RIM - Tržaski župan Riccardo Illy (na sliki) se je včeraj vrnil na Farnesi-no, da bi zunanjemu mi-nistru Susanni Agnelli orisal svoje predloge za

deblokiranje pogajanj o pridruženem članstvu Slovenije k Evropski zve-zi. Italijanski veto namreč po mnenju tržaskega zu-pana močno oškoduje Trst in vso deželo Furlanijo -

Julijsko krajino, ker jima zapira pot do vzhodnih tržisc.

Agnellijevi je Illy pono-vil svoj predlog o »dvoj-nem tiru«: Italija naj umakne svoj veto na pri-druženo članstvo Slove-nije ter naj po ločenem ti-ru nadaljuje dvostranska pogajanja o odprtih bilate-ralnih vprašanjih. Slove-nija pa bi morala v tem pogledu pokazati dobro voljo, predvsem glede vprašanja imovin ezulov. Po Illyjevem predlogu naj bi Ljubljana dovolila nakup imovin državlja-nom držav članic članic EZ, in torej tudi Italije, to pa v skladu z »oglejskim duhom«. Medtem naj bi se na »drugem tiru« raz-vijala pogajanja o pri-druženem članstvu. Ko bi se pogajanja o bilateralnih

vprašanjih razbila, bi Ita-lija imela še zmeraj mož-nost, da blokira vstop Slo-venije v EZ, ko bi moral ob zaključku pogajanj Bruselj odobriti morebitni sporazum.

Illy je potoval v Rim v nekoliko nevsakdanji družbi: na pogovoru z zu-nanjim ministrom so ga namreč spremljali gen. Luigi Caligaris, bivši koor-dinator Berlusconijevega gibanja Forza Italia, kot »izvedenec«, ter predstavnika istrskih združenj odv. Paolo Sardos Alberti-ni in Giuseppe de Vergot-tini. Iz dosedanjih poročil iz Rima ni razvidno, ali so trije Illyjevi spremljevalci soglasali s predlogi tržaskega župana, ali so med pogovorom s Susan-ni Agnelli zagovarjali drugačna stališča.

ZA OBNOVO POGODBE

V petek in soboto stavka novinarjev dnevnikov in agencij

Pogajanja z založniki so se burno prekinila sredi prejšnjega tedna

RIM - V soboto, 25. in nedeljo, 26. t.m. ne bodo izšli dnevnik. Vsedržavni novinarski sindikat FNSI je namreč zaradi precej burne prekinitve pogajanj z založniki za obnovo delovne pogodbe takoj oklical dvodnevno stavko. Najprej bodo stavkali novinarji dnev-nega casopisja in tiskov-nih agencij, in sicer v pe-tek in soboto (zato dnev-nikov ne bo v soboto in nedeljo). V naslednjem tednu bodo stavkali radij-ski in televizijski novi-narji, medtem ko bodo novinarji zaposleni v re-vijalnem tisku tokratno dvodnevno stavko združili z naslednjo. V precej lahkem predvide-vanju težkega dogo-varjanja z založniki so

namreč novinarji ze pred casom sindikatu izročili zajetnejši stavkovni paket, ki ga upravljajo pogajalci na pogovorih z založniki.

V teh dneh pa se mo-rajo italijanski novinarji spet soočiti z napadi na njihov skrbstveni institut INPGI. Kot piše v zadnji noti izvršni odbor sin-dikata, se v naslednjih mesecih novinarjem obe-tajo precej težavna po-gajanja v zvezi z dvema zelo pomembnima vprašanjema. Novinarji se zavedajo, da je splošen položaj zelo težak, ven-dar pa je tudi treba vede-ti, da gre za napad na av-tonomijo novinarjev in njihovih ustanov, zato je stavka v danih pogojih skoraj neobhodna.

V PETEK ZVEČER USPELA POBUDA CIVILNE DRUŽBE

V Dolini prve priprave na občinske volitve

Težnja po obnovitvi sedanje politične koalicije

DSL, Komunistična prenova, Slovenska skupnost in bivši socialisti Demokratskega foruma si bodo v Dolini prizadevali za obnovo dosedanje občinske koalicije. Ta težnja je pršla do izraza na petkovem zelo dobro obiskanem srečanju, ki ga je v gledališču Prešeren v Boljuncu priredilo gibanje civilne družbe z namenom, da spodbudi stranke k javnemu in predvsem konkretnemu soocanju o bližnjih občinskih volitvah. Vabilo organizatorjev (debatu je vodil Mario Cuk) so se odzvali Giuseppe Mauro (DSL), Darij Brajnik (SKP), Sergij Mahnič (SSK), Viljem Bandi (DF), Roberto Raffaele (Ljudska stranka) in Alessandro Capuzzo (Zelena lista).

Predstavniki civilne družbe (v njej so zastopane vse vasi dolinske občine) so že pred časom oblikovali dokument, v katerem izražajo željo, da bo tudi nova uprava - kot dosedanje - temeljila na sožitju in na ovrednotenju celotne dolinske stvarnosti. Pred petkovo pobudo so se sestali z vsemi političnimi strankami v Obcini, ki so se, kot rečeno, sedaj nekoliko jasneje izrekle o lastnih načrtih in pričakovanjih. Ti načrti so vsekakor za sedaj še precej splošni, zato je v gledališču Prešeren odmeval poziv strankam, naj ta načelna gledanja sedaj dopolnijo s konkretnimi programi ter z imeni kandidatov za župana in za občinski svet.

SKP je mnenja, da bo moral biti novi župan »super partes«, medtem

S petkovega srečanja o upravnih volitvah v gledališču Prešeren v Boljuncu (f.KROMA)

ko DSL izhaja iz temeljnega izhodišča, da mora biti občinska koalicija narodnostno mešana, saj bi bil morebitni etnični spopad poguben za vso dolinsko stvarnost. Za globoko vračsenost nove uprave in novih upraviteljev v krajevni teritorij pa se zavzema SSK, ki pozitivno ocenjuje svoje sodelovanje v Peceničevem odboru. Veliko neznanjo predstavlja tudi v Dolini Ljudska stranka, ki se koleba med sodelovanjem z zmerno levico, kot jo je imenoval Raffaele, ter med oblikovanjem sredinske oziroma konservativne koalicije.

Kot vidimo, smo še pri precej splošnih in tudi dokaj nedorečenih izjavah in stališčih. Politično soocanje pa se je vendarle zacelo.

DRUŽBA TRIPNAVI OSTANE V TRSTU

Tripmare si je zagotovil dražbo

Tripmare je ponudil 10 milijonov več od genovske družbe in ni postavljajl pogojev

TRST - Družba Tripmare, ki jo sestavljajo Ocean, Setamar in Fagioli, si je na včerajšnji dražbi skupaj z norveško Viking zagotovila večinski delež Tripnavija. Pred stečajnim sodnikom Giovannijem Sansonejem je Tripmare ponudil 9,510 milijarde, torej deset milijonov več kot Rimorchiatori Riuniti iz Genove. Tripnavi je bivša družba, ki se je v okviru grupe Tripovich ukvarjala s pomorskimi dejavnostmi in je samostojno upravljala vlačilce v Trstu, Trzicu in Margheri (dejavnost so julija lani dali »v najem Oceanu, ki jo vodi komandant Luigi Cattaruzzi). Poleg tega je imela kontrolo nad dvema drugima družbama, Armamento Trieste in angleško Camshipping.

Tripmare so ustanovili z namenom, da bi skupaj z Vikingom upravljali dejavnosti Tripnavija, ki so jih vzeli v najem. Sedaj, ko je Tripmare zmagal na dražbi, je norveška družba pripravljena kupiti Camshipping, ki Tripnaviju dolguje velike denarje. Predstavniki Rimorchiatori Riuniti so že v prejšnjih dneh zahtevali, da jih razbre-

menijo dolgovi Camshippinga kot tudi zagotovila glede obnove koncesije Luske ustanove za vlačilce. Tripmare ni postavil nobenih pogojev glede na to, da je Viking pokazal veliko zanimanje za Camshipping.

Pogodbo morajo podpisati do 28. t.m. Ponudba Tripmare-Viking predvideva tudi poravnavo 27 milijard, ki jih Tripnavi dolguje bankam, ter 8 milijard lir kreditov stečaja Tripovich (osem milijard). Tripnavi dolguje se 4 milijarde uslužbencem, medtem ko ima od Camshippinga 47 milijard kreditov in nadaljnjih 17 milijard od raznih participacij. Camshipping trenutno »pluje« v dokaj slabih vodah in ni bil zanimiv za grupe, ki ne delujejo na tamkajšnjem področju. Viking pa ima utrjeno dejavnost na naftnih platformah v Severnem morju.

Cattaruzzi je včeraj izrazil zadovoljstvo, ker je »pomorsko in profesionalno« premoženje ostalo v Trstu in je izrazil namen, da se razširijo dejavnost, kar bi lahko prineslo do novih delovnih mest.

NENADNO POSLABŠANJE VREMENA / ZA DANES BOLJ UGODNE NAPOVEDI

Z burjo in dežjem spet v zimo

Kot so napovedovali vremenoslovci, je včeraj bilo deževno, shladilo se je in zapihala je burja. Vreme se je nenadno in močno poslabšalo v prvih popoldanskih urah, ko se je nad Trst in okolico zvil močan naliv. Kmalu je zacela pihati burja s hitrostjo 60 km/h, nekateri sunki pa so celo dosegli hitrost 101 km/h. Zaradi dežja in vetra je temperatura naglo padla za celih 7 stopinj in se ustalila pri 5 stopinjah. Sele zvečer se je spet dvignila na 8 stopinj. Ponekod je padla tudi soda, dežja pa so samo popoldne izmerili 23 milimetrov.

Na cestah so nastale večje luže, sila vode je dvignila več pokrovov odtočnih kanalov. Za-

beležili so precej težav pri prometu, ki je v mestnem središču in na nekaterih pomembnejših vpadnicah skoro popolnoma zastal. Vec ur je bila zaprta Ul. Pindemonte za komercialnim centrom Giulia: z Bosketa so pridri pravi hudourniki in prekrili Ul. Pindemonte s kamenjem in gruščem. Sila vode je premaknila do srede cestnice nekaj parkiranih avtomobilov, ki so jih morali odpeljati s pajkom. Druge avtomobile pa je kamenje poškodovalo. Gasilci morajo ugotoviti, ali je voda poškodovala podporne zidove pod Bosketom.

Težave in zastoji so bili tudi v Barkovljah, ker je voda preplavila Miramarski drevored in so ponekod luže bile globoke tudi do

40 cm. Zaradi preplavljenega cestnišča sočasno zaprli tudi Ul. Annunziata in Starem mestu.

Preplavljena in spolzka cestnišča so včeraj popoldne botrovala večjemu številu prometnih nesreč, vendar brez hujših posledic. Najbolj jo je izkupil voznik, ki je pri Miljah ostro zavrl svoje vozilo in ga je zapeljalo v obcestno drevo: voznik se je samo potolkel, avtomobil peugeot 205 pa je popolnoma uničen.

Gasilci so posegli v 20 primerih zaradi vode, ki je poplavila stanovanja in trgovine, vendar tudi na tem področju niso zaznali večje škode.

Val slabega vremena je včeraj zajel vso Furlanijo - Julijsko krajino: medtem ko je v ravnini

in v obmorskih krajih deževalo, je v visjih predelih snežilo. Prvi sneg se je pojavil že v noci od petka na soboto v Kanalski dolini in okoliskih krajih, v jutranjih urah pa je pričelo snežiti tudi po Karniji. Povsod je snežilo se v večernih urah. Na italijansko-avstrijskem prelazu Mokrinje so zabeležili več kot pol metra svežega snega, pri Belopeskih jezirih pa ga je zapadlo 20 cm. Avtocesta Videm - Trbiz je bila vedno prevozna, z verigami pa se je bilo treba opremiti na vseh krajevnih cestah.

Deželna meteorološka služba predvideva, da se bo danes vreme izboljšalo: oblačno bo, v jutranjih urah bo se pihala burja, vendar manj silovito kot včeraj.

SLOVENSKI KONZUL ŠUŠMELJ ODHAJA

Poslovitev od Trsta

»V Trstu sem preživel izredno zahtevno, a tudi zanimivo obdobje. Tu sem dočakal rojstvo slovenske države in tudi postal njen prvi konzul.« Tako je povedal generalni konzul Jože Sušmelj, ko se je sinoči v prostorih Dijaskega doma Srečko Kosovel v Trstu po več kot starih letih službovanja poslovil od predstavnikov Slovencev v Italiji. Sušmelj je med udeleženci posebno

pozdravil letošnjega Presernovega nagajenca, pisatelja Alojza Rebulo in poudaril, da bomo Slovenci v Italiji se veliko dosegli, če bomo znali sodelovati mimo ožjih političnih in ideoloških opredelitev.

Generalnemu konzulu je v slovo zapel Trzaski oktet, krajši pozdravni nagovor pa je imel tudi podpredsednik deželne sveta Milos Budin.

GOSPODARSTVO / OBČNA ZBORA

Konzorciji za jamstva in posojila dobro poslujejo

V petek so se zbrali na svojih rednih občinskih zborih člani konzorcijev za jamstva in posojila (Congafi) trzaskega združenja industrijev in trzaskih obrtnikov. Oba zbora sta se odvijala v prostorih Trzaskih trgovinskih zbornic in pozdravil ju je novi predsednik zbornice Adalberto Donaggio.

Na občnem zboru konzorcija za jamstva in posojila trzaskih industrijev je podal uvodno poročilo Guido Crechici, ki ga je skupščina potem tudi potrdila na tem mestu. Spomnil je, da je konzorcij nastal leta 1971 in takrat stal samo 41 članov. V tem skoraj četrtstoletju je močno zrasel, saj danes združuje 363 podjetij, podelil pa je za skoraj 610 milijard lir garancij. Lani jih je podelil 89 podjetjem za 18,3 milijarde lir, in sicer s pomočjo prispevkov Dezele in Trgovinske zbornice.

Prav tako uspešno de-

luje tudi konzorcij za jamstva in posojila trzaskih obrtnikov. Kot je spomnil njegov predsednik Fulvio Bronzi, je ta konzorcij nastal leta 1979, danes pa šteje kar 1.412 članov. Tudi lani se je članstvo povečalo, in sicer za 72 enot (167 je novih članov, 95 pa se jih je zbrisalo). Samo v minulem letu je izdal za 7 milijard lir jamstev 173 članom. V resnici vodi kar tri različne sklade, in sicer rednega, ki prejema deželne prispevke, izrednega, ki je namenjen posebnim razvojnim programom in ga prav tako podpira deželna uprava, pa se tretji sklad, ki ga financira Trzaska trgovinska zbornica in je namenjen prenavljanju obrtniških podjetij. Na občnem zboru so pozdravili predsednik združenja Artigianzi Giuseppe Chicco in predsednik SDGZ Boris Siega.

WWF / V SEDEŽU PRI CAVANI

Foto razstava o Trstu med zelenjem in cementom

V prostorih trzaskih sekcije Svetovnega sklada za naravo WWF v Ul. del Sale 4 (zraven Trga Cavana) bo od jutri do 19. marca fotografska razstava na temo »Trst: zelenje ali cement?« Gre za fotodokumentacijo o gradbenih in proizvodnih področjih ter infrastrukturi, ki jih novi regulacijski načrt trzaskih občin predvideva na zelenih območjih.

Združenje naravovarstvenikov ugotavlja, da je urbanistični načrt prirejen za mesto, ki naj bi stelo 270 tisoč prebivalcev. Vemo pa, da je prebivalcev 225 tisoč in da tudi to število nevdružno upada. V trzaski občini je skoro 30 tisoč praznih stanovanjskih prostorov in pride samo 0.55 prebivalca na vsak izkoriščen prostor. Torej ni treba graditi novih stavb, pač pa

bolje izkoristiti obstoječe, trdijo pri WWF. V letih od 1961 do 1991, ko je prebivalstvo upadlo za 9 odstotkov, so zgradili nič manj kot 121 novih stanovanjskih prostorov.

Tudi glede novih proizvodnih področij so zelo kritični: urbanistični načrt jih namešča na območja, kot na primer pri Sv. Ani, kjer so se zelene površine in vrtovi. Izredno negativna je tudi ocena novih infrastruktur oz. cestnih povezav: najhujše so kritike na račun predvidenega avtocestnega priključka pri raziskovalnem področju, ki bi po površini presegal bližnje Padrice.

Razstava o novem urbanističnem načrtu in zelenju bo odprta vsak delavnik od 10. ure do 12.30 in od 15.30 do 19. ure, ob praznikih pa od 10. do 13. ure.

NOVICE

Vodeni obiski v Rižarni

Tudi danes bo voden obisk v tržaski Rižarni (Ul. Ratto della Pileria 43), kjer je na ogled razstava »MAUS. My father bleeds history. Zgodovina krva-vi iz mojega očeta«. Danes bo vodil obisk dr. Stefano Fattorini z začetkom ob 11. uri.

100 let lista Il Lavoratore

Jutri bodo z začetkom ob 17.30 na sedežu SKP v Ul. Tarabocchia 3 slovesno obeležili 100-letnico tržaskoga delavskega glasila Il Lavoratore. Govorila bo prof. Marina Rossi s tržaske univerze, srečanju pa bo predsedoval dezelní svetovalec Fausto Monfalcon.

Predstavitve Dolharjeve knjige na Opčinah

V torek, 21. t. m., bo z začetkom ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah predstavitve knjige dr. Rafka Dolharja Od Trente do Zajzere, ki je izšla v zadnjem knjižnem daru Goriške Mohorjeve družbe. Predstavitve prireja Knjižnica Pinko Tomazič in tovariši, uvodno besedo pa bo imela prof. Zora Tavčar Rebula. Sodelovala bosta Kostanca Filipović in Livij Valencić, prisoten pa bo tudi avtor.

Jutri srečanje o Henrikumu Tumi

Na pobudo Skupine 85 bo jutri popoldne v knjižarni Einaudi v Ul. Coroneo 1 kulturni večer, posvečen slovenskemu politiku in književniku Henrikumu Tumi. O njegovem liku in delu med politiko in kulturo ob izteku habzburske monarhije bodo govorili prof. Joze Pirjevec, dr. Branko Marusić in prof. Marjan Voncina. Začetek ob 18.30.

Posl. Niccolini predstavil novo politično gibanje

Bivši poslanec Severne lige Gualberto Niccolini, ki je pred kratkim skočil na Finijev in Berlusconi, je včeraj predstavil novo federalistično gibanje Julijske krajine. Gre v bistvu za novo stranco, ki se zavzema za federalizem, a pod političnim pokroviteljstvom desnice. Tržaski poslanec upa, da mu bo na prihodnjih parlamentarnih volitvah tržaska nacionalistična desnica »zajamčila« ponovno izvolitev v poslansko zbornico.

Zdravil se bo dva meseca

Včeraj ni manjkalo prometnih nesrec, a najtežja se je pripetila 88-letnemu Romanu Roncelliju, ki se bo v katinarski bolnišnici moral zdraviti dva meseca. Nekaj po 10. uri je Roncellija, ki je izven prehoda za pesce prečkal Drevored Campi Elisi, povozil avtomobil BMW z registrsko tablico iz Alessandrie. Avto je upravljal Adriano Flegel.

Ze okrog 6. ure pa so morali zapreti Obalno cesto, na kateri sta se v višini Tende Rosse s svojim VW passat ponesrecila oče in sin. Avto je zaneslo na asfaltu, dvakrat se je obrnil okrog svoje osi in povsem uničen obstal na strehi. Potnika sta bila povsem nepoškodovana. Prav v trenutku, ko so karabinjerji zapirali cesto, je prišlo do trčenja med dvema drugima voziloma. Morali so poseči openski gasilci, ki so počistili cesto, na katero se je razlil bencin. Tezave s prometom so bile tudi v Ul. Giulia, kjer je okrog 7.30 iz avtobusa mestnega podjetja steklo več kot 30 litrov nafte.

INTENZIVNE PRIPRAVE NA SPREVOD NA PUSTNO SOBOTO

Kraški pust: manj voz, zabava pa zagotovljena

Pogovor z Igorjem Malalanom

Naj bodo skrbi in težave taksne, ali drugačne - pust mora biti! Organizatorji letošnjega Kraskega pusta, tokrat že 28. po vrsti, so že pridno na delu in zagotavljajo ljubiteljem te prireditve, da bo pustni sprevod, ki bo v soboto, 25. t. m. na Opčinah, z začetkom ob 14. uri, res nekaj lepega, izrednega.

Igor Malalan, duša te prireditve, nam je že povedal imena vasi, ki se bodo udeležile Kraskega pusta, imena vozov, pa se imena skupin, ki bodo nastopile.

Nekaj vasi tokrat ne bo sodelovalo: na primer Prosek-Kontovel, Križ, Mačkolje; organizatorjem je ob tej ugotovitvi težko ter bodo skušali v prihodnje probleme teh vasi skupno reševati.

Sodelovali pa bodo naslednji vozovi, oziroma vasi: Salez-Zgonik z vozom »Skoncert Mifasoldo«, Praprot - »Cakaj in upej«, Trnovca - »Svet je ustvarjen za prebrisanca«, Bazovica - »Dinastija, faraon, Berlusconi«, Sv. Ivan

- »Zacarani grad«, Sempolaj - »Bodočnost, denar, ljubezen«, Jabadabadu iz Brega - »Kralj lev« in prvič na Kraskem pustu Medja vas in Stivan z vozom »Poskus«.

Pustni sprevod bo tokrat odprla pustna skupina iz Zagraja, ki jo bo spremljala godba na pihala od Koroscev.

V sprevodu pa bodo se druge pustne skupine, ki bodo nastopale v konkurenci, kar pomeni, da se bodo borile za uvrstitve. Med temi bo skupina iz Vrbova pri Ilirski Bistrici, ki bo prikazala stare pustne običaje, osnovna sola iz Nabrezine z naslovom »Stiri letni casi«, skupina KD F. Prešeren iz Boljunca, pa se skupina združenih vasi pod geslom »Sport in glasba«.

»Seveda bomo zadovoljni, če se nam bodo pridružile se druge skupine, ki pa ne bodo mogle tekmovali, temveč bodo lahko samo sodelovale,« nam je povedal Malalan.

Od njega smo se izvedeli, da bo tokrat prvič celotno prireditev spremljala priljubljena radijska oddaja »Val 202 Slovenija«, ki bo spremljala na ta dan se dve pustni prireditvi v Sloveniji. Kralj in kraljica pusta sta tudi že pripravljena in tudi konja, ki bo vozil njuno kraljevsko kočijo, so dobili in sicer pri Domu pristanskih delavcev v Briscikih.

»Naj se se enkrat v imenu odbora zahvalim vsem, ki so nam priskočili na pomoč s finančno podporo - tokrat prvič tržaski občinski upravi, nato tržaski Pokrajini, Zadrugi kraski banki in združenju trgovcev z Opčin. Naj se zahvalim tudi vsem tistim vsem, ki redno sodelujejo na naši prireditvi. Čeprav bo letos vozov nekoliko manj, bodo pa ti izredno lepi in kvalitetni. O tem smo se že sami prepirali. Ne manjkajte na našem pustu,« se je še priporočil Igor Malalan.

Neva Lukeš

MILJSKI PUST / BOGAT SPORED PRIREDITEV

Osem dni pustne razposajenosti

Miljski podžupan Bruno Steffè je včeraj predstavil razvejan spored letošnjih pustnih prireditev v Miljah.

42. miljski pust se spet napoveduje z bogatim sporedom, saj nedeljski sprevod vozov po mestnih ulicah, ki privablja v obmorsko mesto množice gledalcev in ki se ga bo letos udeležilo devet skupin, spremlja niz vsakovrstnih stranskih prireditev. Kot pa je povedal na včerajšnji predstavitveni tiskovni konferenci miljski podžupan in odbornik za prireditve Bruno Steffè, bo prva že v sredo, 22. februarja, s predstavitvijo knjige o pustu, ki jo je pripravila skupina Buli & Pupe, in z otvoritvijo razstave kostumov iz pustnih sprevodov zadnjih let.

Prava pustna razposajenost bo zavladala v četrtek s kronanjem Kralja Pusta. Petek bo posvečen malčkom z mini sprevodom v Borgolauru in pevskim natečajem Lo zucchini d'oro (Zlata bučka). Popoldne bo tudi predstava poučnega gledališča The Way To The Indies. V so-

boto bo vsesplosni ples z diskoteko na trgu.

Nedeljski pustni sprevod se bo začel ob 14. uri, nagrajevanje najboljših pa bo ob 18.00 na trgu pred Obcino.

V ponedeljek dopoldne bodo maskare obiskale domove in gostilne ter nabirale jajca za končno pojedino, popoldne pa pustna prireditve za goste doma za ostarele, natečaj za Zlati fancelj in uresničitev »mega cvrtja« iz 17.000 jajc, zvečer pa se ples v maskah, izkupicek katerega je namenjen slehim in gluhih otrokom.

V torek dopoldne bo povorka za naslovom Pust v soli z učenci osnovnih sol. Popoldne se bodo skupine spet predstavile v kostumih, a brez vozov, zvečer pa bo na glavnem trgu prireditve z zgornjim naslovom Kar bo ... bo!

Prireditve bo konec v sredo z burkasim pustnim pogrebom. (bov)

SKP polemično o ponudbah predsednice FJK slovenski vladi

V zvezi z razgovori predsednice deželne odbora FJK Alessandro Guerra s predstavniki slovenske vlade je precej polemično noto izdala svetovalska skupina Stranke komunistične prenove v deželni svet. Njen načelnik Fausto Monfalcon je v izjavi zapisal, da ne ve, če sanja, ko bere, da je Guerrova predstavnikom slovenske vlade ponudila 94 milijard lir iz zakona za obmejna območja kot finančni prispevek za dograditev avtoceste Ljubljana - Maribor - Budimpešta. Tisti znesek je bil namreč namenjen izgradnji druge avtoceste, in sicer od Razdrtega v smeri proti Trstu in Gorici. Ta cestna povezava pa je za obmejno prebivalstvo veliko večjega pomena kot prva omenjena. Predsednica Guerrova, je še rečeno, zastavlja vsa vprašanja zelo robato, kar ne odraža nujnega spoštovanja do sogovornikov.

KONSERVATORIJ TARTINI

Utrjevanje slovesa in bogatitev dejavnosti

Po skoraj desetih letih je glasbeni konservatorij G. Tartini spet na svojem obnovljenem sedežu v palači Rittmeyer. Nekatera dela moraj sicer se dokončati (konk. npr. zunanje dvorišče), vendar to ne pogojuje glasbene dejavnosti, za katero skrbi več kot 90 docentov in kateri sledi skoraj 500 dijakov. O tem je bil govor na včerajšnji tiskovni konferenci, na kateri je ravnatelj Giorgio Blasco med drugim poudaril, da so težave s prostori silile zavod, da nekako »zapusti stene stare palače«, da ga spoznajo nazven. Tako je prišlo do raznih nastopov, tudi v tujini, na konservatoriju so gostovali italijanski in tuji glasbeniki, prirejali so konference. Dejavnost bodo lahko še popestrili, ko bo dvorana odprta tudi za javne nastope (trenut-

no so potrebna vabila).

Iz Blascovih besed je jasno izhajalo, da imajo pogled uprt vnaprej, govor je bil o vse večjem številu tujih studentov, o bogati knjižnici, o konvencijah za sodelovanje in pobratenje z drugimi ustanovami, tudi iz tujine. Potem ki je omenil razne sporazume (med katerimi je tudi sporazum z gledališčem Verdi), se je še posebej zastavil pri letošnjem ciklusu »didaktičnih manifestacij«, ki so jih poimenovali »Srede na konservatoriju«. Naslednje srečanje v okviru tega ciklusa, ki je trenutno v glavnem namenjen dijakom in operaterjem ustanove, bo 22. t.m., ko bo Milos Pahor s sodelovanjem Samanthe Kosuta, Anne Mauri, Irene Pahor, Luise Sello in Dine Slama govoril o »Naravnih metodi učenja glasbe«.

PONESREČENA TATVINA

V poslopje splezal po lestvi in se tako sam spravil v past

Ko so ga prijeli, je bila ena prvih skrbi, da o tem obvestijo mater. Policija mu je ustregla. Skusala mu je tudi izpoliti željo, da stopi v stik z odvetnikom, katerega pa nikakor ni mogla izslediti. Naredila je tudi nekaj, kar gotovo ni želel, odpeljala ga je v zapor. Gianluca Scuz (34 let) je namreč pred tem splezal v prostoro združenja R. Vincenzo De Paoli v Ul. Crispi 42. Njegovo početje ni ostalo neopazno, pri nekaterih stanovalcih so sum zbudila odprta vrata na notranje dvorišče poslopja. Običajno so namreč vrata zaprta. Poklicali so agente, ki so na dvorišču opazili lestev, bila je prislonežna na okno v prvem nadstropju, sipe na okno so bile razbite. Del agentov je nemudoma stekel do vhodnih vrat v stanovanje, drugi so ostali na dvorišču. V stanovanju je bila tema, večkrat so potrkali na vrata, naposled

je nekdo prizgal luc in dejal, da ne more odpreti, ker nima ključev. Eden od policajev se je medtem po lestvi pozpел do okna in tako zaprl pot moskemu, čigar namen je bil jaseh. hotel je zbežati. Ukazal mu je, naj se prisloneži k zidu in po trenutku neodločnosti ga je neznanec ubogal. Ker policija ni hotela tvegati nobenega presenečenja in ker glavnih vrtnikar niso mogli odpreti, so skozi vanje vdrl. Tatu so dobro »pretipali«, vendar na sebi ni imel nič, čeprav je bilo stanovanje že v neredu. Morebiti se je v temi cesa ze znebil. Ko so ga identificirali, so ugotovili, da ima za sabo že več prekrskov (tatvine, mami-la, orožje). Prijavljen je Ul. Moreri 105, a dejansko bivališče ima v Ul. Galatti 14 - penzion Marina. Potem ko so ga odpeljali na kvesturo, so obiskali se omenjeni penzion, kjer pa niso našli nič posebnega.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

V Mieli bodo jutri popoldne prikazali slovenske dokumentarce in obzornike o povojnem Trstu

»Trst in povojno obdobje v slovenski kinematografiji«, to je naslov zanimivi filmski prireditvi, ki bo jutri (začetek ob 18. uri) v gledališču Miela v Trstu na pobudo Cappella Underground, deželne Kinoteke in Instituta za proučevanje odpor-nistva. Občinstvo si bo lahko ogledalo kratkometražne filme in filmske obzor-nike, ki so jih od maja 1945 do prvih po-vojnih let v Trstu in v okolici posneli dokumentaristi partizanske vojske in ka-sneje jugoslovanske RTV. Filmi prihajajo direktno iz ljubljanskih arhivov in iz slo-venskega filmskega muzeja.

Prireditev se bo, kot receno, pričela ob 18. uri, ogledu dokumentarcev bo sledila razprava, v kateri bodo sodelovali mlada trzaska raziskovalka Roberta Sodomaco, univerzitetni profesor in kritik dnevnika Repubblica Alberto Farassino ter zgodovi-narka Marta Verginella. Vzporedno z dokumentarci bodo v videodvorani Miele predvajali film Hudodelci režiserja Fran-cija Slaka (na sliki prizor iz filma), prava poslastica za ljubitelje povojnega filma pa bo znameniti film Franceta Stiglica Trst, ki so ga posneli leta 1951. Trst bodo pred-vajali v veliki dvorani Miele zvečer ob 21. uri.

Cappella Underground nadaljuje s to hvalevredno in nedvomno zanimivo po-budo ciklus posvečen viharim tržaskim povojnim letom. V začetku lanskega de-

cembra je bila vedno v Mieli prireditev »Trieste mia«, med katero so prikazali kratkometražne filme, ki so jih v povoj-nem Trstu posneli trzaski in italijanski dokumentaristi. Tokrat pa bo na vrsti »slovensko tolmačenje« teh zgodovinskih dogajanj.

V prvem delu bodo na ogled med dru-

gim nekateri posnetki prihoda partizan-ske vojske v Trst (maja leta 1945), množične povojne manifestacije ter ob-zorniki z nekaterih primorskih krajev in vasi. Med drugim tudi kratkometražni film o življenju kriskih ribicev, ki ga je posnel znani partizanski fotograf in doku-mentarist Edi Selhaus.

NA POBUDO KD GRUDEN

V Nabrežini proslavili Dan slovenske kulture

Kulturni delavci SKD Igo Gruden so v petek zvečer slavili Prešernov dan. Prireditev je poteka-l v nabrežinski župnijski dvorani, v kateri se je zbralo precejšnje ste-vilo članov in prijateljev društva. Po uvodnih be-sedah kulturne refe-rentke Maje Lapornik in pozdravu občinske od-bornice Vere Tuta, je sledil kulturni program. Najprej je bila na vrsti gledališka igralka Mi-randa Caharija, ki je predstavila poeziji tega slovenskega romantika. Sledil je nastop kvarteta

Nomos (sestavljajo ga A. Zerjal, T. Brumat, A. Tavcar in A. Saksida), ki je z izvedbo arij in dru-gih skladb dal večeru pravi razposajeni ton. Ob koncu je Matej Gru-den, ki je povezoval kul-turni program, se pova-bil na oder nabrežinska pevska zbor.

Po uspelem božičnem koncertu so moski zbor in dekleta ob tej prilož-nosti spet zapeli javno-sti. Po uspelem večeru sta zadovoljemu občinstvu na koncu zapela se Zdravico.

Matej Caharija

Nanni Svampa s poklonom Brassensu v torek v Mieli

S poklonom francoskemu nepo-zabnemu chansonnierju Georgesu Brassensu se bo v torek zvečer v gle-dališču Miela v dvojni vlogi avtorja in izvajalca predstavil Nanni Svampa. Milanski kantavtor, ki je v letih 60 zaslovel kot član ene najboljših ita-lijanskih kabaretnih skupin Gufi, ze dolgo nastopa brez svojih nekdanih kolegov in se predstavlja s povsem drugim, nesatirnim programom.

Vsekakor pa vežejo današnjega Svampo na tedanjega nekatere jasno razpoznavne značilnosti, kot je npr. zapisanost Milanu in njegovemu na-rečju. Po drugi strani pa je tudi pred-stavljanje dragocene Brassensove za-puscine zelo blizu kabaretnemu tea-tru, ki ljubi manjše in intimnejše pro-store. Svampa je Brassensa

najprej »predelal« v milansko narečje, tokrat pa bo v Trstu predstavil predvsem zadnje prevode njegovih tekstov v italijansko. Gre namreč za pred-stavo, ki jo je Nanni Svampa z Ma-riom Masciolijem pripravil za med-narodni poklon francoskemu chan-sonnierju v milanskem gledališču Li-rico. Za tisto priložnost je k sodelo-vanju povabil vrsto priznanih pre-vajalcev, ki so razkrili lepoto nekateri manj znanih Brassensovih besedil.

Torkov koncert, ki se bo pričel ob 21. uri, sodi v okvir »projekta Bras-sens«. V ponedeljek popoldne ob 16. uri bo na sedežu zavarovalnice RAS okrogla miza o »Brassensu v Ita-liji: prevodi in interpretacije«, v torek ob 17.30 pa bodo v Mieli predvajali posnetke o Brassensu.

sobote in nedelje, od 18. do 19. ure na st. 51377.

CAPELLA Under-ground vabi jutri, ob 18. uri v gledališče Miela (Trst) na prireditev »Trst in povojno obdobje v slovenski kinematografi-j«. Sodelujeta Deželni in-stitut za odporniško gibanje in deželna kino-teka. Ob 21. uri pred-vajanje filma »Trst« režiserja Franceta Sti-glica.

ZAMEJSKA SLOVEN-SKA SKAVTSKA ORKANIZACIJA priredi v nedeljo, 26. t.m., od 15. do 18. ure v župnijski dvorani v nabrežini pu-stovanje za volčice in ve-verice. Od 19. ure dalje pa za starejše člane. va-bljeni.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVEN-SKE SOLE obvesča cla-ne, da je solsko skrbnist-vo v Trstu razpisalo na-sledenje natečaje po na-slovih za vstop v pok-rajske sezname neuč-nega državnega osebja: administrativni pomoč-niki - IV. funkcionalna oznaka, tehnični pomoč-niki - IV. funkcionalna oz-naka ter pomožno osebje III. funkcionalna oznaka. Cas za predstavitev prošnji zapade 3. marca 1995. Vse informacije nudi tajništvo Sindikata slovenske sole, Ul. Car-ducci 8, tel. st. 370301.

OBVESTILA

DEKLETA in zene! Praznujte DAN ZENA v restavraciji Al Carso v Mavhinjah, ob veselih zvokih ansambla Vrtni-ca. Večer, ki ga organizi-ra Skd Cerovlje-Mavhinje bo obogatil za-bavni program. Informa-cije in rezervacije tel. 299798 od 19. do 21. ure.

SLOVENSKI DIJASKI DOM - Trst na pustno soboto od 20. ure dalje DOBRODELNI PLES z bogato večerjo. Mesta so omejena. Vstop samo z vabilom. Rezervacije na tel. st. 573141.

KRUT obvesča, da se začnejo v sredo 1., v ce-trtek 2. in v torek 7. mar-ca tedenske plavalne ure v bazenu v Strunjanu. Vpisovanje in informa-cije jutri, od 9. do 12. ure na sedežu krožka, ul. Ci-cerone 8, tel. 360072.

DRUŠTVO SLOVEN-SKIH IZOBRAZENECV v Trstu vabi v pone-deljek, 20. t. m., ob 20.30 v Peterlinovo dvorano na srečanje z dr. Bozi-darjem Jezernikom s Fi-lozofske fakultete v Lju-bljani, ki bo govoril o svoji knjigi, posvečeni povojnemu taborišču na Golem otoku.

DRUŠTVO SLOVEN-SKIH IZOBRAZENECV in KNJIZNICA DUSA-NA CERNETA vabita v četrtek, 23. t. m., ob 20.30 v Peterlinovo dvo-rano na večer »20 let po Kocbekovi aferi«. Preda-vala bosta avtorja knjige »Edvard Kocbek - pri-cevalec našega časa« pisa-telja Boris Pahor in Alojz Rebula.

DANES, ob 11. uri, v Ul. S. Nicolò 27/a bo tra-dicionalna sv. masa v la-tinscini po Tridentin-skem obredu, na pobudo tržaskih katolikov bra-tovščine San Pio X, ki jo je ustanovil Mons. M. Lefebvre.

ZSKD vabi predsed-nike in odbornike vč-lanjenih društev in sku-pin v Bregu in Miljah na področno srečanje, ki bo v sredo, 22. t.m., ob 20. uri na sedežu KD Jože Rapotec v Prebenuegu.

SKP - krožek Kras, va-bi člane in simpatizerje na praznik včlanjevanja, ki bo v sredo, 22. t.m., ob 20. uri, v prostorih Pro-svetnega doma na Opci-nah.

KLUB PRIJATELJ-STVA in Vinčijeva

konferenca vabita na družabnost in pusto-vanje v ponedeljek, 27. t.m., ob 16. uri v Ul. Donizetti 3.

†

Zapustila nas je draga teta

Marija Sosič

Pogreb bo v torek, 21. t.m., ob 12.40 iz mrtnišni-ce v ul. Costalunga v open-sko cerkev sv. Jerneja.

Zalostno vest sporočajo nekakinja Anica, Leonardo, Silvia in Federico.

Posebna zahvala dr. Jevnikarju in gospe Groz-dani.

Trst, Videm, 19. februarja 1995

ZAHVALA

Ob izgubi mame in no-ne

Milke Zahar vd. Zobec

se iskreno zahvaljuje-mo vsem, ki so na kate-rikoli način pocastili njen spomin.

Pokojnice se bomo spomnili pri sv. masi, ju-tri, 20. t.m., ob 17. uri v borštanski cerkvi.

Vsi njeni.

Zabrezec, Katinara, 19. februarja 1995

ZAHVALA

Svojci

Arcise Cressiach por. Tavčer

se iz srca zahvaljujejo vsem, ki so na katerikoli način pocastili njen spomin. Opcine, Trebče, Repen 19.2.1995

ZAHVALA

Svojci

Rudija Vodopivca

se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so nam stali ob strani v tem težkem tre-nutku in ga spremili na zadnji poti ter na kakršenkoli način pocastili njegov spomin.

Bazovica, Meran, 19. februarja 1995

ZAHVALA

Svojci

Milana Grgiča - Gregori

se iskreno zahvaljujejo g. Zivcu, govorniku Alek-sandru, domačemu pev-skemu zboru Skala, bivsim delovnim kole-gom, nosilcem krste in cvetja ter vsem, ki so na kakršenkoli način poma-gali in pocastili njegov spomin.

Gropada, 19. februarja 1995

PREŠERNOVA PROSLAVA / V PETEK ZVEČER NA POBUDO KD LIPA

V Bazovici prijetno presenetili občinstvo

Tudi KD Lipa iz Bazovi-ce je z lepo prireditvijo v petek zvečer v Bazovskem domu proslavilo Dan slo-venske kulture. Vedeli smo, da bodo nastopale kot gostje pevke zboru Ivan Grbec iz Skednja s celodnevni-m koncertom. Napovedano je bilo tudi sodelovanje članov mladinskega krožka iz Ba-zovice, a ni bilo dovolj ja-sno, s kakšnim programom.

Potem pa so nas tako pevke kot tudi mladi prijet-no presenetili: pevke iz Skednja (na sliki KROMA) s skrbno pripravljenim pro-gramom, in mladi, ki so se predstavili s svojimi zapisi in utrinki o izredno po-membnih temah: kako gle-dajo mladi na Prešernove proslave, kaj jim pomeni kultura, predvsem sloven-ska, kako se počutijo kot Slovenci, kaj jim pomeni ljubezen do lastnega naroda in do materinega jezika, kako si sami zamisljajo mir in mirno sožitje z večinskim narodom. Vprašanja so si zastavili sami in nanje tudi odgovorili.

Goste, nastopajoče in

občinstvo je v imenu dru-stva pozdravila Suzana Grgič, ki je na kratko povedala, da se Bazovica pripravlja tudi na proslavo 50-letnice kon-ca vojne in osvoboditve va-si, Trsta in ostalih krajev.

Potem so skedenjske pevke, ki jih uspešno vodi Boža Hrvatič, zapele več le-pih slovenskih narodnih in umetnih pesmi, katerim so dodale se eno italijansko,

furlansko, pa se spansko in, kot edini zbor v našem me-jstvu, tudi pesem v espe-rantu. Koncert je povezovala Jozica Biondi. Ob koncu je zbor zapel tudi pesem Zorka Hareja »Bazovskim junakom«.

Mladi niso želeli, da bi jih na prireditvi predstavili z imeni. Mi pa jih bomo, ker menimo, da ne bi smeli osta-ti ti njihov nastop enkrat.

Nastopili so tako: Alenka Metlika, Katja Primosi, An-drej in Jana Ban, Irina Zagar in Lara Komar.

Bazovci so lahko na to svojo prireditev upravičeno ponosni. Domačemu dru-stvu pa bo uspeh proslave prav gotovo v vzpodbudo pri vseh prireditvah, ki bo-do sledile v aprilu in ob Pr-vem maju.

Neva Lukeš

PIREDITVE

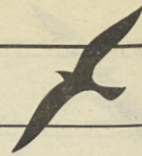
SLOVENSKI DIJASKI DOM priredi na pustni torek, od 15. do 18. ure PUSTNO RAJANJE za otroke do 12. leta starosti.

KNJIZNICA P. To-mazic in tovarisi-Opci-ne. V torek, 21. t.m., ob 20. uri bo gost srečanja dr. Rafko Dolhar ob izi-du knjige »OD TRENT-DO ZAJZERE«. Uvodna beseda Zora Tavcar, so-delujeta Kostanca Filip-ovic in Livij Valencic.

GLASBENA MATICA Trst - Koncertna abon-majska sezona 94/95. V torek, 21. t.m., ob 20.30, v Kulturnem domu v Tr-stu: C. Rojac - harmo-nika. Na sporedu: Fre-scobaldi, Zolotarjov, Lundquist, Rojac, Ku-sjakov, Gubajdulina.

DANES, ob 16. uri bo do gostovale v Mladin-skem domu Boljunec »Savrinske pupe«. Ob pomenu prešernove pro-slave bo spregovorila Fulvia Premolin.

ODBOR ZA OHRANI-TEV STADIONA »1. MAJ« prireja v pone-deljek, 27. t. m., ob 20. ure dalje, v mali dvorani stadiona, pustni ples ob zvokih ansambla »Key-dea«: ples, glasba, je-daca, pijaca, srecolov. Priporočamo rezervacijo. Telefon vsak dan, razen

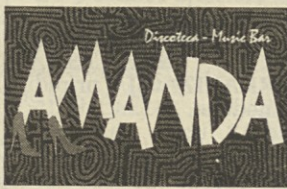

KDS SKAMPERLE

in
ODBOR ZA OHRANITEV STADIONA
vabita skupno s Sergejem Verčem, Borisom Kobalom, Paolom Paolinom
in I Rocciosi na satirčno kabaretni večer

**NE ČAKAJ POMLADI,
NE ČAKAJ NA MAJ**
ali

KAKO SO NEKOČ IZRAČUNALI STATIKO
danes, ob 18.00 na Stadionu 1. maj
Vstop samo z vabilii.

DEVINSKI
ZBORI
PRIREJAJO
V
DISKOTEKI

[BIVŠA EUFORIA]

PUSTOVANJE V DEVINU

Vsak večer od 21. ure dalje ples z D. J. in ansambli:
v četrtek, 23. t. m., igrata HAPPY DAY in KRASKI OVCARJI;
v petek, 24. t. m., igra STATUS SYMBOL;
v soboto, 25. t. m., HAPPY DAY;
v torek, 25. t. m., igra STATUS SYMBOL

Slovenska komponenta DSL

prireja v torek, 21. t.m., ob 20. uri v prostorih gledališča
F. Prešeren v Boljuncu javno zborovanje na temo

"SLOVENSKA MANJSINA ZDAJ
IN UPRAVNE VOLITVE"

Vabljeni člani in somisljeniki

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA, 19.
februarja 1995
KONRAD

Sonce vzide ob 7.01
in zatone ob 17.36 -
Dolžina dneva 10.35 -
Luna vzide ob 22.30 in
zatone ob 8.37.

Jutri, PONEDELJEK,
20. februarja 1995

URH

VREME VČERAJ OB
12. URI: temperatura
zraka 11,9 stopinje,
zračni tlak 1005,4 mb
raste, veter 15 km na
uro južni, vlaga 90-od-
stotna, dežja je padlo
2,4 mm, nebo pooblače-
no, morje mirno, tempe-
ratura morja 8,9 stop-
inje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILA SE JE: Elisa-
betta Cozzi.

UMRLI SO: 94-letna
Santa De Pellegrin-Bi-
sco, 82-letna Ada Mo-
dugno, 97-letna Teresa
Capitani, 87-letni Gior-
gio Jaut, 69-letni Dome-
nico Parenzan, 76-letni

Giovanni Balsco, 75-let-
na Penelope Pyrrillis,
67-letna Maria Ierebiz-
za, 43-letna Daniela De-
grassi, 69-letna Maria
Vrtovec, 83-letni Giu-
seppe Facchini, 61-let-
na Maria Livaldi, 75-let-
ni Francesco Piccione,
82-letna Enrica Siriani,
63-letni Giuseppe Zac-
caria.

LEKARNE

Nedelja, 19. fe-
bruarja 1995

Lekarne odprte od
8.30 do 13.00

Largo Sonino 4, Ul.
Alpi Giulie 2, Trg S.
Giovanni 5, Mazzinijev
drevored 1 (Milje), Se-
sljan.

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Largo Sonino 4 (tel.
660438), Ul. Alpi Giulie
2 (tel. 828428), Mazzi-
njev drevored 1 - Milje
(tel. 271124).

SESLJAN (tel.
414068) - samo po tele-
fonu za najnujnejše

GLASBENA MATICA
TRST

Koncertna abonmajska
sezona 94/95

V torek, 21. februarja ob 20.30
v Kulturnem domu v Trstu

Corrado Regino

harmonika

Na sporedu: Frescobaldi, Zo-
lotarjov, Lundquist, Rojac,
Kusjakov, Gubajdulina

KD KRAŠKI DOM

organizira danes, ob 17. uri
in občinski televizijski v
Repnu koncert ansambla
domače glasbe

ADRIA KVINTET

s pevcem

Dusanom KOBALOM

Predstavitve nove kasete

»Pri nas doma«

Gostje večera

VANKA in TONCA

ter čarodej VIKI SHOW

primere.

Lekarne odprte od

16.00 do 20.30

Largo Sonino 4, Ul.

Alpi Giulie 2, Trg S. Gio-
vanni 5, Mazzinijev dre-
vored 1 (Milje).

SESLJAN (tel. 414068)

- samo po telefonu za

najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od

20.30 do 8.30

Trg S. Giovanni 5 (tel.

631304).

Od ponedeljka, 20., do

nedelje, 26. februarja

1995

Normalen urnik

lekarn od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od

13.00 do 16.00

Ul. Cavana 11 (tel.

302303), Largo Osoppo 1

(tel. 410515).

BOLJUNEC (tel.

228124) - samo po telefo-
nu za najnujnejše prime-
re.

Lekarne odprte od

19.30 do 20.30

Ul. Cavana 11, Largo

Osoppo 1, Ul. Settefonta-
ne 39.

BOLJUNEC (tel.

228124) - samo po telefo-
nu za najnujnejše prime-
re.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od

20.30 do 8.30

Ul. Settefontane 39

(tel. 947020).

Za dostavljanje zdra-
vil na dom tel. 350505 -
TELEVITA

Urad za informacije

KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije

KZE deluje od pone-
deljka do petka od 8. do

13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna

služba

Nočna služba od 20.

do 8. ure, tel. 118, pred-
praznična od 14. do 20.

ure in praznična od 8.

do 20. ure.

DRUŠTVO SLOVENSkih
IZOBRAZENECV v Trstu

Dr. Božidar Jezernik:

POVOJNO TABORIŠČE

NA GOLEM OTOKU

Avtor bo svojo knjigo

predstavil v ponedeljek,

20. februarja, ob 20.30 v

Peterlinovi dvorani

SPORTNA SOLA TRST

prireja v sodelovanju s

KD S. Skamperle

tradicionalno

OTROŠKO PUSTNO

RAJANJE

v nedeljo, 26. februarja, od

15. do 19. ure v Borovem

sportnem centru v Trstu,

Vrdeljska cesta 7 (Sv. Ivan).

Igral bo ansambel »Zvezdek«.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala

KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.00,

18.05, 20.10, 22.15

»Nell«, i. Jodie Foster.

EXCELSIOR - 15.15,

17.30, 19.50, 22.15 »Ri-
velazioni«, i. Michael

Douglas, Demi Moore.

EXCELSIOR AZZUR-
RA - 15.20, 17.00, 18.40,

20.20, 22.00 »Clerks

commessi«.

AMBASCIATORI -

15.30, 17.45, 20.00,

22.15 »Stargate«, i. Kurt

Russell.

NAZIONALE 1 -

16.15, 18.15, 20.15,

22.15 »Pallottole su

Broadway«, r. Woody

Allen, i. John Cusack.

NAZIONALE 2 -

15.45, 17.50, 20.00,

22.15 »Quiz Show«, r.

Robert Redford, i. John

Turturro.

NAZIONALE 3 -

16.45, 19.15, 21.45

»Pulp Fiction«, i. John

Travolta, Bruce Willis,

prepovedan mladini pod

18. letom.

NAZIONALE 4 -

15.20, 17.00, 18.45,

20.30, 22.15 »Omicidio

nel vuoto«, r. John

Badham.

MIGNON - 16.00 -

22.00 »La piccola rosa

tre le gambe«, porn., pre-
povedan mladini pod

18. letom.

CAPITOL - 17.15,

19.40, 22.15 »Sotto il se-
gno del pericolo«, i. Har-
rison Ford.

ALCIONE - 16.30,

18.30, 20.05, 22.00 »On-
ce Were Warriors«, r.

Lee Tamahori, i. Rena

Owen, Tamuera Morris-
son.

LUMIERE - 10.00 in

11.30 ter 15.00, 16.45,

18.30, 20.15, 22.00 »Il Re

Leone«, risanka, prod.

Walt Disney.

IZLETI

SINDIKAT

UPOKOJENCEV IZ

KRIZA prireja v ne-
deljo, 5. marca za praz-
nik zena izlet v Spilim-
bergo in ogled pršutar-
ne v S. Daniele del

Friuli. Vpisovanje d 26.

t. m. - M. Turel, tel. st.

220266.

SK BRDINA organi-
zira v nedeljo, 26. t. m.

avtobusni izlet v Trbiž.

Vpisovanje na sedežu

kluba, Proseška ul. 131

na Opčinah vsak pone-
deljek od 19. do 21.

ure.

SKD CEROVLJE -

MAVHINJE organizira

v nedeljo, 12. marca,

smučarski izlet ma

Monte Elmo z možno-

stjo ogleda smučarskega

centra Toblach za

nesmučarje. Zbirališče

ob 6. uri v Sesljanu,

odhod z avtobusom ob

6.15. Informacije tel.

299798 od 19. do 21.

ure.

KLUB PRIJATELJST-

VA in Vincencijeva

konferenca prireja v

torek, 7. marca izlet v

Dobrovo na ogled raze-

stave cerigogojevih slik,

v Sezano na ogled koso-

velove sobe in v Lipico

v cerigogojev galerijo.

Vpisovanje in navodila

v trgovini Fortunato,

Ul. Paganini 2, do ce-
trtka 2. marca.

* ČESTITKE

Dragi ROBERT, vse

najboljše za tvoj 22. roj-
stni dan ti želijo stari

in brat Maurizio.

ANDREJ CUNJA je

postal inženir. Čestit-

tajo mu družine Piccini

in mu želijo nadaljnjih

uspehov.

MALI OGLASI

SLASCICARNA isce

resno osebo za delo v la-

boratoriju, vajenca ali

prodajalko. Zainteresira-

ni naj klicejo tel. st.040-

213055

MLADICE nemskega

ovčarja z rodovnikom ali

brez prodam. Tel.

229105.

MLAJSI upokojenec,

delaven in pošten, prev-

zame kakršnokoli delo

pri slovenski družini.

Tel. 0038661-753405.

K SODELOVANJU va-

bim zbiratelje starin. Tel.

0038667-81681.

V SEZANI prodam

dvo-sobno stanovanje (II.

nad.), telefon, centralna

kurjava, mirna lega,

vseljivo v šestih mesecih.

cena 53 milijonov lir.

Tel. 0038667-72719

zvečer.

SONCNO, trosobno,

sodobno opremljeno sta-

novanje oddam. Ponudbe

PODATKI / PREDSTAVILI SO JIH NA TRGOVINSKI ZBORNICI

Slika gospodarstva na Goriškem v letu 1991

Najbolj kritično na področju delovnih mest - Primerjava s podatki za leto 1981 kaže izrazito terciarizacijo gospodarstva

Na Trgovinski zbornici so predstavili gospodarstvenikom in javnosti poročilo o stanju industrije in proizvodnih dejavnosti v goriski pokrajini. Gre za podatke, ki so jih zbrali ob popisu prebivalstva in proizvodnih dejavnosti leta 1991. Podatki se nanašajo na oktober tistega leta in so torej nekoliko zastareli, so pa vsekakor zanimivi za preučevanje sprememb, ki jih je proizvodno tkivo na Goriškem doživljalo v desetletju 1981-91 in ki lahko kaže tudi nekatere smernice razvoja za naslednje desetletje.

Prvi sklop podatkov se nanasa na stevilo podjetij, ki je v upoštevanem desetletju močno naraslo. Leta 1991 je skupno delovalo v pokrajini 9.665 podjetij, kar pomeni 1.513 več kot deset let prej (+18,6%). Vec kot podvojilo se je stevilo podjetij v kmetijstvu in ribolovu, 17-odstotni je bil porast pri nujenju storitev (zlasti na področju bančnosti in zavarovanja ter v storitvah za podjetja), skromnejši (+7,7%) pa je bil porast v industriji. Terciariizacija je bila izrazita tudi v obrtništvu, kjer se je stevilo proizvodnih podjetij zmanjšalo za 137, za 166 pa se je povečalo stevilo podjetij, ki nudijo storitve.

S srečanja na Trgovinski zbornici, kjer so predstavili sliko gospodarstva - foto S.R.

Zanimiv je tudi podatek, da se je na splošno zmanjšal delež individualnih podjetij (od 84,8 na 73%), povečalo pa se je stevilo družb. Povedati pa gre tudi, da je med slednjimi se zelo majhen delež delniških družb, katerih stevilo se je v desetih letih celo zmanjšalo od 99 na 88.

Zanimiv je tudi podatek o proizvodnih enotah in poslovalnicah, kjer je bil porast 13-odstoten, torej manjši kot za skupno stevilo podjetij. To pomeni, da je povprečna velikost podjetij manjša, kar prihaja do izraza tudi v podatkih

o zaposlovanju, ki je naraslo zlasti v podjetjih z do 49 zaposlenimi in v podjetjih, ki štejejo od 100 do 199 zaposlenih, medtem ko so v večjih firmah v desetih letih zabeležili izgubo kar 4.800 delovnih mest.

Skupno je zaposlenost v upoštevanem desetletju narasla za 5,6%, 2.757 enot. V kmetijstvu se je stevilo zaposlenih povečalo za 683, v terciarnih dejavnostih za 3.286, industrija pa je nazadovala z izgubo 1.212 delovnih mest. Price smo bili izrazitejši terciarizaciji družbe (storitvene dejavnosti so narasle

od 58 na 61,5% vseh). Zanimivo je tudi dejstvo, da se je povečalo zlasti stevilo neodvisnih delavcev (podjetniki, prosti poklici itd.), ki jih je bilo 1.828 več, kot pa odvisnih delavcev (+929).

Med drugimi dejavniki gre se zabeležiti povečano razpoložljivost prevoznih sredstev (tovornjaki in avtomobili) v podjetjih in povečanje pokritih površin. Se zelo skromen pa je bil leta 1991 delež informatike: samo 14,5% podjetij in 21,2% javnih institucij je tiste leta razpolagalo z računalniško tehnologijo.

ZBORNICA /GORIŠKI SKLAD

Novi prispevki za gospodarstvo

Tokrat na področju ekologije

Razširjeni odbor Trgovinske zbornice je pred kratkim odobril vrsto finančnih ukrepov v skupni vrednosti skoraj 1200 milijonov lir v korist desetih podjetij, ki so v zadnjem času opravila obsežne investicije za izboljšanje kakovosti izdelkov in poskrbela za zmanjševanje stopnje onesnaževanja ali izboljšanja delovnih pogojev.

Sedem podjetij je predložilo prošnje in načrte (skupna vrednost investicij znaša skoraj dve milijardi lir), ki se nanašajo na reorganiza-

cijo proizvodnega postopka, kvalifikacijo osebja, nakup strojev in opreme s ciljem izboljšanja kvalitete končnih proizvodov, v glavnem namenjenih izvozu.

Razširjeni odbor je odobril prispevke iz Goriškega sklada v vrednosti približno 900 milijonov lir. Nekoliko skromnejši je obseg prošenj in posegov na področju omejevanja obremenitve okolja zaradi proizvodne, oziroma industrijske dejavnosti. Odbor je sprejel dve prošnji (vrednost investicij znaša preko dveh milijard lir) in odobril prispevka v znesku 266 milijard lir. Prispevek bo šel za financiranje gradnje čistilne naprave za odpadne vode, za namestitve posebnih naprav za zmanjševanje akustičnega in drugega onesnaženja in za uporabo (v energetske namene) lesnih odpadkov.

TRADICIONALNO PUSTOVANJE SD SOVODNJE

V soboto 25. februarja v Kulturnem domu v Sovodnjah. Vabila se dobi pri G. Marsonu, Davorinu Peliconu, Igorju Petejanu in Lucotu Fajtu.

PRIREDITVE

KD SOVODNJE vabi otroke in odrasle na uprizoritev igrice MESTNI GODCI, ki bo danes, 19. februarja, ob 18. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah. Gostuje Mladinska skupina SKD Primo-rec iz Trebca.

SKRD JADRO IZ RONKE prireja ob dnevu slovenske kulture srečanje z novinarko Dorico Makuc, ki bo predstavila svojo knjigo Aleksandrinke. Nastopil bo tudi Trzaski oktet. Prireditve bo v petek, 24. februarja, ob 20.15 v občinski sejni dvorani v Ronkah.

KD OTON ŽUPANCIC vabi na pustno praznovanje "Pridi z nami v džunglo...", ki bo 24. februarja ob 20.30 v domu Andreja Budala v Standrežu. Nagradili bodo najlepšo masko.

SPD GORICA prireja v nedeljo, 5. marca avtobusni izlet v Forni di Sopra ob priložnosti smučarskih tekem v organizaciji SD Mladina. Avtobus je na razpolago tako za tekmovalce, kakor za druge smučarje. Društvo sporoča, da bo 12. marca društveno tekmovanje na Trbizu. Prijave in informacije na sedežu društva ob sredah od 11. do 12. ure ter ob četrtkih od 19. do 20. ure.

SKPD F.B. SEDEJ iz Steverjana vabi na veselo pustovanje v soboto, 25. t.m., ob 20.30 v telovadnici pri Katoliškem domu v Gorici. Igral bo ansambel Adria kvintet. Nagradili bodo najlepšo masko. Informacije in prijave po tel. 884160 in 531407.

KD OTON ŽUPANCIC V STANDREŽU prireja 4. marca družabnost ob mednarodnem prazniku žena. Pojasnila in prijave pri Marti tel. 21407.

OBVESTILA

CICIKLUB obvešča svoje člane, da bo naslednje srečanje jutri, 20. februarja, ob 15. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah.

RAJONSKI SVET ZA PEVMO, STMAVER in OSLAVJE organizira tečaj prve pomoči v sodelovanju z združenjem "Cuore amico". Vpisovanje se bo vršilo kar na prvi lekciji tečaja, ki bo v ponedeljek, 20. februarja, ob 20. uri v prostorih osnovne sole v Pevmi.

KULTURNO DRUŠTVO SOVODNJE obvešča, da je zbornik Tabor "Sovodnje 93" na razpolago pri odbornikih društva.

KULTURNO DRUŠTVO SOVODNJE vabi dekleta in fante, ki bi radi sodelovali na modni reviji, da se udeležijo kratke informativne seje, ki bo v torek, 21. februarja, ob 19.45 v Kulturnem domu v Sovodnjah.

SKD KREMENJAK IZ JAMELJ obvešča, da vpišujejo v začetniški in izpopolnjevalni tečaj igranja na diatonično harmoniko. Informacije pri odbornikih društva ali po tel. (0481) 419952 ali 42024 ali 81113.

PD RUPA/PEČ prireja v četrtek, 23. t.m. ob 20.30 večer "POGLED V NARAVO". Barvne dia- pozitive bo predvajal Viktor Selva. Prireditve bo v društvenih prostorih.

ČRPALKE

Danes bodo na Goriškem obratovale naslednje bencinske črpalke

GORICA
IP - Ul. Crispi, 14
ESSO - Ul. Lungo Isonzo, 77
MONTESHELL - Ul. Aquileia, 20
ERG - Ul. sv. Mihaela, 35
AGIP - Ul. Trieste, 174

TRŽIC
MONTESHELL - Ul. Boito, 43

IP - Ul. Metteotti
AGIP - Ul. Cosulich
RONKE
AGIP - Ul. Redipuglia
KRMIN

AGIP - Drev. Ven. Giulia
GRADISCE
MONTESHELL - Ul. Trieste

SKOCJAN
AGIP - Ul. Battisti (Pieris)

MARJAN
AGIP - Ul. Manzoni
STARANCAN
AGIP - Ul. Trieste, 33

VČERAJ-DANES

Podatki iz matičnega urada goriske občine v tednu od 12. do 18. februarja.

RODILI SO SE: Valentina Nieddu, Stefano Camuffo, Sara Breganti, Beatrice Radin.

UMRLI SO: 91-letni upokojenec Jozef Peric, 91-letna upokojenka Cristina Ciglic vdova Cicigoi, 79-letni upokojenec Vincenzo Auteri, 83-letna upokojenka Michela Krasovec vdova Maiorani, 73-letna Branca Vuk vdova Picciulin, 84-letna upokojenka Ida Lupinc vdova Roi, 83-letni upokojenec Carmelo Migliorisi, 78-letni upokojenec Pietro Cosaro, 73-letni upokojenec Luciano Pastrovicchio, 78-letna upokojenka Carmen Calligaris vdova Movia, 71-letna upokojenka Teodora Simcic por. Venier, 89-letni upokojenec Edoardo Furlan, 74-letni upokojenec Alfredo Pellegrini, 83-letni upokojenec Augusto Mosetti, 85-letna upokojenka Maria Miseri vdova Gratton, 52-letni upokojenec Luciano Valenti, 74-letni upokojenec Guido Bon, 62-letni trgovec Aldo Pischi, 18-letna dijakinja Annamaria Albi, 52-letna gospodinja Carmen Specogna vdova Iellina, 72-letni Renato Cei, 71-letni upokojenec Cornelio Nali, 75-letni upokojenec Emilio Zavadlav.

OKLICI: uradnik Alberto Decolle in delavka Manuela Pocar, delavec Edi Lutman in trgovska pomočnica Lara Nanut, delavec Cristian Ciani in trgovska pomočnica Roberta Gratton, inženir Thomas Gerhard Korching in studentka Cristina Soriano, delavec Roberto Bigotto in Francessca Zamar, finančni stražnik Luciano Messina in gospodinja Carmela Forgiione, Walther Michael Loveless in Teresa Perrone, frizer Antonio Bellocchio in grafarka Alessia Rossi, student Angelo Tarricone in uradnica Rosanna Zurlo.

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO sporoča urnik avtobusov za pusto- vanje 25. februarja v Gallianu: 1. avtobus ob 15.30 s Travnika mimo gost. Primožič, skozi Podgoro in Ločnik; 2. avtobus ob 15.30 iz Standreža; 3. avtobus ob 15.30 iz Sovodnj. Udeleženci z lastnimi prevoznimi sredstvi naj se zberejo v gostiščudo 16.30.

ODBOR UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA prireja 7-dnevni izlet na Sardinijo, Sicilijo in v Kalabrijo od 15. do 21. maja 95. Informacije in prijave v Doberdobo, v trgovini pri Mili (tel. 78072) do 10. aprila.

ODBOR UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA prireja 11. marca izlet na Bled z muzejskim vlakom. Odpeljal bo ob 9. uri iz železniške postaje v Novi Gorici. Prijave do 3. marca v trgovini pri Mili (tel. 78072) in v gostilni Peric (tel. 78000). Izlet pri- reja ob dnevu žena.

PRISPEVKI

Za obnovitev elektric- ne napeljave v Kulturnem domu v Sovodnjah je Alojz Tomsic daroval 100 tisoč lir.

KINO

GORICA
VITTORIA 15.30-17.40-19.50-22.00 »Star- gate«. Igrata Kurt Russel in James Spader. Ozvočenje Dolby stereo.

KULTURNI DOM (Go- rica kinema) 17.00 - 18.40 - 20.20 - 22.00 »Si- rens«. Rez. John Duigan, I. Hugh Grant, Tata Fitz- gerald, Elle Macpherson.
CORSO 16.00-18.00-20.00-22.00 »Kika, un corpo in prestito. Rez. Pedro Almodovar. Igra Vctoria Abril. Prep. ml. pod 18. letom.

TRŽIC
COMUNALE 16.00-18.00-20.00-22.00 »La bella vita«. P. Virzi.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
BASSI RITA, Ul. don Bosco 175, tel. 32515
DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU
S. NICOLÒ (Olivetti), Ul. I Maggio 94, tel. 790338

POGREBI

Jutri, 9.30, Pierina Benedetti vdova Furlani, iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev v Strazi- cah in na glavno pokop- pališče, 12.10, Caterina Curelovic vdova Petro- nio, iz bolnišnice sv. Ju- sta v Trzič, 13.15, Corne- lio Nali, iz splosne bol- nišnice v San Giorgio di Nogarò, 13.15, Leonilda Visintin, iz splosne bol- nišnice v Mariano.

Zadruga Goriška
mohorjeva

izreka svoji usluž- benki Tiziani Zavadlav ter vsem njenim do- macim globoko sozaje ob izgubi dragega očeta.

KULTURNO DRUŠTVO SABOTIN

prireja tradicionalni

PRAZNIK SV. VALENTINA

Toplo vabljeni v Stmaver, kjer bo danes, ob 10.30 odprtje kioskov ter ob 14.30 slovesna sv. Maša.

Deloval bo dobro založen bufet z domaćimi struklji in brisko kapljico.

Zveza slovenskih kulturnih društev
Kulturno društvo Sovodnje

KULTURA V SOVODNJAH SKOZI ČASOVNA OBDOBJA

- Spregovoril bo novinar Marko Waltritsch
- Ob tej priložnosti bomo predstavili publikacijo:
"Tiskana beseda na Goriškem"

Kulturni dom v Sovodnjah, sredo, 22. februarja, ob 20.30.

SLORI NSK ZALOŽBA DEVIN-MIHELAC
vabijo na predstavitev

KRAJEVNEGA LEKSIKONA SLOVENCEV V ITALIJI DRUGA KNJIGA GORIŠKA POKRAJINA

Goriski kulturni dom, v četrtek, 23. februarja, ob 20.30.

KATOLISKA KNJIGARNA - GORICA

Vljudno ste vabljeni na predstavitev monografije
Borisa Paternuja

France Prešeren 1800 - 1849

O delu bo ob prisotnosti avtorja govorila Lojzka Bratuz.

Predstavitev bo v galeriji Katoliške knjigarne
v petek, 24. februarja, ob 18. uri

POLEMIKE / PISMO VALENTIJA

Proti predlogu Predsednice

*Milljarde morajo ostati na
razpolago za avtoceste*

V gospodarskih in političnih krogih na Goriskem ocitajo predsednici deželne vlade Guerri, da hoče po svoje razpolagati z milijardami, ki so bile v zakonu št. 19 (zakon za obmejnega področja), določene za financiranje izgradnje avtocestnih povezav med tovrnima postajališčem pri Standrežu in pri Fernetičih s slovenskim avtocestnim omrežjem. Ali, drugače povedano: denar je bil namenjen za gradnjo avtocestnih odsekov med Gorico in Razdrtim ter med Fernetiči in Razdrtim.

Razburjenje je pravzaprav povzročila predsednica deželne vlade, s tem, ko je slovenski strani predlagala da bi z omenjenim denarjem financirali izgradnjo avtoceste Ljubljana - Maribor - madzarska meja.

Ze v včerajšnji številki smo poročali o stališču, ki so ga glede tega vprašanja sprejeli pri družbi SDAG kjer odločno nasprotujejo, da bi denar namenili za objekte, ki v omenjenem zakonu niso specifično navedeni.

Goriski zupan Valenti je Guerrovi pisno sporočil, da nikakor ne nasprotuje gradnji avtocestne osi zahod - vzhod in ki bi našo deželo in italijansko avtocestno omrežje povezovala z Madzarsko, vendar pa se bo ta os lahko zgradila sele potem, ko bo dograjen avtocestni krak Gorica - Razdrto.

Goriski zupan je po pismu, ki ga je poslal Guerrovi, včeraj s pismom protestiral tudi pri Ministrici za zunanje zadeve Agneljevi (v vednost tudi veleposlaniku Mannu) in napovedal, da je Občina pri-

pravljena zelo ostro nastopiti zato, da se nakazana denarna sredstva uporabijo korektno in v smislu v zakonu zapisanih smernic.

Valenti poudarja, da je denar namenjen izključno avtocestni povezavi tovrnih postajališč pri Standrežu in pri Fernetičih, torej izgradnji avtocestne povezave od meje do Razdrtega.

Goriski zupan se v pismih zavzema tudi zato, da bi prislo cimprej do sklica konference med predstavniki Dezele in Drzave, kjer naj bi to vprašanje in težave in nejasnosti ki se pojavljajo, dokončno odpravili. Zupan prosi, naj bi se zasedanja udeležili tudi predstavniki Občine Gorica, ki je v zadevi pravzaprav najbolj prizadeta.

Kako se bo vprašanje razpletalo? Zupan se zavzema za cimprejšnje srečanje s predsednico Dezele Guerrovo, kjer naj bi nespornost dokončno razjasnili, obenem pa poudarja, da Gorica ne name-rava popustiti da bi ji takorekč izpred nosa, vzeli denar, ki je bil specifično dodeljen za gradnjo točno določenih infrastruktur. Tako stališče bodo odločno zagovarjali na politični ravni, če pa ne bo dovolj so upravitelji pripravljeni koristi goriske skupnosti zaščititi tudi po legalni poti.

Sicer pa bi kazalo, se pred kakršnim koli ukrepom, dejansko ugotoviti, koliko denarja in za katere namene je bil porabljen ter koliko denarja je dejansko na razpolago. Taka zahteva je bila postavljena že pred nekaj tedni, vendar pa jasnega in dokončnega odgovora se ni.

OBČINA / ZARES NAPORNO

Odškodnine so po osmih urah odobrili

Petkova seja goriskega občinskega sveta, ki se je začela nekaj po 16. uri, se je zaključila šele nekaj po polcetrti uri včeraj zjutraj. Občinski svet je "utegnil" spraviti z dnevnega reda le nekaj točk, preostale bodo obravnavali prihodnjic. Nekaj po 24. uri so vendarle presli na glasovanje glede visine odškodnin. Odobren je bil predlog odbora, ki predvideva za upravitelje najvisjo možno odškodnino: za zupana 2.928.200 lir, za namestnika zupana 2.196.150 lir, za odbornike 1.756.320 lir, za svetovalce pa nekaj manj kakor 50 tisoč lir za vsako sejo. Predlog je bil odobren z glasovi večine, vendar ne vse, kajti dva predstavnika sta se vzdržala, medtem ko je opozicija volila proti.

Občinski svet je zatem

začel razpravo o pristopu v Konzorcij za Univerzo ter o odobritvi Statuta. Po daljši razpravi, ki je zajela vrsto vprašanj, predvsem glede razvoja in glede možnosti večje avtonomije, so vstop Občine v Konzorcij soglasno podprli, vendar pa s časovno omejitvijo enega leta. V tem času naj bi namreč prislo do razjasnitve katere druge ustanove poleg dose-danjih (Pokrajina, Občina, Trgovinska zbornica), name-ravajo tudi konkretno (z denarjem) podpreti razvoj Univerze.

Na rob petkove seje pa velja zabeležiti se stališče progresistov na kritike o brezplodnem zasedanju občinskega sveta. Za tak potek sej kriva predvsem večina, ki ni sposobna predhodno in v dogovoru organizirati zasedanje.

ODHAJA NA NOVO SLUŽBENO DOLŽNOST

Jože Šušmelj se poslavlja

V četrtek sprejem na sedežu SKGZ

S četrtkovega srečanja s predstavniki društev in ustanov v ulici Malta - foto S.R.

Na povabilo pokrajinskega odbora SKGZ se je v četrtek mudil na sedežu naše krovne organizacije v Gorici, generalni konzul Republike Slovenije v Trstu, Jože Šušmelj. Gospod Šušmelj namreč po skoraj petih letih službovanja v Trstu odhaja na novo službeno dolžnost. Slo je torej za poslovilni sprejem, katerega so se poleg gostitelja, udeležili se številni predstavniki kulturnih in sportskih društev ter nekateri župani slovenskih občin na Goriskem.

V prisrčnem in prijateljskem vzdušju je zaradi bolezni predsednika goriske SKGZ, Karla Devetaka, visokega gosta pozdravil tajnik organizacije, Boris Peric.

V svoji zahvali za

dolgoletne stike in prijateljske odnose, se je konzul Šušmelj dotaknil lepih, pa tudi dramatičnih trenutkov svojega službovanja v Trstu, saj je v svojem mandatu bil konzul dveh držav, najprej Jugoslavije, nato Slovenije. V nadaljevanju svojega nagovora, je Jože Šušmelj obljubil, da bo v mejah možnosti tudi na novi dolžnosti v Ljubljani sledil ne-lahkim mednarodnim odnosom ter posebno pozornost namenjal prav zamejstvu. Konzul Šušmelj je namreč po rodu iz Nove Gorice, zato dodobra pozna in čuti probleme zamejstva.

Ob koncu sprejema je gostitelj uglednemu gostu izročil umetniško sliko, delo slikarja Dimitrija Čaja. (VIP)

Župan objavlja dokaz : kopija pisma Previtiju in odgovor

Nadaljujejo se polemike v zvezi z lokacijo financarske šole na letališču. Po objavi vesti, da je senator Bratina obiskal glavni stab korpusa Finančne straže ter izvedel za dodatne elemente, kako se je vprašanje reševalo - podrobnosti bo pojasnil na tiskovni konferenci, ki je napovedana za jutri ob 11.30 - so včeraj pohiteli na zupanstvo. Casopisom so včeraj dostavili fotokopijo pisma, ki ga je 23. septembra lani takratnemu Ministru za obrambo Previtiju pisal zupan Valenti. Zupan seznanja Ministra z namenom občinske uprave, da vsekakor zgradi "sola" (in ne vojašnico) za finančno stražo v neposredni bližini tovrnega postajališča. Ministra nadalje prosi, naj sprico stališč in pomislekov, o alternativnih lokacijah, ugotovi razpoložljivost in možnost, da bi sola lahko namestili v eni od vojašnic v Gorici. Zupan v istem pismu prosi tudi za srečanje, ob koncu pa dodaja, v kolikor take možnosti ne bi bilo, naj se to cimprej sporoči po institucionalni poti. To z namenom, da bi se lahko cimprej začelo z deli, tudi ob upoštevanju težavnega gospodarskega položaja v mestu.

Približno mesec dni zatem je iz Rima prispel odgovor, "da obrambno ministrstvo nima na goriskem območju vojašnic, ki bi se jim lahko odpovedalo in ki bi odgovarjale potrebam za sola za finančne stražnike." Zupanstvo je posredovalo tudi fotokopijo odgovora. Ob koncu se vsiljuje pomislek, da bo treba zdaj, pred drugimi stvarmi rešiti se zagonetko, če je načrtovani objekt "sola", kakor se tudi v pismih navaja, ali pa vojašnica. Če je sola, potem je sklicevanje na vojaško tajnost menda odveč! Sicer pa počakajmo, kaj bo jutri povedal senator Bratina.

KRONIKA / PRI KRMINU

Ranjenka na nasipu

Šlo naj bi za angleško državljanko

Preiskovalci se trudijo, da bi razresili zagoneten primer, ob tem pa računajo na pomoč neposredno prizadete osebe, ki so jo prepeljali v videmsko bolnišnico in kjer si zdravniki prizadevajo da bi ji rešili življenje. Včeraj, nekaj po 12. uri so na nasipu ob železniski progi med Krminom in Koprivnim nasli angleško državljanko Samuel Scarlet Maxim. Ugotovili so, da ima hude telesne poškodbe, da je v podhlajenem stanju in vsa premočena. Odpeljali so jo na oddelek za oživljanje in intenzivno nego videmske bolnišnice. Menda je na možnost nesreče policijo opozoril znanec iz Trsta, kjer naj bi bila Scarletova tudi začasno nastanjena in s tem omogočil, da so ponesrečenko nasli. Dekle naj bi se iz Vidma proti Trstu odpeljalo z vlakom.

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL

KONCERTNA SEZONA 1994/95

ALOJZ GRADNIK V SAMOSPEVIH
Stefana Mavrija

Tanja KUSTRIN - sopran; Jože KRES - tenor; Marko KOBAL - bariton; Zdravko PERGER - bariton; Juan VASLE - bas; Huzbert BERGANT - klavir; David SULIGOJ - kontrabas.

Komorna dvorana SCGV - Drevored 20. septembra 85
ponedeljek, 20. februarja 1995, ob 20.30

VČERAJ ZJUTRAJ NA DRŽAVNI CESTI 305

Usodno trčenje

V težki prometni nesreči, ki se je zgodila nekaj minut pred sedmo uro na državni cesti št. 305 v Redipugli, je umrl 37-letni Marino Bencich iz Gradišca, ul. Della Stanga 8, medtem ko je bil 45-letni Giovanni Bergamini iz kraja Felletto Umberto pri Vidmu težko ranjen in so ga sprejeli na zdravljenje v gorisko splošno bolnišnico, s prognozo ozdravitve v dveh mesecih.

Po do zdaj razpoložljivih informacijah, je na omenjeni državni cesti, v neposredni bližini železniske postaje v Redipugli, prislo do celnega trčenja med lancio prismo v kateri

se je peljal Bergamini in avtomobilom y 10 s katerim je iz trziške smeri pripeljal Bencich, ki se je ob tisti uri menda vracal domov, po nočni izmeni v stivanski papirnici. Voznik y 10 je bil na mestu mrtev. Promet na državni cesti med Trzičem in Vidmom je bil dobri dve uri močno oviran, zahtevna naloga pa je čakala reševalce preden so iz razbitin zvlekli ponesrečenca. Vzroke težke prometne nesreče ugotavlja prometna policija iz Trziča. Najbrž je do trčenja prislo tudi zaradi neugodnih vremenskih razmer, saj je ob tisti uri ze močno deževalo.

lo. Tri osebe, od katerih dve huje, pa so bile ranjene v prometni nesreči, ki se jo zgodila v petek ponoci, nekaj pred prvo uro, v Selcah, v ulici Monte Cosich. V bolnišnici v Trziču se zdraviyo 34-letni Moreno Rosar iz Trziča, 24-letna Alessia Soranzio in 23-letni Massimo Buso. Rosar se bo moral zaradi številnih poškodb zdraviti 40 dni, Soranzieva, ki je bila z njim v avtu pa 30 dni. Lazje poškodbe je utrpel Buso, ki bo ozdravel v petih dneh. Prislo je do trčenja med avtomobiloma ki sta ju upravljala Rosar in Buso, gnotna škoda pa je nastala tudi na tretjem, v bližini parkiranem avtomobilu. Tri osebe pa so bile lazje ranjene v prometni nesreči, ki se je zgodila nekaj po cetrti uri zjutraj v ulici D'Annunzio v Ronkah.

NOVICE

Zaradi nameščanja žerjava bo jutri zaprt Korzo

Precej prometnih težav bo jutri, predvidoma cel dan, v osrednjem delu mesta. Zaradi nameščanja žerjava na gradbišču Verdijevega gledališča, bodo namreč zaprli Korzo Italia na odseku med križiščem z drevoredom 24. maja in ul. Garibaldi. Zapora bo veljala že od 7. ure dalje, do zaključka del za postavitev žerjala.

Naši mrtvega v avtomobilu

Na precej osamljenem mestu, ob desnem bregu Soče, na Majnicah, so včeraj dopoldne nasli avtomobil fiesta, v njem pa truplo 45-letnega ndelavca Paola Sorlija iz Gorice. Za tragični korak se je Sorli, ki je zivel v ulici Alviano, najbrž odločil že v petek zvečer. V kabino avtomobila je napeljal gumijasto cev in jo povezal z izpušno cevjo avtomobila. (foto S.R.)

DREVESNICA

ORLANDO

gojenje in prodaja sadnega drevja
in okrasnih rastlin za parke in vrtove

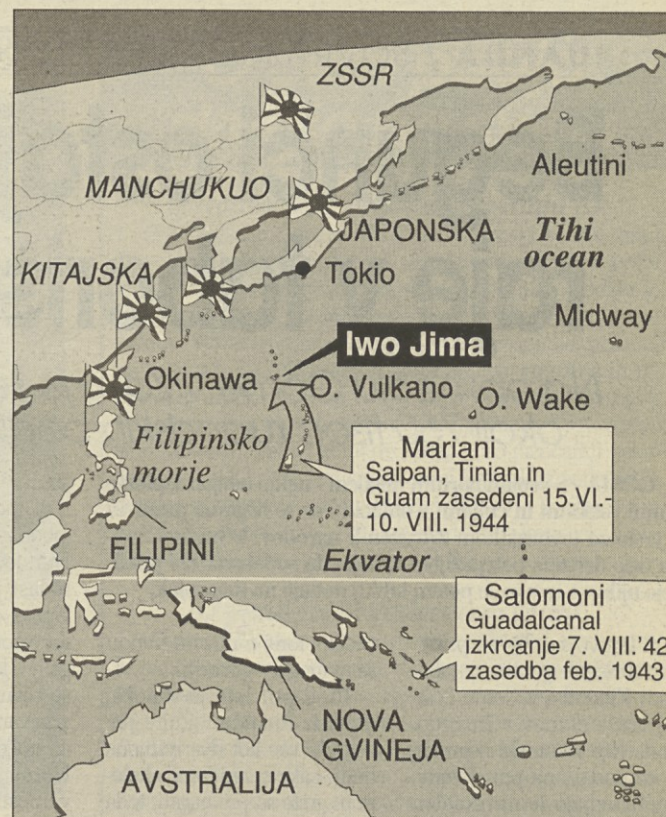
Sovodnje (GO) Ul. Case sparse 71/A Tel. 0481/20075

Bitka za Iwo Jimo

19. feb. - 26. marca 1945

Iwo Jima, le nekaj kvadratnih kilometrov vulkanskih skal, je bila močno zavarovana japonska trdnjava. Ko se je druga svetovna vojna prevesila v leto 1945, so mnogi menili, da je otok nemogoče zasesti, in gen. Kuribayashi je izdelal briljanten in natančen načrt za njegovo zaščito.

19. februarja so zavezniki s šestih bojnih ladij sprožili napad. 5. ameriški amfibijski korpus pod poveljstvom gen. H. Schmidta je ščitilo 5. brodovje adm. Spruancea. Adm. Turner je vodil skupne operacije, gen. H.S. Smith pa izkrcevalno vojsko. Operacije se je udeležilo 30 tisoč vojakov 4. in 5. divizije marincev.

3. di. marincev
4. di. marincev
5. div. marincev

LEGENDA

Napredovanje marincev
in prva bojna črta

0,5 milje
0,5 km
(DATUM)

Pred invazijo

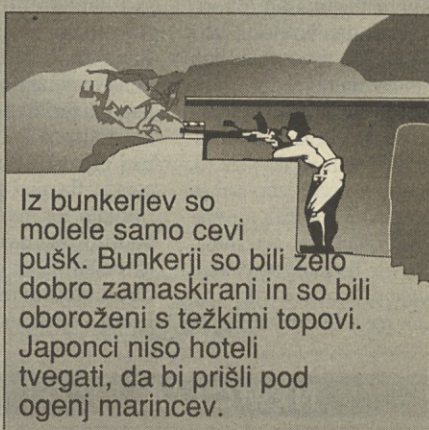
Pet ur pred invazijo so ameriški bombniki bombardirali japonske položaje in spremenili otok v pravi pekel. Bombniki so uničili 16 bunkerjev in 17 obalnih topovskih baterij, vključno s tistimi na griču Suribachi. Japonci pa so se v bistvu umaknili samo globje v razpredeno mrežo tunelov in tam čakali. Naslednjega dne ob 6.40 se je začelo najhujše obstreljevanje v drugi svetovni vojni. Izrcevanje se je začelo ob 9. uri zjutraj.

Na Iwo Jimi je bila razpredena mreža jam, bunkerjev, tunelov in brzostrelskih gnezd, ki so jih krepili prav do invazije. Japonci so izkoristili ne sami naravne jame, temveč so skopali do 10-13 m globoke bunkerje s stopnicami in povezovalnimi tuneli. Pri letališki stezi št. 1 so odkrili 540 m dolg tunel, ki je potekal v globini 7 m in imel kar 17 vhodov.

ZRTVE:

Najbolj krvava bitka na Pacifiku je veljala ZDA 6821 mrtvih, od teh 5453 marincev in 19.217 ranjenih. Umrlo je čez 22.000 Japoncev. Preživel je samo 1.083 japonskih vojakov.

Konec japonskega odpora,
26. marca

Iz bunkerjev so morale samo cevi pušk. Bunkerji so bili zelo dobro zamaskirani in so bili oboroženi s težkimi topovi. Japonci niso hoteli tvegati, da bi prišli pod ogenj marincev.

Tihi ocean

Grič Suribachi, visok 168 m, je bil oborožen z 200 topovi in 21 bunkerji. Japonci so skopali povezovalni tunel z gričem Motoyami. Tri krvave dni so se marinci borili za nadzor tega griča. Ob koncu 4. dneva in ob 900 mrtvih in ranjenih iz vrst 5. divizije, so marinci osvojili vrh vulkana.

(Dan-D)
19. feb.

27. feb.

24. feb.

Rt Tobishi

19. feb.
(Dan-D)

23. feruarja so marinci dvignili zastavo na Suribachiju

5. div. marincev
(okrep.)

3. div. marincev
(Okrep. plav. rez.)

4. div. marincev
(okrep.)

Zaliv Hiraiwa

Nishi

Kita

Letališče št. 3
(v gradnji)

Motoyami

Kota 38

Minami

Higashi

Rt Tachiwa

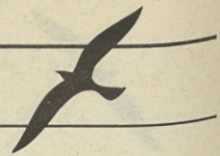
Tihi ocean

Načrt za invazijo:

Na 4 km široki fronti bi se morale izkrcati skupne sile 4. in 5. divizije marincev. Četrta je bila razmeščena na odseku Rumeno 1 in Rumeno 2, po potrebi pa tudi na Modrem. Peta divizija bi se morala izkrcati na odsekih Rdeče 1 in Rdeče 2 ter na Zeleni plaži, prav pod topovi z griča Suribachi.

*Ob upoštevanju težkih izgub in pičlega napredovanja je Schmidt odredil napad 3. divizije za 21. feb.

AP/Carl Fox

RUANDA / SOVRAŽNEGA RAZPOLOŽENJA MED HUTUJI IN TUTSIJI NI KONCA

Begunci ostajajo raje v taboriščih

Na območju Gome v Zairu je še vedno okoli 750 tisoč ruandskih beguncev

GOMA - S svojim bornim imetjem - nekaj odejami, plastičnimi rockami in culjami z oblacili - so se begunci postavili v vrsto za tovrnjakom Združenih narodov. V hudem nali-vu cele družine potrpežljivo čakajo, da sodelavci ZN pokličejo njihovo ime in se potem lahko podajo na tovrnjak.

S konvojem ZN se približno stiri sto beguncev iz taborišča Kibumba v Gomu (Zaire) vrača domov v Ruando. Toda tisti ruandski begunci, ki se podajo na pot domov, predstavljajo le minimalen delež; večina jih se naprej ostane v begunskih taboriščih. Vsak dan jih nekaj sto - glede na 750 tisoč ruandskih beguncev na območju Gome - predstavlja le kapljico v morje. Upanje Visokega komisarja za begunce (UNHCR), da se bo položaj izboljšal in se bo pričelo množično vračanje v Ruando, se je izjalovilo. Stevilo tistih, ki se vračajo v svoje domove, se je v zadnjem času le neznatno po-

večalo, torej o novem trendu se ni mogoče govoriti.

Pred pol leta je v nekaj dneh iz Ruande v Zaire pobegnilo več kot dva milijona ljudi. Lakota, epidemije kole-re in grize so premagali, toda življenjske razmere v begunskih taboriščih so se vedno zelo slabe. V taboriščih kot Kibumba, Mugunga ali Katala na majhnem prostoru in v izredno težkih razmerah biva na stotine ljudi. Za streho nad glavo jim služi plastična cerada, tla med sotori pa spominjajo na močvaro. Kljub bednim razmeram pa se le skromen delež beguncev vrne na svoja domača ognjišča. Eden od razlogov za to je

strah za svoja življenja.

To, da begunci ostanejo v taboriščih, je tudi v interesu Hutujev, ki so bili prisiljeni oblast prepustiti Tutsijem. Upajo, da bo tako spodkopana verodostojnost vlade v Kigali, ki jo vodijo Tutsiji. Če se begunci vrnejo domov, so v nevarnosti, da jih napadejo ali ubijejo oborožene skupine Hutujev. »Begunci so v nevarnosti ze, če ljudje v sosednjem sotoru opazijo, da se pripravljajo na odhod. Mnogi begunci se odpravijo domov kar brez vsakršne prtljage,« nam razloži sodelavec ZN. Begunci iz plemena Hutu se bojijo tudi maščevanja s strani vojske Tutsijev. V taboriščih namreč krožijo govorice o domnevnih pokolih, katerih žrtev naj bi postali begunci, ki so se vračali domov. Večina teh trditev je brez osnove, toda v nekaterih pri-

Mnogi ruandski begunci se vrnitve domov bojijo

merih je strah upravičen.

Večina tistih, ki se odločijo za vrnitev, je kmetov, ki želijo se pred spomladansko setvijo pravčasno priti domov. »Ti ljudje niso ogroženi. Tukaj v begunskih taboriščih so revni, a tudi doma v Ruandi so v enakem položaju. V ge-

nocid nad Tutsiji niso vpleteni. Domov se vračajo predvsem celotne družine. Mladi moške, ljudje iz srednjega sloja in nekdanji vodilni uslužbenci pa ostanejo v taborišču,« pravi sodelavka UNHCR.

Hubert Kahl / dpa

NEMČIJA / PRED DANAŠNJI MI VOLITVAMI V ZVEZNI DEŽELI HESSEN

Življenje Kinklovih liberalcev visi na hessenski nitki

V tej gospodarsko najmočnejši zvezni deželi je doslej vladala rdeče-zelena koalicija SPD in Zveze 90/Zelenih

FRANKFURT - Nemški liberalni demokrati (FDP) upajo, da bodo izidil nedeljskih volitev omilili strankin poraz na zadnjih regionalnih volitvah. Izidil anket javnega mnenja kažejo, da bodo Kohlvi koalicijski partnerji po volitvah 19. februarja dobili dovolj glasov za obstanek v deželni hessenski parlamentu, čeprav naj bi bila po nekaterih prejšnjih anketah FDP deležna premajhne podpore za ohranitev parlamentarnih sedev.

Poraz bi lahko pripeljal do večjega razdora v vrstah FDP, kar bi obcutila tudi Kohlva vlada, ki je bila po lanskih oktobrskih volitvah sestavljena le na račun desetclanske parlamentarne večine. Stranka, ki je imela v dolocanju nemške politike pomembno besedo in je bila v zvezni vladi vse od leta 1969, je podpora volilcev izgubljala predvsem zaradi očitkov, da naj bi jo bolj kot zastopanje interesov ljudi zanimala oblast. Predsednik stranke v Hessnu Wolfgang Gerhardt je za tednik Stern nedavno izjavil, da bi v primeru, če stranka ne bi uspelo priti v parlament, »bila postavljena pod vprašaj njena nadaljnja usoda.« Doslej je bila porazena na devetih od šestnajstih regionalnih volitvah in tudi na volitvah za Evropski parlament.

Po raziskavi instituta Emnid naj bi bila več kot polovica Nemcev prepričanih, da daljnosežno gledano stranka ne bo preživela. Hessen ni edina preizkušnja za liberalce, saj bodo maja volitve še v Severnem Porenju-Vestfaliji in Bremen.

»Ce bodo na teh volitvah liberalci izgubili, se bo bonnska koalicija težko obdržala,« je položaj stranke med televizijskim inter-

vjujem ocenil Jürgen Möllemann, nekdanji voditelj stranke v Severnem Porenju-Vestfaliji.

Ker se vsi zavedajo pomembnosti hessenskih volitev, se v ta del Nemčije zgrinjajo vsi prominentni politiki. Predsednik liberalnih demokratov Klaus Kinkel se je v času pred volitvami na javnih zborovanjih pojavil desetkrat ter skušal volilce prepričati, naj glasujejo za Ruth Wagner, strankino kandidatko za hessenski predsedniški položaj. Kohlvi krščanski demokrati (CDU) so za svojega kandidata postavili Manfreda Kantherja, sicer nemškega notranjega ministra, ki naj bi zamenjal socialnega demokrata Hansa Eichla, ki Hessnu vlada v koaliciji z Zelenimi.

Liberalni demokrati bodo v koaliciji s krščanskimi demokrati skušali strmo-glaviti sedanjo »rdeče-zelena« večino, vendar pae anket kažejo, da bo sedanja vlada obdržala svoj položaj. Izidil ankete, ki jo je za tednik Focus izvedel Basis Research in so bili objavljeni prejšnji ponedeljek kažejo, da naj bi FDP dobila sedem odstotkov volilnih glasov; za vstop v deželni parlament je potrebna najmanj pet odstotna podpora volilnih upravičencev. Po v torek objavljenih izidih ankete instituta Forsa, naj bi stranka dobila osem odstotno podporo, po anketi v Die Woche pa naj bi sedanja koalicija socialnih demokratov in zelenih dobila 50 odstotkov glasov: 36 odstotkov SPD in 14 Zeleni, CDU pa 38 odstotkov.

Stranke so se doslej izogibale umazaniam medsebojnim obrekovanjem in vso pozornost namenjale regionalnim in vsedržavnim zadevam. FDP in CDU menita, da se zaradi politike varovanja okolja ter davkov podjetij na upo-

rabo vode pokrajini izogibajo potencialni vlagatelji. Obtožbe na račun nepravilne gospodarske politike pa v tej najbolj bogati nemški zvezni državi ne padejo na plodna tla: v času prednikovanja Hansa Eichla je namreč Hessen postal gospodarsko najmočnejša nemška zvezna država in tako s prvega mesta izpo-

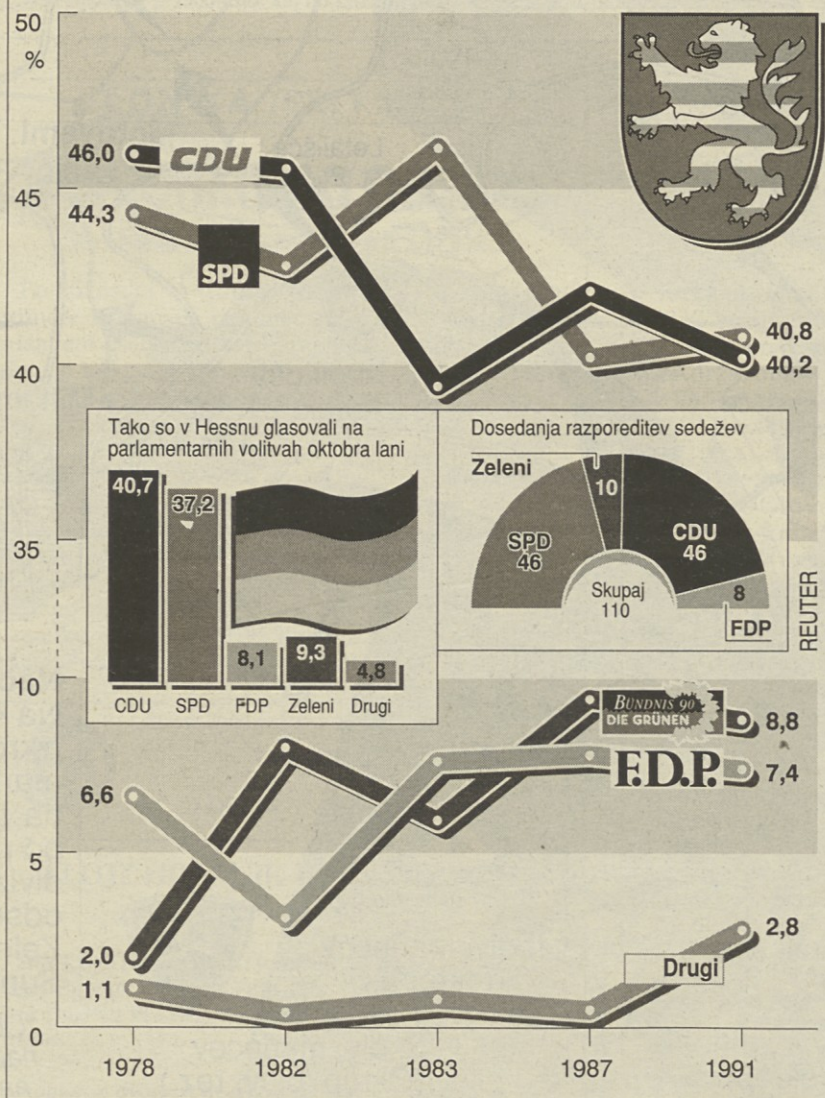
drinil Baden-Württemberg. Tudi v prihodnje se Hessnu obetajo dobri časi, predvsem na račun njegovega močnega finančnega sektorja in izvozno usmerjene industrije. V tej zvezni državi leži nemško finančno središče Frankfurt, kemijski gigant Hoechst in avtomobilska tovarna Opel. Predvolilna kampa-

nja se je dotaknila tudi liberalne zakonodaje v zvezi z mamili: v Frankfurtu so nedavno odprli prostore, v katerih si lahko narkomani z higijensko neoporečnimi iglami vbrižgavajo droge. Takšna politika je deležna hudih kritik zadržanih tradicionalistov, kakršen je tudi Kanther.

David Crossland / Reuter

DEŽELNE VOLITVE V HESSNU

V nedeljo bodo v Hessnu deželne volitve. Zadnje raziskave javnega mnenja napovedujejo zmago koaliciji socialdemokratov SPD in zelenih. Liberalni demokrati FDP upajo, da bodo spet zbrali potrebnih pet odstotkov glasov.

Grafikon prikazuje rezultate na hessenskih volitvah vse od leta 1978.

PRESS OD ZAGREBA DO SKOPJA

O srbski vohunki v Bosni in o mednarodnem sodišču v Haagu

OSLOBOĐENJE

Oslobodenje je pod naslovom »Vohunka v belem dzipu« objavilo novico o aretaciji Svetlane Bosković, uslužbenke Visokega komiteja OZN za begunce v Sarajevu, na kontrolni točki bosanske policije: »Ministrstvo za notranje zadeve Republike BiH je ob aretaciji izdalo uradno sporočilo, v katerem navaja, da je Boskovićeva kot delavka UNHCR neposredno sodelovala pri ugrabitvah državljanov BiH, ki so bili na kontrolnih točkah pod nadzorom srbskih upornikov ugrabljeni iz vozil Unproforja. Med drugim naj bi bila vpletena v ugrabitve novinarja bosanske televizije Namika Berberovića in četverice bosansko-hercegovaških gospodarstvenikov ter celo v umor podpredsednika vlade BiH Hakija Turajlića ...

Chris Janovski, tiskovni predstavnik mirovnih sil, je ob tem izjavil: »Se posebej alarmantna je povezava tega primera z usodo novinarja TV BiH Berberovića, ki so ga bosanski Srbi na silo izvlekli iz Unproforjevega vozila in aretirali.« Potrdil je, da so Svetlano Bosković res priprili zaradi suma, da se je ukvarjala z vohunjenjem in koristi Karadžićevih Srbov. Zveza neodvisnih bosanskih novinarjev pa je zaradi ugrabitve Namika Berberovića poslala pismo generalnemu sekretarju Svetovne organizacije Butrosu Galiju in Mednarodnemu novinarskemu združenju (IFJ), ki ima sedež v Bruslju: »Obračamo se na Vas z zahtevo, da odločno ukrepate in poskrbite, da se bo naš kolega Berberović vrnil k svoji družini in sodelavcem. Ker se vedno ni bil osvobojen, pričakujemo, da boste Vi pripomogli k čim hitrejšemu razpletu tega sramotnega incidenta ...«

Ljiljan

Ljiljan je v zvezi z aretacijo Svetlane Bosković zapisal, da je bilo »neizpodbito ugotovljeno, da je omenjena s posredovanjem natančnih informacij srbski strani sodelovala pri ugrabitvah državljanov BiH na tistem delu cestne povezave z letališčem, ki je pod nadzorom modrih celad.« »Ni dvoma, da je določeno število častnikov mirovnih sil prišlo v BiH, da bi zbiral podatke za svoje vlade. Pripadniki bosanskih protibesvečevalnih služb pa imajo celo podatke o tujih oficirjih, ki informacije neposredno prenašajo agresorju. Nesporna primera sta denimo major Albinet in polkovnik Dibur. Prvi je redno obveščal srbskega častnika za zvezo Indijca o preletih letal zveze Nato, drugi pa je Srbe opozarjal, da letala ne bodo napadla njihovih položajev,« trdi Ljiljan.

Borba

Borba je objavila komentar novice o obtožnicah, ki so bile vložene na

Mednarodnem sodišču za vojne zločine v Haagu: »Ce smo ze toliko casa cakali na obtoznico, ali ni moglo hasko tozilstvo potpeti se kaksen dan ali tedn in hkrati objaviti tudi sezname vojnih zlocincev drugih narodnosti, ki so vpletene konflikt. Notorna resnica je namrec, da so zlocinci tudi med Hrvat in Muslimani ... Podpredsednik odvetniske zbornice Srbije in znani beograjski advokat Toma Fila pravi, da zdajšnji seznam samo dokazuje, da gre za protisrbsko sodisce, zato je tudi morebitno sodelovanje pri delu te ustanove svojevrstna izdaja. Po njegovem mnenju ima to sodisce poleg satanizacije srbskega naroda za nalogo tudi pritisk na jugoslovansko vodstvo, od katerega namerava posredno zahtevati politično popuščanje. Zavrnitev pa bi seveda pomenila uvedbo novih sankcij ...«

VREME

Vreme je sporočilo, da je indonezijsko veleposlanstvo v Beogradu spet prišlo do svojega mercedesa 190 E, ki so ga neznanci ukradli v začetku maja leta 1992. Izkazalo se je namreč, da je bil avtomobil leto dni za tem, ko je izginil brez sledu, registriran kot last - zvezne skupščine. Odvetniku veleposlanstva so oblasti sporočile, da morajo indonezijski diplomati jugoslovanskemu parlamentu povrniti stroške, ki jih je imel z vzdrževanjem in uporabo ukradenega mercedesa ...

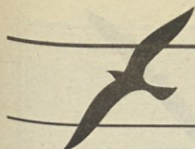
OSLOBOĐENJE

Na vprašanje novinarja Oslobođenja, ali bo po odhodu iz Sarajeva res imenovan za veleposlanika v Sloveniji, je ameriški veleposlanik v BiH Viktor Jaković odgovoril: »Za to možnost sem izvedel iz časopisov ... Ce pa je res kaj na tem, ce bom torej odšel v Ljubljano, bom na to zelo ponosen. Spostujem prizadevanja, ki so jih Slovenci vložili v boj za nacionalni obstoj in v upor proti agresiji v začetku jugoslovanskega konflikta. Poleg tega sem vselej vzdrževal dobre odnose s Slovenci, ki so mi pomagali, ko sem bil kot predstavnik ZDA na pogovorih v Zenevi. Tudi moja družina izhaja iz kraja ob hrvasko-slovenski meji. To bi bila zame res cast ...«

Sportske novosti

Sportske novosti so objavile zapis pogovora z Antonom Vrdoljakom, predsednikom Hrvaskega olimpijskega komiteja. Nekdanji šef hrvaske televizije je v zvezi z možnostjo, da se na finalnem srečanju prihodnjega evropskega prvenstva v kosarki, ki bo v Atenah, pomerita prav reprezentanci ZR Jugoslavije in Hrvaske, dejal: »Mi imamo Kukoca, Rado in Vrankovica, imamo pa tudi motiv, močnejši od sleherne kakovosti, s katero bomo morali tekmoovati. Toda tudi oni imajo svoj motiv - Srbi so, tako kot smo mi Hrvatje ...«

Zbral je Zoran Odic

FRANCIJA / SVOJ PROGRAM JE PREDSTAVIL PREDSEDNIŠKI KANDIDAT JACQUES CHIRAC

Med levico in desnico

Kritiki mu očitajo, da je samo preoblekel Balladurjeve ideje

PARIZ - Predvolilna predsedniška tekma v Franciji se je začela zares; pariški zupan Jacques Chirac je namreč javno predstavil svoj politični program, s katerim se namerava postaviti po robu protikandidatu Edouardu Balladurju, francoskemu premierju. Chirac se je v govoru pred desettisočglavo množico svojih pristavev predstavil kot človeka sprememb. Premier Balladur je po Chiracovem mnenju »nemobilen«.

Nekdanji predsednik francoske vlade je v svojem govoru predstavil mešanico levicarskih in desničarskih idej, ko se je obvezal, da bo njegova prva naloga zmanjšanje brezposelnosti. Ta cilj naj bi dosegel z znižanjem davkov na dohodek, kar naj bi ustvarilo nova delovna mesta, zvisalo plače in pospešilo rast. Program, ki ga imajo Chiracovi pristasi za pogumnega in dolgoročno usmerjenega, njegovi nasprotniki pa so prepričani, da je le zidanje gradov v oblakih, je začetek predvolilne ofenzive pariškega zupana. Jacques Chirac je izkušen politični maček, saj se že tretjič poteguje za stolček v Elizeju, medtem ko se premierja Balladurja bolj drži sloves »direktorja« kot politika. Na to kar-

to želi igrati tudi Chirac, ki si hoče v očeh volilcev, za razliko od svojega nasprotnika, medlega birokrata, pokazati kot karizmatični vodja.

»Stanje v Franciji se slabša,« je v govoru Chirac posredno napadel Balladurja, ki rad trdi, da so Francozi uspešno prebrodili najhujšo recesijo po drugi svetovni vojni, zato gre lahko Franciji samo se na bolje. Po raziskavah javnega mnenja Balladur se vedno vodi, vendar se mu predsedniški kandidat socialistov, Lionel Jospin, nevarno približuje. Chirac trdno drži tretje mesto. Četici kandidatov (poleg omenjenih sta v igri še skrajni desničar Jean-Marie Le Pen in »protimaastrichtovec« Philippe de Villiers) se bo konec meseca verjetno pri-

Pariški zupan Jacques Chirac se že tretjič poteguje za predsedniško mesto (Telefoto: AP)

ključil se kandidat liberalcev, vendar se ni jasno, ali bo to nekdanji predsednik Valéry Giscard d'Estaing ali njegov nekdanji predsednik vlade Raymond Barre. Nov desnosredinski tekmeček za predsedniški stolček bo seveda še bolj razcepil konservativne volilce.

V soboto so imeli vsi Chiracovi protikandidati nekaj skupnega - ostro so napadli petkov nastop svojega tekmečka. Balladurjevi privrženci so ugotavljali, da so Chiracovi predlogi pravzaprav samo drugače zavite ideje predsednika vlade. Neogolistični poslanec Jacques Baumel je Chi-

racove zamisli označil za demagogijo, saj so finančno neizvedljive. Le Pen je nekdanjega (dvakratnega) premierja obtožil, da vzbuja lažne upe in izrazil dvom, da bo v prihodnosti uspel narediti tisto, česar ni uspel v preteklosti. Za socialiste je Chiracov govor »pdmilovanja vreden koktajl«, medtem ko levicarski dnevnik Libération recepte, ki jih ponuja pariški zupan, komentira z besedami: »Malo denarja za veliko muzike.« Casopis tudi meni, da je Chirac napravil svojo kredibilnost, ker je »nihal med laburizmom in thatcherizmom,«

vendar je že našel rešitev - »zdaj bo na obeh polih obenem.«

V Le Parisienju napovedujejo, da bo Chirac s svojim iskanjem podpore med levo usmerjenimi volilci dodatno razcepil desnico, pristavev med levicarji pa ne bo našel. Dominique Strauss-Kahn, nekdanji minister za gospodarstvo v eni od socialističnih vlad, ni tako prepričan o novi, levi usmeritvi Jacquesa Chiraca: »Če malo pobrska-te pod površino, lahko hitro najdete tradicionalne konservativne teme.«

Francois Raitbereg
Reuter

O čem pišejo drugje po svetu

O francoskem predsednikovanju EZ

»Pred nekaj meseci je neki visoki evropski politik, znan po svoji odkritosti, napovedal: »Pod francoskim vodstvom se bo Evropska zveza sprevrgla v nočno moro.« Odkar je Francija prevzela položaj predsedujoče EZ, je minilo šest tednov. Politike napovedi se se niso uresničile, priznati pa moramo, da tudi o napredku oziroma »pozitivnih rezultatih« ne moremo govoriti, čeprav francoski zunanji minister Alain Juppé zatrjuje, da obstajajo. Pravzaprav smo zabeležili veliko korakov nazaj, ki so razočarali nekatere članice EZ. Največji korak nazaj je predlog petletne finančne pomoči EZ sedemdesetim afriškim, karibskim in pacifiškim državam. /.../ S to epizodo si je francoska politika prislužila zelo velik minus.« (Libération, Pariz)

O perujsko-ekvadorskem sporu

»Peru in Ekvador sta podpisala mirovni sporazum, ki naj bi končal tritedensko vojno za območje, približno 78 kilometrov dolge meje. Spor je terjal najmanj 49 žlvenj, pa tudi nobeni strani ni prinesel nič koristnega. Ta vojna bi Peruju in Ekvadorju vendarle lahko prinesla nekaj dobrega, seveda če je s prej omenjenim sporazumom, resnično končan spor, ki je v tem delu sveta že več kot petdeset let skrbel za napetosti in občasne spopade. /.../ Državi bi se nadaljnjim konfliktom lahko izognili le, če bosta reševanje spora prepustili mednarodnim posrednikom, saj sta obe plačali preveliko ceno za tisti odročni kosček dzungle in za malo narodnega ponosa.« (New York Times, New York)

O rusko-poljskih odnosih

»Ruski premier Cernomirdin se je med obiskom v Vasavi osredinil izključno na gospodarska vprašanja. In dobro je tako. O gospodarskem sodelovanju se je veliko enostavneje dogovoriti kot o političnih vprašanjih. Za Poljsko je Rusija pomembno tržišče. Trgovanje zbližuje narode veliko bolj kot opravičevanja sporazumov o tesnejšem in neoviranem poslovanju med državama in o snovanju skupnih podjetij, ga lahko označimo za uspešnega, čeprav se rusko stališče do pridružitve Poljske v Nato ne bo spremenilo.« (Rzeczpospolita, Varšava)

EVROPSKA ZVEZA

Prevoz živali razklal sever in jug

PETER BLACKBURN / REUTER

BRUSELJ - Kmetijski ministri Evropske zveze bodo v ponedeljek ponovno iskali izhod iz slepe ulice, v katero so zaslili zaradi nesoglasij o odnosu do živali. Najgloblji razkorak je med severnimi in južnimi državami Evropske zveze, vroča tema pa prevzame ovc, telet in prasičev po Stari celi gor in dol.

Države na jugu Evropske zveze so zaskrbljene, da se bodo zaradi strožjih predpisov povišali stroški, to pa bi posledično pomenilo manj delovnih mest, saj bi večino živali zaklali v severnih državah. V zadnjih dneh pa je zaznati spremembo: južne države so pokazale večjo prožnost pri pogajanjih. »Odločeni smo, da tokrat sprejememo odločitev,« je dejal neki visoki francoski uradnik. V ponedeljek bo tako francoski minister za kmetijstvo Jean Puech predstavil kompromisno rešitev o najdaljšem dovoljenem potovalnem času za živino. Francija, ki trenutno predseduje Evropski zvezi, je kompromis sestavila šele potem, ko se je na evropski turneji natančneje seznanila s stališči vseh članic. »Zaenkrat dobro kaže, vsi hočejo odključiti to temo z dnevnega reda,« pa je povedal neki neimenovani predstavnik Evropske komisije.

Razprave o transportu živine so slikovito prikazale, kako se različni gospodarski in kulturni interesi v Evropi kažejo tudi v različnih odnosih do zaščite živali. Medtem ko je bikoborba španski nacionalni sport, v Britaniji resno razmišljajo o popolni prepovedi lova. V Franciji nasilno pitajo gosi za pastete, v Italiji je konjsko meso priljubljen del jedilnika. Toda kontinent preveča nezadovoljstvo zaradi krutega odnosa do živali. Zadnji primer nezadovoljstva je protest Britancev proti izvozu živega mesa. Pri tem je umrl en demonstrant. Povožil ga je tovornjak, ki je v konvoju prevahal živino.

Goveda sprejemata predvsem Franci-

ja in Nizozemska. Tu jo nahranijo se z mlekom v prahu, ki daje mesu posebno dober okus. Ovce, ki jih pošljejo na celi-no, čaka dolgotrajno potovanje po vsej Evropi. Med cakanjem na zakol pogosto ne dobivajo niti hrane niti vode.

Prejšnji teden so protesti izbruhnili tudi v Belgiji. Nezadovoljni prebivalci so poskusili prepreciti raztovarjanje britanske drobnice. Pri tem je bil ranjen policaj, 24 demonstrantov pa so aretirali. Podobno so reagirali tudi nizozemski aktivisti.

O maratonskih prevozihi živali bodo razpravljali na naslednjem sestanku kmetijskih ministrov članic Evropske zveze. Člani Evropskega parlamenta so predlagali Evropski komisiji, naj omeji čas prevoza na največ osem ur. Strožji transportni standardi pa bi povečali nezaposlenost, kajti če bi živali predelali že na severu, bi morali zapreti večino klavnic na jugu Zveze. Evropska zveza je medtem opozorila grško vlado, naj spoustuje že sprejete zakone o zaščiti živali. Videoposnetki, ki so jih poslali grški in britanski varuhi pravic živali, kažejo neizmerno krutost do živine. »Zakon Evropske zveze so povsem brezvredni, če jih ne spoustuje niti industrija niti posamezne vlade,« se razburja Franz Fischler, novi komisar za kmetijstvo ES.

V Britaniji aktivisti proti mučenju živali bijejo z oblastmi že dolgo in včasih tudi nasilno bitko. Danes se jim pridružujejo se prebivalci drugih evropskih držav. Ogorčenim Francozom so se zaglušili posnetki trpeče živine, s katerimi jih bombardirajo mediji. Pri tem veliko vlogo igra nekdanja zvezda Brigitte Bardot. V Španiji so se pojavili prvi grafiti proti bikoborbi, v nekaterih provincah so prenehali tudi s prazničnimi ritualnimi klanji. Prebudila pa so se tudi italijanska združenja proti mučenju živali, ki se doslej niso mogla ravno pohvaliti z dejavnostjo.

Belgijci prej na volišča?

BRUSELJ - (dpa, AFP, Telefoto AP) Belgijski premier Jean-Luc Dehaene, pred pol leta najresnejši kandidat za naslednika Jacquesa Delorsa na celu Evropske komisije, se je zavzel za to, da bi predčasno razpisali volitve. Dehaene, ki trenutno uživa množično priljubljenost, je dejal, da je njegova sredinsko leva koalicijska vlada pred teškimi gospodarskimi odločitvami, o kakršnih naj ne bi odločala vlada, ki je tik pred iztekom svojega mandata. Namesto novembra naj bi se torej Belgijci odpravili na volišča že 21. maja ali 11. junija, nova vlada pa bi se tako najprej morala lotiti krčenja proračuna. Belgija je med državami EZ najbolj zadolžena v smislu bruto domačega proizvoda, zabeležili pa so tudi najvišjo stopnjo brezposelnosti v Evropi. Če se hoče ta dežela, znana po pivu, kokoladnih bonbonih in skolkah s pečenim krompirkom, vključiti v evropsko monetarno unijo, mora najprej zmanjšati svoj dolg, ki zdaj znaša kar 140 odstotkov bruto domačega proizvoda.

FRANCIJA / TRGOVINA Z MAMILI

O iznajdljivosti, ki presega meje domišljije, in pošiljkah, ki ne prispejo do naslovnika

PARIZ - Trgovci z mamili - tako majhni kot veliki - na vse mogoče in nemogoče načine oskrbujejo z »robo« francoske narkomane. Skrivajo jo v oblacilih, kozmetičnih izdelkih, avtomobilih, bencinskih rezervoarjih, zelodcu - skratka, domiselnih načinov je veliko, mnogi celo presegajo zmognosti človeške domišljije.

Lani so francoski cariniki zasegli 54, 6 tone različnih mamili; nekatera odkrita so bila skoraj tako spektakularna kot kovček, ki so ga 31. decembra lani našli na letališču Paris-Roissy: bil je med prtljago na letalu, ki je priletelo iz Južne Amerike, narejen pa iz snovi na kokainski osnovi, težak kakih deset kilogramov. Če bi ga tisti, kateremu je bil namenjen, po posebnem postopku potopil v raztopino, bi se izločil kokain.

»Ker gre za velike zasluzke in tihotapci nočejo preveč tvegati, se včasih poslužujejo zelo zapletenih in dolgotrajnih postopkov. Njihova iznajdljivost presega meje človeške domišljije,« pravijo francoski cariniki. Nekateri potniki pogoltnejo majhne, dobro zaščitene zavitke kokaina, ki jih rentgenski zarki ne zaznavajo, nekatere varuje tudi poseben vosek. Včasih so mamila pomesana med oglje ali skrita v zavitkih, zavarovanih s kameelijim maslobnim tkivom. Oblacila in osebni predmeti nudijo številna skrivališča: v spodnjem perilu, rokavih, votlih petah čevljev, podlogah, pasovih, hlačah, v različnih tubah, steklenicah za kremo, osvežilnih zraka; v neki otroški blazini so cariniki odkrili celih pet kilogramov kokaina. Najbolj priljubljena skrivališča tihotapcev so perilo

in obleke; tako so samo na pariškem letališču Roissy oktobra in decembra lani odkrili skupaj 36 kilogramov heroína. Zelo domiselna je bila poteza tihotapcev, ki so razstavljeno vrtno mizo z navodili naredili iz kokainske zmesi, vendar so dobro izurjeni psi zaznali vonj po kokainu. Vonj po mamilih prikrije alkohol - vino ali koknjak, kajti med vožnjo vse te tekočine hlapijo in razpevalcem ostane le mamilo. Neki domiselni trgovci so mamilo celo skrili v polzje lupine in jih potem zaprli z živimi polzi. Cariniki so lani odkrili veliko ponarejenega sadja, semen, zelenjave - in celo kokainske lizike. Veliko potnikov je mamilo skrilo v zobne proteze, skozi vse

leto so ga v njih odkrili kakih 30 kilogramov. Trgovci z mamili najraje robo skrivajo v avtomobilih, prikolah in avtobusih, kajti skrivnih mest je ogromno. Lani so francoski cariniki odkrili mamilo v pnevmatikah, rezervnih kolesih, v motorju, bencinskem rezervoarju, v vratih, v karo-seriji. Dobro izurjeni tihotapci radi skrivajo mamilo v posebej prirejenih bencinskih rezervoarjih, saj mamila zaradi vonja po bencinskih hlapih psi ne morejo zavohati. Se vedno so večkrat uporabljeni že kar tradicionalni načini razpečevanja mamili: kovček zaupate na videz postene-mu človeku. Tako so cariniki pri neki starejši potnici, ki je bila namenjena na Nizozemsko, našli 400 gramov heroína. Neznanci, ki so se predstavili kot prijatelj njenega vnuka, so jo prosili, naj darilo izroči nekim ljudem.

Juliette Hollier-Larousse
AFP

Slovaki vztrajajo pri gradnji JE Mochovce

BRATISLAVA (Reuter) - Slovaska nasprotuje petkovi odločitvi Evropskega parlamenta o ustavitvi financiranja gradnje slovaške jedrske elektrarne Mochovce, dokler »vprašanje varnosti v elektrarni ne bo zadovoljivo rešeno«. V Bratislavi grozijo, da bodo elektrarno, ki so jo začeli graditi pred leti se s sovjetsko tehnologijo, dokončali tudi brez obljubljenega posojila Evropske banke za obnovo in razvoj v višini 412 milijonov nemških mark. Slovaki naj bi sicer skupaj s francoskim podjetjem Electricité de France elektrarno dogradili do leta 2000. Tiskovni predstavnik slovaškega zunanega ministrstva je sklep evropskih parlamentarcev označil kot vmešavanje v notranje zadeve svoje države. Uradna Bratislava tudi meni, da je to precedens, s katerim se postavljajo pod vprašaj prioritete v odnosih med Evropsko zvezo in njenimi pridruženimi članicami, med katerimi je tudi Slovaska.

SLOVENSKI
DOLG ZRJOzadje slovenskih
pogovorov v ZDA

Srbija največja upnica komercialnih bank

LJUBLJANA - Finančni minister Mitja Gaspari in guverner Banke Slovenije France Arhar sta včeraj po vrnitvi iz Združenih držav Amerike na brniskem letališču razkrila ozadje pogovorov, ki sta jih imela s funkcijarji finančnega ministrstva ZDA, State Departmenta, Chemical Bank in predstavniki mednarodnega denarnega sklada ter svetovne banke.

Namen njunega obiska v New Yorku in Washingtonu niso bila pogajanja, temveč, tako pravi minister Gaspari, pogovori, ki naj bi pripomogli k dodatnemu razčiščenju odprtih vprašanj glede pogajanj o vračanju dolgov med Slovenijo in komercialnimi bankami, o čemer je januarja na zaprti seji razpravljala tudi slovenski parlament. Do srečanja s predstavniki ameriskega finančnega ministrstva in State Departmenta je prišlo ravno v času, ko je ameriška administracija sporočila, da namerava podpirati ukinitve sankcij zoper Zvezno republiko Jugoslavijo, in sicer v zameno za to, da Srbija prizna suverenost Bosne, Makedonije in Hrvaške. Arhar in Gaspari sta dejala, da sta za te najnovejše »ideje«, ki jih je predlagala tako imenovana kontaktna skupina v Parizu, izvedela iz medijev, hkrati pa poudarila, da bi »ideja« lahko zelo zapletla dosedanja pogajanja o dolgovih med Slovenijo in združenjem komercialnih bank. Po teh dogodkih sta slovenski finančni minister in guverner Banke Slovenije svoje sogovornike opozarjala na posledice, ki bi jih lahko prinesla ukinitve sankcij Organizacije združenih narodov proti ZRJ, zato sta predlagala, naj ostane finančno premoženje do razrešitve vprašanja dolgov nekda-

nje Jugoslavije zamrznjeno.

Stališče Združenih držav Amerike do vprašanja dolga in načina njegovega reševanja ostaja nespremenjeno, pri čemer so ZDA pripravljene podpreti dogovor med Slovenijo in komercialnimi bankami, če bo seveda prišlo do ustreznega načina urejanja vprašanj, ki so po razpadu nekdanje Jugoslavije ostala odprta. V pogovorih so se dotaknili tudi vprašanja odkupovanja terjatev oziroma jugoslovanskega dolga na sekundarnem trgu, kar je v preteklih dveh letih pocela predvsem Srbija prek svojih bank ali tretjih oseb - slamatih mož, ki so pod vplivom srbskih pravnih oseb ali pa z njimi povezani. Po neuradnih podatkih naj bi bilo teh pokupljenih terjatev že za skoraj 600 milijonov dolarjev, kar pomeni, da je postala Srbija med komercialnimi bankami ena najmočnejših upnic, če upoštevamo dejstvo, da znaša jugoslovanski dolg do komercialnih bank 4, 2 milijardi dolarjev. France Arhar je dejal, da je Slovenija prosila finančnega strokovnjaka, nekdanjega guvernerja švicarske centralne banke Fritza Leutwilerja, da prevzame arbitriranje dejstev in dokumentacije (seznama pravnih oseb, ki so odkupovale jugoslovanski dolg na sekundarnem trgu) o tako imenovanih swap poslih. Predstavniki

Chemical Bank (ta banka predstavlja interese združenja komercialnih bank) so se strinjali s tem, da bi Leutwiler prevzel tak mandat, vendar morajo soglasje k njegovemu imenovanju dati še ostali člani konzorcija. S predsednikom Chemical Bank sta se Arhar in Gaspari pogovarjala tudi o nadaljnjem približevanju možnega dogovora med Slovenijo in komercialnimi bankami, pri čemer je bilo izpostavljeno vprašanje odškodninske klavzule, ki bi se razširilo tudi na pravne osebe iz omenjenega seznama, saj bi se v primeru, da pride do sklenitve dogovora med Slovenijo in komercialnimi bankami, krog nezadovoljnih razširil tudi nanje, ker jih Slovenija ne bi servisirala. Ob morebitnem sprozanju tožb bi namreč postalo aktualno vprašanje odškodninske klavzule oziroma premoženjske škode, ki bi jo morala Slovenija poravnati. Za dokončno razrešitev oziroma pripravo ločenega sporazuma med Slovenijo in komercialnimi bankami je po Gasparijevih besedah omenjena klavzula bistvenega pomena in hkrati možen kamen spotike, zato naj bi se v kratkem sestala posebna mešana komisija pravnih strokovnjakov, ki bo o tej temi odločala.

V neformalnem srečanju s predstavniki State Departmenta sta guverner Arhar in minister Gaspari prav tako pojasnjevala posledice nepremišljenega ukinjanja embarga proti ZRJ. Slovenski veleposlanik v Združenih državah Amerike Ernest Petrič je po pogovorih izvedel, da

bo ameriška administracija se enkrat skrbno proučila področje ukinjanja sankcij, se posebej tistih, ki se tičejo finančnih transakcij oziroma finančnega premoženja. »Bistvena tezava ni v tem, da bi bile vse republike rade naslednice nekdanjega skupnega premoženja, temveč v dejstvu, da Narodna banka Jugoslavije ne more imeti statusa naslednice nekdanje skupne države,« je opozoril France Arhar. V primeru, da bi NBJ tak status imela, bi lahko razpolagala z računi, ki niso njeni. Guverner Arhar je januarja vse evropske centralne banke obvestil o spremenjenem statusu NBJ, guvernerju NBJ Avramoviću pa poslal pismo, v katerem ga sprašuje, kateri del premoženja NBJ ostane drugim republikam, torej zahteva podatke o zaključni bilanci stare NBJ oziroma otvoritveni bilanci nove NBJ, tiste torej, ki je prevzela premoženje NBJ do Srbije in Crne gore. Arhar na odgovor iz Beograda se čaka.

»Upam, da smo ameriško stran prepričali, da morajo ostati finančni računi blokirani do dokončne razrešitve tega vprašanja,« je se dejal Arhar ob koncu novinarske konference. Gaspari pa je izrazil upanje, da so pogovori prinesli se nekaj dodatnih informacij in pojasnil, k temu pa dodal, da natančne datuma, ko naj bi bila pogajanja s komercialnimi bankami končana, ne more povedati. »Važno je, da je postopek končan kakovostno, ne pa hitro,« je na koncu dejal finančni minister Gaspari.

Alenka L. Jakomin

Slovenska predstavnika sta Američane opozorila na posledice ukinitve sankcij (Foto: Suhadolc)

VESELO SREČANJE PRLEKOV NA PTUJU

Na tradicionalnem srečanju so podelili
15 štipendij Trstenjakove fundacije

Slabo vreme je sicer skodovalo obisku, ne pa tudi dobremu razpoloženju na tradicionalnem, letos že petem srečanju »Prlekof« in prijateljev Prlekije od vsepovsod. Prisli so iz vseh slovenskih regij, kar 200 pa jih je prispelo s posebnim »cugom«.

Ptujski zupan je pozno popoldne najprej sprejel in pozdravil najuglednejše goste v mestni hiši ter jim zazele prijetne in koristne pogovore ob dobrem vzdušju. Istočasno je, pod predsedstvom dr. Ludvika Toplaka, zasedal tudi upravni odbor Fundacije akademika dr. Antona Trstenjaka, ki podeljuje stipendije za podiplomski studij uspešnim pr-

leskim studentom oziroma za različne kulturne, raziskovalne in izobraževalne projekte, vezane na Prlekijo. Na razpis je prispelo 34 prošelj, upravni odbor pa je stipendije dodelil petnajstim kandidatom in institucijam iz petih prleških občin, v skupni vrednosti 4, 4 milijona tolarjev. Fundacija jej prvih enajst stipendij podelila lani.

Zvečer je v karnevalski dvorani, pravzaprav je bil sotor, prisotne ponovno nagovoril ptujski zupan Miroslav Luci. Zal se srečanja letos ni mogel udeležiti dr. Anton Trstenjak. Zato mu je Janez Lotric, ob pomoči vseh prisotnih, »poslal« zvočno cestitko v obliki pesmi En starček je zivel. Po krajšem kulturnem programu se je nadaljevala veselica v karnevalskem vzdušju in s »fasenskim« programom. Prihodnje leto bo srečanje Prlekov v Mariboru.

Goran Ohman

KOZERIJ

Županu je potrebna pomoč

Nedoumljivi preprostim ljudem so včasih miselni procesi, ki vodijo slovenske politične prave k nekaterim »eskapadam«. Eni očitajo ljubljanskemu županu Dimitriju Ruplu, da se ni dovolj storil, odkar zaseda županski stol, drugi so pred nedavnim velenjskega prvega moza Srečka Meha obtoževali, da se je dela lotil preveč zagnano, zdaj pa smo v Laskem zaznali celo pravo humanitarno akcijo za zaslugo župana Petra Hrastelja.

Vanjo in po lastnem prepričanju v bran demokraciji se je z vsem umom in izkušnjami spustil Vladimir Petek, prvak laske SLS in občinski svetnik. Županu in predsedniku laskega občinskega sveta Hrastelju, ki ga je kandidirala prav SLS, je Petek poslal pismo, v katerem ogorčeno in v trpniku razloga, da skušajo »razni ljudje nekdanje občinske uprave« laskega župana ze sedaj, slab mesec po volitvah »obremeniti z raznimi odločitvami«. Petek se tudi boji, da »se na ta način želijo porazenci na lokalnih volitvah mascevat zmagovalcu, saj obstaja velika nevarnost, da bosta občinski svet ali zupan zmanipulirana in bosta naša ali nehoti pristala na odloči-

tve, ki lahko pomenijo tudi konec Hrasteljevega županovanja«.

S takšnim pisanjem pa Petek bolj malo pomaga svojem županu, saj - verjetno po nerodnosti - namiguje na to, da novi laski župan vendarle ni tak, kakršnega je SLS s Petkom na čelu skušala prikazati v predvolilni kampanji in zaradi česar se je konec koncev večina volilcev tudi odločila glasovati zanj. Torej - da naj bi bil sposoben, prijazen možak, ki bo znal vedno odločiti tako, da bo za Lasčane najbolje. Toda morda se zelo motimo. Kaj pa, če je Petkovo pismo del prekanega nacrta, kako Hrastelja vnaprej odvezati vsakršne odgovornosti za katerokoli bedasto potezo, ki bi jo kot župan Laskega povlekel, za vsako zavazeno naložbo, ki bi jo podprl, in za vsakega macka, ki bi ga kdo povozil v mejah sedanje občine? Če gre za kaj takega, bi bilo bolje, da bi Slovenska ljudska stranka ali svetnik Vladimir Petek osebno Hrastelju recimo zlomila nogo ali ga pošeno »zmikastila« in poslala na bolniško. To bi bila vsaj bolj elegantna humanitarna pomoč županu.

Brane Piano

Pesem
treh držav

BRANIK - Sinoci so v tukajšnjem kulturnem domu s prireditvijo, ki so se je udeležili pevci petih zborov iz Slovenije, Avstrije in Italije obeležili spomin na dogodek pred 51 leti, ko so 15. februarja Nemci odgnali v koncentracijska taborišča prebivalce takratnega Rihemberka (današnjega Branika) in Komna, oba kraja pa pozgali.

Sinocno prireditev so posvetili »druženju Slovencev, ki živijo v treh različnih državah in ki jih poleg istega maternega jezika drži tudi pesem«. Po besedah kulturnega ministra Sergija Pelhana se je oglasila pesem. V koncertnem sporedu z značilnim naslovom »Od Korotana do Jadrana« so nastopili pevci zborov »Folte Hartman« iz Pliberka, »Vres« iz Prevalj, »Zarja« iz Trbovelj, »Tabor« z Opčin in domaći zbor »Franc Zgonik«. (V. C.)

OBČINA SVETI JURIJ / SEJA SVETA

Lovcem iz sosednjih
občin prepovedali lov

Občinski svetniki nočejo sodelovati z nekdanjo občino Gornja Radgona, ampak želijo lastno upravo

VIDEM OB SCAVNICI - V petek zvečer so svetniki nove občine Sv. Jurij na svoji tretji seji razpravljali o vrsti pomembnih zadev, toda videlo se je, da bo začetek delovanja te majhne občine zelo težaven. To se najbolje občuti v pomanjkanju financ, saj je njihova občinska blagajna se vedno prazna in bo težko pokriti celo najosnovnejše začetne stroške delovanja nove občine.

Kljub temu so svetniki potrdili predlog za nujno ureditev kanalizacije v srediscu Vidma ob Scavnici, posodobili naj bi tudi električno napeljavo z novo transformatorsko postajo v kraju Blagus, pri čemer bodo večino del financirali Elektrogospodarstvo in krajani, nekaj pa bo morala priskrbeti tudi občina.

Zaradi teh in podobnih težav je se bolj presenetljiva odločitev, da bo občina Sv. Jurij imela lastno občinsko upravo in da ne zeli nobenega

sodelovanja z nekdanjo skupno občino Gornja Radgona. Po opozorilu svetnika Vinka Mlinarica, da bodo kljub vsemu morali sodelovati, je svet odločil, da bodo na začetku v novi občini zaposlili tri poklicne uslužbenke. Mlinarič je tudi opozoril, da bodo tudi v lastni občini morali zaposliti morebitne presežne uslužbenke nekdanje skupne občine in ne »svojih ljudi« kot nameravajo. Po tem so svetniki podaljšali nekatere odloke bivše občine ter dolo-

cili višino nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 1995, ki znaša od 1, 8 do 3 tolarje za kvadratni meter.

Najbolj pa je presenetljiva izjava svetnika Franca Belsaka, ki je menil, da bi občinski svet moral odobriti lastninjenje lovisc in lovskega doma v občini, do katerih lovci iz drugih občin ne bi bili upravičeni, čeprav so nekod morda tudi sami vneje vlagali sredstva. »Tudi« lovci naj tudi ne bi smeli loviti na območju njihove občine - ali kot je nekdo pripomnil, pokazati bodo morali potni list. Govorice o morebitnem izstopu občine Sv. Jurij iz Pomurja in priključitvi ptujski regiji pa so neutemeljene.

Oste Bakal

Nedeljske teme

LIRA V VIHARNEM MORJU DENARNIH TRGOV

Predčasne volitve in ne Dinijev maneuver so lahko peresce, ki ugonobi kamelo Italijo

VOJMR TAVCAR

Ekonomist Mario Deaglio je primerjal Italijo kameli iz stare orientalske pravljice. Anekdota govori o trgovcu, ki je naložil kameli na hrbet za boj. Ker je bila žival krepka in je tovor ni obremenjeval preveč, je trgovec naložil se en za boj, nato pa se tretjega. Trpežna in pohlevna žival je bila hudo obremenjena, a je kljub temu vztrajala na poti. Trgovec je zato kameli naložil se peresce misleč, da se s tem ne bo nič spremenil. Vendar se je krepko ustel. Kamelin hrbet je popustil in žival se je zgrudila.

Dodatni maneuver, ki ga pripravlja vlada Lamberta Dinija in ki naj bi po obsegu ne preseglja 20 tisoč milijard lir, ni več kot peresce v primerjavi z davčnimi obremenitvami, ki so jih v zadnjih letih vlade naprtila kameli Italiji. Leta 1990 so na sto lir bruto proizvoda 39, 1 lire pobrali neposredni in posredni davki ter socialne dajatve, kar je bilo pod povprečjem razvitih evropskih držav. Tri leta pozneje so po ostrem manevru, ki ga je pripravila vlada Giuliana Amata, iste postavke pogoltnile 43, 3 % bruto proizvoda. Italija se je s tem povzpela na evropsko raven, vendar storitve, ki jih je nudila država v zameno za tolikšno obremenitev, se zdalec niso ustrezale storitvam drugod po Evropi.

Tudi to je eden od razlogov, zaradi katerih se je lani stopnjeval odpor proti dodatnim obremenitvam in zaradi katerih je lahko Silvio Berlusconi uspel na volitvah z obljubo novega gospodarskega čudeža. Visoka obremenitev nedvomno zavira gospodarski razvoj (pozitivni znaki gospodarske proizvodnje so predvsem sad konkurenčnosti italijanskih proizvodov na tujih trgih zaradi nizke vrednosti lire), največja nevarnost pa je politični odpor do novih žrtev. Poleg korupcije, ki jo je razkrila preiskava »ciste roke«, je tudi strogi gospodarski maneuver Amatoove vlade v začetku devetdesetih let prispeval k volilni katastrofi Krščanske demokracije in socialistične stranke. Zrusil se je namreč tisti nenapisani in od nikogar javno priznani dogovor, po katerem italijanska država in njene vladne stranke niso sicer zagotovile najboljših storitev, vendar so v zameno jamčile

sorazmerno visoko stopnjo zaposlitve, ne da bi v državnih službah zahtevale veliko storilnost, v

stev odvajale za lastne potrebe. Kriza lire na denarnih trgih poleti 1992. leta je bila alarmni zvonec, ki je opozarjal, da sistem ne bo več zdržal. Ob zategovanju pasu, ki sta ga vsilili prej Amatova in nato Ciampijska vlada in ob naraščajoči brezposelnosti ni čudno, da so lani poleti italijanski volilci naselili čudežu, ki ga je ponujal Silvio Berlusconi, ki je obljubljal zmanjšanje davkov, milijon novih delavnih mest in nov gospodarski razcvet. Gospodarski maneuver, ki ga je zastavila njegova vlada lani jeseni je pokazala, da Berlusconi nima v roki čudežne palice. Nasprotno, sibkost

zame-
no za soglasje dopuscale določeno mero davčne utaje itd. Skratka zrusil se je tisti mehanizem daj-dam, na katerem je zlasti v osemdesetih letih temeljila Italija, ki tedaj se ni bila

zame-
no za soglasje dopuscale določeno mero davčne utaje itd. Skratka zrusil se je tisti mehanizem daj-dam, na katerem je zlasti v osemdesetih letih temeljila Italija, ki tedaj se ni bila

obremenjena kamela, ampak potratni in veseli skržat.

Naraščanje gospodarskega dolga ob naraščajoči gospodarski recesiji je bila prevelika obremenitev, da bi Italija lahko zdržala tolikšno breme, tudi ker so vladne stranke vse več sred-

svojem nastopu vzbudil v poslovnih krogih veliko upanja. Sedaj pa gre predvsem za reakcijo na nevarnost, da bi parlament lahko zavrnil Dinijev gospodarski maneuver. Se v petek je na kongresu Pannellovih reformatorjev Silvio Berlusconi pogojeval podporo Dinijevemu manevru z dogovorom o cimprenjskih političnih volitvah. Milanskemu medij-skemu magnatu se očitno mudi na volitve, saj ve, da oddaljenost z vladnega odra škodi njegovi popularnosti in krni njegove možnosti zopetnega volilnega uspeha.

nekaj meseci izvila Se-verna Liga Umberta Bossija. V prihodnjem bi se lahko Ljudska stranka, če bi se Rocco Buttiglione odločil, da se opredeli za desnosredinski tabor. Na drugem bregu pa katera od komponent, ki sedaj podpirajo Romana Prodi, če bi profesorju iz Bologne uspelo, da bi se uveljavil na morebitnih junijskih volitvah. Skorajsnje volitve bi bile za vse stranke, tudi tiste, ki kažejo največji cut odgovornosti, razlog za izgovor, da se volilcem ne predstavijo kot tisti, ki bi jih prisilili k dodatnemu zategovanju pasu in jim naložili na pleča ne peresce Dinijevega manevra, ampak težko breme, kakršnega so od italijanskih upraviteljev zahtevali izvedenci Evropske zveze.

Umiritev na italijanski politični sceni je po zaupnici Dinijevi vladi trajala samo nekaj tednov. Glavni dejavnik razburjenja je nedvomno Silvio Berlusconi z zahtevo po cimprenjskih volitvah, verjetno pa je k napetosti delno prispeval vsaj tudi Romano Prodi, ki je najbrž prehitro napovedal svojo kandidaturo. Ob taki nestabilnosti in ob taki negotovosti ni čudno, da mednarodni finančni in denarni trgi ne kažejo velikega zaupanja v Italijo, kljub pozitivnim dosežkom njene realne ekonomije. Politika namreč ne daje nobenih jamstev, da bi se v takih razmerah lahko dejansko lotila strukturnih problemov, ki nezadržno napajajo italijanski državni dolg. In barantanje podpore Dinijevemu manevru z dogovorom o predčasnih volitvah zaupanja v Italijo ne bo okrepilo.

V teh razmerah je res vprašanje, kako presekati ta začarani krog. Morda bi bila pravilna rešitev oster spopad s tistimi političnimi silami, ki silijo h takojšnjim volitvam. Vendar to bi lahko dosegli le, če bi sile, ki nasprotujejo Kartelu svobosčin (med njimi zlasti Ljudska stranka in Stranka komunistične preno-ve) za trenutek pozabile na lastne omeje politične koristi in upoštevale predvsem interes države. Premier Dini pa bi moral v zameno pripraviti gospodarski maneuver in pokojninsko reformo, ki bi bili res pravični in bi obremenili davkoplačevalce v skladu z njihovimi prejemki.

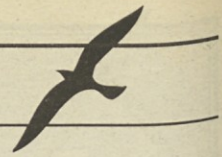
ZRCALO
TEDNA

Berlusconi je krizo lire pripisal po-sled-

cam sedanje italijanske politične anomalije in heterogenosti koalicijske, ki podpira Dinijevo vlado izvedencev. Novo stabilnost bi po njegovem mnenju lahko dale le nove volitve s parlamentom, ki bi bil sposoben izraziti vlado, ki bi trajala vso mandatno dobo.

Vprašanje pa je, kaj bi lahko spremenile nove nove volitve, saj bi Italija ostala nedorečen politični sistem s pretežno večinskim volilnim zakonom, vendar z ustavo in strukturami, ki so odraz proporcionalnega sistema. In zelo verjetno bi se na volitvah pomerili koalicijske, ki bi imeli podobne sibe, kot jih je imel Kartel svobosčin. Iz dušecega Berlusconijskega in Finijevega objema se je pred

KULTURNE USTANOVE SLOVENCEV V ITALIJI

20 LET SLOVENSKEGA RAZISKOVALNEGA INŠTITUTA V ITALIJI

Samospraševanje, odkrivanje in razkrivanje

»Da bi se malo informiral o Trstu, sem obsel več knjigarn.

Kandlerjeva Storia del Consiglio dei patrizi (Zgodovina Patricijskega sveta), Slataperjeve Lettere triestine (Trzaska pisma), Caprinov Paesaggio e spirito di confine (Meja-pokrajina in vzdusje), Piazzova Trieste vernacula (Narečni Trst), Vivantejev Irredentismo adriatico (Jadranski iredentizem) - ta informativna bera je zdaj na moji knjižni polici.

Manj sreče sem imel s slovenskimi recmi.

Amos Borsi, osrednja oseba Rebulovega romana Kacija roza, takole opisuje precej boren rezultat iskanja publikacij po takratnih mestnih knjigarnah.

Z njimi je želel potesiti željo po spoznanju trzaskе zgodovine in kulture, in iz tega razkrija, tako neobičajnega za fasistično obdobje (vendar ne samo), nikakor ni izključil slovenskega oz. slovenskega elementa. Na zelo retorično vprašanje, če bi danes funkcionar italijanske državne uprave, prav tako odprto kot Rebulov Borsi iz leta 1930, želel seči po ustrezni strokovni literaturi, naletel na podobne težave kot nekoliko poetično zanesenjaski mladenic iz italijansko-judovske družine iz umetniške Florence, je odgovor negativen. Čeprav knjižno-dokumentarna bera tudi po več kot pol stoletja in po svetovni vojni, ki je (naj bi) premagala uničevalna stremjenja fasistične strahovlade, ni zelo obilna. Vendar pa danes lahko vsak italijansko ali angleško govoreči rado-vednež, ki bi želel dobiti izčrpno informacijo v strnjeni obliki o »slovenskih rečeh«, lahko seže po neprecenljivi knjigi La comunità sommersa - Sloveni in Italia dalla A alla Z (Nevidna skupnost - Slovenci v Italiji od A do Z, obstaja angleški prevod The Submerged Community: an A to Z of the Slovenes in Italy, slovenske izdaje pa, upajmo zaenkrat, delo se ni dozivilo, čeprav bi bila krvavo potrebna) Pavla Stranja. Ob tej knjigi, ki je na pobudo Slovenskega raziskovalnega inštituta izšla pri Založništvu trzaskę knjiga v večkratnih izdajah v italijanski in angleščini od leta 1989 dalje, pa je zbrana zanimiva zbirka studij, razprav, razmisljanj, predlogov in sporočil slovenske manjšine ali o slovenski manjšini, kar je eden izmed najbolj otipljivih oz. neucinljivih rezultatov dvajsetletnega delovanja Slovenskega raziskovalnega inštituta v Italiji (Slori).

Vsebinsko in jezikovno pisana zbirka publikacij Slorija, ki so izhajale pri založbi ZTT, se začneja z italijanskim prevodom knjige Lava Cermelja Slovenci in Hrvati v Italiji med obema vojnima (izšla je v Ljubljani leta 1965) - Slovenci e Croati in Italia tra le due guerre (Slori, ZTT-EST 1974). Uvodno besedo je napisal Karel Sisković, takratni ravnatelj inštituta in eden glavnih pobudnikov njegove ustanovitve.

Pisalo se je leto 1974.

Trst je dozivljal enega redkih obdobj v povojnem času, ko so se bodice nestrpnosti skrile pod bohotne in vabljive cvetice zelje po medsebojnem spoznavanju. V danšnjem, precej obrabljem politično-novinarskem zargonu bi lahko rekli, da je »Trst skušal zadihati evropsko«. O takratnem odzivanju Trsta na dražljivost izmenjave informacij in izkušenj, o dovtetnosti (zal kratkotrajni) za spodbude iz osrčja Evrope, o zelji (kmalu spet pokopani) razkrivanja sebi in ostalim »trzaskę specifične« prica mednarodni simpozij o manjšinah, ki

so ga na poletje organizirali na pobudo pokrajinske uprave. Na njem je nastopila tudi slovenska manjšina v Italiji, ki se je bila malo prej opremila s strokovnim inštitutom, pospeševalcem in katalizatorjem analiz o sebi in o odnosih do drugih. V okviru Slovenske kulturno gospodarske zveze so namreč 21. junija formalno ustanovili Slovenski raziskovalni inštitut (Slori). Ob njegovem rojstvu so mu stale ob strani naklonjene rojenice, scasoma pa so ga začele prepustiti usodi, ki so jo krojile veliko bolj nenaklonjene okolice.

Karel Sisković, ki je do svoje smrti leta 1982 vodil inštitut, je takole opredelil njegov pomen in namen: »V našo skupnost je

prodrla zavest, da se moramo sami obravnavati in da nas morajo tudi sosedniki italijanske narodnosti obravnavati kot celovito družbeno formacijo, ki ji je treba zagotoviti odločanje in soodločanje brez kakršne koli

se ne bomo in da nas tudi drugi ne bodo obravnavali enakovredno, če ne bomo in ne bodo razumeli, da imamo v danem času in v danem okolju, poleg skupnih potez s sosedstvom italijanske narodnosti, tudi lastne specifične poteze, za katere je treba najti ustrezne specifične rešitve. Posebno velja to za družbeno, gospodarsko, urbanistično, oblastveno, upravno, ožemeljsko vprašanje, o katerih smo celo sami v preteklosti menili, da niso specifična in o katerih se danes marsikdo v tej družbi meni, da ne morejo biti specifična. Nobena družbena formacija, zlasti narodnostnega značaja, ki ima, ne glede na velikost, oblike celovitosti, ne more biti enakovredna, če se ji ne prizna celovita specifičnost v vsakršnem, tudi najmanjšem aspektu življenja.

In na vsa ta področja oziroma specifične aspekte tega, čemur nekoliko poenostavljeno pravimo problematika Slovencev v Italiji, je v dvajsetletnem delovanju posegal Slori. O tem prica izredno bogata bibliografija raziskovalcev in sodelavcev inštituta, ki so jo pripravili ob praznovanju 20-letnice Slorija ob koncu lanskega leta. Že bežen pregled naslovov publikacij, samostojnim izdajam je treba seveda dodati publikacije, ki so bile izdane v sodelovanju

z drugimi in pa številne objave v revijah, dovolj zgovorno pove, da je bil zajet zelo širok spekter delovanja in načrtovanja slovenske manjšine v Italiji. Posebej pomembno pa je destvo, da je veliko publikacij namenjeno »drugim«, vsem (številnim), ki slovenscine ne poznajo. Tako so bila nekatera dela izdana dvojezično (v slovenscini in italijanščini) ali troje-

zično (se v angleščini).

V zbirki sta tudi dve knjigi-zbirki pogovorov, razmisljanj, studij in razprav Karla Siskovića o slovenskem vprašanju v

Italiji oz. o narodnostnem vprašanju. Prvo, drobnejšo publikacijo Znano in ne-znano o slovenskem vprašanju v Italiji so izdali ob desetletnici inštituta, druga, obsejnejša knjiga Znanstveno razmerje do vprašanja narodnosti je izšla leta 1989. Prva je bila tudi poklon kolektiva svojemu ravnatelju-mentorju, saj v predgovoru med drugim piše: »Z objavo

priljubljenih tekstov se kot kolektiv Slori hočemo vsaj delno oddolžiti za vse, kar nas je Mitko (Karel Sisković, op. ur.) naučil v obdobju, ko je bil ravnatelj inštituta. Istočasno pa hočemo poudariti njegovo vlogo mentorja cele nove generacije izobražencev in raziskovalcev. Se posebej velja poudariti kako nas je stalno opozarjal na nujnost novih in bolj sodobnih oblik pristopa do narodnostnega vprašanja ter na nujnost ideološke siri- ne in politične strpnosti, da bi dosegli resnično in iskreno enotnost vseh Slovencev v Italiji, predpogoj za doseg globalne zaščite.«

Drugo knjigo, zbirko Siskovićeve spisov iz sedemdesetih let, sta uredi-

la Pavel Stranj in Boris Gombac, ki je lani, ob prerani smrti svojega dolgoletnega prijatelja in sodelavca, med drugim zapisal: »Pavel Stranj je v ocenah analitikov evropske problematike o manjšinah zelo cenjen. S svojim delom La comunità sommersa pa je avtor svojemu narodu postavil pravi spomenik, ki postane ob endemični ignoranci sogovornika tudi pomnik vsem na tej in na drugi strani barikade, da je slovenska narodna skupnost v Italiji krepak in samozavesten protagonist lastne živete zgodovine in da je subjekt lastnih odločitev.«

V knjizici, ki so jo pripravili ob 20-letnici ustanove (uredila sta jo Emidio Sussi in Aldo Rupel, so med dosedanjimi dosežki omenjene tudi teza- ve, v katerih se je Slori znašel ob prehodu v devetdeseta leta in ki so in se bremenijo njegovo delovanje. Zasnove dela pa ostajajo iste, kot tudi zelje, ki jih je nekdanji ravnatelj in sedanj pred- sednik znanstvenega sveta sen. Darko Bratina str- nil v voščilu k dvajsetlet- nici: »Zelimo si sodobne obnove mednarodnih

Nekaj glavnih podatkov o inštitutu

Slovenski raziskovalni inštitut je bil formalno ustanovljen 21. junija 1974. Januarja 1976 je začel delovati sedež v Gorici, septembra istega leta pa tudi sedež v Cedadu. Maja 1977 so odprli nove prostore osrednjega sedeža inštituta (v njih sicer Slori ne deluje več), teritorialno širjenje delovanja pa se je zaključilo, in sicer z ustanovitvijo sedeža v Kanalski dolini oktobra 1983.

V zadnjem obdobju je Slori postal član Sveta slovenskih organizacij (SSO), tako da mu obe krovni organizaciji - Slovenska kulturno-gospodarska zveza in SSO - pomagata pri plodnejšem povezovanju z manjšinskimi prostori v Italiji in pri premagovanju ovir, ki se pojavljajo v sklopu njegovega delovanja.

Slovenski raziskovalni inštitut ima v lastni strukturi in organizaciji nekatere značilnosti, ki so vezane na posebnost položaja slovenske manjšine v Italiji. Te značilnosti se kažejo posebno v prisotnosti nekaterih organov in v teritorialni razvejanosti članstva ter sedežev. Od ustanovitve inštituta je predsednik Aljoša Vilčič, medtem ko so bili ravnatelji Karel Sisković, Darko Bratina in Emidio Sussi (sedanji).

odnosov in zavedamo se potrebe po dejavnem širjenju znanja in znanosti, na čemer moramo vztrajati, da bomo napravili iz inštituta, ob vsej njegovi specifičnosti in omejenosti, referenčno ustanovo za etnične raziskave na evropski ravni.«

Breda Pahor

Na slikah: pod naslovom predsedniška miza mednarodnega posveta, s katerim je Slori proslavil 20-letnico delovanja (fotoKROMA), levo ustanovitelj in dolgoletni ravnatelj Karel Sisković, zgoraj pa eden najbolj uveljavljenih raziskovalcev inštituta Pavel Stranj (levo) s predsednikom Aljošo Volčičem (star posnetek).

Kdo ribari v kalnem?

Dva izmed slovenskih članov deželne komisije pojasnjujeta, kako deluje komisija in katere so njene pristojnosti

PRISPEVKI
ZA
SLOVENSKE
KULTURNE
USTANOVE

Nadaljujemo z objavljanim zapisov o podelitvi deželnih prispevkov za kulturne ustanove. Tokrat ne objavljamo novih podatkov o prispevkih za leto 1994 - nismo jih se prejeli - ampak se zaustavljamo pri delu deželne posvetovalne komisije. Predseduje ji deželni odbornik za kulturo, sestavlja pa jo osem članov. V se-

danji sestavi, kateri se mandat izteka, je pet članov Slovencev, trije pa Italijani. Slovenski člani so Vlasta Bernard, Marija Ferletič, Suadam Kapić, Igor Komel in Marij Maver. O delovanju komisije, o številnih problemih, pa tudi o zadnjih polemikah, smo se pogovarjali z Igorjem Komelom in Marijem Maverjem.

IGOR KOMEL

Komisija naj bo res izraz naše bitnosti

Ali komisija izdaja mnenja o vseh postavkah deželnega zakona 46, oziroma, o katerih postavkah omenjenega zakona je potrebno mnenje komisije?

V samem začetku bi želel le povedati, kar so nam že na prvem sestanku "podčrtali" funkcionarji in takratni deželni odbornik za kulturo: da je komisija posvetovalni organ, s pristojnostjo, da se izreče o sprejemljivosti posameznih predloženih prošelj. Končna odločitev pa pripada deželni vladi. Taka je bila, oziroma je dosedanja praksa, čeprav pri tem poudarjam, da smo vsi slovenski člani komisije stalno poudarjali, da je treba komisiji priznati več pristojnosti.

Kako pogosto se je komisija sestajala od začetka svojega delovanja in koliko dela opravi na vsaki svoji seji?

Komisija se je sestajala petkrat - šestkrat letno... Kolicina opravljenega dela na vsaki seji pa je bila odvisna od dnevnega reda in od priloženega gradiva. Nekatere seje so bile precej naporne in napete...

Ce smo natančno informirani, vam Dežela ne predloži kupa prošelj, ampak že izdelane pregledne s predlogi uradov. Kako izgledajo ti pregledi in kaj morate na osnovi prejetega gradiva sploh še odločiti?

Pri tem vprašanju bi želel najprej podčrtati naslednje: Dežela tudi pri delu te komisije sledi postopku, ki velja za vse ostale podobne komisije. Uradi pripravijo gradivo, preučijo ali prošnje ustrezajo zakonskim predpisom ali ne, ali je predložena dokumentacija popolna ali ne, itd. Naša težnja pa je vsekakor, da na primeren način ovrednotimo delo raznih slovenskih ustanov ter organizacij in društev, saj prav na tem področju opazamo, da so italijanski člani komisije precej površno informirani.

Deželni zakon določa, da sestavljajo komisijo štirje predstavniki najbolj reprezentativnih slovenskih organizacij. Ali ocenjujete, da je to zastopstvo glede na raznolikost slovenske manjšine primerno, ali pa bi ga bilo treba spremeniti?

Glede tega vprašanja je moje osebno mnenje, da morajo slovenske organizacije predstavljati stvarni in množični organizmi. »Samozvanih predstavnikov« imamo po mojem mnenju že na pretek; vsekakor moramo pri tem upoštevati tudi deželno raven in zato menim, da je v sedanji sestavi komisije občutiti odsotnost predstavnika iz Benecije. Komisija naj bo torej v prihodnje tudi izraz naše bitnosti v vseh treh pokrajinah naše dežele, kjer živi naša narodnostna skupnost. In ker smo pač pri tem

vprašanju, naj, glede dela in sestave komisije v prihodnje omenim le nujno potrebo, da se celotni ustroj zakona 46 spremeni, oziroma prilagodi stvarnim razmeram naše skupnosti v Italiji. Dosedanji zakon je le zmes deželnih zakonov 68, 15, 23 in se nekaterih drugih, ki so si v nekaterih primerih celo med seboj v nasprotju, ter ovirajo izpeljavo normalnega postopka posameznega prispevka. Člani komisije smo že nedavno tega predočili ta aspekt, sedaj pa je ob izteku mandata nujno, da pride do reorganizacije, ki mora težiti k olajšanju dela nove komisije, ki bo spomladi imenovana za nadaljna tri leta. Komisija si je že zadala nalogo, da o vseh teh vprašanjih tudi razpravlja na eni izmed nadaljnjih sej, istočasno pa ocenjujem, da je umestno, da se o tem koclživem vprašanju izrečejo tudi manjšinski dejavniki. Nadaljni razvoj zakona 46 bi lahko namreč bil bistvene važnosti ne le za kulturni razvoj naše skupnosti, ampak za njeno celoto.

Tednik Iskra očita komisiji, da je ta tednik samovoljno izključila iz seznama časopisov, ki prejemajo te prispevke. Kako odgovarjate na ta očitke?

O tej zadevi so v teku sodni postopki. Deželni organi, se posebej pravna deželna služba, ima nalogo, da preveri dejavnost komisije v tem pogledu. (Isto velja tudi za časopis Delo). Naj pri tem le dodam, da imajo lahko strankarski časopisi tudi, oziroma se posebej, druge možne vire finansiranja, tako slovenski kot italijanski. Isto velja tudi za razne javne ustanove. Vsekakor pa ne soglašam z dejstvom, da lahko vask posameznik nastopa tudi kot tak. V zvezi s tem pa si je tudi nujno potrebno razjasniti pojme: ali so prispevki namenjeni manjšinskim organizacijam, ali je to sklad, v katerega lahko posežejo tudi javne ustanove, stranke, itd. Vprašanje je precej koclljivo, zato je bodimo pozorni, saj so tudi že »stara KD« (in tudi goriska občina) za ta sklad že pokazale določen apetit.

In že ker smo pri tisku naj se dodam, da ni res, da deželno časopisje ni objavilo seznama prispevkov zakona 46. »Il Piccolo« se je na svoji deželni strani vehementno razpisal. Sad tega pa smo se posebej cutili v Gorici, ko se je vnela polemika v italijanskih krogih o gmotnih vsotah, ki jih prejemajo slovenske ustanove in društva. Polemika je omogočila, da smo bili na pokrajinski ravni prikrajšani za marsikateri prispevek slovenskim društvom. A morda smo na to že pozabili... Danes ni več potrebno, da Italijani sprožajo polemike... danes smo že tudi mi Slovenci »tako zreli«, da si kar sami mečemo pole na pod noge. Gombač docet... Kar

pa je v zvezi s tem najhuje, je ustvarjanje v naših vrstah določene mere sumničenja, dvolicnih ljudi, ki »v skupni fronti«, eno pravijo, drugo pa delajo.

In že ker smo pri objavljani, ne soglašam z načinom objavljani v samem Primorskem dnevniku, saj posamezni seznami potrebujejo razlago, obenem pa zakrijejo celoten vpogled na porazdelitev prispevka. Pri tem mislim, da lahko neko društvo prejme prispevek iz enega zakonskega člana, ne prejme pa iz drugega, itd. Zato menim, da bi bilo primerneje, da bi objava bila celotna, kajti tako bi lahko imeli večji pregled nad porazdelitvijo sredstev.

V prizivu na upravno sodišče je tudi domneva, da Gombačeva SG-PS nekaterih publikacij sploh ni izdala. Ali komisija sploh prejme na vpogled vse publikacije?

Za to so pristojni posebni organi pri deželi, saj je področje publikacij svojevrstno in v marsičem komplicirano. Vsekakor pa, ce nekdo ne izda tega, za kar je zaprosil prispevek... prispevka ne sme dobiti. Komisija ne prejme na vpogled raznih publikacij, čeprav je izdajatelj dolžan predložiti kopijo publikacije pristojnemu organu. Menim pa, da je prav vprašanje tiska in publikacij tisto področje, pri katerem je, glede na današnji ustroj delovanja komisije, reorganizacija nujno potrebna.

Ali je prišlo v dosedanjem delu komisije do bistvenih razlik v stališčih slovenskih članov in katere so te razlike?

Menim, da je bila dialektika pri dosedanjem delu komisije precej pisana, saj so lahko, kot je tudi samo po sebi umevno, gledanja posameznih članov naravno svojstvena.

Ocenjujem pa, da, kadar so bila na dnevnem redu bistvena, načelna vprašanja naše skupnosti, smo znali izlučiti tisto skupno zavzemanje, ki je prepotrebno za sleherni napredek naše skupnosti.

Se zadnje vprašanje: kako ocenjuje italijanski del komisije njeno dejavnost in kakšne so bile reakcije na polemike zadnjih tednov?

Slabe! A menim, da so za to odgovor menim, bolj pristojni italijanski člani komisije. Vsekakor pa sem prepričan, da nam, s kateregakoli zornega kota gledamo, to škodi. Mislim, da bo morala manjšina najti mizo za katero bo znala sedeti...

MARIJ MAVER

V komisiji je zastopanih več kot 90 odst. društev

Komisija pri deželni vladi že vse od začetka svojega obstoja deluje v zatisju. Nam lahko poveste, katere so pristojnosti komisije in katera njena pooblastila?

Dolgo let sem bil član kulturne komisije, ki jo predvideva deželni zakon st. 68. Ne vem, ce je kdo za to vedel. Pa to velja tudi za italijanske člane, ne samo zame. Tudi ta komisija je torej delala »v zatisju«. Kompetence posvetovalnih komisij so namreč tako skromne, da lahko delajo »v zatisju«, dokler se komu ne zazdi, da bi lahko nastopil v javnosti kot pravičen borec in zagovornik naših pravic...

Vsiljuje se enostavno vprašanje: ali odločate o vsotah prispevka, ki naj ga prejme vsaka posamezna organizacija?

Ne. O višini prispevkov ne odločamo. Pravzaprav ne odločamo niti o prispevkih sploh. Izrazamo samo mnenje, da je prošnja sprejemljiva, dopustna (ammissibile). Prispevek določa deželna vlada, ce hoče, lahko tudi proti sklepu komisije.

V razsodbi upravnega sodišča smo brali, da je komisija v kratkem času - približno dveh urah - izdala mnenje o nekaj desetih prošelj. Upravni sodniki menijo, da je to premalo. Kako odgovarjate na tak očitek?

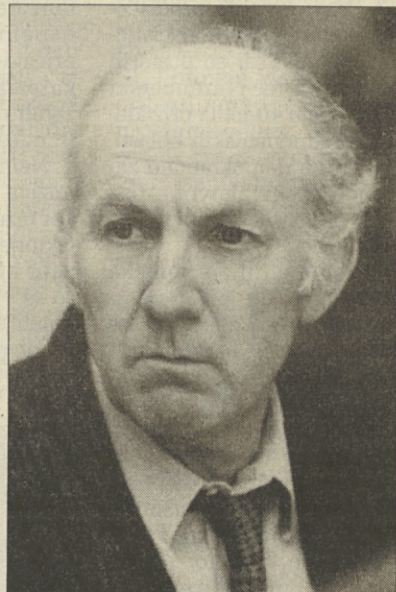
Na podlagi preglednic, ki jih imamo na razpolago, je to povsem razumljivo. Saj so že vse predhodno delo z analizo prošelj in prilog opravili deželni uradniki. Si predstavljate, da bi mi morali prebirati prošnje in ugotavljati pomanjkljivosti vsake priloge?

Deželni zakon določa, da sestavljajo komisijo štirje predstavniki najbolj reprezentativnih slovenskih organizacij. Ali ocenjujete, da je to zastopstvo glede na raznolikost slovenske manjšine primerno, ali pa bi ga bilo treba spremeniti?

Vseh članov komisije je osem. Stiri jih imenuje deželna uprava na predlog »najbolj reprezentativnih organizacij Slovencev«. Večina slovenskih društev v Italiji je vključena v dve krovni organizaciji, SSO in SKGZ, zato sta v komisiji po dva predstavnika za vsako od teh krovnih organizacij. Toda v komisiji, ki ji po zakonu predseduje predsednik deželne vlade ali odbornik za kulturo, so se drugi člani, ki jih imenuje deželna uprava po svoji uvidevnosti. Preko obeh krovnih sem prepričan, da je zastopanih preko 90 odstotkov naših društev. Gotovo pa deželna uprava ne more upoštevati samozvanih krovnih organizacij ali posameznikov.

Tednik Iskra očita komisiji, da je ta tednik samovoljno izključila iz seznama časopisov, ki prejemajo te prispevke. Kako odgovarjate na ta očitke?

Sam sem urednik revije, ki je morala doslej vsako leto dajati deželni upravi izjavo, da je kulturno »apolitično« (izraz je sicer nekoliko ohlapen, moralo bi biti »strankarsko«) glasilo, sicer bi ne prešli deželne podpore. Ne vem, ce Iskra more podpisati tako izjavo. Vsekakor so bili kriteriji za sprejetje prošelj predlagani s strani Dežele in komisija jih je osvojila. Ti kriteriji veljajo tako za slovenske kot za italijanske prosilce. Nič nimam proti temu, da dobi podporo Iskra ali Delo ali Skupnost. Toda spremeniti je treba pravila, ki so sedaj v veljavi. Končno pa, oprostite, ne pozabimo, da je komisija, o kateri

govorimo, samo posvetovalna. Deželna uprava lahko mnenja komisije upošteva ali pa tudi ne. Zato se mi zdijo neumestni vsi napadi na člane komisije, kot da smo mi tisti, ki delimo podpore. O višini podpor se v naši komisiji in tudi v prejšnji, ki jo je predvideval zakon 68, katere član sem bil več let, ni nikoli razpravljalo. Znesek je stvar deželnega odbora.

Brali smo očitke komisiji, da je izdala povoljno mnenje o nekaterih prispevkih za publikacije Gombačeve samozvane tretje krovne organizacije. Na kakšni osnovi je bilo izrečeno tako mnenje?

Očitno na osnovi prošnje in proračuna. Tudi ZTT ali Mohorjeva družba, recimo, predložita v začetku leta samo prošnje za izdajo koledarja. Kaj lahko predložita drugega? No, v slednjih primerih seveda nudi nekaj garancije dejstva, da gre tu za resne založbe, ki so koledarje že izdale. A to je tudi vse. Vsakdo mora enkrat zaceti. Zato pa je v pravilniku, ki smo ga sprejeli, pogoj, da društvo deluje vsaj eno leto, preden zaprosi za podporo.

Ali je prišlo v dosedanjem delu komisije do bistvenih razlik v stališčih slovenskih članov in katere so te razlike?

Nisem ugotovil, da bi prišlo do kakih bistvenih razlik. Moram reči, da nihče ni nikoli bil »a priori« proti kakemu projektu, čeprav so marsikdaj predlogi vpravljeni. Eno je, ce založniški projekt predstavi znana založba, nekaj povsem drugega pa, ce projekt predstavi kako društvo, ki se redno ne ukvarja z založništvom. Ob takih priložnostih si lahko kot komisar res skeptičen. Vendar zakon te možnosti dopušča, zato ni na nas, da načrte blokiramo. V glavnem sprejemamo vse. Na deželnih uradih je potem naloga, da preverijo izvedbe načrtov.

Ostanimo se trenutek pri razlikah: ali je prišlo do bistvenih sporov oziroma različnih gledanj med italijanskimi in slovenskimi delom komisije?

Ne. Italijanski člani komisije so v bistvu deželni funkcionarji, uslužbenci, ki dobro poznajo zakonodajo in delo tudi drugih podobnih komisij, zato so nam pri delu v veliko pomoč. Tudi naše zdrahe jih ne zanimajo in jih motijo. Mislim, da bi se mestu v komisiji rade volje odpovedali, ce ne bi bili dolžni prisostvovati po službeni dolžnosti.

POJAVI NACIZMA v NEMČIJI

VZROKI POJAVA NACISKINOV

Nelahki računi nemškega naroda s »preteklostjo, ki ne mine«

Svetovni tisk in druga sredstva množičnega obveščanja posvečajo nemskim naciskinom veliko pozornost. Hudi izgredi in krvavi napadi na domove temnopoltih beguncev so svojčas pretresli vso svetovno javnost. Marsikomu se je ob tem porodil dvom: »Mar ne pomenja tamkašnja mladina le to, kar dejansko starejši mislijo?« Vse povojno preciščevanje nemške družbe nacističnih elementov, kar so postorili že zavezniki ter Nürnberski proces in nato 40-letna prizadevanja zahodnonemških oblasti, da bi utrdile demokratično zavest med prebivalstvom, nas niso ob požganih domovih dovolj pomirile.

Obritooglavci niso nemška posebnost, saj jih lahko srečamo kjerkoli, na cesti ali na rock-koncertu, v kateremkoli večjem mestu zahodnega - industrializiranega sveta. Nanje smo se že nekako privadili. Pojavljajo se v večernih družbah, kjer so najbolj občuteni problemi sožitja, toda nemške nacistične vendarle obravnavamo drugače, ker so »obremenjeni« z Auschwitzom. Če londonski skinhead pozdravi z nacističnim dvigom roke, se mu lahko tudi nasmejnemo, do nemškega pripadnika iste družine pa nismo tako popustljivi. Kadar gledamo po televiziji posnetke iz Rostocka, kjer razboriteži skandirajo strupene parole v nemščini, ima celotno dogajanje drugačen prizvok, kot če bi na bežece tujerodce vpili v angleščini ali francosini. Čeprav morda nekoliko pretirana, se nam ponuja asociacija med temi pohodi in Hitlerjevimi oceanskimi paradami in mimogrede se nam zastavi vprašanje: »Mar se vse skupaj lahko se enkrat ponovi?« Stereotipne površne obsodbe celotnega nemškega naroda padejo tako spet na plodna tla.

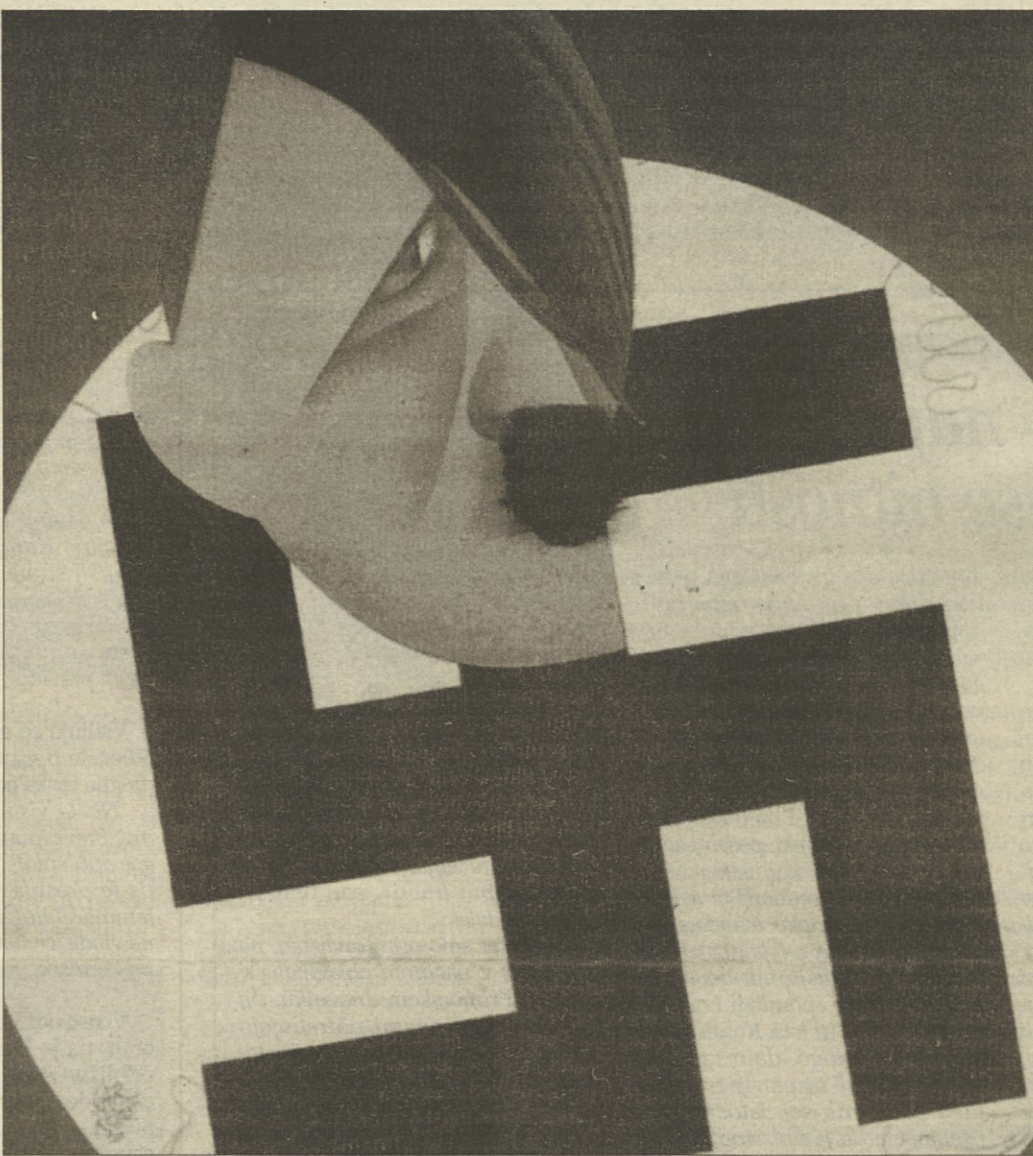
Po začetnem obotavljanju vlade (ki je morda imela poleg neodločnosti še druge račune), so nemške institucije navsezadnje dokazale javnosti trdnost svoje demokracije. Ob množičnih bakladah v znak solidarnosti z žrtvami nasilja, se je v nemški družbi pojavilo veliko antirasističnih odborov in pobud. Velika nemška podjetja so z reklamnimi akcijami prikazala javnosti doprinos turskih gastarbajterjev pri letnih Mercedesovih dobičkih. Prav tako je letalska družba Lufthansa skušala ovrednotiti besedo »tujec«, ki so ji nacisti nadelo negativno konotacijo

s sloganom: »Mi smo vsak dan tujci«. Nemsko sodstvo ima po drugi strani vsak dan polne roke dela s ksenofobičnimi posamezniki. Tako v starih kot v novih zveznih deželah sicer še vedno oskrunjujejo židovska pokopališča, ne daga pa se več, da bi množica sadistično ploskala, kadar gorijo domovi azilantov, in da bi policija ob tem ne reagirala. O delnem uspehu te protiofenzive pa pričajo tudi zadnje volitve, na katerih republikanerji niso zbrali dovolj glasov za vstop v Bundestag.

Nemški desničarski ekstremizem si lahko tudi razlagamo kot rezultat specifično nemških faktorjev. Po padcu berlinskega zidu in združitvi obeh Nemčij so se v vzhodnem delu države kmalu pojavili prvi znaki rasistične nestrpnosti. Strokovnjaki so navedli veliko vzrokov, ki vodijo mladega človeka v ekstremizem. Opozorili so na nepripravljenost vzhodnonemških državljanov na sožitje s tujci. Vietnamci in Kubanci, ki so prihajali v DDR za časa Honeckerja, so ziveli strogo ločeno od nemškega prebivalstva. Tudi na zahodu so politični azilanti živeli v ločenih domovih, a so le prihajali v stik z nemškimi kolegi na delovnih mestih, v sindikalnih organizacijah, v sprevodih, ali v sklopu drugih skupnih dejavnosti. Državljeni DDR so poleg tega malo potovali, saj jih je pred zahodno potrosnisko večrasno družbo »ščitila« dobro zavarovana mejna crta. Obenem so nekateri videli razloge za nestrpnost v sami vzhodnonemški družini, kjer naj bi bila mladina pod pogubnim vplivom številnih locitev.

Posledice procesa združevanja Nemčije so bile pravi unicum na svetovnem prizorišču. Težkemu bremenu sanacije in integracije gospodarstva v novih zveznih deželah z visoko brezposelnostjo ni para. Šestnajst milijonov vzhodnih bratov, ki so v 70. letih živeli v eni izmed najuspešnejših držav socialističnega bloka, se je moralo dejansko čez noč prilagoditi zakonom prostega tržišča, individualizma ter nedogmatičnih družbenih vrednot. Iz vsega tega sledi, da je bila nemška družba podvržena večjim notranjim trenjem in kot posledica je bila tudi možnost razvoja ekstremističnih skupin večja. Zalogostni rekord v številu žrtvev pa to samo potrjuje.

Porast agresivnosti do tujcev je vezan tudi na leta rastoče

brezposelnosti pred združitvijo, ko se je večalo število beguncev, ki so zaprosili za politično zatočišče. Poleg azilantov so se vsa povojna leta preseljevali tudi tako imenovani »Volksdeutschen« oz. državljani vzhodnoevropskih držav nemškega porekla, ki so jim omogočili povratek oz. prihod v bonnsko Nemčijo. Prihodi teh Nemcev so se po padcu vzhodnoevropskega realsocialističnega sistema krepko povečali. Samo ruskim Nemcem je združena Nemčija leta 1992 dala dvesto tisoč državljanstev. Istega leta pa je sprejela stirikrat večje število političnih beguncev, ali bolje rečeno prosilcev političnega azila od vseh ostalih članic takratne EGS (samo Hamburg je sprejel isto število azilantov kot vsa Velika Britanija).

Nemčija se je kot zemljepisno vzhodna država »dobrostoječe Evrope« znasla pred pravim navalom prebivalcev iz držav bivšega socialističnega

bloka. Prisotnost ne kvalificirane delovne sile, ki ob mraku natrpa vzhodne linije berlinske podzemne železnice, ter dobro organizirana kriminalna mreža za krajo avtomobilov, so le nekatere posledice te stvarnosti. V takih družbenih okoliscinah je na žalost potrpljenje desničarskih ekstremistov manjše.

ZR Nemčija je bila za druge demokratične države Zahoda pravi zgled pri nujenju političnega zatočišča. Celotno v ustavna določila je vključila glede tega poseben člen. Sirokosrčnost do političnih preganjencev naj bi omilila negativno mnenje do Nemcev ter izbrisala nacistični pečat. Slo je za neke vrste poravnava dolga s preteklostjo in dokaz za to je bilo odprtje nemških mej tujcem.

Pri izbiranju nove domovine pa niso odločali samo politični razlogi, ampak predvsem gospodarski. Nedvomno je zaupanje političnih priseljencev v nemško gospodarsko lokomotivo odigralo pomembno vlogo, kajti večina ljudi si je izbrala Nemčijo iz enostavne želje ali potrebe po boljšem življenju. Uradno so torej priseljenci množično »zlorabljali« (če se lahko govori o zlorabi zakonika pri emigracijskih tokovih iz revnih držav) ta ustavni člen. To je bilo dolga leta na dlani, vendar nihče ni zahteval spremembe ustavnega zakona. Dokler je bilo število prihodov v mejah zmernosti in dokler se je gospodarska raven dvigala, je država s tem zakonom nadomeščala pomanjkljivo imigracijsko zakonodajo. Zakon je bil spremenjen sele leta 1993. Nejasnost na tem področju ter ambivalentna slika političnega begunca je torej toliko bolj pripomogla k temu, da je temnopolti tujec postal za nacistične

tisti, ki naj bi »ogroženim« Nemcem odvzemal delo, socialna stanovanja in povrh še zenske.

Med vzroke za desničarski ekstremizem je verjetno treba prišteti tudi »nemirni« odnos nemškega naroda do lastne zgodovine. Narodna identiteta Nemcev je nekoliko obremenjena. Zaradi nacizma, ki je okužil predvojno generacijo Nemcev, se povojni Nemci težko soočajo s problematiko narodne zavesti. Recimo, da je nemški turist na dalmatinski obali prav tako mirne duše obešal svojo zastavo pred sotorom kot Nizozemec ali Anglež, ki sta tudi tam kampilala. Če je pa Nemec doma, v lastni domovini, izjavil, da je narodno zaveden, so ga kaj kmalu poistovetili z nacistom.

Tega občutka krivde so se Nemci skušali otresti na različne načine. Intelektualci so videli vzrok vojne grozote tudi v nacionalizmu. Povojna družba bi torej morala nuditi prilagoditve, da ljudstvo dokončno preseže narodno identifikacijo. Ta ideja se je pojavila po uresničenju razdelitvi Nemčije. Združena Evropa v povojnih bi morala nadomestiti »pretežno« nemško domovino. Nekateri so trmasto vztrajali pri zgodovinskem nemstvu. Drugih te stvari niso zanimale, tako da so se raje proglasili za državljane dežele, kjer se proizvajajo mercedesi in bmwi kot pa kaj drugega. Ostali so bili pravzaprav ponosni, da lahko živijo v najbolj demokratični državi, kar jih je kdajkoli premogel nemski narod.

V Vzhodni Nemčiji je vse potekalo nekoliko enostavneje. Državljanom so razlagali, da so odraz tistih »antifasističnih sil nemškega naroda, ki naj bi

uresničevale socialistične ideale«. Po uradni verziji naj bi bili za nacizem krivi kapitalisti, finančniki in junckerji, ki so se po vojni mirno sprehajali po bonnskih ulicah. Čeprav je oblast za celih 40 let s prusko avtoriteto ponujala samosvojo sliko preteklosti, so se tudi v nekdanji DDR skinheadi zbirali na nogometnih stadionih in rock-koncertih. Nacistično simboliko so verjetno uporabljali iz upora zoper retorična gesla uradnega antifasizma.

Ceprav je tudi obratno velik del zahodnonemškega javnega mnenja smatral oblast Vzhodne Nemčije kot naslednico nacističnega sistema, ki naj bi sicer zamenjal ideologijo, ne pa načina obnašanja, je obdelava preteklosti na zahodu zaposlila nedogmatično zgodovinopisje. Mucna preteklost je pršla na dan tudi v generacijskih kontrastih. Za generacijo, ki je preživela vojno in se je kasneje trudila za gospodarski preporod demokracije, je bilo 12-letno nacistično obdobje pravi tabu. Sele naslednja generacija je začela v družinskem krogu previdno izpraševati »redkobesedne starse«, kaj se je pravzaprav dogajalo pred in med vojno, nato pa jim je v zadnjih šestdesetih letih, med izbruhi studentskega oporecnistva, začela odkrito opiti, da niso prevzeli odgovornosti glede holokavsta. O obremenitvi preteklosti je generacija, ki je doživela vojno, preveč »molčala«, naslednja pa veliko debatirala, obsedenosti tretjega rajha pa se se zdalec ni resila. Danes se pojavlja nova zaskrbljenost zaradi združitve in torej zaradi premočne Nemčije. Nova generacija zaradi vsega tega dejansko ne zmore vzpostaviti normalnega odnosa do zgodovinskega procesa lastnega naroda. Danasnji 20-letniki so navelicani stalnega pogrevanja nacistične preteklosti. To pa se ne pomeni, da so z njo neobremenjeni.

Ob tej »preteklosti, ki noče miniti« (kot jo je imenoval revizionistični zgodovinar E. Nolte) lahko vidimo agresivni odgovor nacističnim na vse, kar je bilo in se je »zamolčano, prepovedano ali dolgo debatirano« v nemški zgodovini.

V zadnjem času se je neonacistično nasilje preselilo v Avstrijo. Tu namesto mlodetov za požig domov uporabljajo pisemske bombe in druge peklenke stroje, ki so namenjeni Romom ter pripadnikom narodnih manjšin. Nekdanje ravnanje zahodnonemških oblasti bo lahko danes za zgled dunajski vladi, avstrijskemu sodstvu ter policiji.

Ceprav so po drugi svetovni vojni vso krivdo za nacizem pripisali Nemčiji, tudi Avstrijci niso za časa Hitlerja stali križem rok. Porast danesnje Haiderjeve stranke nam dokazuje zakoreninjenost ne ravno pretirano demokratične politične kulture v avstrijski družbi. Medtem ko je Nemčija uradno poravnala svoj račun s preteklostjo, je avstrijsko zgodovinopisje sele v zadnjem času začelo upoštevati avstrijski doprinos nacizmu. Ta zgodovinska razjasnitev lahko le pripomore k utrditvi demokratične zavesti v bližnji alpski republiki.

Matej Caharija

Telesnost spomina

Ob stoletnici Freudovega Načrta za znanstveno psihologijo

Procesov individualne in družbene kulturalizacije si ne moremo niti zamisliti, ne da bi obenem s celostnim korpusom t.i. ustvarjalne erotike temeljito premislili tudi vse tisto, kar je povezano s spominom. Nedovršnost tega postopka se navadno izraža kot spodletela možnost za oblikovanje preprostega, a neposredno uporabnega pregleda nad številnimi preučevanji spomina, o čemer nas vsak dan znova prepričujejo teoretski in ideološki »sumi«, ne glede na to, koliko so podprti s kibernetiko. Tudi pred sto leti, ko se je Freud nepreklicno odrekel svojemu prvotnemu načrtu za znanstveno psihologijo, so nekateri njegovi sodobniki, podobno kot današnji vsestransko nadarjeni »poznavalci«, iskali korene metapsihološkega spomina v t.i. nevrofiziološkem mitu, seveda onstran znanosti. Kasneje se je namreč pokazalo, da je bila njegova odločitev dobro utemeljena.

Deloma zato, ker ze sama biološka pojmovanja o spominu zaobsegajo zelo različne, včasih celo popolnoma nezdržljive stvari, kar zamejuje sleherne možnosti za bolj poudarjeno sintetične rešitve. Nic manj usodno pa ni dejstvo, da niti psihoanalitično polje ne vsebuje nobene posebne teorije spomina, ceprav se danes navdihuje mnoge mejne vede in znanosti o človeku. Kajpada je bila Freudova pozornost pred dobrim stoletjem usmerjena drugam, torej ne v sociološke doneske tistega časa. Storil je pač eminentno dejanje znanstvenika. Zakaj? Kaksen je naboj spomina znotraj sedanjega individualnega in javnega komuniciranja? Ali lahko sintetiziramo moderno psihoanalizo z nevrofiziologijo, psihofarmakologijo in biomedicino? Kaj se je spremenilo v preteklem stoletju? Nemara stopamo v novo para-tisocletje, kjer spomina sploh ne bomo več potrebovali?

Naj na začetku napravim razloček med spominom in pomnjenjem. Če pomnjenje označuje zlasti nezavedno »konserviranje« doživetij, osebno zgodovino ali domala neprekinjeno zgodbo o egu, potem spomin izraža prekinjene nize, nanasajoče se na sestavljene, toda vseeno na posamične trenutke ali življenjske situacije. Oblikuje se pod pritiskom predzavednega, če hočete, mimo volje in formalno-logične kronologije življenja. Med klasičnimi psihoanalitiki se danes velja prepričanje, da spomin nikakor ni odsev resnične stvarnosti, nekakšna samodejna sled po živčnih celicah, kajti praviloma vsebuje večje ali manjše subjektivno izražene izkrivljenosti realnih dogodkov. Kaksna naj bo potemtakem predstavitev njihovega pristopa, če je ze Freud svoje teoretske zmožnosti položil na oltar psihoanalitične prakse, v kateri ni odmeril kaj dosti prostora za ugotavljanje verodostojnosti spomina? Ta napetost seveda se najbolj neprijetno vznemirja nepoznavalce, psihoanalitikom pa je večinoma vseeno, koliko resnice vsebujejo zgodbe njihovih sobesednikov. Pričujoca razlika je zelo pomembna. Psihoanalitik namreč ni preiskovalni sodnik, ki po predpisanem postopku ugotavlja resnico na osnovi materialnih dokazov. Zvedeti želi, kako se je stvarnost izmalicila v analizirančevem spominu, na kakšen način predeluje vnanja dogajanja. Zanj je nepomem-

bno ravnodušno, hladno evociranje spomina, saj pretirana natančnost pri objektivističnem načinu opisovanja prej izraza odpor proti analizi, ali motnjo delovanja v obnebu predzavednega, kakor »pol-

torej nikakor ne ujemajo z objektivnostjo, racionalnostjo in logičnostjo.

Metaforično lahko spomin označimo kot »organizirano amnezijo« (J. Rouart, Le souvenir comme amnésie organisée, Rev. fran. psychanal., 43-1979), toda nikakor ne v smislu francoskega novega zgodovinarja ali ameriške socialne misli. Pomensko je ta oznaka blizu znani Freudovi izjavi - glasi se takole: »Ne spominjamo se svojega otroštva, pač pa imamo spomine, ki se nanašajo na naše otroštvo.« Videti je, kakor da je način organiziranja te amnezije pomembnejši od samega obsega malicene v spominu. Freud sam se ni kaj dosti zanimal za spomin kot sredstvo, s pomočjo katerega nekje shranjujemo informacije, obcutke ali opazanja, da bi jih nato na zahtevo spet sprožili.

ko se sklicujejo na njegova besedila iz tistega časa, počenajo ravno tisto, česar Freud brzkone ni želel. Prepričan je bil o tem, da je vtiskovanje povezano s pojmom »vtiska sledi«, kakršno se v živčnem sistemu tvori na celični ravni, kar naj bi bilo homogeno z »mnestičnimi engrami«, kot se je glasil njegov psihični prevod. Pri tem je domneval, da obstajajo posebni nevroni, ki so specializirani za mnestične operacije, vendar je to domnevo moderna biologija spodnesla, saj imajo takšne lastnosti vsi nevroni. Psihoanalitična teorija spomina je potemtakem teorija pozabe, četudi pušca za seboj praznino kot neogibno vprašanje o tem, kaj se dogaja s spominom v najbolj preprostem smislu te besede, t.j. spominom kot sposobnostjo hranjenja in zbiranja informacij:

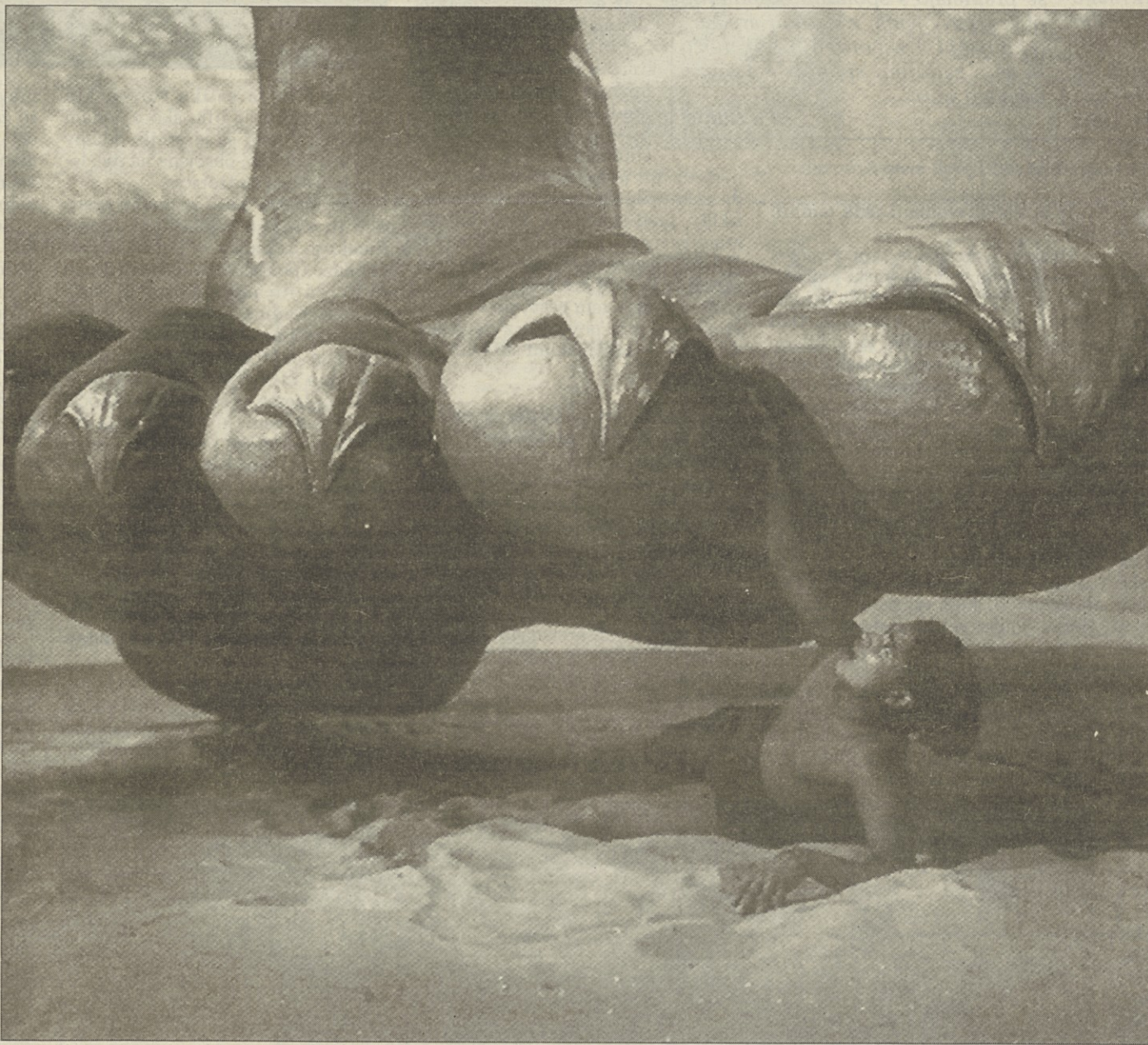
je slednji dokazal, da je jezik tako plastična struktura, ki se oblikuje v notranjosti organizma, pri čemer strukturacija okolja sama po sebi ne more ničesar vtisniti v spomin. Govor primerja z organom in pristavlja, da kognitivnih struktur ne moremo izvajati iz telesnih organov: »Psihične funkcije in telesni organi so genetsko določeni, četudi je za njihov razvoj nujna interakcija z okoljem.« (N. Chomsky, Théories du langage et théories de l'apprentissage, 1979). Iz tega lahko izvedemo vsaj tri sklepe: 1) vsak program je relativno avtonomen v razmerju do drugih programov - med njimi ni nobene hierhije; 2) gre za veliko avtonomijo med fiziološkimi in kognitivnimi programi na eni strani, in psihičnimi dejavnostmi na drugi; in 3) za uresničevanje fizioloških in

kcionalno zrelost, mora sleherna regulacija skozi proces učenja, ki je zasnovano na neposrednih povezavah z okoljem, pri čemer naj bodo posamezne faze določene s programom. Celo sama koordinacija osnovnih programov na ravni centralnega živčnega sistema mora skozi program in učenje. In končno, tudi integracija vseh koordinacijskih funkcij na različnih nivojih živcevja (hipotalamus-hipofiza, limbični sistem, korteks) poteka samo z učenjem in programiranjem. V pričujoči, zadnji del programa je praviloma zapisana individualna biološka zgodovina vsakega človeka. Sintetiziranje psihoanalitične in biomedicinske teorije spomina je torej mogoče samo na tej ravni, nikakor pa ne tudi v osnovnih programih. Psihične dejavnosti, oblikovanje spomina in beleženje psihične zgodovine so samo psihoanalitični pogledi na procese integracije bioloških funkcij na različnih nivojih centralnega živčnega sistema. Kajti psihična zgodovina je povezana z »zgodbo« centralnega živcevja; psihoafektivna ontogeneza pa s procesom integracije v tem centru. In narobe, dekompenzacija ali psihične destrukcije navadno spremlja homologna in retrogradna dezorganizacija procesov integracije v centralnem živčnem sistemu. Po tej razlagi, spomina ni mogoče razumeti kot kopičenje informacij v nekakšnem biološkem »skladišču«, ampak zgolj kot psihično-biološko zgodovinsko snov, ki se razvija do konca življenja.

»Realno« se torej v Lacanovem smislu ne izraža v kakem izoliranem somatskem področju, temveč ravno znotraj njegovih odnosov s procesi integracije ali dezintegracije osnovnih funkcij na ravni centralnega živcevja. Za cerebralno integracijo je namreč značilno, da usmerja adaptivne dovršitve obnašanja in odnosnosti skozi celo življenje.

Pred sklepom naj se enkrat poudarim, da v psihoanalitičnem in kliničnem pogledu procesi integracije ali dezintegracije ne začnajo z ključnimi dogodki s patogeno okolico, kot bi lahko domnevali samo na osnovi biološkega in medicinskega raziskovanja. Kajti organizacijskim procesom spomina, pozabe in individualne zgodovine dodajajo ritem samo tisti dogodki, ki se pojavljajo med subjektom in objektom njegove ljubezni. Torej tam, kjer biomedicina dosega svoje meje pri razlagi integracij in dezintegracij, t.j. življenja in smrti, psihoanalitiki predlagajo pojasnilo na ravni posameznika. Vse te premike, celotno gibanje, namreč uravnavajo odnosi do »drugega« in izmenjave z okoljem. Individualni spomin in zgodovina imata končni smisel v tem, da povezuje človeka s človekom, nato pa se mnozico z okoljem. Clovek je vendarle družbeno bitje, kar nakazuje slabost moderne biomedicine, kjer se vedno prevladujejo prepričanja, čes da ta relacija ni dovolj pomembna.

Branko Zihelr

»Velika noga« ali strašna moč kibernetične imaginacije (NS)

nokrvno« psihično življenje. Skratka, paradoks psihoanalitične resnice se povnanja ravno pri spominu, saj je v svo-

Vendar je v svojem t.i. nevrofiziološkem obdobju preučeval pomnjenje znotraj psihoeonomskih razsežnosti, pač

»Realno« se torej v Lacanovem smislu ne izraža v kakem izoliranem somatskem področju, temveč ravno znotraj njegovih odnosov s procesi integracije ali dezintegracije osnovnih funkcij na ravni centralnega živcevja. Za cerebralno integracijo je namreč značilno, da usmerja adaptivne dovršitve obnašanja in odnosnosti skozi celo življenje.

jih osnovnih potezah nasprotna tako pravnemu kot ustavljenemu pojmovanju resnicnosti. Sekundarni procesi, značilni za predzavedno, se

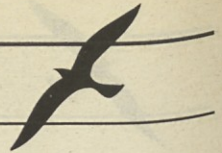
kakor je to počel na vseh področjih »znanstvene psihologije«; s pristopom, ki ga kasneje ni več razvijal. Zato nekateri današnji psihoanalitiki,

spominjanje datumov, besed, navad, vizualnih podob, glasbe, stvil in matematičnih simbolov ali dogodkov. Po vsej priliki nimamo nobene mnestične teorije o sposobnostih ali nesposobnostih, ceprav se marsikateri psihoanalitiki niso izogibali »strokovnih in poznavalskih« posegov v procese izobraževanja. Ti posegi lahko samo podpihujejo neskončne razprave med izvedenci, se posebej med psihiatri, pediatri in psihoanalitiki, da o zlorabah stroke niti ne govorimo.

Smer iz pričujoče zadrege je pred poldrugim desetletjem nakazala slovita razprava J. Piaget - N. Chomsky, v kateri

kognitivnih postopkov učenja ni nujna podpora v psihičnem razvoju in libidu. Kognitivna ontogeneza torej lahko doseže svoj razvoj tudi brez libida, kar preprosto pomeni, da ima vsak program dovolj energije za svojo realizacijo.

Ce pa hočemo strniti sedanje biomedicinske poglede na spomin z moderno psihoanalizo, potem moramo uporabiti tudi naslednje pojme: pomnjenje, učenje in program. Vsaka izmed teh regulacij mora vsebovati svoj analogni del v centralnem živčnem sistemu, ki zagotavlja povezave med centrom in periferijo. Da bi celoten sistem dosegel fun-

PRED 50 LETI JE ZORA PERELLO UMLA V NACISTIČNEM TABORIŠČU

Na radijskih valovih

Na Radiu Trst A je preteklo soboto stekla v eter prva od trinajstih oddaj, posvečenih Zori Perello-Godina, eni najbolj zaslužnih tržaskih Slovencek, močno aktivni v osvobodilnem boju, predani idealom svobode, miru, pa tudi boju za pravice slovenskega naroda.

Oddaje, ki bodo na programu vsako soboto ob 18. uri (ponovitve oddaj pa v nedeljo ob 14.10) je pripravila Lida Turk, dolgoletna urednica kulturnih oddaj na radiu Trst A.

Zamislila in zapisala jih je v obliki odlomkov iz njenega življenja z mamo iz solskih let, njeno vključitev v politično dogajanje, številne aretacije, konfinacijo v kraju Pollenzo v pokrajini Macerata, policijsko nadzorstvo, prijateljstvo s Pinkom Tomazičem, Vojko Smuc in drugimi, poroko v partizanih s komisarjem brkinske čete Vojom Godino, nato se zadnjo aretacijo 24. oktobra 1944 v Ul. Udine v Trstu in konec novembra odhod v taborišče smrti Ravensbrück, kjer je 21. februarja 1945

podlegla težki bolezni in mukam.

Skozi 13 oddaj bodo o Zori, njeni materi, o tistih, ki so Zoro poblize poznali in spremljali njeno usodo do konca, spregovorili nekateri igralci in igralkе SSG v Trstu (Zoro bo interpretirala Maja Blagović, mamo pa Miranda Caharija); se drugi bodo dajali svoj glas ostalim protagonistom.

»Želela sem s svojimi oddajami prikazati življenje mlade tržaske Slovenke, ki se je morala v tistih težkih trenutkih odločiti predvsem, da bo ostala Slovenka, nato pa sprejeti odločen boj proti nacizmu in fašizmu, ki je postavljala njeno in življenje drugih dnevno na kocko.«

Zora ni doživela svobode. Tam daleč v Ravensbrücku jo je dohitela smrt. Pa je vendarle prav, da ji avtorica Lida Turk preko naše tržaske radijske postaje posveča niz oddaj, ki se prepletajo s spomini, odlomki iz njenega življenja, z datumi aretacij, o življenju v zaporu, s pismi možu in se z zadnjimi spomini na njeno tragično smrt.

Neva Lukeš

bil na dlani in pogovori med mladimi, ki so imeli za sabo že različne izkušnje, srečevanja s starejšimi narodno-političnimi delavci, so rojevali sado. Napolnila se je z novo generacijo vrzel, ki so jo za sabo pustili tisti, ki so odšli prostovoljno ali prisilno. Kot že v dvajsetih letih, ob času ustanavljanja mladinskih društev, je tudi zdaj Roman Pahor skušal organizirati ta potencial v neko urejeno skupino.

Zora se je v tem času vključevala v razne skupine predvsem v mladinsko. V Trstu je bilo tedaj med Slovenci razgibano, kljub temu, da se je vse odvijalo v ilegali.

Jeseni 1938 se je vrnil v Trst Pinko Tomazič.

Iz 4. nadaljevanja (Poslednji izlet)

Pinko je prinesel v družbo nov veter in odprl nove probleme. Pogovori med mladimi so dobili novo dimenzijo in izkristalizirali so se različni pogledi. Bil je tovariski in sprossen do nekaterih, do drugih nekoliko zafkljiv, pred starejšimi, ki so bili do mladih včasih pokroviteljski, ni bil prav nič v zadregi. Družba se je zdaj razdelila na skupine in skupinice.

Zora se je v tem času, pod Pinkovim vodstvom povezala z delavsko mladino in italijanskimi študenti pri Sv. Jakobu.

Iz 5. nadaljevanja (Vzlet jastreba)

Prisel je maj, pisalo se je leto 1940; a zdaj ni bil več čas izletov, morda le skrivnih sestankov, resnih pogovorov. Oblaki so se vedno bolj zgrinjali nad Primorsko. In jastreb je že razpel krila, da bi kavnil med mlade, razpršil skupine in skupinice. Nekateri se pomladne sapice niso zadihali.

Po množičnih aretacijah, ki so se vrstile od marca do poletja 1940, so septembra prisla na vrsto dekleta in zene. 5. septembra so Zoro aretirali v Gradiscu v Brkinih na tetinem domu.

Zoro so zaprli v jezuitski zapor.

Tam je bilo še veliko slovenskih deklet. Zaprta je bila skoro sedem mesecev. Potem se je vrnila domov na staro policijo, obsojena na dve leti policijskega nadzorstva.

Aprila 1941 Zoro ponovno aretirajo in zaprejo v jezuitski zapor. Kmalu jo odpeljejo v konfinacijo v Pollenzo (pokrajina Macerata). Tu so se Zorka Kosmina Kosovel, Zora Ivancic, Danica Tomazič, se druge Slovenke in več Angležin, predvsem zen diplomatov. Potovanje v Pollenzo in življenje v konfinaciji lahko opisemo predvsem s pomočjo številnih pisem, ki jih je pisala gospa Kosovel možu prof. Josipu in sinu Sasku. O Zori Perello je pisala tudi v spominskem zapisu (za Pd).

27. junija 1941 se je Zora Perello vrnila domov v Trstu. Avgusta je potrkal na vrata »na stari policiji« pri Sv. Jakobu Oskar Kovacic. Predstavil se je kot Toni, Tonci piše mati Pavla.

Iz 7. nadaljevanja (Tiha kolednica)

Pred drugim procesom 1941 Proglas Slovencev: Fasistični režim pripravlja nov zločin nad slovenskim narodom na Primorskem. Tretjega decembra se bo začela raz-

prava proti 60-im Slovincem, ki niso zakrivali drugega, kakor to, da so ostali zvesti svojemu narodu in da niso klonili pred terorjem, ki ga izvajajo fasistični mogotci nad vsem delovnim ljudstvom.

Zora obesi letak na kvesturi. Letaki so po celem Trstu in tudi okrog sodišča.

Proces se konča z ustrelitvijo petih na Opčinah. Zoro to strahovito prizadene.

17. decembra Zoro ponovno aretirajo, tokrat kar v soli.

Mati Pavla je hitela tja, da jo vidi, preden jo ponovno zaprejo.

Iz 7. nadaljevanja:

Pavla: Pred vhom liceja Dante je stal policijski avto. Solska vrata so bila odprta in ravno tedaj se je prikazala na stopnišču Zora z agenti. Bila je tako lepa, a njen pogled je bil trd. Začela se je tretja postaja križevnega pota.

24. januarja 1942 aretirajo tudi Vojko Smuc in vso njeno družino. Stareše kmalu izpuščijo. Vojko ob koncu maja odpeljejo v konfinacijo v Florenco. Sestra in starsi jo poslednjikrat vidijo na tržaski železniski postaji. Junija Zora sporoči materi, da jo bodo odpeljali v Rim na proces.

Iz 8. nadaljevanja: (Vlak za Rim)

Poslje listek materi (v kruhu)

Zora: Sla bom v Rim na proces. Obtožujejo me intenzivne propagandne dejavnosti in prevratništva v sodelovanju z oboroženimi tolpmi. Preiskovalni sodnik, ki je prišel iz Rima, mi je rekel: Come uomo vi ammiero, ma come giudice devo deferirvi al Tribunale speciale per la difesa dello stato. Voi siete irriducibile.

Zoro odpeljejo v Rim septembra 1942. Tri dni pred procesom gre mati Pavla v Rim.

Iz 8. nadaljevanja:

Pavla: Ko sem bila tretji dan v Rimu, se je vršil proces. Čakala sem pred vrati ječe. Dva karabinerja sta jo uklenjeno spremljala naravnost v zaprt voz, ki je čakal na vogalu, da jo peljejo na sodišče. V uklenjenih rokah je držala paket s hrano, da jo ponudi tovaršem, tudi cigarete. Že prvi dan me je prosila, naj jih kupim. Uspelo mi jih je izročiti s pretvezo, da so bonboni. Vedno je skrbelo za tovarše.

Zora je obsojena na 13 let zaporu, a je zadovoljna, ker meni, da bo itak fašizma kmalu konec.

ki jih je vodil prof. Josip Kosovel.

Iz 3. nadaljevanja (Dekle temnih las)

Dvakrat tedensko je prof. Kosovel govoril mladim o slovenski književnosti in popravljaj slovenske naloge, da je bilo vse rdece na zvezkih. Učil je tudi skupino mladih, ki so bili že zaposleni. Ti so imeli posebej učne ure. Zora je tu spoznala Danico Tomazič, ki je bila vedno lepo oblečena, njen oče je imel bife zraven borzne palače. Spoznala je tudi Smucevi dekleti, Vojko in Tatjano. Prijateljstvo z Vojko, ki ji je bila po letih bližja, je bilo zanjo pomembno. Vojka in Zora - postali sta nerazdružljiva dvojica.

Sola se je preselila v Ulico San Francesco, kjer so najeli na ime Zorka Scuke veliko stanovanje. Tu so bili prostori za tečaje, za predavanja, nastope in ples.

Bil je to pisan primerek razvejane slovenske prisotnosti v Trstu in na Primorskem. Srečanja in večeri so dobivali večji in globlji pomen. Vzgojni moment v narodnem duhu je

Skupina tržaskih deklet leta 1938 na izletu in nastopu v Idriji. Zora je tretja z leve.

Zora (Alba) Perello se je rodila 14. maja 1922 v Trstu. Oče Antonio je prišel v Trst iz Reggia Calabrie po prvi svetovni vojni, mati Pavla Kocijancic, je bila doma iz Velikih Loc pri Materiji. Oba sta sivala v krojačnici Beltrame. Po Zorinem rojstvu je mati Pavla sivala doma. Stanovali so na Trgu Santa Caterina (zdaj Piazza Silvio Benco), kmalu so se preselili v Skedenj, kjer so živeli v isti hiši z družino Lipovec.

Zora je začela obiskovati Ciril-Metodovo solo pri Sv. Jakobu, dokler je niso zaprli jeseni 1930.

Iz 1. nadaljevanja

Ko je dovršila drugi razred, so fasisti zaprli Ciril-Metodovo solo in jo imenovali gadje gnezdo. Po solski masi so vsem vrnili dokumente. Ni bilo mogoče zadržati solz. Dobri ravnatelj Cok je tolazil starše: »Ne joci-te, ne joci-te, vse bo se dobro. Tudi nam bo zasijalo sonce svobode.«

Iz 2. nadaljevanja (Na stari policiji)

Ta hiša je bila stara in skromna, a po svoje imenitna. Tu so prej živeli Sirokovi, ko je bil stari gospod Sirok se ravnatelj Ciril-Metodove sole. V tej hiši je bival tudi Ivan Cankar, ko je prišel v Trst in je obiskal Karla in Alberta Siroka.

Ob nedeljah so se sentjakobska gostilniška omizja, sorodstva in prijateljstva združila v cerkvi za slovensko maso. Prihajali so Slovenci tudi iz mesta; s spoštovanjem in neprikritim ponosom so gledali gor na priznico, ko je po cerkvi zazvenela stroga beseda kateheta Omerze, župnega upravitelja, ki je teden za tednom romal na komisariat v Ulico Vespucci na zagovor.

Zvečer so se moški z Jadranovega vrta umaknili v gostilno. Se živ je bil spomin na dan, ko so fasisti zasedli dvorano delavskega konzumnega društva. Ob kozarcu vina so obujali spomine na čas, ko so imeli pri sv. Jakobu citalnico, zbor Kolo, hazeno, spominjali so se raznih učiteljev, ki so se vključili v kulturno življenje okraja in ki so bili zdaj bogve kje. Vsi so sli! Besede so zamrle, potem se je tiho, prav tiho oglasila pesem okrog miz. Zora je obiskovala klasično gimnazijo Dante Alighieri. Pristopila je k sentjakobskemu cerkvenemu in narodnemu zboru. Imela je zelo lep glas. Začela je obiskovati tudi tečaje slovenscine v Ulici Battisti,

PRED 50 LETI JE ZORA PERELLO UMRLA V NACISTIČNEM TABORIŠČU

Spomin na Zoro

Prvo srečanje

Petdeset let je minilo od Zorine smrti v nacističnem taborišču, v meni pa je vedno živ spomin na to lepo trzasko dekle, s katero sva skupaj s sestro Vojko in drugimi našimi mladinkami in mladinci preživeli toliko nepozabnih dni in mesecev naše mladosti. Vsaj s tremi utrinki iz našega skupnega življenja in prijateljstva bi se je hotel spomniti ob tej žalostni obletnici.

Zora je opravila dva razreda slovenske Ciril-Metodove sole pri Sv. Jakobu po njeni ukinitvi dva razreda italijanske sole pri Sv. Jakobu, kjer je živela, potem se eno leto v Nemčiji in nato gimnazijo v mestu. Pri Sv. Jakobu je bila v cerkvenem pevskem zboru. Imela je zelo lep glas. V središču mesta v Ul. Battisti, prav nasproti nase trgovine, je v hiši prof. Volka delovala zasebna sola »Galileo Galilei« in na njej je poučeval slovenscino prof. Jože Kosovel. Prav v tej soli, v katero je mene in Vojko pripeljala Danica Tomazičeva, Pinova sestra, sem prvič videla in spoznala Zoro. Ne vem kako toda z Vojko sta se takoj ujeli in sta odtlej postali in ostali vse do pri-

silne in tudi tragične ločitve, neločljivi prijateljici in sodelavki.

Najino prijateljstvo z Zoro se ni omejevalo samo na obiskovanje slovenske sole v Ul. Battisti, ali pa potem na sečevanju v shajališču slovenske studentovske mladine v Ul. Sv. Franciska v Scukovi enonadstropni hiši. Zora se je udeleževala tudi naših prireditev in predvsem izletov v bližnjo in bolj oddaljeno trzasko okolico in na bližnje planine, kjer je v veseli družbi vsakokrat zadonel njen glas. Preko naju se je vključila tudi v najino družbo italijanskih prijateljev. Se danes hranim mnoge fotografije s teh izletov in srečevanj in skoraj na vseh je tudi Zora. Pogosto je Zora prihajala na naš dom v Ul. Ginastica. Imeli smo klavir in če sva nanj kaj zaigrali Vojka ali jaz, ali pa tudi Zora sama, je vedno zraven zapela. Skupaj smo hodile tudi na kopanje v Grljan in se tam srečevale z drugimi ali na obiske v Padrice k Veroniki, ki nam je dobavljala mleko, nam prala rjuhe in nas imela zelo rada.

Vse to je trajalo nekako tja do druge polovice leta 1940, ko so se začele prve aretacije.

Zora Perello na gmajni pri Bazovici leta 1939

Zadnja srečanja in nikoli več

Po Zorinem povratku iz konfinacije sta se z Vojko spet vključili v ilegalno delo v okviru Osvobodilne fronte. Zora je bila glavna zaupnica ustanovitelja OF v Trstu Oskarja Kovacica in je odgovarjala za Sv. Jakob. Na naš dom v Ul. Ginastica je Oskarja pripeljala prav Zora in ga seznanila z Vojko in našo družino. Ves čas ilegale je bila Zora tesno povezana z Vojko in skupaj smo sodelovali tudi v nekaterih akcijah, predvsem pri sirjenju literature.

Potem so prišle nove aretacije. Se pred izrekom razsodbe na drugem trzaskem procesu proti Pinu Tomaziču in drugim, je bila v tem valu aretacij poleg drugih ponovno aretirana tudi Zora. Če se dobro spominjam so jo aretirali kar v solskih klopih. Iz nam vsem dobro znanih zaporov

pri Jezuitih so jo odpeljali v Rim in tam obsodili na 13 let zapor. Zaprtja je bila v Perugii do kapitulacije Italije, moja sestra Vojka pa je bila medtem že v konfinaciji v Južni Italiji.

Po vrnitvi v Trst je Zora odšla na partizansko območje v Brkine, s posebnimi nalogami pa se je občasno vracala tudi v Trst? Ob vsakem prihodu se je pojavila tudi v nasi trgovini na ul. C. Battisti in sprasevala po Vojki. Tako tudi ob svojem zadnjem in usodnem prihodu. Spominjam se, kot bi bilo danes, ko jih je moja mama bolj zaskrbljena kot presenečena rekla: »Zora, kaj pa delas tukaj, saj veš, da je nevarno, da te poznajo in lahko primerjo...« Zora je odgovorila: »Vem, vem, saj grem takoj nazaj...«.

Takrat sem jo poslednjic videla in z njo govorila. Ze naslednji dan je bil zanjo usoden. Ko se je iz Rojana, kjer je stanovala, saj je bila hiša pri Sv. Jakobu, kjer je prej bivala, bombardirana, so jo zasledovali in na Ul. Udine 24. oktobra 1944 aretirali ter nato decembra odpeljali v nacistično koncentracijsko taborišče v Ravensbruecku, kjer se je 21. februarja 1945 sklenila njena kratka a intenzivna življenjska pot.

Se kar nekaj nas je živih, ki smo jo poznale, ji bile prijateljice, skupaj živele mlada brezskrbna leta in potem kruti vojni čas. Petdeset in več let je preteklo. Večkrat mislim na tista leta in na usodo tolikih mladih deklet in fantov, ki niso preživeli vojne. Pogosto se tudi sprasujem: »Bi brez njihove žrtve imeli kar imamo in kar imajo današnji rodovi, pa ceprav čas, ki ga živimo, res ni spodbuden?«

Se tega dovolj zavedamo?

**Na Zoro se je spominjala
Tatjana Šmuc-Koren**

Na radijskih valovih

Iz 8. nadaljevanja:

Pavla: locili sva se, pozdravili, kot da bi Zorka morala odpotovati v kako dobro službo. Niti ena žalostna beseda ni prišla iz njenih ust.

Zoro zaprejo v ženski zapor v Perugia. Podroben opis življenja v tem zaporu dolgujemo senatorki Mariji Bernetic-Marinji, ki je v tej keji preživela tri leta in pol. Svoje spomine je leta 1981 posredovala poslušalcem radia Trst A za oddajo četrtkova srečanja.

Po padcu fašizma in po intenzivnih pogajanjih za izpustitev političnih kaznjencev, ki so se vrsila tudi v zaporu, je Marija Bernetic prišla domov septembra 1943, medtem ko je morala Zora z nekaterimi tovarisicami ostati v Perugi. Tam je bilo že veliko Jugoslovank (Hrvtic). Preden je Zora decembra 1943 zapustila zapor, so ji te tovarisice sesile majhen kartonast spominski album. Vsaka ji je nekaj napisala:

Iz 9. nadaljevanja:

Dragoj i miloj Zori!

Kratko vrijeme se poznavaja ali u za sve-to toliko si mi mila i bliska da te nikar nece moći zaboraviti. Nadam se da ces se i ti mene isto tako sjetiti mekar onih naših razgovora kroz prozor. Moje iskrene zelje poti u zivotu tvoja drugarica Marija Stagiclik. Sibenik.

Zora se je vrnila decembra 1943 iz zapora v Perugi domov in se umaknila v Brkine. Trst je bil pod Nemci. 8. marca 1944 je bila sprejeta v partijo. Hodila je tudi v Trst. V Brkinih je govorila na mitingih in se udeleževala raznih sestankov. Spoznala je Albina Godino - Vojo komisarja cete v Brkinih. Poročila sta se 25. maja 1944.

Po poroki srečanja niso bila pogosta. Vsak je moral po svojih dolžnostih. Poleti 1944 so Zoro poslali v Trst in ji dodelili organizacijske funkcije. Živela je pri teti v Rojanu, potem ko je bila hiša pri Sv. Jakobu »na stari policiji« porušena med bombnim napadom 10. junija.

24. oktobra 1944 Zoro so aretirali na Via Udine v Trstu. Zaela se je zadnja najhujša postaja. Zora je sla skozi zasliševanja in mučenja. Najhujše je bilo v zloglasni Villi Triste v Ulici Bellosguardo. Potem je bila pri Jezuitih in nazadnje v Koroneju. Uspelo ji je poslati nekaj sporočil mozu Voju.

Tako je Zora napisala v zadnjem pismu:
Te dni odpotujem v Nemcijo na žalost menda v taborisce, ker tiste, ki so bile od nas dodeljene za delo so ze odpotovale danes... Bila sem spet izpraznana na SS, tu pa brez mučenja. Imela sem se razgovor z mamo, potolažena je.

Odpeljali so jo v Nemcijo v taborisce Ravensbrück. Tu so bile se druge Slovenke. Najblizja ji je bila Gabriella Druzina, Trzacanka, z ilegalnim imenom Rajka.

Zora je umrla v Ravensbrücku 21. februarja 1945. Mati dolgo ni mogla sprejeti tega dejstva in jo je cakala. 25. julija 1945 sta mati Pavla in moz Vojo objavili osmrtnico v Primorskem dnevniku. Mati je se dolgo živela v Gradiscu pri Materiji - od spominov na ljubeco hčerko.

Pavla je se dolgo let preživela ljubljeno hčerko ob ljubeci oskrbi necakinje Marice, ki je živela z njo v Gradiscu, s katero sta se dan za dnem pogovarjali o Zori. Obiskovali so jo nekdanji Zorini tovarisi in tudi Vojo, ki je zivel do 1950 v Trstu, potem je bil premesčen v Ljubljano. Mama Pavla je umrla pred nekaj leti v Gradiscu, Vojo pa 11.9.1989.

Z Zoro pri Jezuitih

Val aretacij poleti 1940, ko se je Italija že pripravljala na vdor v Jugoslavijo, je zajel veliko naših trzaskih slovenskih fantov in deklet. Z Vojko sva bili aretirani 5. septembra in istega dne so poleg drugih aretirali tudi Zoro. Iskali so jo na domu pri Sv. Jakobu, ker pa je ni bilo doma, so jo sli iskati na dom njene matere v Gradiscu in jo tam tudi prijeli.

S sestro sva po zaslišanju že bili v zaporu pri Jezuitih, ko so se odprla vrata in je vstopila Zora. Ne vem ali sva bili z Vojko ob tem nenadejanem srečanju bolj presenečeni ali veseli. Spominjam se, da sem vzkliknila: »O Zora, tudi ti tukaj?« V celici potem nismo bile skupaj, smo pa se srečevale ob urah »na zraku«, ko smo tudi pele in plesale kolo »suor« Linda je mislila, da smo plesale »rin-

garaja« in se je navdusevala in je celo sama zaplesala z nami. Vcasih nam je »suor« Giustina dovolila, da smo prijateljice lahko sle v celico k Danici, kjer nam je Danica brala pisma, ki jih ji je posiljal moz Stanko iz Koronea. Takrat si se nismo delale nobenih posebnih skrbi, se največ nas je skrbelo kako se pocutijo nasi starsi in kako doživljajo nase zapornistvo. Spominjam se tudi, da je tako kot druge mame prihajala na govorilne ure v zapor tudi Zorina mama, potem pa smo si pripovedovale kaj je povedala ena ali druga.

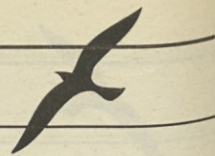
V zaporu je bila tudi kape-la, kamor je prihajal masevat neki kapuciran. Pri masi smo pele in vedno je spet izstopal Zorin glas, ob prijetnih glasovih Olge Banove, Pine Dolesove, Ive Bucikove in drugih. Vcasih je Zora kaj zaigrala tu-

di na harmoniji. Nasega petja so se najbolj veselile zapor-niske nune. Se posebno vesele so bile, ko smo z Zoro na celu zapale, ko nas je obiskal takratni skof Santin.

To nase zapornisko življenje, enolično dan za dnem, je trajalo do februarja 1941, ko so nas po skupinah izpuščali, naju z Vojko nekaj dni prej kot druge. V zaporu je ostala samo se Marija Urbančičeva, ki je konec leta prišla na drugi trzaski proces, in se nekatere sorodnice obsojeni na tem procesu.

Zoro, ki je bila po izpustitvi pod strogim policijskim nadzorom, so čez dva meseca spet aretirali in skupaj z Zoro Kosovelovo in Zoro Ivancicevo poslali v konfinacijo v Pollenzo. Naključje, vse tri so bile Zore. Čez kake tri mesece so Zoro izpustili in vrnila se je v Trst.

NAŠI
OTROCI
RIŠEJO
IN
PIŠEJO

PREDSTAVLJA SE CELODNEVNA OSNOVNA ŠOLA

Boljunski učenci

Beli teden boljunskih učencev

Ze več dni smo nestrpno pričakovali dan odhoda na Piancavallo. In končno je bil ta tako pričakovani dan pred nami.

V nedeljo zjutraj smo se vsi zbrali na trgu v Boljuncu. Avtobus nas je že pričakoval. Mamice in očetje so nam pomagali zložiti kovčke in smučke v avtobus. Vstopili smo. Se zadnji pozdrav staršem in že smo odpotovali.

Med vožnjo smo se pogovarjali, gledali okolje, peli in komaj čakali, kdaj bomo zagledali prvi sneg.

Začeli smo se vzpenjati na hrib. Zaradi ovinkov jo je marsikomu izmed nas zagodel zelodček. In končno - prvi sneg. Vedno več ga je bilo. Nazadnje nas je avtobus pripeljal pred hotel Park. Učitelji so nam dodelili sobe. Popoldne smo odsli na smučišče. Tu so nas razdelili v razne skupine. Tako porazdeljeni smo ostali cel teden.

Beli teden je kmalu minil in morali smo se vrniti domov. Vsi pa smo si zazeleli, da bi se zimovanja udeležili tudi naslednje leto.

Učenci COS Frana Venturinja

Sneženi mož

Peter Sosič, 2. razred

Sneg in igre

SMUCARSKO TEKMOVANJE

V petek zjutraj smo imeli smučarske tekme.

Vsak v svoji skupini smo pričakovali začetek tekmovanj. Z mano v skupini je bil tudi moj brat Dejan. Jaz sem startal s številko 41. Nisem se nič bal. Spustil sem se po progi in dospel do cilja. Po tekmah je sledilo nagajevanje. Zasedel sem sesto mesto, moj brat pa sedmo.

Upam, da se bom prihodnje leto uvrstil med prvimi.

Alan Mahne Kalin, 3. razred

HISA IZ KOCK

Pozimi, ko sem doma, se igram z lego-kockami. Sama sem sestavila hišo. Hiša je imela dve nadstropji in sto-

pnišče. Dolgo časa sem se z njo igrala.

Vedno se zelo rada igram z lego-kockami.

Katja Bratos, 2. razred

SNEŽENI MOŽ

Sneženega moža smo naredili / in topel čaj spili. / Crni kos je priletel / in mu korenček snel. / Sneženi mož se je ujezil / in kosa ulovil.

Urška Ota, 2. razred

NA SNEGU

Snežinke padajo z neba, / jaz pa se grejem lepo doma. / Rad bi se s smučkami spustil, / da bi prijatelja čimprej ulovil. / Na snegu rad bi se igral, / da potem bi se smejal.

Matjaž Romano, 2. razred

Zimske igre

Ko sem bil v Avstriji s svojim prijateljem, sva vzela dve kepi snega in začela delati sneženega moža. V kratkem času sva ga dokončala. Na glavo sem mu dal igle borovca za lase in v roko metlo. Moj prijatelj Jakopo je poiskal vejo, koren in kamenčka. Kamenčka je dal za oči, vejo je dal za usta in koren za nos. Sneženi mož je bil zelo lep.

Gabrijel Ota, 2. raz.

Zimsko delo

Jaz in moj oče sekava in zagava drva, ker imamo doma pec. Drva spravljava v drvarnico. Pri delu si pomagava z zago in sekačem. Ko končava z delom, pospraviva vse električno orodje v hlev.

Mama mi nato pripravi čaj, ki ga zelo rad pijem.

Matjaž Mihalič, 2. razred

Golobi

EDAM GOLUBE

Manuel Pisacco, 1. razred

Psiček na trati

Kevin Segulin, 1. razred

Snežena pesem

V Piancavallu vseh šest dni, / smučali smo brez skrbi. / Z vlečnico smo se peljali / in prav glasno se smejali. / Ker ponoči je snežilo, / vso naravo je prekrilo. / Srečno smo domov prisli, / zadovoljni, zdravi vsi.

Mateja Košuta, 3. razred

Moja prva tekma in tudi prva zmaga

Letos sem šel prvič na zimovanje na Piancavallo. Bivali smo v »Park hotel Miramonti«. S svojimi sošolci sem spal v petem nadstropju. S sobi 504. Prvi dan nas je smučarski učitelj razdelil po skupinah. Tako razdeljeni smo smučali cel teden. Zadnji dan, v petek zjutraj, so se vršila tekmovanja. Ze zjutraj smo se zbrali na smučišču. Učitelji so pripravljali progo.

Med nočjo je zapadel nov sneg, zato je bila proga lepša. Startal sem s številko 113. Med svojim tekmovanjem sem se potrudil, da bi čimbolje smučal. Med nagajevanjem, ko je učitelj poklical mojo skupino, si nisem pričakoval, da sem zasedel 1. mesto. Bil sem zelo zadovoljen in ponosen, ker ta je bila moja prva zmaga.

Aljoša Ota, 4.razred

Zaspana muca

Verena Zerlul, 1. razred

Kako sem si na Piancavallu prvič nataknil smuči pod noge

Komaj sem pričakoval, kdaj si bom lahko prvič nadel smuči.

Učitelj Massimo nas je že prvi dan peljal z ročno vlečnico. Ko sem prišel na vrh, sem se zelo bal. Toda posnemal sem učitelja in srečno prispel po progi

navzdol. Naslednji dan nas je vlečnica pripeljala se više. Tokrat je slo že bolje. Nekajkrat sem padel, a se takoj spet dvignil in nadaljeval s smučanjem.

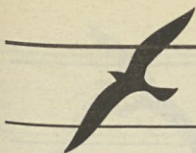
Tako sem se tudi jaz naučil smučati.

Marko Pettiroso, 3. razred

Po gozdni poti smo kar skakali...

Predzadnji dan smo smučali in smučali. Učitelj nam je pokazal, kako bomo sli z vlečnico. Najprej smo poskusili na lažji, potem pa na večji. V skupini sem bila z vrstniki drugih sol. Med temi je bil tudi sin učiteljice Elene. Z učiteljem smo smučali tudi po gozdni poti, kjer smo skakali s smučkami. Mi smo smučali pred učiteljem. Zadnji dan smo tudi tekmovali. Startala sem s številko 18. Najprej smo prosto smučali, da smo se ogreli, nato pa z učiteljem. Vsi smo se bali, ker smo prvič tekmovali. Med tekmo sem se bala, da bi padla. K sreči pa sem dospela do cilja. Zasedla sem tretje mesto. Zadovoljna sem bila in srečna, ker nisem pričakovala, da bom dobila medaljo. Zadovoljna sem bila tudi, ker smo se vračali domov.

Roberta Skerlavaj, 4. razred

FRANA VENTURINIJA IZ BOLJUNCA

na zimovanju

NAŠI
OTROCI
RIŠEJO
IN
PIŠEJO

Obujanje spominov na Piancavallo

Končno smo se tudi mi, učenci 5. razreda udeležili zimovanja na Piancavallu. Pred božičnimi počitnicami so nam učiteljice sporočile, da bomo šli na smučanje. Bili smo zelo veseli in nestrpnost steli dneve do odhoda. Za nekatere od nas je bilo prvič, da so stopili na smuke.

Voznja v avtobusu je bila prijetna in vesela, prepevali smo, pravili smešnice in poslušali muziko. Voznik nas je opozarjal, da moramo sedeti. Ker je bila pot dolga in polna ovinkov, so se nekateri počutili slabo, vendar, ko so videli sneg, so takoj ozdraveli.

V hotelu smo potrpežljivo čakali na ključe naših sob in popoldne smo se končno odpravili na smučišča. Dnevi na snegu so hitro minevali. Vsaki dan smo smučali, ko pa je bilo megleno in deževno smo hodili v vas in kupovali spominke. Z učitelji smo se dobro razumeli. Z nami so smučali, se igrali in drsali po ledu. Na žalost pa si je učiteljica Danila zlomila nogo, tako, da je vse dneve preživela v sobi. Vsak dan smo jo obiskali in ji pripovedovali naše smučarske dogodivščine. Zvečer smo igrali na karte in biljard. Bili smo tudi v igralnici, kjer smo se igrali z video igrami. Učitelji so pripravili igre na snegu, tekmovali smo v poligonu, skakali čez ovire, se plazili in tekli. Bilo je smešno, ker smo padali v sneg. Na koncu smo se vrgli v sneg in se kotili.

Zadnji dan smo pripravili prtljago in se žalostno poslovili od Pian-

cavalla s pesmijo »Kaj bo zdaj«. Saj je lepše smucati, kakor sedeti v soli, pisati kontrolke in računati.

Učenci 5. razreda: Martina Koren, Nataša Zeriul, Dean Mahne Kalin, Marco Coletta, Alen Scroccaro.

Zoga iz kock

Pozimi, ko se vrnem domov iz sole, grem v svojo sobo. Tam se igram z lego kockami. Z njimi sestavim čudno zogo. Včasih zgradim tudi vesoljsko ladjo. S temna igračkama se zabavam do večera.

Peter Sosič, 2. razred

Želvice spiyo

Sara Conestabo, 1. razred

»Zabavanje« na sedežnici

Na zimovanju sem se počutil lepo. Spoznal sem veliko novih prijateljev. Najlepsi dan je bil zame četrtek, z Nikolajem sva se zabavala na sedežnici.

Sprva se je Nikolaj bal, ker se je prvič peljal s sedežnico. Sedel je z mano. Na sedežnici sva se zabavala tako, da sva nagajala tistim, ki so sedeli pred nama. Kričala sva, da bodo padli, oni pa so se obračali in so se jezili na nas.

Na sedežnici je bilo mrzlo. Pihal je hladen veter. Hrib, ki se je dvigal nad nami, je bil zavrt v gosto meglo.

Sedežnica se je parkrat tudi ustavila, ker nekateri niso utegnili izstopiti.

Dva neizkušena smučarja pa sta kar ostala na sedežu in se spet peljala nazaj.

Ko sva jih zagledala, sva se zasmejala na ves glas.

Dorjan Sancin, 4. razred

Dve pesmi

SMUCANJE

V Piancavallu smo bili, / smučali smo vseh šest dni, / vsako jutro hitro vsi / natakili smo si smuci. / Z vlečnico se v hrib povzpeli, / po progi v smuku dol zdrveli. / Učitelj Gianni vodil je, / na sedežnico prav vse. / Skakali čez hribovke vsi, / v koloni en, dva, tri! / Končno v petek domov smo prišli, / starše spet videli.

Daša Zerjani, 3. razred

NA SNEGU

V Piancavallu bilo je lepo, / res, nikoli nikjer se tako! / Podali smo se v sneg, / nato vsi planili v smeh. / Na smučišča se podali, / dol po bregu se spustili. / Smo snežaka naredili / in spet v smeh smo vsi prasnili. / Piancavallo, snega, raj, / spet se vrnemo v ta kraj!

Nastasja Damin, 3. razred

Smučar

Samuel Krallj, 1. razred

Na Piancavallu

PRED SPANJEM

Na Piancavallu sem spal z Alanom in Markom. Z njima sem se po večerji igral v sobi. Prvi večer smo se domislili, da bi lahko bili kot rački Qui, Quo, Qua. Jaz sem bil Qui, Marko je bil Quo, Alan pa Qua. Skakali smo po posteljah in se strašili. Vsak večer smo igro zamenjali. Eden izmed nas je nekaj skril, druga dva pa sta morala iskati. Igrali smo se tudi na karte in Marko me je naučil igrati »njanjo«.

Na Piancavallu je bilo zares lepo.

Ivan Langella, 3. razred

PIANCVALLO

Letos sem prvič sel na zimovanje s svojimi sosolci. Zimovali smo na Piancavallu v Park hotel Montecavallo. Spali smo v sobi 504 v petem nadstropju. Na zimovanju sem spoznal veliko novih prijateljev. Smučal sem v 8.

skupini; bilo nas je enajst. Nas učitelj je bil Dario. Zadnji dan smo imeli tekmo. Startal sem s številko 129. Tekmovali smo v slalomu. Proga ni bila ravno najboljša. Dosegel sem 4. mesto. Drugič bo bolje.

Robert Damin, 4. razred

PIANCVALLO

V Piancavallo mi smo sli, / veselili smo se vsi. / Nestrpnost pričakovali smo ta dan / zdaj le prišel je na plan. / V Piancavallu gore so / zasnežene in mrzle. / Na belih progah smučamo / in bele kepe lučamo. / Tu smučati smo se učili / in se tudi utrudili. / Dolgocasil se nisemo, / napisali smo tudi pismo. / Zdaj pa vrnemo domov se, / kajti teden se konča je. / Drugo leto upamo, da vrnemo se spet / v ta magični zasneženi svet.

Tjaša Krizmančič, 4. razred

Naša šola je bila letos prvič na zimovanju

Nasa sola se je letos prvič udeležila zimovanja. S stirim avtobusi smo dospeli v Piancavallo v nedeljo v popoldanskih urah.

Po razdelitvi sob smo se zbrali na smučišču, kjer nas je smučarski učitelj razdelil po skupinah. Jaz sem bil v 11. skupini.

Vodila nas je učiteljica Silvija, ki

je bila argentinka. Bila je simpatična in sposobna. Z njo smo sli tudi na sedežnico. V petek smo imeli tekmovalje. Startal sem s številko 89. Zasedel sem drugo mesto. Zelo sem ponosen na svojo medaljo. Upam, da se bomo prihodnje leto spet vrnili.

Stefano Mauri, 4. razred

Zimsko igranje

Maja Ota, 1. razred

Prvič na smučeh

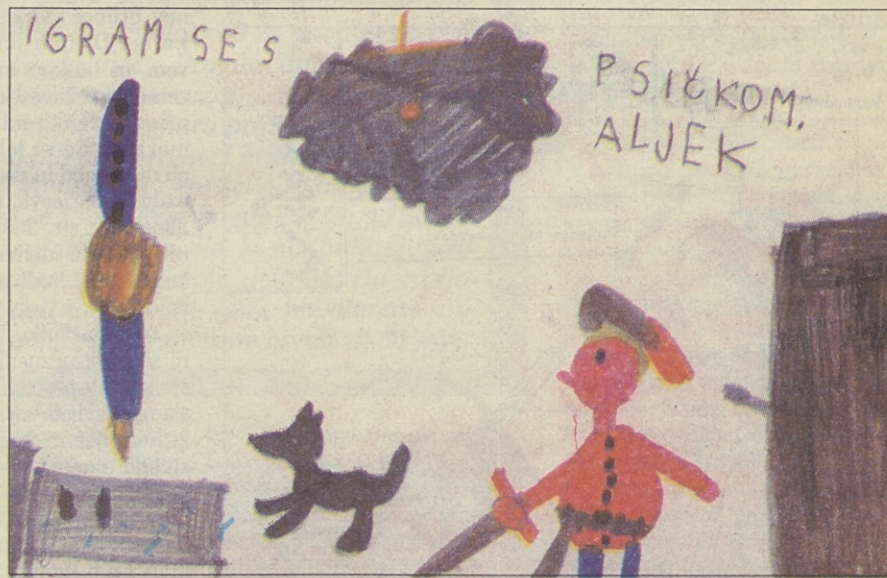
Ko sem si prvič nadela smuč, sem se zelo bala.

Prve dni sploh nisem hotela na vlečnico. Učitelj Italo je bil zelo prijazen in potrpežljiv. Končno sem se opogumila. Opazovala sem učitelja in ga skušala posnemati. Strečno sem presmucala progo.

Zadnji dan zjutraj so bile smučarske tekme. Sledilo je nagajanje. Ko sem slisala, da sem zasedla tretje mesto in dobila medaljo, skoraj nisem verjela. Bila pa sem zelo vesela, saj je bila to moja prva medalja.

Karin Astrid Zobec, 3. razred

Igra s psičkom

Aljek Klun, 1. razred

Smučarska šola

Letos sem bila prvič na zimovanju. Nikoli se nisem smučala.

Prvi dan so nas otroke razdelili v skupine. Jaz sem bila v skupini začetnikov, ker sem prvič smučala. Ko sem obula gojzarje, so mi bili zelo težki in nerodni.

Občutek sem imela, da se ne bom naučila smucati. Prvi dan sem s

smučkami samo hodila v družbi drugih začetnikov. Naso skupino je vodil učitelj Massimo. Bil je simpatičen in potrpežljiv. Tretji dan nas je že postavil na vlečnico, da smo se lahko spuščali po progi. Zelo smo se zabavali in veselili. Zadnji dan smo vsi tekmovali.

Monica Pissacco, 4. razred

Opojna nespamet

Vsi vemo, kako prevelika količina etanola vpliva na človeško telo: kdor je pijan, govori nerazločno, se opoteka, vidi nejasno in se odziva počasneje. Dandanes velja, da je uživanje tega tekočega živčnega strupa povezano z grajevrednim obnašanjem pijanega. V luči nedavnih antropoloških raziskav pitja in pijanosti med različnimi ljudstvi pa se to splošno prepričanje ne zdi več tako smiselno. V zahodnem svetu je alkoholizem glavni problem vseh tistih, ki jih mucijo nasteti simptomi. Vseeno pa so vzorci obnašanja pijancev odvisni od okolja. Čeprav so alkoholne pijače del večine sodobnih družb, je le v nekaterih zaslediti alkoholizem kot fenomen, četudi sta pitje in opitost precej razširjena, trdi profesor Dwight Heath, vodilni strokovnjak za antropologijo alkohola.

Razlage morda ne gre iskati v možganski kemiji in genetiki, ampak v slovesu, ki v neki kulturi spremlja alkohol. V zahodnih družbah se imamo ljudje navadno za »zivali«. Alkohol igra vlogo nevarnega topila pravil obnašanja, ki osvobodi to »zver« v nas samih. Ko smo pijani, postanemo nasilni, nagnjeni k promiskuiteti, blebetavi in sentimentalni. Strgamo se z verige. Navidezno nezadržani način vedenja nam skušajo ponuditi kot dokaz, da je treba vse te spremembe obnašanja pripisati alkoholu. Nekaterih prednosti tovrstnih pojavnosti ni mogoče zanikati. Kdorkoli si dandanes, v dobi znatnosti, želi razločiti nenormalno vedenje, bo gotovo uspel, če bo vztrajal pri motnjah v kemiji živčevja. Pa vendar vam utegne vsakdo, ki je kdaj opazoval ljudi z drugih koncev sveta pri pitju, povedati, da nikakor ni nujno, da bi se ti zaradi alkohola nujno obnašali neobičajno. Pravzaprav pri mnogih nezahodnih ljudstvih pijanost sploh ne bi mogli povezati z vedenjskimi vzorci, za katere bi bila značilna izguba nadzora.

Družabni pijanci

Predpostavko, da je alkohol edini dejavnik pijanosti, nadalje izpodbija tudi dejstvo, da se lahko ljudje počutimo pijani in tako tudi izgledamo, čeprav smo popili le malo. Poglejte si ob priliki, kako postajajo ob večerih v moški družbi redni pivci piva po malem opiti, čeprav vseskozi srkajo le brezalkoholno pivo. Tako je v mnogih evropskih kulturah. Grška antropologinja Dimitra Gefou-Madianou poroča o moskih iz va-

si Messogia, ki so doživeli najvisjo stopnjo methisie ali »dusevne zastrupljenosti« s pitjem vode v casu, ko zaradi glivične okužbe vinske trte v okolisu ni bilo vina. Do krivoverskega prepričanja, da je pijansko obnašanje več kot le preprosta posledica zastrupitve z alkoholom, sta se pred dvajsetimi leti dokopala ameriška sociologa Craig MacAndrew in Robert Edgerton. V razpravi z naslovom »Pijansko vedenje: sociološka razlaga« sta zapisala, da »ima vsaka družba tako vrsto pijanskega vedenja, kot si jo zasluži«, saj se ljudje pravzaprav naučimo, kako se moramo obnašati, ko smo pijani. Po njunem mnenju noben drugačen sklep ne more razložiti, zakaj se vzorci vedenja opitih od kulture do kulture - in tudi s časom - tako zelo razlikujejo. Ameriška sociologa sta navedla primer domorodcev s Tahitija, ki so v nekaj generacijah kar trikrat spremenili svoj odnos do alkohola. Ko so se v osemnajstem stoletju prvič srečali z vinom, pivom in zganimi pijacami, jim alkohol ni bil pogodu in so se mu ob družabnih dogodkih izogibali. Kasneje so pričeli veliko piti; kadar so bili pijani, so bili nasilni. Danes pijejo - pogosto preveč -, a so v pijanosti miroljubni in vljudni. Preučevanje mehiškega plemena Papago je razkrilo prav nasproten pojav. Njihov odnos do alkohola je bil sprva bolj harmoničen, nato pa se je razvil v zahodnjasko vrsto pijanskega vedenja, ki izstopa predvsem zaradi nasilnosti. Očitno vsega skupaj ne moremo pripisati le mamili in biokemiji: ljudje so moramo naučiti, kakšna vrsta pijanskega obnašanja

je družbeno sprejemljiva. To seveda ne pomeni, da bi o tem, kar počnemo v pijanosti, lahko odločali sami. Prav tako ne moremo reči, da so člani neke družbe »programirani«, da se vedejo po določenem vzorcu. Kot običajno tudi tu stvarnost ni črna-bela. Ko rastemo in se razvijamo v določeni kulturi, se naučimo tistega, kar naše okolje »ve« o pitju in pijanosti. Ker kasneje sledimo tem pravilom in družbenemu sistemu vrednot, smo živ odraz pomena alkohola za našo kulturo.

Pijanska nepristevnost

Ameriška sociologa sta prišla do sklepa, da pijanskega obnašanja ne določa vpliv alkohola na moralno presojo, zavest in podobno, ampak vloga opitosti v družbi. Zakaj je pitje skoraj povsod tako priljubljeno? Zdravniki bi privlačnost alkohola brzkone pripisali kakšni vrsti biokemične odvisnosti, vendar velja ponoviti, da je pojav širši in bolj zapleten. Nekateri opozarjajo, da nam alkohol nudi obdobje nepristevnosti, ko se začasno ne obnašamo odgovorno, in s tem določeno nedovzetnost za pravila družabnega življenja. In v Severni Ameriki prav alkohol označuje, kdaj se neha delavnik in začne prosti čas. Seveda so tudi drugi načini, da pobegnemo ustaljenim normam - od dopusta do verskih skupnosti. Vseeno pa je, tako trdita MacAndrew in Edgerton, pijaka prav zaradi znanih učinkov skorajda idealna. Ker je alkohol napovedljiv in lahko nadzorljiv - vzrok senzorično-motorične nepristevnosti, ga tudi ni težko opaziti. Zgovoren primer dolgujemo britanskemu antropologu Michaelu Stewartu, ki je kar nekaj časa prebil med madžarskimi Romi.

Nekega hladnega nedeljskega popoldneva se je romska družina zbrala pri pivu. Na vsakega je prišla steklenica ali dve ležaka Kobanyai, ki z dvema odstotkoma alkohola gotovo ni med močnejšimi. »Bilo je tako plehko, da si niti v sanjah nisem mislil, da bi se kdorkoli od tega piva lahko napil,« pripoveduje Stewart. Izgledalo je celo fiziološko nemogoče, da bi alkohol iz dveh steklenic moskim sploh lahko stopil v glavo. Pa vendar se je vzdušje docela spremenilo. »Neka ovira je izginila. Besede so prihajale na dan lažje in gibi so bili vse bolj sproščeni: pogovor je dobil zar, ki ga prej ni bilo,« se spominja Stewart. »Kmalu so postali nekoliko sentimentalni. Vsak od teh osmih krepkih mož, vajenih pijače, je bil pijan od - pa naj se sliši se tako neverjetno - slabega litra piva.« Pri vsem tem pa sploh ni bil bistven alkohol, ampak prijetno vzdušje. Kasneje so Gigan povedali, da so se zares imeli zelo dobro. Za Stewarta in mnoge druge antropologe take pivske epizode niso ravno pobeg od pravil okolja, ampak prej družabni dogodki. Če za katero, potem je pitje značilno za cigansko kulturo. Alkohol v obliki piva, vina in zganja je v osredju družabnega življenja Romov. Zares je najbrž pijaka tisto, kar v dobršni meri veže pogosto rivalske družine v skupnost. Madžarska socialistična država se je trudila, da bi se Gigan asimilirali, se ustalili in si poiskali redne zaposlitve, a ni pomislila na moč pitja v družbi. Ob kozarčku se moskim ponudi možnost, da vedno znova potrdijo svoje dobre namene in zavezanost ciganski identiteti. »Tedaj pozabijo na norme, ki običajno postavljajo moza proti mozu

Pivska slavlja so pogosto vse prej kot miroljubna (NS)

in družino proti družini, kar je posebej prepričljiv način, da vsakdo pokaže svojo pripravljenost, da se naprej zivi kot Gigan,« dodaja Stewart.

Antropološke raziskave v mnogih evropskih državah so razkrile, da služi moskim pitje v družbi za dokazovanje identitete, obenem

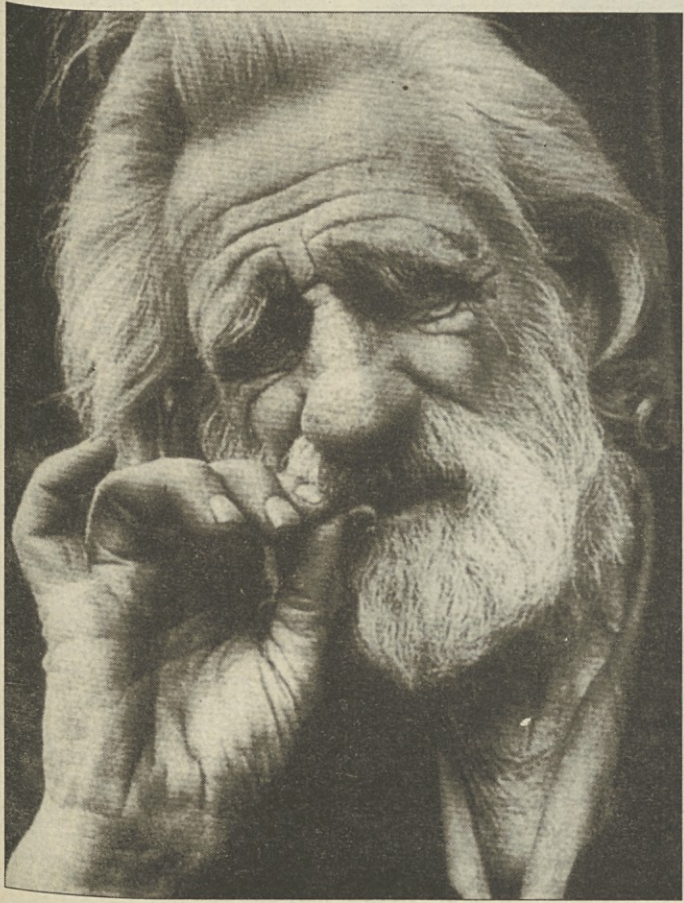
plačan in kaj sme pričakovati od tovarisev. Mars je pristaniske delavce nekoč tudi spraseval, zakaj nekdo, ki je bil poročen, mlad, krepak in delaven - vse to so lastnosti, ki jih ti cenijo pri sodelavcih -, vseeno ni mogel postati pripadnik njihove skupnosti. »Povedali so, da je bil človek pač 'samo-

čitve spola pijancev. Izsledki potrjujejo splošna prepričanja. Zenske iz kmečkih in polurbanih delov Evrope v splošnem pijejo zmerno ter večidel doma in ob družinskih praznovanjih. Celo med madžarskimi Gigan - ti polokajo precej alkohola - naj zenske ne bi pile veliko, tiste pa, ki rade zvrnejo kozarček žganega, si morajo za to izmisljati izgovore. Se več: zenske, posebej pred menopavzo, ne smejo preveč jasno pokazati, da si želijo požirka. »Ce zenska pozabi na družbene norme in odkrito uživa v alkoholu, si to ostali utegnejo razlagati kot znak, da tudi pri spolnosti ni pričakovati kaksnih zadržkov,« je pojasnil Michael Stewart. V nasprotju z moskimi naj zenske s pomočjo pijače ne bi iskale »naddutnosti« in presegale svoje vsakodnevne vloge. Pa vendar je ženskam v tradicionalnih evropskih družbah uspelo ustvariti vzdušje veselja in vzajemnosti na cisto ženskih zabavah, čeprav so te po sil razmer bolj brez alkohola. Take zabave so - v nasprotju s posedanjem po krmah, kar počno moski - tudi produktivne. »Ko se zenske zberejo ob silcu, se zaposlijo s ročnimi deli in kuhinjskimi opravili, njihova identiteta pa je nelocljivo povezana z domom,« je dejala Dimitra Gefou-Madianou.

Svetla bodočnost

Antropologe, ki se ukvarjajo z dobrimi platmi alkohola, obtožujejo zmanjševanja problema. Socio-kulturni vidik pa je, čeprav včasih preveč izpostavlja koristnost družbenih navad, pomembna protitutez širokim biomedicinskimi raziskavam, posvečenim alkoholizmu. Pomaga nam tudi razumeti, zakaj mnogi tako zelo cenijo pitje. Prevladujoče biomedicinsko stališče je, da je učinek alkohola le odziv telesa na mamilo: pijanost je tedaj zdravstveni problem. Antropologija pa nudi drugačen pogled na zapleten in raznovrsten odnos ljudi do pijače. Ko bodo evropski politiki razpravljali o urejanju prometa in porabe alkohola v Uniji, bodo morali upoštevati tudi socio-kulturne vidike. Gre za pomembno stvar: Evropejci predstavljamo le 12 odstotkov človestva, a popijemo kar polovico vsega alkohola, ki ga pridelamo na svetu. Antropološke raziskave kažejo, da je najučinkovitejši način nadzora nad alkoholom socializacija. Ljudje se od okolja naučimo, kaj pomeni biti pijan, kaj od tega pričakovati in kako se vesti. Politiki in zdravniki zapletenost pojava zanemarjajo v lastno škodo.

G. Vines (PrZ)

Podoba načina življenja: »samotni« uživalec žganja

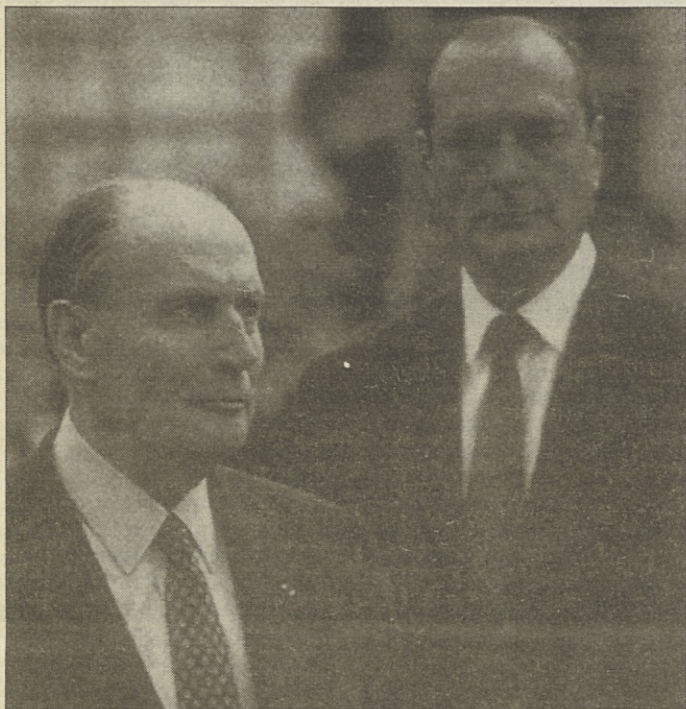

BALLADUR v. CHIRAC

Dvoboju starih prijateljev

Za prestol v Elizejski palači se bosta konec aprila spopadla dva neogolista: pariški župan in voditelj stranke Jacques Chirac ter prvi minister Edouard Balladur

To je zgodba o tridesetletnem prijateljstvu, ki to pravzaprav ni, saj v politiki ni prijatelj, kot je priznal eden od njiju. In to je zgodba o tridesetih letih političnega življenja v Franciji, ki je zdaj prislo do nove prelomnice, ko si mora še zadnji francoski volilec priznati, da devetdeseta leta niso pobrala le socialistov, temveč da tudi desnica ni več tisto, kar je nekdaj bila. Dva predsedniška kandidata iz iste stranke sicer ni nobena tragedija, če pa sta to Jacques Chirac in Edouard Balladur, je senca nad njuno stranko neogolistov RPR resna groznja obstoju.

Chiracovo sobivanje s predsednikom Mitterrandom...

Oba, premier Balladur in pariški zupan Chirac, se imata za svoj politični vzpon zahvaliti Georgesu Pompidouju, predsedniku vlade in države ter somisljeniku generala de Gaulla. Balladur, mlajši uradnik v Conseil d'Etat, najvišjem upravnem sodišču, je v vladno palačo Matignon, kjer je že služboval Jacques Chirac, vstopil leta 1964 kor svetovalec za socialne zadeve.

Socialne pretese leta 1968 je Balladur docakal v palači Matignon. Chirac je bil tedaj državni sekretar v ministrstvu za delo. Balladur je v tistih kritičnih tednih pokazal veliko mero umirjenosti, Chirac pripravljenosti. Slabost državnega aparata, ki se razkrila ob uporu in splosni stavki, je Balladur občutil kot pomembno izkušnjo. Leto 1969 ga je zopet pripeljalo v Pompidoujevo blizino: postal je namestnik generalnega sekretarja v Elizejski palači, v zadnjem letu predsednikovega življenja pa je bil generalni sekretar. To je bilo njegovo prvo srečanje z resnično oblastjo.

Pompidoujeva smrt leta 1974 je Balladurju težko legla na srce. Vse do zadnjega si je prizadeval, da bi svetu prekril predsednikovo bolezen. Chirac je na Pompidoujevem pogrebu jokal, nekaj tednov kasneje pa proti volji stranke pomagal Giscardu in postal predsednik vlade. Balladur se je iz srca oblasti preselil v industrijo. Giscard mu preprirov ni odpustil. Tudi Chirac se ni hotel postaviti zanj. Ponudili so mu mesto veleposlanika v Vatikanu, vendar je Balladur ponudbo zavrnil.

Edouard in Jacques se spet srečata

Konec leta 1979, tri leta potem, ko je Chirac predsedniku države prepustil mesto, sta se Edouard in Jacques spet srečala. Chirac je tedaj zaradi posledic hude prometne nesreče ležal v bolnišnici. Odrekel se je svojima dolgoletnima svetovalcema Pierru Jullietu in Marie-Françoise Garaud, dvema neogolističnima hujšakema iz Pompidoujeve bliži-

tev, da bi Francozi izvolili njegovega socialističnega tekmeca François Mitterranda. Ljudstvo je izvolilo Mitterranda.

Vse od leta 1983 se je Balladur pripravljaj na »sobivanje« med socialističnim predsednikom in konservativno vlado, saj je verjel, da bo to sobivanje po parlamentarnih volitvah leta 1986 postalo neizogibno. Ko so se marca 1986 uresničile volilne napovedi, je Jacques Chirac, vodja opozicije, postal predsednik vlade. Chiracove prijateljske obljube, da mora prvi minister postati Balladur, so utonile v pozabo. Premier je postal Chirac, Balladur pa je dobil ključne resorje: gospodarstvo, finance in privatizacijo. Za novega finančnega ministra sploh ni bilo vprašanje, da bi se iz krila Richelieu v Louvru preselil v novogradnjo na Quai d'Orsay v Bercyju. Balladur se je dobro počutil v pozlačenem sijaju starih pisarn. Preureditev največjega muzeja na svetu se je vlekla se leta in karikaturisti so Balladurja predstavljali z lasuljo starega režima. Medtem je Balladur Chiraca prosil, naj ga povzdigne iz kroga drugih ministrov in ga imenuje za »ministre d'Etat«, državnega ministra. Chirac je menil, da je to le nedolžna Balladurjeva kaprica. Če zdaj pogledamo nazaj, se zdi ta kaprica prvi korak v Elizejsko palačo.

Velika znota Jacquesa Chiraca

Balladur je nastopal kot namestnik predsednika vlade. Nanj so se obračali pri vsaki pomembni odločitvi. Ko se je Chirac le nekaj tednov po imenovanju za premiera igral z mislijo, da bi zaradi Mitterranda, ki ga je razjezil, odstopil, ga je Balladur odvrnil od te misli: Chirac bi spet ustvaril vtis nezanesljivega politika. Vsakodnevni telefonski klici so postali način njunega življenja. Chirac se je vztrajno branil svaril pred narasčajocim vplivom Balladurja: »Saj vendar poznam Edouarda. Ne zanima se za politiko.« Vendar so se stvari tedaj že obrnile in Balladur je okusil sladkost politike, prišel je na okus.

Ko je maja 1988 Mitterrand že drugič zmagal na predsedniških volitvah, Balladur ni več verjel, da bi Chiracu lahko uspelo zasesti

predsedniški prestol v Elizejski palači. In od tedaj je Balladur v pripravljenosti.

Junija leta 1990 je Balladur postavil pogoje za drugo »kohabitacijo«, sobivanje, ki ga je tako natančno predvidel, kot sedem let prej prvo: »Izvolitev prvega ministra po parlamentarnih volitvah 1993 ne predstavlja posebnih težav, če je že od vsega začetka jasno, da ne bo kandidiral na predsedniških volitvah.« To je Chiraca pomirilo. A kmalu je sledila antiteza, ki jo je Balladur sredi junija objavil v član-

pripravljaj na predsedniške volitve. Nekaj mesecev pred parlamentarnimi volitvami marca 1993 je Valéry Giscard d'Estaing, zdaj voditelj stranke UDF, Zveze za francosko demokracijo, svojega konkurenta Chiraca opozoril: »Saj vam mora biti vendar jasno, da bi, če bi imel Balladur kot prvi minister malo uspeha, to pripisal vam in se mi postavil ob bok za v Elizejsko palačo.« Tudi Pasqua, zdaj notranji minister, ga je prepričeval, naj oblasti ne prepusti nikomur drugemu in naj sam postane prvi mini-

stran. Raziskava javnega mnenja, ki so jo izvedli maja 1993, je razkrila, da bi kar 54 odstotkov Francozov za naslednjega predsednika države imelo raje Balladurja, za Chiraca pa se je izreklo le 35 odstotkov vprašanih. V naslednjih mesecih se je ta razkorak še povečal.

V nasprotju z sobivanjem Mitterranda in Chiraca, se je sodelovanje med socialističnim predsednikom in neogolistom Balladurjem vsaj na zunaj izkazalo za neproblematično, izkazalo se je za pravo so-

... in Balladurjevo sožitje z nemškim kanclerjem Kohlom

ku v pariškem dnevniku Le Monde: »Res pa je, da se namere spreminjajo, ambicije nastajajo in se lahko izpolnijo. V politiki se obljub ne drži večno. V navadi je, da jim ne verjamemo pretirano.« Na vprašanje nekega novinarja, če je zanj Chirac najboljši možni predsedniški kandidat med neogolisti, je Balladur odvrnil: »Nihče ni to enkrat za vselej.«

Javno mnenje je Balladurja vse bolj slikalo kot bodočega predsednika vlade. In Chirac mu je pri tem pomagal. Od leta 1988 je oba francoska politika vezala »nepisna pogodba«: Balladur bo prevzel odgovornost za vlado in izpeljal ne vedno najbolj priljubljene reforme, Chirac pa se bo v ozadju nemoteno

ster. In ko so Chiraca preplavili dvomi, kaj se bo iz vsega tega izcimilo, je Balladur z uzaljenim dostojanstvom dejal: »Ce zelis to storiti sam, Jacques, potem kar izvoli!«

La France, j'arrive!

Konservativne stranke so na parlamentarnih volitvah 28. marca 1993 docakale svojo zmago. Dan kasneje je predsednik Mitterrand za prvega ministra imenoval Edouarda Balladurja. In se dan kasneje je le-ta sestavil svoj kabinet, pri tem pa se ni posvetoval s Chiracom, čeprav je sam sedem let pred tem odločilno prispeval k sestavi Chiracove vlade. Sum, da bo Balladur odslej delal le se sam, je dodal

zite. Mitterrand spoustuje premiera Balladurja bolj kot je njegovega predhodnika Chiraca, celo bolj kot je socialistične premiere, ki so se zvrstili med tem. In bolezen predsednika države je prvemu ministru omogočila, da gospodari po mili volji.

Kdorkoli ze bo, novi francoski predsednik bo imel veliko dela. Stiranajstletna vladavina socialističnega predsednika François Mitterranda je dolgo obdobje in njegov naslednik bo s težavo izbrisal njegove stopinje po Elizejski palači. Predsednik bo moral doma rešiti gordijski voz, ki se je spletel okoli socialne varnosti, pomembna naloga pa ga čaka tudi na evropskem političnem prizorišču. Francija kot vodilna sila Evropske zveze, kar pogojujejo tako njena zgodovina, velikost, lega kot tudi francoski frank, se bo morala jasneje opredeliti do vprašanja politične unije, ki naj bi svoj odgovor naslo na medvladni konferenci prihodnje leto.

V Franciji so si do nedavnega se v sali zastavljali vprašanje, ali se bo nadaljevala tradicija in se bo v Elizejsko palačo priselil se en labradorec, pes, kakrsnega sta imela Valéry Giscard d'Estaing in François Mitterrand in kakrsnega ima Jacques Chirac, ali pa bo naslednjih sedem let pod predsednikovo pisalno mizo počival irski seter, pes, kakrsnega ima Edouard Balladur. Vse pogostejše pa se postavlja vprašanje, ki ni tuje tako Balladurjevemu kot Chiracovemu volilnemu stabu, namreč: ali bo Chiraca spet preplavila želja po mascevanju in bo vse svoje napore vložil v to, da umirjenemu premieru zada kar največ udarcev. Če bo pariškega župana premagala strast, potem bodo prihodnji tedni in meseca zelo neprijetni in naporni. Saj vendar ni nobena skrivnost, da je prepriljivcevali navedli, da že ves svet.

Ana Kovac

Mladi Balladur, mladi Chirac in njun mentor Pompidou

Vohuni in zločinci

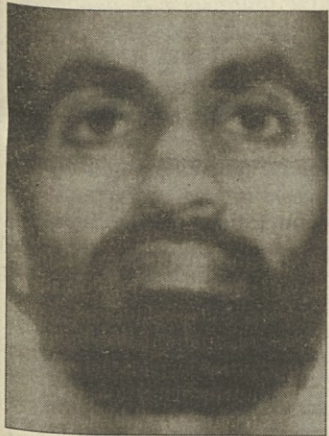
Tajne službe se bodo morale prilagoditi tihotapcem in teroristom

**V ZDA SO
RAZKRINKALI
TERORISTIČNO
MREŽO**

Ameriški tajni agenti v Pakistanu so imeli samo dve uri časa. »Prijatelj«, ki sta ga zamikala dva milijona dolarjev, razpisana na glavo Ramzija Ahmeda Jusefa, je izdal, da čaka eden najbolj iskanih mednarodnih zločincev v sobi nekega cenenege islamabadskega hotela na avtobus, ki naj bi ga popeljal v Iran, Afganistan, Kitajsko ali Indijo, v eno od držav, na katere meji Pakistan. Agenti so morali najprej dobiti dovoljenje in spremstvo pakistanske policije. Z notranjim ministrom Naserulahom Babarjem niso imeli veliko težav, saj si pakistanska ministrska predsednica Benazir Buto vroče želi izboljšanja odnosov z ZDA. Toda ura je neusmiljeno tiktakala do odhoda enega najbolj iskanih mednarodnih zločincev, ki ga obtožujejo, da je organiziral najhujšo teroristično akcijo na ameriških tleh v zgodovini ZDA, podtaknil bombo v vsaj eno letalo in načrtoval uboj papeža Janeza Pavla II. ter egiptovskega predsednika Hosnija Mubaraka.

Tajne službe v akciji

V torek - sedmega februarja - ob desetih dopoldne po lokalnem času se jim je posrečilo. Agenti Cie, ameriskega Zveznega preiskovalnega urada FBI in DEA, agencije za boj proti tihotapljenju mamil, so skupaj s pakistanskimi policisti vdrl v Jusefovo sobo in našli domnevnega te-

Domnevni terorist Ramzi Ahmed Jusef

rorista, kako počiva na postelji. Ko je Jusef zagledal Američane, je prebledel, so zabeležile mednarodne tiskovne agencije po pripovedi udeležencev akcije. Vedel je, da je njegova usoda zapечатena. »Kje imate dovoljenje za aretacijo?« je vpil, ko so ga napol golega in zvezanega vlekli v avto in odpeljali na letališče. Takoj so ga vkrcali na letalo za New York in ga izročili sodišču, ki ga je nemudoma obtožilo sodelovanja pri postavljanju bombe v manhattanski Svetovni trgovinski center. Ta je ubila šest in ranih tisoč ljudi ter na smrt prestrašila Ameriko, ki je bila do takrat prepričana, da teroristi pobijajo druge, ne njih.

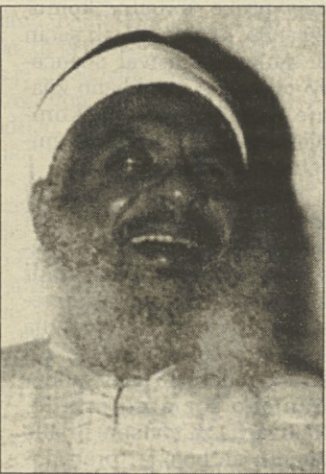
Oddelek za diplomatsko varnost v ameriskem State Departmentu mora zdaj odločiti, ali bo informantu, ki so ga skupaj z družino že vključili v program, s katerim rutinsko zabrešijo vse sledi za ogroženimi ljudmi, izplačal tista dva milijona dolarjev. Največ, kar so v podobnih primerih plačali doslej, je bilo 750 tisoč dolarjev, poleg tega pa je Jusefov izdajalec očitno baraba podobnega kova. »Ta človek ni nikakršen deček iz cerkvenega zbora!« je uslo nekemu uradniku ameriskega zunanjega ministrstva. Toda Ramzi Ahmed Jusef je bil še večja baraba.

Človek, ki ga imenujejo Jusef, ima roke polne poskodb zaradi eksploziva, s katerim je izdeloval bombe, med njimi tudi tisto, s katero je razstrelil newyorški trgovinski center. Prvega septembra 1992 je tedaj 25-letni Jusef z iranskim potnim listom prek Jordanijskega vstopil v ZDA in zahteval politični azil. S seboj je

imel prijatelja, ki je zahteval isto, toda zaradi torbe, polne knjig o pripravi bomb, so ga pripili. Jusefa so pustili pri miru, čeprav so na spornem gradivu našli tudi njegove prstne odtise.

Jusef si je našel nove prijatelje. V mestu Jersey je začel zahajati v tamkajšnje moseje in v njej spoznal sejka Abdel Rahmana, Mohameda Salameha in številne druge. S Salamehom sta februarja 1993 zapeljala kombi z razstrelivom v garažo newyorškega Svetovnega trgovskega centra in zbežala. Ameriški policiji se je posrečilo ujeti večino Jusefovih sodelavcev, med njimi tudi duhovnega očeta akcije, slepega egiptovskega sejka. Toda Jusef se je le nekaj ur po eksploziji vkrcal na letalo in zapustil ZDA.

Devetega decembra lani je pod izmislenim imenom v Manili kupil vozovnico za letalo filipinske družbe, ki je letelo proti Tokiu. Jusef je izstopil in vmesni postaji v filipinskem mestu Cebu, toda pod svojim sedezem je pustil spominek, ki je eksploziral uro po ponovnem vzletu. Bomba je ubila enega potnika, Boeingu 747 pa se je kljub temu posrečilo zasilno pristati na Okinavi. Eksplozija je bila samo vaja za pomembnejše akcije. Na Filipine je namreč prihajal papež Janez Pavel II. in Jusef ga je čakal s svojimi eksplozivnimi igračkami. Tudi takrat ga je nekdo izdal. Ko so sestega januarja filipinski policisti vdrl v sobo manilskega hotela, ki leži le slab kilometer stran od rezidence, v kateri je prebival papež, so našli v njej eksploziv, načrt papeževega pota-

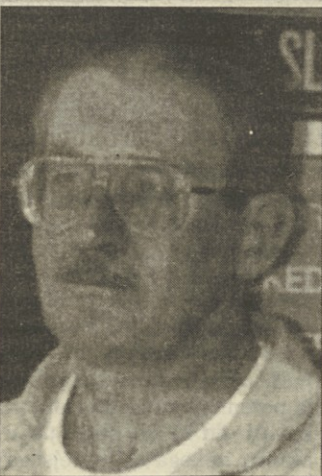
Slepi šejk Omar Abdel Rahman

vanja po Manili, duhovniška oblačila in biblije ter računalniško disketo z natančnimi načrti terorističnih akcij. Jusefu se je posrečilo v zadnjem trenutku zbežati, toda preiskovalci so v sobi našli njegov podpis in delček prstnega odtisa - nenadoma so vedeli, koga morajo iskati. Imeli so več sreče kot pameti. V Bangkoku jim je usel za las, zato pa se je v Islamabadu našel kole-

ga terorist, ki si je zazele varnega življenja s plastično operacijo in dvema milijonoma dolarjev.

Agentje, ki so po aretaciji preiskali sobo številka šestnajst v islamabadskega penzionu Su Casa, so med Jusefovo prtljago našli tudi dve otroški igrački, polni eksploziva, in urnike poletov ameriških letalskih družb United in Delta Airlines. V Washingtonu pa je State Department takoj razglasil izredno stanje za vse polete v ZDA iz azijskih držav, se posebej tistih, iz katerih je deloval Ramzi Ahmed Jusef in za seboj morda pustil sodelavce. Američani se ne vedo, ali pa se nočejo povedati, kdo je plačal Jusefovo udeležanje neskončnega sovrasstva do vsega zahodnega v morilskih eksplozijah. Pravzaprav javnost ne pozna niti pravega teroristovega imena. Jusef je lahko samo ena od njegovih osebnosti, tista, ki se izdaja za Kuvajtana palestinskega rodu. Lahko pa bi bil tudi Irčan, Libijec ali kdorkoli drug iz številnih Jusufovih potnih listov.

Ker teroristične akcije, kakršne je izvajal Jusef, niso predrage - napad na Svetovni trgovinski center naj bi stal samo nekaj tisoč dolarjev - je težko določiti politične in finančne mentorje. Lahko

Vohun Aldrich Ames

bi bil kdorkoli od tradicionalnih obtožencev terorizma - Irak, Iran, Libija, Severna Koreja ... Washington za zdaj s prstom se posebej kaže na Sudan. Ze konec januarja so svojim državljanom priporočili, naj ne potujejo v to afrisko državo, domnevno zaradi državljanske vojne. Pred nekaj dnevi pa so zvezni tožilci obtožili kar sudansko misijo pri Združenih narodih in predsednika neke amerisko-arabske organizacije. Mnogi v Washingtonu celo domnevajo, da so ti ljudje ubili tudi fundamentalističnega židovskega rabina Meira Kahaneja, ki je pridigal sovrasstvo do Arabcev. Tudi Jusefov sodelavec Sidik Ali, ki se je prejšnji teden zlomil in priznal teroristično akcijo v New Yorku, je bil sudanskega rodu. Obstaja tudi možnost, da so Sudanci delovali v iraskem imenu, saj sta obe državi sicer mednarodni izobcenki, a dobri prijatelji. Morda so prav dejanja Ramzija Ahmeda Jusefa tisto, kar se je uresničilo od groženj iranskega predsednika Sadama Huseina Združenim državam Amerike po porazu v zalivski vojni.

Tajne službe pod drobnogledom

Povsem mogoče pa je, da so si Američani kar sami vzgajili svojega najhujšega terorista, ki je brez pomisleka zavrgel nauke starejših terorističnih sole - Carlosa, Abu Nidala in podobnih -, ki si ciljev niso izbirali na ameriških

Tudi tako so si vohuni in obveščevalci izmenjavali informacije (ilustracija: Time)

tleh. Poznavalci domnevajo, da je Jusefa terorističnih spretnosti naučila kar Cia, ali so ga vsaj učili z denarjem, ki so ga ameriški obveščevalci pošiljali v Pakistan za urjenje afganistanskih borcev proti sovjetski invaziji v osemdesetih letih. Jusef najbrž tudi ni edini, ki je odrasel v gverilskih solah z ameriskim denarjem in vrocim protiameriskim sovrasstvom, zato se bo moral novi direktor Cie, ki ga je pravkar imenoval predsednik Clinton, ubadati tudi s takšnimi vprašanji.

Upokojenega generala Michaela Camsa mora seveda se potrditi kongres, toda že zdaj se lahko začne pripravljati na naporno delo. Decembra je odstopil vsega naveličan James Woolsey. Problem najbolj razvpite obveščevalne službe sveta, ameriske Cie, seveda niso samo v Afganistanu solani teroristi. Cio se danes teži disciplinirati Clinton, ubadati tudi s takšnimi vprašanji.

Dmitri Poljakov, Amesova žrtev

po letu 1985 prodal na kilograme dragocenih dokumentov, povzročil se drugo neizmerljivo škodo. Toda tudi James Woolsey, ki so ga pred dvema letoma razglasili za idealnega moza za to službo,

ni zmogel disciplinirati agencije. Zveza »starih fantov«, ki je predolgo varovala tudi Amesa, je kljubovala prvemu Clintonovemu direktorju, policijski preiskavi FBI-ja, obtožbam zenskih agentk zaradi seksizma in neenakopravnosti, nezmernemu zapravljanju denarja za čudne proje-

Direktor Cie Woolsey je odstopil

kte, kot je bil tristo milijonov dolarjev vredni skrivni kompleks za satelitsko vohunjenje, in se bi lahko nastevali.

Ameriška obveščevalna skupnost seveda ni samo Cia. Poleg nje deluje še enajst služb, med njimi mogočna Zvezni preiskovalni urad FBI in Agencija za nacionalno varnost (NSA), pa se posebne službe zunanega ali finančnega ministrstva ter posameznih oddelkov vojske od mornarice in letalstva do marincev. Vsi skupaj porabijo osemindvajset milijard dolarjev letno in Cii pripada samo del tega proračuna. Toda doslej je bila samo Cia samostojna tajna služba, ki je služila in odgovarjala samo predsedniku. Po Aldrichu Amesu je dobila na glavo posebne preiskovalce, ki jih vodi odstavljeno obrambni minister Les Aspin - in težko nalogo, da obnovi svojo obledelo slavo.

Ne bi bilo prvič, da mora Cia vstajati iz pepela pogorišča, ki ga je zazgala sama. V petdesetih letih, samo nekaj let po svoji ustanovitvi, je zela neizmerna priznanja v ameriški javnosti, ko je odstranila z oblasti levicarskega iranskega premiera Mosadeka in

gvatemalskega predsednika Jacoba Arbenza ter ju nadomestila z ameriskimi prijatelji. Toda že leta 1961 ji je sramotno spodrsnilo v Zalivu svinj, ko so s kubanskimi emigranti načrtovali podobno »civilno akcijo« za Fidela Castra. S Castrom, njegovimi bradami in podobnimi za lase privlečenimi načrti, so v Cii sploh imeli smolo. Poleg tega je nastopila vietnamska vojna, ki je v obeh ameriških državljanih osramotila vse vladne službe, se posebej pa tajne. V osemdesetih letih se je moral zato predsednik Ronald Reagan s posebno doktrino zavzeti za osramočenje obveščevalce. A tudi njemu niso prizanesli s katastrofami. Skrivna pogajanja z iranskimi oblastmi v osemdesetih letih so se na primer izrodila v afero Irangate, ki je za nekaj časa zamajala celo Reaganov predsedniški stolček.

Vohuni in poslovnosti

Vsem napakam navkljub pa obveščevalne službe seveda ne bodo izginile z obličja Zemlje. Vsaj ne, dokler bodo vladale suverene države, ki bodo v drugih suverenih državah videle potencialne sovražnike, bale pa se bodo tudi tihotapcev orožja, mamil in jedrskih materialov ter mednarodne mafije. Konec koncev in vsem napakam navkljub je imela Cia v hladni vojni vendarle prav. Sovjeti in komunizem so bili ne le ameriški sovražnik, ampak tudi sovražnik lastnega ljudstva oziroma ljudstev. Ta so z navdušenjem podrli berlinski zid ter komunistični gospodarski, politični in policijski sistem.

Toda če sodimo po ameriških izkušnjah, bodo tudi obveščevalne službe potrebovale korenito prenovu. Revija Time piše o tem, da dosedanja organizacija obveščevalnih služb v diplomatskih predstavništvih ne bo zadostovala. V casih, ko so vohuni prihajali s hladnega, so bili pravi naslov zanje tuja veleposlanstva. Danes skušajo Američani podtakniti svoje ljudi poslovnim korporacijam, ki delujejo v tujini. Preprodajalci mamil, orožja in jedrskih materialov ter pralci umazanega denarja seveda ne posedajo po diplomatskih sprejemih.

Barbara Kramzar

LJUDJE,
ODNOSI,
LETA

Magično-čarobna moč ženskih nogavic

Hlačne nogavice so neerotične in neseksi

Ženske noge s pregresnimi črnimi nogavicami »na pas« (kot smo včasih rekli), obrobljenimi s cipko, so nekako kar praviloma »domena« moških vzdihov. Naredite sami pri sebi (iskren) mini-test: kaj ste si na primer najbolj zapomnili iz filma Cabaret z Lizo Minnelli? Homoseksualni odnos, kritiko divjaskega naci-zma, pesmi, ki so se zapisale v glasbeno zgodovino? Če je tako, potem ste zagotovo ženskega spola. Kajti ti-sto, kar je ostalo najbolj v spominu moškim gledal-cem, so brez dvoma v črne nogavice na »držajčke« oblečene dolge Lizine noge.

V vsakdanjem življenju sicer tako zapeljivo razgaljenih nog ravno ne srečam na vsakem ko-raku, a če gre verjeti Britancu Seanu Thomasu, ki se je pogo-bil (tudi na podlagi lastnih izkušenj) v proučevanje feno-mena nogavic s podvezicami, z elastično cipko ali na pas, pe-tem menda drži, da mosko do-misljijo spodbudi ze samo mi-sel na to. In v čem tiči skri-vnost, da so nogavice toliko privlačnejše in bolj seksi kot zabe? Tega si Thomas ne zna razložiti oziroma si želi, da bi

vedel. V iskanju odgovora ga je na dokaj trezna in hladna tla postavila strokovnjakinja iz znane modne hiše. »Kaksno vprašanje!«, mu je dejala, »ali ni povsem očitno, zakaj imajo moški radi nogavice? Primerjaj-te jih z drugimi »alternativa-mi«. Zabe so najbolj neerotičen in najbolj nevznemirljiv del garderobe, kar si jih je človeš-tvo sploh izmislilo!« Sean Tho-mas pravi, da se z njo popolno-ma strinja, se vedno pa mu ni povsem jasno, zakaj imajo prav nogavice tako magično privla-

čnost in moč. »Tudi to je pov-sem očitno,« pravi modna stro-kovnjakinja Janet Reger. »No-gavice namreč na svojevrsten način združujejo fantazijo in domisljijo. Kaže, da moški to potrebujejo.« Nemški jezik ima za to besedo »vorfrende«, ki pomeni »preduzitek«, »predza-dovoljstvo«. Moški radi priča-kujejo užitek, zato si tudi radi predstavljajo, da ima njihova ženska nogavice. Konec kon-cev je pa tudi res, da gre z no-gavicami vse skupaj »lažje«, mar ne?

To drži, ni pa vse, pravi Se-an Thomas. Po njegovem mne-nju tiči vzrok za privlačnost nogavic tudi v tem, da so - ne-udobne, da je njihovo obuvanje ali oblačenje posebna ume-tnost, saj je tesno zadevo treba pazljivo spraviti na nogo, kar pomeni določene gibe, in po-dobno; skratka, umetnost zape-ljevanja. Britanec razlaga se na-prej: če se ženska loti tega, da bo obula novagice, si vzela čas za to, da »obvlada« zapenjanje

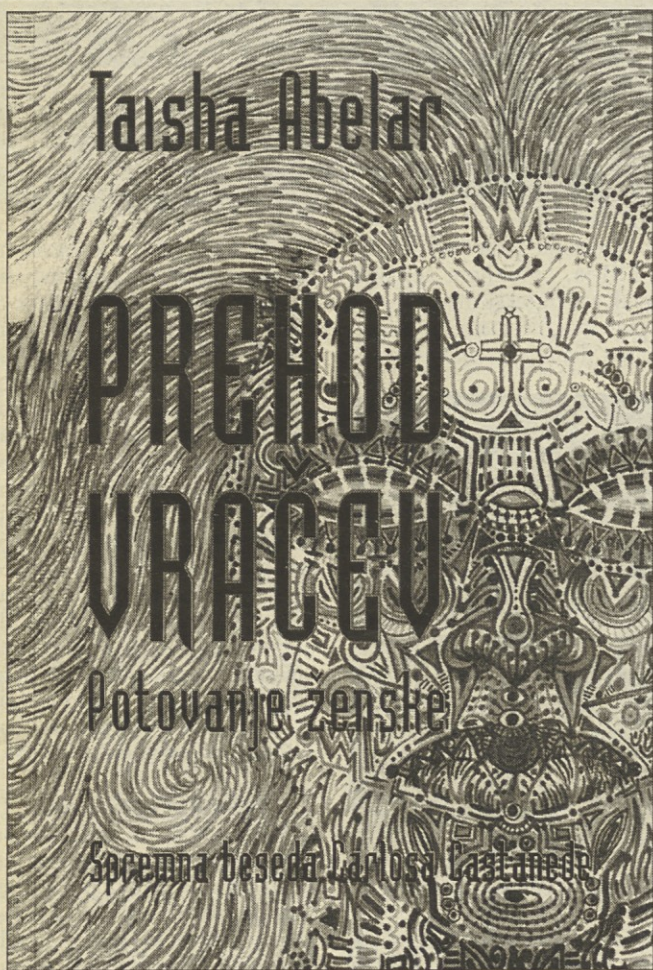
»nesmiselnih« pripenjak in da ji ni žal truda okoli nečesa tako trapastega kot je oblačenje s ci-pkami in naborki ozaljšanega spodnjega perila, potem to ne-kaj pomeni. Razlaga je taka: »Ta ženska rada ugaja - pravza-prav je nagajiva porednica!« In moški imajo taka dekleta radi - tako vsaj trdi Sean Thomas. Di-lema, zakaj so vendarle nogavi-ce bolj privlačne kot zabe, pa ostaja naprej. Morda tiči delček skrivnosti v tem, da so nogavi-ce nekako bolj »resno« atrakti-vne. Odkrivajo najbolj seksi del ženske, obenem pa s svojim ro-bom, tam, kjer se končujejo, spravljajo nekatere ob pamet.

Nekateri bodo najbrž rekli - kaj niso torej glede nogavic moški podobni otroku, ki se raje igra z ovitkom kot z vsebino darila? Sean Thomas meni, da je to senzibilna in inteligentna reakcija. Kajti, kot dodaja, ko stvar pride tako daleč, kot si že-lita oba, potem moški postane-jo fantje, ženske pa dekleta.

(KaN)

Pogled, ki vzbudi pregrešne misli... (Foto: Bojan Velikonja/BOBO)

Prehod vračev

Starodavna čarovniška znanja iz tolteskih časov so se presneto ziva dandanes in skupina »neformalnega reda čarovnikov« (kot piše na začetku knjige), v katero sodita Taisha Abelar in tudi sve-tovno znani avtor uspešnic o učenju indijanskega vrača dona Ju-ana Matosa, Carlos Castaneda, se zavzeta uči magičnih veščin. Carlos Castaneda je napisal tudi spremno besedo h knjigi Pre-hod vračev, ki jo je izdalo Gnosis - Društvo za razvoj kreativnih in zdravih odnosov.

Knjiga nosi podnaslov Potovanje ženske in nadvse spretno, za-nimivo in domiselno opisuje pestro in temeljito solanje vztrajne avtorice, njene izkušnje in napete doživljaje, ki jim brez diha sledimo skozi gladkotoke strani, do Prehoda vračev in se čez. Taisha mnogo let nabira svojo energijo in se uči »umetnosti za-lezovanja«. Prehod vračev ni le prijetno branje, ampak v bralcu tudi prebuja zavest in aspiracijo, željo po duhovni rasti. Knjiga Taishe Abelar žensko iztrga iz kalupa stoletnih skrepenelih vzorcev in ji podari krila, da lahko poleti v svetlobo svobode. Poleg z nadvse zanimivo tematiko pritegne razvoj zgodbe v knjigi tudi z mavrico živih, prepričljivih dialogov in duhovitih domislic. Skozi poglavja vzhiceno spoznamo, da nam ni treba živeti mehanečne sivine površnega vsakdana, ampak da lahko vstopimo globlje vase in tam odkrijemo čudovite neznane sve-tove in dimenzije. Med vrsticami knjige se sprehajamo po ste-zah starodavnih skrivnih znanj, čarovniških moči in kretenj, v drugo pozornost zamaknjenih svetov. Spoznamo, da je izven iluzije naše vsakdanje resničnosti primarnih čutil se mnogo, mnogo več. In ko to zacutimo globoko v sebi, so nam vrata v svobodo neznanega na široko odprta.

Marjetka Jersek

Zahtevna šolska goščava

Tvorci solskega sistema kaj neradi prisluhnejo učencem; če jim že prisluhnejo, pa njihovih kritik in predlogov praviloma ne upoštevajo - češ, saj revčki se ne vedo, kaj je za njih prav in kaj ne, to lahko vedo samo izkušeni. Izkušeni pa niso zgolj strokovnja-ki (ki se s problemi solstva ukvarjajo praviloma na abstrakten, akademski način, in ki se trudijo, da bi učence prilagodili sistemu namesto obratno), am-pak vsi tisti, ki smo se na tak ali drugačen način prebijali skozi zahtevno solsko goščavo. Prisluhni-mo si torej in potipajmo po njenih pomanjkljivostih.

Največja napaka, ki jo de-la solstvo, je neupoštevanje psiholoških zakonitosti spominjanja. Učitelji, specializi-rani v svojem področju, za-htevajo od učencev pomnje-nje številnih podrobnosti, ta-ko rekoč vsega, kar obsega učni program. A cetudi se učenci potrudijo in se zahte-vano snov naučijo, jo slejko-prej pozabijo, kajti pomni jih zgolj njihov kratkoročni spom-in - kar pomeni, da nauče-na snov ostane v spominu kve-cjemu do prvega preizku-sa znanja, nato pa izhlapi. Pomislimo, koliko snovi, ki smo jo v času solanja ohran-jali s spominu vsaj do prei-zkusa znanja, pomnimo se sedaj? Koliko matematičnih formul, geografskih in zgo-dovinskih podatkov se zme-raj pomnimo? Zagotovo manj kot deset odstotkov. Cemu torej zahteve po po-mnjenju tolikšne količine kratkoročno pomljivih poda-tkov? Mar ne bi bilo bolje, ko bi namesto pomnjenja po-drobnosti ponavljali tisto, kar je bistveno in kar bi nam ostalo v spominu za vselej? Na bistvenem bi lahko gradi-li naprej, v podrobnosti pa bi se spuščali zgolj po potrebi.

Druga velika pomanjklji-vost je nepovezanost posa-meznih predmetov. Svet je en sam in edinstvenemu svetu naj bi po vseh pričako-vanjih ustrezala tudi enotna teorija. Ampak znanost je dandanes vse bolj specializi-rana in vse manj povezana; če solstvo posreduje mlade-mu rodu izsledke posame-

znih znanstvenih disciplin, je potemtakem zaman priča-kovati, da bi jih podajala v okviru nekega celovitejšega in enovitejšega pogleda na svet. A kljub temu solniki ne upoštevajo niti tistih stičnih točk, ki jih posamezne zna-nosti vendarle imajo; snov posameznih predmetov po-sredujejo na način, ki pri učencu vzbuja varljiv občutek, da gre za nekakšno pov-sem ločene, zasebne svetove, brez kakršnihkoli skupnih zakonitosti. Filozofija, ki v raznolikih dejstvih sveta išče (in delno tudi najdeva) naj-splošnejše strukturalne in dinamske zakonitosti obsto-ječega, pa je v solstvu drastično zanemarjena ali pa je (v srednji soli) zreducirana na »piflanjek tega, kaj je kdo re-kel in mislil. O usposabljanju za samostojno misljenje, ki bi marsikaterega učenca spodbudilo h kritičnemu pretresanju naučene snovi in k iskanju lastnega odgovora na vprašanje o celovitosti sveta, pa niti sledu. Kot da se mora mlad človek najprej natrpati z goro podatkov, preden lahko začne razmiš-ljati s svojo glavo. A ko je v glavi kaos, je tudi misel toga in umrtvičena.

Tretja napaka tiči v poda-janju snovi skoraj izključno po verbalni poti. Kljub uva-žanju številnih vizualnih uč-nih sredstev učenci večino snovi se zmeraj osvajajo pre-ko pisanega v govornega medija, mimo vsakršnega izkustva s tozadevnim obje-ktom. Na tak način se v nji-

hovich »glavah« oblikujejo številni novi predstavi in pojmovni konstrukti, ki so zaradi pomanjkanja izku-stvenega temelja praviloma zelo megleni, nedoločeni, kaotični. Marsikateri učitelj je tudi prepričan, da s posre-dovanjem besede posreduje hkrati tudi konvencionalno določeno pomensko vsebi-no, ki da jo beseda na nek skrivnostni način nosi v se-bi, zato se z preciznim defi-niranjem novih pojmov ne trudi kaj dosti. Če naj bi bilo učenčevo znanje uporabno, bi se moralo odvijati prete-zno na izkustveni ravni, pa čeprav bi bil obseg njegove-ga znanja veliko skromnejši; bi pa bilo zato tovrstno zna-nje zaradi jasnosti odlična osnova za nadgraditev po verbalni poti. Učitelj bi mor-al temeljito obvladati proces verbalne komunikacije, zlasti pa pasti, ki jih nosi v sebi učenje novih, splošnej-sih in kompleksnejših poj-mov preko verbalne komu-nikacije, kajti le na tak način bi lahko dograjeval učenče-vo izkustveno dobljeno zna-nje v smeri vse bolj kom-pleksnih in hkrati jasnih mi-selnih struktur.

Naslednja težava temelji na učni motivaciji. Teško bi bilo najti učenca, ki bi zaha-jal v solo in se učil zaradi notranjega, iskrenega intere-sa; večina učencev doživlja sedenje v solskih klopih kot kruto, v dobršni meri pono-tranjeno socialno prisilo. Motivacija za tovrstne prisile temelji na bojazni pred po-sledicami morebitne nepo-slušnosti oziroma na težnji po nagradi oziroma potrditvi - ki pa je smiselna le tedaj, kadar v ozadju praska občutek zavrnjenosti, manjvredno-sti, odrinjenosti. Učitelji in stari pogostokrat upraviču-jejo pravilnost obstoječega solskega sistema z odličnja-ki, ki da zlahka dohajajo sol-ske zahteve. Ampak ni treba biti psihoanalitik, da ugotovi, da njihove pridnosti ne

poganja nekakšen spontani človeški interes, marveč mo-cna nevrotična prisila. Boj za lepe ocene, pohvale, nagra-de, diplome in laskave bese-de je zgolj izkrivljen način za zagotavljanje starševske ljubezni oziroma za splošno družbeno sprejetje - način, kakršnega so jim predočili stari, ki jih niso sprejeli ta-kih kot so (spontanih, ravno-dusnih, malomarnih, usme-rjenih v tukaj in zdaj), am-pak so si na osnovi veljavnih družbenih (večinoma lažnih) vrednot izgradili visoko ide-alizirano podobo o svojih vi-soko uspešnih otrocih ter se z neusmiljeno strogostjo spustili v vzgojni projekt. Danasnji solski program do-hajajo praviloma samo hudo nevrotični otroci.

Manjše pomanjkljivosti solstva (kot so enotni kriteri-ji za vse, neupoštevanje ko-lektivnega in individualnega bioritma, prezgodnji začetek pouka, prekratki odmori in pretezke torbe, prisilna zbra-nost) pod težo velikih po-manjkljivosti niso več niti tako zelo hude. Gledano s perspektive življenja kot ce-lote, ostaja dejstvo, da sola (vključno s stari) iz potenci-alno modrih in srečnih ljudi ustvarja nesrečnike s polno glavo kaotično nametanih podatkov; ustvarja ozko spe-cializirane robote, prilagoje-ne streženju neznatnemu kosku civilizacijskega kole-sja, ki ne znajo rešiti niti na-jenostavnejših problemov, ki jih prednje postavlja življe-nje: ne znajo za seboj poči-stiti civilizacijske nesnage, ki duši naravo in njih same, ne znajo reševati medose-bnih problemov drugače kot s palico in puško, ne znajo se ustaviti kadar bi bilo tre-ba, ne znajo trezno misliti, kadar jih preplavi notranji kaos - skratka: primanjkuje jim življenjske modrosti. A saj ni kriva sola; sola so ven-dar ljudje. Krivo je nekaj v človeku samem.

Bojan Rauter Kosic

Usodni pomen prve pokajene cigarete

Kajenje pri otrocih in mladostnikih

Enaindevetdeset odstotkov odraslih v ZDA je poskusilo svojo prvo cigareto pred 20. letom, prav tako jih je 77 odstotkov postalo rednih kadilcev pred 20. letom. Da bi raziskali nadaljnji razvoj nikotinske odvisnosti med osebami, starim od 10 do 22 let, je Center za kontrolo odvisnosti (Centers for Disease Control) analiziral podatke iz studije Staljšca in vedenje mladostnikov (TAPS-II). Večina kadilcev ali uživalcev brezdimnega tobaka se zateka k tobaku zaradi sproščanja ali zato, ker je težko prenehati, kar narasča z naraščajočo življenjsko uporabo, pogostostjo in intenzivnostjo uporabe. Med tistimi, ki uporabljajo tobak kratek čas ali le občasno, je pogostejši razlog za njegovo jemanje sprostitev, ne pa toliko težave pri prenehanju kajenja. Ne glede na starost, pa približno 3/4 rednih kadilcev izjavlja, da je eden od pomembnih razlogov, zakaj uporabljajo tobak, ta, da težko prenehajo. (Ash Bulletin)

Nezaposlenost in sprememba kadilskih navad

Svedska studija raziskuje povezavo med kajenjem in nezaposlenostjo v skupini 1080 mladih ljudi, starih od 16. do 21. leta. Za dijake, ki so bili v soli kadilci, obstaja večja nevarnost, da postanejo nezaposleni, kot pa za nekadilce. Ne glede na zgodnje kajenje, se kadilske navade razvijejo bolj neugodno med nezaposlenimi mladimi ljudmi kot pa med tistimi, ki niso bili nezaposleni v študijskem obdobju. Možno razmerje, da postaneš kadilec pri 21 letih, ko si nezaposlen več kot 20 tednov, v primerjavi s tistimi, ki niso nezaposleni ali le kratek čas, je 2.44-krat večje za moške in 3.45-krat večje za ženske. Ob upoštevanju vpliva socialno-ekonomskega ozadja, izobrazbe, ekonomske situacije in kadilskih navad na začetku opazovanega obdobja je bilo razmerje 1.7-krat večje za moške in 2.0-krat večje za ženske. Avtorji zaključujejo, da je nezaposlenost rizični faktor za razvoj kadilskih navad med mladimi, še posebno med ženskami. (Ash Bulletin)

Prenehajte s kajenjem in rešite svoje otroke.

Angleška vlada je sprožila antitobacno kampanjo, ki bo trajala tri leta. 13, 5 milijona funtov bodo vložili v projekt, ki se bo osredotočil na odrasle, se posebno na starše, ki ogrožajo zdravje svojih otrok s tem, ko jih izpostavljajo pasivnemu kajenju. Kampanja se bo začela s televizijskim oglaševanjem in z lokanimi aktivnostmi za Ne-kadilski dan v marcu 1995. Nacionalno kampanjo bodo gradili na izkušnjah predhodnih kampanj v Angliji in Londonu, ki so uporabljale podobne pristope. Rezultati raziskave, ki so jih pred kratkim objavili, kažejo, da so starši indiferentni za učinke kajenja v svojem domu. Se več, raziskava kaže, da otroci kadilcev dvakrat pogosteje postanejo tudi sami kadilci kot otroci nekadilcev. 44 odstotkov staršev, ki kadijo, pa verjame, da njihova navada na to ne vpliva. (Ash Bulletin)

Dobrodelna ustanova bo pomagala 10.000 kadilcem.

Dobrodelna bolnišnica iz Birminghama se je namenila najti 10.000 kadilcev, ki se bodo odločili opustiti kajenje. Prostovoljci bodo podpisali Novoletno resolucijo o tem, da bodo opustili to navado, in potem bodo dobili njihovo sponzorstvo (podporo) za šest tednov. Dobrodelna organizacija (The Get Ahead) upa, da bo dobila 10.000 funtov iz programa. Prav tako bi rada prisla v Guinnessovo Knjigo rekordov, ker bo naenkrat pripravila do prenehanja kajenja največje število ljudi. (Ash Bulletin)

Pismo z Bleda

Pozdravljava vas v imenu zdravih dihal. Reportažo posiljava z Bleda, kjer je imela OZP (Organizacija združenih pluc) pomembno konferenco.

V sprejemnem prostoru so se kmalu po 8. uri začeli zbirati razni strokovnjaki, ki bi radi pomagali pri zmanjševanju kajenja v svetu. Srečanja se je udeležil tudi doktor Janez Vitamin, minister za zdravstvo. Seveda tu ni bilo nobenega pepelnika in tudi nihče ni kadil. Vsi obrazi so bili vedri, naokrog veliko cvetja in umetniških slik. Mize pa so se kar sičile pod raznimi sadeži in zelenjavo.

Zasedanje OZP se je začelo z uvodno besedo ministra za zdravstvo, sledila je burna razprava. Prva je zbranim spregovorila gospa Pljučnikova: »Kajenje je zdravju zelo škodljivo.« »Da, je pa tudi zelo nevljudno in nepošteno do drugih ljudi!« je na nglas razmišljal dr. Nekadilec z zdravstvenega centra in nadaljeval, »pri nas imamo med bolniki kar petino obolelih za pljučnim rakom.« »Da, to je grozljivo,« je pripomnila gospa Pljučnikova. Čez čas je spregovoril mlad doktor iz ljubenske bolnišnice. Dodal je, da ima vsak otrok, in navsezadnje tudi vsak odrasel nekadilec, pravico do zdravega okolja. Četudi nisi kadilec in ziviš poleg kadilca, lahko zbolis za rakom, saj pasivno vdihavas preveč nikotina in ostalih strupenih plinov, ki jih vsebuje cigaretni dim. To se posebej velja za nosečnice, saj pričakujejo otroka in ti plini negativno vplivajo na njegov razvoj. Po bučnem aplavzu je dobila besedo gospa Solarjeva, ministrica za solstvo in šport. Predstavila je program, v katerem so slovenske sole podprle akcijo boja proti kajenju, ki jo je organiziralo društvo nekadilcev. Učenci so podpisali listino in se slovesno zaobljubili, da v tem solskem letu ne bodo prižgali nobene cigarete. »Tako je tudi prav,« ji je v besedo vskočil minister za zdravstvo in jo dopolnil, »poglejte, če človek prižge prvo cigareto, prižge tudi drugo in se na stotine cigaret.« »Prepovedati bi morali kajenje v javnih prostorih, predvsem solah in bolnišnicah, in tudi v vseh javnih prevoznih sredstvih,« je ježno pripomnil dr. Pljučar, eden od navzočih psihiatrov. »Prepovedati bi morali tudi reklame za tobak in tobacne izdelke,« je predlagal gospod Nekadimveč, zdravnik iz Maribora.

Polemika o tej temi se je zavlekla pozno v noč, zaključil pa jo je minister, dr. Vitamin, z besedami: »Močno si želim, da bi vsaj delček tega, kar ste danes povedali, uresničili, nikar pa ne sprejmite tega kot ukaz, ampak kot izziv za prihodnost. Nasvidenje na prihodnjem zasedanju OZP. Pa ne prižgite prve cigarete, saj boste potem še drugo, tretjo, pa...«

Za vas sta se konference udeležila **Dejan Ugovsek** in **Boštjan Zamernik** z OS Ljubno ob Savinji

Na pomoč, pri hiši imamo najstnika!

Puberteta je kritična doba, ko se mladostnik telesno in duševno hitro spreminja

»Na pomoč, najstnika imamo!« sta zapisala angleška znanstvenika, zakonca Bayard. Kdor ima otroka, ima tudi najstnika ali pa ga bo se imel. Najstništva se ne da preskočiti, treba je z njim živeti in ga preživeti. Starši pa so dolžni najstnikom pomagati preko tega težavnega obdobja. Kako? Veliko je načinov, saj so tudi najstniške poti različne, vsak najstnik doživlja to obdobje po svoje in v svojem času. V teh letih najstniki marsikaj kuhajo in zakuhajo. Včasih marsikje tudi kaj prekipi, tako staršem kot otrokom. Mladostnik potrebuje starše, toda starše, ki ga razumejo. Puberteta je kritična doba, ko se mladostnik telesno in duševno hitro spreminja. Toda težave se ne pojavijo čez noč. Za oris pubertete in pogled na leta zorenja smo povprašali Sonjo Torkar, dipl. psihologinjo.

Kaksne so glavne značilnosti tega viharnega obdobja mladit?

Mnogi avtorji pravijo, da je le malo situacij v življenju težjih od tiste, ki nastopa z osamosvajanjem adolescentnega sina ali hčere. S puberteto vstopimo v 3. obdobje otroštva, ki ga spremlja vrsta sprememb. Za ta čas je značilna hitra rast udov, spremeni se zunanja podoba, spremeni se glas, pojavijo se seksualni spolni znaki, včasih nastopi debelost, ki ji sledi proces hujšanja. Mladostnik teži k notranji in zunanji samostojnosti, poglobi se moč volje, čustva postanejo bolj osebna, globoka, intenzivna, težko obvladljiva, viharina, polna nasprotij. Do viška se razvije abstraktno mišljenje. Mladostnik išče odgovore na vprašanja smisla življenja, zanima se za politiko, gospodarstvo, tehniko, hrepeni po spoznanju resnice in oblikuje odnos do spolnosti. Zelo je občutljiv za svojo zunanost in notranjo podobo, hitro zapade v probleme, iz katerih si največkrat ne zna pomagati. Včasih jih rešuje z begi, nasiljem, mamili, alkoholom, osamljenostjo in depresijami. Ne prenese več avtoritete, išče svoj poklic, no-

ve vrednote in vzore, odmika se od družine in išče svoj dokončni jaz.

Veliko je znakov, ki opozarjajo na leta zorenja. Mnogi si že zgodaj prizadevajo, da bi čim prej pretrgali vezi s starši, da bi bili samostojni in starši kar ne morejo razumeti, da so njihovi otroci že najstniki.

Res je, danes se pojavlja puberteta vedno bolj zgodaj. To je pogojeno z načinom življenja v našem industrializiranem svetu. Otroci danes hitreje odrasčajo in intelektualni razvoj je pospešen. V povprečju se adolescentna doba vleče od 13. do 18. leta za deklice in od 14. do 18. leta za fante.

Ali puberteta lahko spremeni

znacaj otroka in uniči družinsko srečo? Kdo in kako naj pomaga mladostniku preko težav, da bi bil prehod čim bolj naraven?

Mladostniku pri njegovem zorenju lahko pomagajo starši, sola in sirs družba. Problemi adolescence so neredko težji za starše in okolič kot za mladostnika samega. Starši večkrat pubertetnikovega ravnanja ne razumejo kot razvojno, normalno, ampak ga sprejemajo z razočaranjem in odporom. Ne odreagirajo primerno, s čimer pa le povečujejo njegovo upornost in konfliktnost. Da se osebnost mladostnika zdravo razvija, je nujno stabilno in toplo družinsko okolje. Z njim moramo ustvariti »partnerske odnose«, dogovarjamo se z njim, dovolimo mu, da je soudeležen pri odločanju, da je soustvarjalec, spoštujemo njegovo osebnost, zaupajmo njegovemu razumu, ki je v teh letih že razvit. Ukazi in omejitve nimajo pri mladostniku več stare moči. Ne čudite se, če mu greste na živce. Pridige, kricanje in kritiziranje v vzgoji ne bodo uspešni. Najbolj mu bomo pomagali, če bo ob naši strpnosti in razumevanju lahko sam poiskal rešitev.

Kako naj bi bilo v teh letih v soli

Tudi sola mora v tem obdobju poseči po novih učnih vsebinah in metodah poučevanja. Med drugim bi učitelj moral spodbujati sposobnost presojanja ter razvoj lastnega mišljenja in sodb. Poučevanje tako postane bolj znanstveno, razmišljajoče, ne gradi več na absolutni avtoriteti. Sola bi morala paziti, da učna snov ne prevlada nad človekom.

Nekateri starši se pritožujejo, da jih v soli ne poučijo o puberteti oziroma da jih nepravocasnospominjajo na to.

Stiki in sodelovanje med starši in učitelji, v času adolescence, so zelo pomembni. Če pubertetnik zabrede v težave, jih sam ne bo mogel rešiti, potreboval bo pomoč doma in v soli. Sola naj bi bila center izobraževanja tudi za starše. Ti se včasih preveč posvečajo delu, zaslužku in vsakdanjim opravilom, namesto da bi opravliali svojo najbolj odgovorno življenjsko nalogo biti dober vzgojitelj svojemu otroku.

Silvija Mozetic

LJUDJE, ODNOSI, LETA

Vzgoja za zdravje

Izšla je prva številka nove zdravstveno-vzgojne revije Vita, ki jo izdaja tiskovna agencija Morel. Na leto bo izšlo šest števk, vsaka pa bo v celoti namenjena obravnavi enega bolezenskega področja. Avtorji prispevkov so domači zdravniki in zdravstveni delavci. Prva številka Vite je namenjena sladkorni bolezni in 50-letnici diabetologije v Sloveniji, naslednje pa bodo obravnavale se ginekologijo, stomatologijo, alergijska obolenja, psihoterapijo, dermatologijo, endokrinologijo, prehrano, kardiologijo, težave starostnika, narkomanijo in aids ter nego bolnika. (KaN)

Spoznajmo moč medu

V prostorih Domusa, centra za dom, ustvarjalnost in svetovanje je na ogled razstava Spoznajmo moč medu. Organizatorji iz vsakodnevne prakse ugotavljajo, da so potrošniki premalo seznanjeni, kaj pomeni med kot naravna hrana in naravno sladilo, z vrstami medu na našem trgu, z ravnanjem z medom od nakupa do porabe. Prav tako so se premalo ozaveščeni o možnostih uporabe čebelnih pridelkov v zdravilstvu in kozmetiki. Razstavljene so različne vrste medu, medeni pripravki in izdelki iz čebelnih pridelkov, ki jih je možno uporabljati v zdravilne namene in v kozmetiki. Del prostora je namenjen izdelkom medicinske in svečarske domače obrti, ki ima pri nas bogato tradicijo. Razstava bo avgusta prenesena v Lousano v Sviči na svetovni čebelarški kongres Apimondia. (KaN)

Skalerasov kupon zaščitnikov otrok kadilcev

Vpisujemo se v veliko družino zaščitnikov otrok kadilcev.

Od danes dalje ne kadimo več v prisotnosti otrok, predvsem pa ne v lastnem stanovanju.

Priimek

Ime očeta podpis

Ime matere podpis

Ime otroka podpis

..... podpis

Ostali družinski člani:

..... podpis

..... podpis

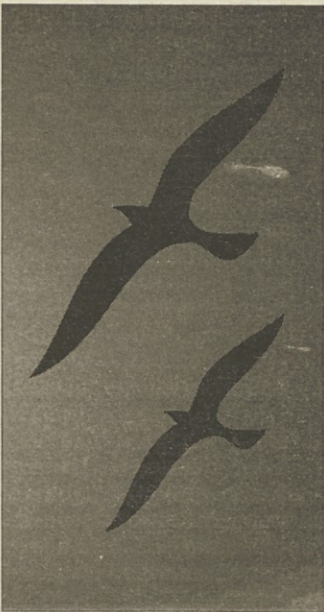
Naslov in telefonska številka:

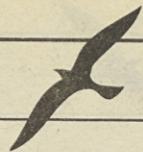
**Sekcija zaščitnikov otrok kadilcev
Humanističnega društva ER iz Ljubljane.**

**Republika je član
Skalerasovega kluba zaščitnikov otrok kadilcev.**

Kupon pošljite na naslov:
HUMANISTIČNO DRUŠTVO ER
p.p. 78, 61101 Ljubljana

Postajamo očetje edinega
naroda na svetu, kjer nihče
ne kadi v prisotnosti otrok.

KRATKOČASJE ZA KRATKOHLAČNIKE

PIREDITVE ZA NAJMLAJŠE

LJUBLJANA

LGL, tel.: 061/314-789

VELIKI ODER

Danes, 19. februarja, ob 11.
uri: S. Makarovič - MEDENA
PRAVLJICA, za izven.

JESENICE

GLEDALISCE TONETA
CUFARJA, tel.: 064/81-260

Danes, 19. februarja, ob 10.
uri: igrice PIKA NOGAVICKA.

KRANJ

OSREDNJA KNJIŽNICA,
Slovenski trg 2

V sredo, 22. februarja, ob

16. uri: URA PRAVLJIC.

V soboto, 25. februarja, Slo-
venski trg ob 10. uri: PUSTNI
SPREVED.

MARIBOR

LGM, tel.: 062/26-748

Danes, 19. februarja, ob 11.
uri: B. Gregorič - PORCELA-
NASTA MUCA.

ŠKOFJA LOKA

KNJIŽNICA I. TAVCARJA,
tel.: 064/620-200

V torek, 21. februarja, ob 17.
uri: URA PRAVLJIC - Bernar-
da Pavlovec.

V gozdovih in po drevju

Skrivno življenje gozdnih živali

O zivalih, ki jih povezujemo z gozdovi in drevjem, pripoveduje knjiga *Po gozdovih in po drevju*, ki je izšla pri Založbi Mladinska knjiga. Vsaka žival je predstavljena z ilustracijami in besedilom o njihovih življenjskih navadah in posebnostih. Opisane so naslednje zivali: veverica, strzek, divji kunec, kukavica, divja svinja, veliki detel, rdeča mravlja, golob grivar, kuna zlatica, sloka, lesna sova, soja, lisica, velika sinica, divja mačka, gozdni metulj, kanja, jelen, brglez, gozdna voluharica, mis, jazbec in tascica. Tri od njih vam na kratko predstavljamo tudi v tem clanku.

Veverica

Drevesna zival veverica živi v gozdovih in parkih; srečamo jo lahko v dolinah in hribih. Sem in tja se spusti na tla, da pobere kaj za pod zob, preostali čas pa prebije v krošnjah. V hrastovih gozdovih veverici zadoščajajo trije zelodi, da si potesi lakoto. V borovih gozdovih zapravi veliko časa z luščenjem desetlin storžev. Opazujemo jo lahko brez težav, saj je bolj radovedna kot plašna. Povrh pa je se dneva zival. Podi se po drevesnih krošnjah, enako spretno pleza

po drevesih navzgor in navzdol. Če je treba, se z drevesa požene tudi 4 do 5 metrov daleč. V nasprotju s polhom veverica zime ne prespi. Ostane budna, čeprav se bolj redko pokaže. V krošnji drevesa si naredi gnezdo iz suhih vej, lubja, suhega listja in ga nastelje z mahom.

Smra

Ubranst njenega življenja je presenetljiva. Srna se pase sedem ur, prav toliko časa prežvekuje, nadaljnjih sedem ur počiva, samo tri ure pa trdno spi. Zelo je občutljiva na sume in njeno pozornost pritegne vse, kar se ji zdi nevarno, denimo padanje kapelj po plohi ali odpadanje suhega listja jeseni. Vidi ne prav dobro. Bolj se zanaša na svoje uho. Poleti je njena dlaka rjasto rdeča, pozimi postane rjavo siva. Vse leto pa ima na zadku veliko belo liso iz dolgih belih dlak, ki jih lahko dvigne, s čimer jo se bolj podudari. Ta lisa ima pomembno vlogo kot svarilno znamenje za vrstnike: če pokaže liso, pomeni, da je vznemirjena. Pri srni ločimo tri načine gibanja: hojo, kadar je mirna, drnec na kratke daljave in končno, kadar je na begu, skakanje.

Jeseni in pozimi se srne zbirajo v manjše trope.

Jazbec

Ali jazbeca, ki je končal nara-vne smrti, res pokopljejo njegovi vrstniki? To trdi neki angleški opazovalec. Videl je dva jazbeca, ki sta pokopavala tretjega v luknjo. Drugi poznavalec teh zivali trdi, da jazbeci umirajo v svoji jazbini. Pravi, da je večkrat nasel kosti poginulih jazbecov na površju, skupaj z zemljo, ki so jih bile zivali spehale na dan, ko so si kopale nove rove. Kakorkoli že, navade zivali, ki prebijejo večino življenja pod zemljo, so se malo znane. To velja predvsem za jazbeca, ki je ponočnjak, in

povrh se zelo previden. Jazbec si od časa do časa deli dom z lisico, toda v tem primeru živita ločeno, vsak v svoji kamri. Včasih imajo stare jazbine pod zemljo tudi do petdeset izhodov. Osrednja izba je visoka do 60 centimetrov. Iz nje vodijo rovi na vse strani - kakor zarki. Rovi so povezani med seboj, se dvigajo in spuščajo, povezujejo v večje prostore. Taksna jazbina ima lahko več nadstropij. Jazbecov pestri jedilnik sestavljajo deževniki, miši, voluharice, krti, jezi, zabe. Včasih se posladka tudi s kaksno cebulico, sadjem in jajci.

Divja mačka ima mladiče najraje v kakšnem drevesnem duplu.

Hrani se z majhnimi glodalci, ptiče pa zalezuje le za približek.

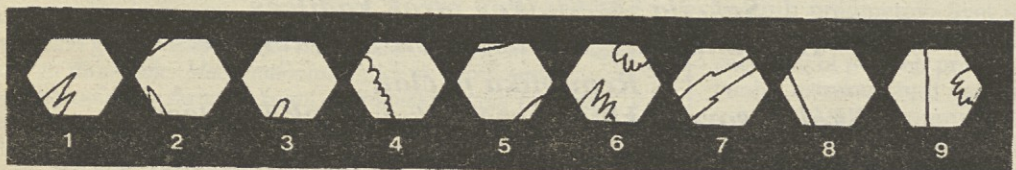
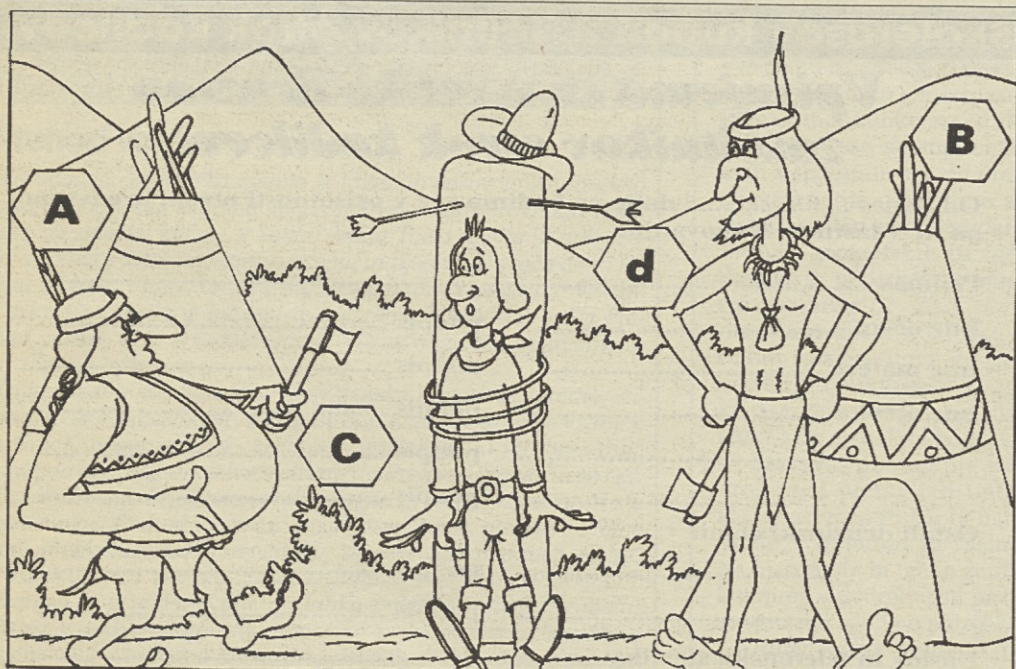

Veverica si gnezdo zgradi iz dračja in mahu. Mladiče skoti dvakrat na leto.

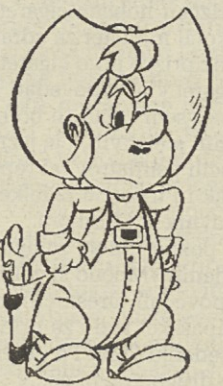
Jazbec (Vse ilustracije: Carl Brenders)

LUKNJE V SLIKI

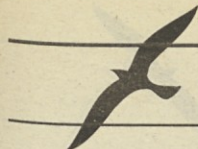

Ugotovi, katera polja je risar izrezal iz zgornje risbe.

ENAKA LIKA

Od šestih likov na sliki sta samo dva povsem enaka. Katera?

SEJEMSKJE PRIREDITVE / VTISI S KMETIJSKEGA SEJMA AGRIEST V VIDMU

Posledice krize je bilo zaznati tudi pri ogledu razstavnih prostorov

Na sejmski prireditvi je bil posebno dobro zastopan enološki sektor

V Vidmu so med 9. in 13. februarjem letos že tridesetih priredili kmetijski sejem Agriest, na katerem je 250 razstavljalcev iz naše in iz nekaterih sosednjih dežel prikazalo predvsem kmetijske stroje, manjko pa ni tudi manjših pripomočkov, sadik, semen, perutnine, raznega čtiva za kmetijstvo in se maršikaj. Agriest je največji kmetijski sejem v severovzhodni Italiji in poleg domačinov privablja vsako leto tudi številne obiskovalce iz Slovenije in iz Avstrije.

Splošna gospodarska kriza je v zadnjih letih zajela tudi kmetijstvo, ki jo v naši deželi precej občutimo. Izraz krize je bilo na splošno zaznati tudi ob globalnem ogledu videmskih sejmskih prostorov. Pomembnejših novosti ni bilo na ogled.

Na sejmu je bil dobro zastopan enološki sektor, saj je zasedel dober del razstavišča. Ta sektor je namreč za deželno kmetijstvo zelo pomemben. Na ogled so bili razni stroji in pripomočki za večje in tudi manjše kletarje.

Kljub splošni krizi, je živinoreja se vedno vazez steber deželnega kmetijstva, vendar je bila na sejmu premalo zastopana. Izjema je bila deželna razstava krav, ki vsako leto privablja številne živinorejce.

Veliko pozornost je zbudil noj, ki so ga začeli v zadnjih letih gojiti tudi v Italiji. Nojevo meso je temno, nemastno in skoraj brez holesterola. Žival se zlahka prilagodi okolju in njeno gojenje

ni zelo zahtevno. Zelo cenjena in iskana je tudi nojeva koža.

Kaj nam prihodnost obeta v kmetijstvu? To je bil predmet posveta, na katerem so razni strokovnjaki prikazali možne rešitve nekaterih perečih vprašanj današnjega kmetijstva.

Profesor Mario Gregori z videmske univerze je orisal izide svoje studije, po kateri je v naši deželi nepoklicnih kmetov oz. takih, ki se s kmetijstvom ukvarjajo manj kot 100 dni na leto, veliko več kot poklicnih kmetov. Obenem je povprečna starost kmetov zelo visoka. Zaključil je, da je veliko tako imenovanih kmetij part-time, na katerih se udeležujejo predvsem starejši prebivalci. V prihodnosti bo torej malo kmetij, a zelo obseznih. Rešitve problemov kmetijstva bo torej treba v prihodnosti iskati na podlagi teh ugotovitev.

Zanimivo je bilo popoldansko predavanje profesorja Paola Sequija o problemu okolja. Zaradi onesnaževanja je kmetijstvo v zadnjih letih večkrat na zadolžni klopi. Prvi cilj kmetijstva mora biti v prihodnosti zaščita zemlje. Voda bi se morala čim dlje drževati v goratih predehlih, v nižini pa bi morala čim hitreje odtekati. Kmetijstvo naj bi pri tem igralo glavno vlogo. To bi zmanjšalo problem poplav, ki večkrat pestijo državo. Drugi problem je, kako zapreti cikel rudninskih snovi. Elementi prihajajo iz zemlje in se pogosto vanjo ne

vračajo, večkrat končajo v Jadranskem morju. Na tak način se cikel razbije in prav to je glavni problem, ki ga je treba v prihodnosti rešiti.

Sledili so še drugi poročevalci, ki so obravnavali prihodnost kmetijstva z ekonomskega in zakonodajnega vidika. Pereči problemi so danes npr. mlečne kvote, GATT (splošen sporazum o tarifah in trgovini) in zakonodaja, ki je včasih v kmetijstvu nejasna in nepravilna.

Med posveti je bilo tudi veliko govora o tem, da je treba v naši deželi ovrednotiti tiste panoge, ki dobro uspevajo, zaščititi pa posebno gorata in torej za kmetijstvo manj ugodna območja.

Magda Sturman

Plačilo letne takse na številko IVA

Tako kot prejšnja leta, je tudi za leto 1995 treba plačati takso na številko (partita) IVA. Te takse so oproščeni vsi tisti kmetovalci, ki so prekinitev svoje dejavnosti sporočili uradu IVA pred 31. decembrom 1994. Ostali pa morajo takso, ki znaša 100 tisoč lir, plačati s postno pošto. Odresek položnice morajo oddati na krajevni urad IVA najkasneje do 5. marca, in to skupaj s predvidenim obrazcem.

Kmečka zveza zato vabi svoje člane, naj se za plačilo zgledajo v njenih uradih najkasneje do 28. februarja in poravnajo 105 tisoč lir (100.000 lir znaša taksa, 950 lir poštni stroški, 4.050 lir pa organizacijski prispevek).

Plačilo takse je mogoče opraviti tudi na podružnicah Kmečke zveze, in sicer:

- v Nabrezini št. 97 (na trgu zraven semenarne) vsak torek od 8. do 13. ure (tel. 200073)
- na Opčinah, Narodna ulica št. 71/1, vsak četrtek od 8.00 do 12.00 ure (tel. 214465).

OLAJŠAVE / PROŠNJE SPREJEMAJO DO 1. MARCA

Davčna razbremenitev za podjetja, ki so utrpela posledice suše leta 1993

Kmečki zavarovanci iz tržaške pokrajine imajo do 1. marca možnost, da pošljejo na zavod za poenotene kmečke prispevke SCAU prošnjo za delno razbremenitev socialnih dajatev. Dolgotrajna suša je leta 1993 prizadejala precejšnjo škodo poljščinam in drugim pridelkom, kar je deželna uprava uradno ugotovila in uvrstila med prizadeta območja praktično vse ozemlje tržaške pokrajine. Kdor je lani vložil prošnjo za povračilo škode po suši in je kot aktivna enota redno vpisan v SCAU, si lahko zagotovi 25-odstotno razbremenitev zavarovalnih prispevkov, ki jih bo dolžan plačati za leto 1995. Za korišćenje te olajšave mora izpolniti posebno

prošnjo in priložiti predpisano domaestno izjavo notarskega akta.

Kmečki skrbstveni odpust, ki po zelo ugodnih pogojih omogoča poravnavo neplačanih socialnih dajatev vse do leta 1993, so v torek podaljšali do 31. marca. SCAU v teh dneh dostavlja na dom zavarovancev obvestila z navedbo zavarovalnih obrokov, ki niso bili redno vplačani. Priporočamo, naj vsakdo preveri verodostojnost te terjatve in izkoristi to enkratno prilagoditev za poravnavo dolga, saj zavarovanca ne bremenijo dodatne obresti. Če skupni znesek dolga presega 3 milijone lir, se kmečki zavarovanec lahko odloči za zelo razčlenjeno plačevanje po obrokih. (B)

NOVICE

Posvet o naravi prijaznem kmetijstvu

Zveza neposrednih obdelovalcev, Kmečka zveza, Unione degli Agricoltori in Združenje Zeleni Kras prireajo pod pokroviteljstvom Pokrajine Trst in Kraske gorske skupnosti posvet na temo »Možnosti naravi prijaznega in biološkega kmetijstva v tržaški pokrajini«. Posvet bo v soboto, 4. marca, ob 15. uri v konferenčni dvorani raziskovalnega centra na Padricah. Poročevalci bodo dr. G. Degenhardt, prof. E. Costantini, dr. A. Giubilato, dr. R. Pinton, dr. Franca Cegnar (iz Ljubljane), geom. G. Panzera, o izkušnjah v tržaški pokrajini pa bosta poročala dr. Nevo Radović in dr. Mario Gregorič.

Zadnji trenutki za dopolnilno odškodnino

Kmečka zveza obvešča člane, ki so na dom prejeli obvestilo naj se zgledajo v njenem uradu v Ul. Cicerone 8 v zvezi z izpolnitvijo prošnje za dopolnilno odškodnino za leto 1995, pa tega v zanje določenem času niso storili, naj pohitijo v teh dneh. Ker je izpolnjevanje prošnje precej zamudno, bi vsako odlašanje lahko pomenilo tudi izgubo dopolnilne odškodnine.

V Tolmeču zasedanje o goratih območjih

V Auditoriju A. Candoni v Tolmeču bo v soboto, 25. t.m. posvet na temo »Gorata območja in njihov možen razvoj«, ki ga prireja deželno odborništvu za kmetijstvo in videmska fakulteta za kmetijstvo. Namen srečanja je skozi globalno oceno položaja goratih območij izdelati predloge za konkretno reševanje problemov. Zasedanja se bodo udeležili izvedenci in predstavniki deželnih in krajevnih oblasti ter gorskih skupnosti. V zaključnem delu zasedanja bodo predvidoma posegli tudi podtajnik v ministrstvu za kmetijstvo prof. M. Prestamburgo, deželni odbornik za ozemelsko načrtovanje O. Lepre, deželni odbornik za kmetijstvo B. Zopollato in predsednica deželnega odbora Alessandra Guerra.

Prijava vina

Pisarna Kmečke zveze obvešča vinogradnike, ki so pri njej izpolnili prijavo vinskega pridelka, da lahko - če so občani tržaške in miljske občine - dvignejo kopijo prijave v tajništvo osrednjega sedeža v Ul. Cicerone, občani vseh drugih občin pa lahko to storijo v pristojnih občinskih uradih.

SOCIALNI KOTIČEK / INAC

Stanovske organizacije kmetov o primanjkljaju zavoda INPS

Kmečke organizacije so bene in obtožujejo upravni odbor skrbstvenega zavoda INPS, da je sestavljen netočen proračunski prikaz za leto 1995, ki nezakonito evidentira stare dolgeve in tako prikazuje kmečke zavarovance v izkrivljeni luči glavnih krivcev, da je deficitarno stanje doseglo tako nevzdržno raven.

Predsednik italijanske konfederacije kmetov CIA Giuseppe Avolio konkretno trdi, da INPS ni upšteval jasnih določil zakona št. 88/89, ki predvideva, da država prevzame ves premoženjski primanjkljaj, ki se je pri kmečkem skladu ustvaril do 31. decembra 1988. INPS pa je v proračun za leto 1995 vpisal za 8.314 milijard pasivnih preostankov in predvidel, da bo kmečki pokojninski sklad, ki ga bremenijo izplačevanje 2.099.400 pokojnin, imel konec leta 1995 kar 75.089 milijard lir primanjkljaja. Če bi upštevali določila zakona št. 88/89, bi proračun izkazoval celo presežek za 4.191 milijard lir. To pa predvsem zavoljo obcutnega

povišanja prispevne stopnje (za več kot 300 odstotkov), ki ga je uvedel od 1. julija 1990 zakon št. 233/90 o reorganizaciji pokojninskega sistema samostojnih delavcev.

Tolikišen primanjkljaj, ki se je ustvaril do leta 1988, je rezultat 30-letne vladne politike, ki je spodbujala rast industrije na škodo ruralnih dejavnosti, kar je imelo za posledico, da se je število aktivnih kmečkih enot znižalo od 6 milijonov na sedanjih piclih 840 tisoč. Zato je nepojmljivo, da bi tako razredcene vrste kmečkih zavarovancev nosile tolikšno breme starih dolgov.

Avolio zato zahteva resno prestrukturiranje in sanacijo pokojninskega sistema, kar pa je uresničljivo le ob prepostavki, da država potegne jasno ločnico med skrbstvom in socialnimi posegi. Tudi nova pokojninska reforma mora upoštevati in spodbujati solidarnost med različnimi generacijami zavarovancev in med različnimi delovnimi kategorijami. (B)

KMETIJSTVO / UPORABA ŠKODLJIVIH KEMIJSKIH SREDSTEV

V ospredju mora biti varstvo človeka in okolja

Kemijska industrija je v zadnjih letih pospešila raziskovalno delo in ponudila manj škodljive proizvode

Katere so nevarnosti, katerim sta izpostavljeni tako okolje glede na učinke njegovega zastupljanja, kot človek in živali, posebej pa se tisti, ki fitofarmaceutska sredstva v kmetijstvu uporabljajo?

Človekov organizem

Človek je izpostavljen tem nevarnostim posredno in neposredno. Posredno jim je izpostavljen kot uporabnik strupenih sredstev, kot pridelovalec, neposredno pa kot uživalec plovov, pridelanih s temi sredstvi. Največja nevarnost preti tistim, ki ta sredstva pripravljajo za uporabo na terenu oziroma na zemljišču. Kljub temu, da se lahko človek proti škodljivemu učinkovanju strupenih sredstev zavaruje z ustreznimi ukrepi, nevarnost le ni povsem odstranjena, ker se ta sredstva razpršijo v zraku in v večji ali manjši količini prihajajo v stik s kožo in z dihalnimi organi. V se večji meri pa je pridelovalec izpostavljen zastupljanju takrat, ko na površinah, na katerih so bila prej ta sredstva uporabljena, opravlja dodatna opravila, posebno pri obiranju in izkopavanju plovov, saj je znanstveno dognano, da se z dotikom teh plovov ali delov rastlin (listje, les itd.), postopno kopičijo v organizmu strupene snovi, pri čemer je škodljivi učinek na človekovo zdravje se večji kot pri samem uživanju pridelkov. Količina strupov, ki pride v organizem z dotikom s plovovi in deli rastlin, je celo dvakrat do trikrat večja, kot pri njihovem uživanju.

Pri tem se pridelovalec lahko nevarnosti zastupljanja v veliki meri izogne, če upošteva ca-

sošno razdobje, v katerem se po naravni poti v veliki meri zmanjša strupenost kemičnih sredstev, in to zaradi njihove absorpcije. Podobno velja tudi za uživalce, vendar pa je nevarnost zanje v prvi vrsti odvisna od tega, kako je pridelovalec spoštoval varstvene ukrepe, med katerimi posebno varnostno razdobje, to je časovni razmak med uporabo sredstev in pobiranjem plovov. Za pomirjenje uživalcev pa je treba tudi povedati, da strokovne analize ugotavljajo, da je v veliki večini primerov vsebnost strupenih snovi v pridelkih zelo nizka in torej nizko škodljiva, ali pa to sploh ni.

Okužanje vode in tal

Navodila Evropske unije pravijo, da v vodi ne bi smelo biti več kot 0,1 miligrama kemičnih sredstev na liter, kar že samo po sebi močno omejuje uporabo raznih sredstev, predvsem herbicidov. Pri tem ne gre samo za količino uporabljenih sredstev, pač pa tudi za njihove značilnosti glede na propustnost tal in na večjo ali manjšo topnost teh sredstev. Tam, kjer so tla močno propustna, teh sredstev ne bi smeli uporabljati ali pa bi jih smeli uporabljati v zelo majhnih količinah. To pa dosežemo tako, da na različnih območjih gojimo kulture, za katere zadostuje zelo omejeno število posegov s fitofarmaceutskimi sredstvi, ali pa, in to velja za najbolj občutljive terene, da za nekaj let opustimo obdelovanje teh terenov, v katerih se po določenem času mirovanja strupena sredstva povsem porazgubijo.

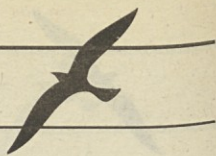
Proti vsem tem nevarnostim imamo na voljo

dva načina ukrepanja. Prvo je uvajanje tako imenovanega integriranega varstva rastlin. Kaj pojмимо pod tem varstvom?

Poleg uporabe strupenih sredstev se poslužujemo dosežkov genetike, ki nam v vedno večjih količinah daje na razpolago rastline, ki so vse bolj odporne proti boleznim, in drugic, sirjenja naravnih sovražnikov škodljivcev, s čimer zmanjšujemo število posegov proti škodljivcem samim. Upoštevamo seveda tudi meteorološke podatke, kar velja predvsem za skropljenje proti boleznim. Ti podatki nam povedo, ali je poseg proti boleznim potreben, saj se na tak način izognemo nepotrebnih posegov. Pri tem so nam v dragoceno pomoč meteorološke opazovalnice, tako imenovane male centrale, ki so razmeščene na območju. Samo na Trzaskem jih je sedem ali osem. Z uvajanjem integriranega varstva rastlin se je v obdobju 1988-91 količina uporabljenih herbicidov zmanjšala za 20, fungicidov pa za 22 odstotkov.

Tudi na pritisk javnega mnenja in torej ljudi, ki želijo živeti v zdravem okolju, je kemijska industrija v zadnjih letih pospešila raziskovanje in dala na trg proizvode, ki se uporabljajo v veliko manjših odmerkih kot nekdaj, predvsem pa so škodljivi samo za organizme škodljivcev in ne tudi za človekov in živalski organizem.

Upamo, da smo s tem v treh nadaljevanjih podali dovolj izčrpen pregled varstva okolja in človekovega zdravja glede na uporabljanje fitofarmaceutskih sredstev v kmetijstvu in dali ustrezne napotke za zavarovanje človeka pred njihovimi škodljivimi vplivi. (jk)

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

09.00	Ziv zav, ponovitev
09.55	Sest ta pravih in cirkus, pon. 6., zadnjega dela nem. nani-zanke
10.20	Vrtljak, pon. 19/28 dela mehiske nadaljevanke
10.40	Domace obrti na slovenskem, 7. oddaja: Tkalc in predice
11.10	S koncerta Srednje baletne sole v Ljubljani
11.20	Potepuh, Andres Valdes in njegova skupina
11.30	Obzorja duha
12.00	Biblija, 6. oddaja: Abraham, pon.
12.30	Ljudje in zemlja
13.00	Porocila
13.05	Neprimerna zenska, ponovitev 2/4 dela ameriske nadalje-vanke
14.00	Svilene nogavice, ameriski film
15.55	Zlate gosli, 2/4 del avstralske nadaljevanke
16.45	Podarim - dobim, ponovitev
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Po domače, ponovitev
18.50	Hugo, igrice
19.05	Risanka
19.20	Loto
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
19.50	Zrcalo tedna
20.10	Nedeljskih 60
21.10	Kamniti svet, 1/4 del dokumentarne serije
21.40	Scepec sirnega sveta: Paprika, 10/13 del angleske dokumen-tarne oddaje
22.10	TV dnevnik
22.30	Sova: Poirot Agathe Christie, 1/4 del angleske nanizanke
00.15	Video strani

SLOVENIJA 2

07.50	Video strani
08.00	Euronews
10.00	Video strani
10.10	Sence in luc, 90 letnica Joaquina Rodriga
11.20	Concierto de Aranjuez
	Sova, ponovitev:
11.50	Umor, ja napisala, 2/21 del ameriske nanizanke
	Pogubna zenska
12.40	Slovenska popevka za Evrovizijo '95
	Sportna nedelja
14.30	SP v alpskem smucanju, slalom (M), posnetek iz Furana
15.00	SP v biatlonu: 4 x 7,5 km (M), posn. iz Anterselve
16.40	Kosarka NBA, posnetek
17.40	Ljubljana: PEP v rokometu (Z): Olimpija - Hypobanka, pre-nos
19.20	4 x 4 - o zivalih in ljudeh
20.10	Fletch, ameriski film
21.45	Biblija, 7. oddaja:
	Stiska v Egiptu in resitev
22.15	Sportni pregled
22.50	Video strani

KANAL A

09.00	Spot tedna
09.05	Palcica, risani film
10.00	Video igralnica, oddaja o racunalniskih igricalh
10.30	Male zivali, oddaja o hisnih ljubljencih
10.50	Risanke
11.05	Splosna praksa, ponovitev 9. dela avstralske nanizanke
12.00	Epikurejske zgodbe, oddaja o slovenskih gostilnah
12.15	Helena, glasbena oddaja
13.00	Spot tedna
13.05	Video strani
17.05	Spot tedna
17.10	David Byrne - Between the Teeth, ponovitev koncerta
18.25	Se vedno me klicejo Bruce, ponovitev filma
20.00	Vreme
20.05	Tropska vročica III, 15. del nanizanke
	Clovek z zlatim dotikom
21.00	Kino, kino, kino, oddaja o filmu
22.00	Ameriskih deset, glasbena oddaja
22.30	Vreme
22.35	Krik, ponovitev oddaje o stilu
23.10	Spot tedna
23.15	CMT
01.00	Video strani

MMTV (62. kanal)

15.00	Vesela nedel'a, glasbeno razvedrilna oddaja
18.00	Domaci zdravnik, zdravstveni nasveti, pon.
18.30	Vrtnarjenje za vsakogar, nasveti ponovitev
18.45	Popotnik, potipisi in nasveti popotnikom, pon.
19.25	Risanke
19.30	MMTV shop, televizijska prodaja
20.10	Shock Waves, ameriski zf film
	Igrajo: Peter Cushing, Brooke Adams
21.45	Dessire & Hell in Sunset Motel , film
23.15	MMTV shop, televizijska prodaja
00.00	Video strani in ob 01.00 Deutsche Welle

RAI 1

6.00	Aktualno: Euronews
6.45	Dok.: Kvarkov svet - Po-tovanje po Severni Ame-riki (P. Crawford)
7.30	Otroski variete Aspetta la banda!, risanke, 8.00 L'albero azzurro, 8.30 La banda dello Zecchino, vmes risanke
10.00	Zelena linija
10.55	Masa
11.55	Nabozna oddaja
12.15	Zelena linija v živo
13.30	Dnevnik
14.00	Variete: Domenica in (vodita Mara Venier, Ste-fano Masciarelli), vmes (15.50, 16.50) sportni od-daji Cambio di campo in Solo per i finali)
18.00	Dnevnik
18.10	Sport: 90. minuta
18.40	Variete: Domenica in
19.50	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Nan.: Pazza famiglia - Stessa pasta - Falso allar-me (i. E. Montesano, A. Casella, A. Bellini)
22.40	Sportna nedelja, vmes (23.25) dnevnik
0.05	Dnevnik in vreme
0.15	Aktualno: TGR Sredo-zemlje
0.45	Doc Music Club
1.30	Nad.: Le mie prigionie (r. S. Bolchi, i. R. Grassilli, A. Foà, 1. del)

RAI 2

6.55	Variete: In famiglia, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik TG2
10.05	Disneyeve risanke
10.40	Kviz: Che fine ha fatto Carmen Sandiego?
11.30	Nan.: Blossom
12.00	Variete: In famiglia (2.)
13.00	Dnevnik in vreme
13.40	Variete: Italiaride (vodi Giancarlo Governi)
14.30	Film: Olympia (kom., It. '59, i. S. Loren, J. Gavin)
16.10	Domenica Disney, vmes (17.00) film F.B.I. Opera-zione gatto (kom., ZDA '65, i. H. Mills, D. Jones)
19.00	Nogomet A lige
19.35	Vreme in dnevnik
20.00	Sport: Domenica sprint
21.00	Film Perry Mason: Serata con il morto (krim., ZDA '93, i. R. Burr)
22.40	Aktualno: Uomini (srečanje z G. Sanna in M. Placido vodi Antonella Boralevi)
23.30	Dnevnik in vreme
23.50	Zidovska kultura
0.20	Videosapere: Le pioniere della macchina da presa
1.20	Nan.: Soko 5113

RAI 3

6.45	Variete: Fuori orario
9.45	Glasba: Ensemble Fem-minile Italiano
9.55	SP v smucanju: biatlon, stafeta 4x7,5 km M, 11.45 moški slalom
12.15	Film: La mafia lo chia-mava il Santo ma era un castigo di Dio (krim., '73)
14.00	Dezelni dnevnik
14.15	Popoldanski dnevnik
14.25	Sport: Quelli che aspet-tano..., 14.55 Quelli che il calcio...
17.00	Sport: tenis ATP indoor
18.45	Sport: Domenica gol
18.50	Vreme, dnevnik, dezelne vesti, sport
20.05	Variete: BlobCartoon
20.20	Film: L'attimo fuggente (dram., ZDA '89, i. R. Williams, E. Hawke)
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Variete: Il laureato (vodi-ta Piero Chiambretti in Paolo Rossi)
24.00	Pregled tiska in vreme
0.20	Film v originalu

RETE 4

7.50	Film: L'ombra di Zorro (pust., Sp. '62)
9.30	Teleprodaja: Affare fatto
10.00	Nedeljski koncert
11.00	Aktualno: C'eravamo tan-to amati story
11.30	Dnevnik TG 4
12.00	Aktualno: Medicine a confronto
13.30	Dnevnik
14.00	Film: Alfredo Alfredo (kom., It. '72, i. D. Hoff-man, S. Sandrelli)
16.00	Film: Arturo (kom., ZDA '81, i. D. Moore)
17.50	Film: Una notte d'estate (dram., ZDA '80, i. G. Rowlands, J. Adams), vmes (19.00) dnevnik
20.40	Film: La grande fuga (vojni, ZDA '63, i. S. Mc-Queen, J. Garner)
23.45	Dnevnik
24.00	Film: C'è un fantasma nel mio letto (kom., '80)

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Nabozna oddaja
9.45	Dok.: 5 celin, 10.30 La compagna dei viaggiato-ri (vodi Licia Colò)
12.00	Risanke: Simpsonovi
12.30	Glasba: Superclassifica Show, vmes (13.00) dnevnik
13.30	Varieteja: Gommapiuma, 13.45 Buona domenica (vodijo G. Scotti, G. Car-lucci, C. Pistarino)
18.15	Nan.: Nonno Felice
18.45	Variete: Buona domenica
20.00	Dnevnik TG 5
20.30	Film: 2 superpiedi quasi piatti (kom., It. '77, i. T. Hill, B. Spencer)
22.40	Aktualno: Rotocalco, 23.10 Nonsolomoda, 23.40 Knjizne novosti
0.15	Dnevnik
0.25	Kulturni tednik: L'angelo
0.55	Sgarbi settimanali

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
10.25	Nanizanke
12.25	Odprti studio
13.00	Sport: Vodic nogometne-ga prvenstva
14.00	Odprti studio
14.30	Film: Mi arrendo... e i soldi? (kom., ZDA '89)
16.30	Nan.: Paradise (i. Lee Horsley)
17.30	Film: Due gattoni a nove code... e mezza ad Am-sterdam (kom., It. '72, i. Franchi-Ingrassia)
19.30	Odprti studio, vreme
20.00	Variete: Benny Hill
20.30	Nan.: Highlander - Al-leanza omicida (i. A. Paul, Stan Kirsch)
22.30	Sportni odd.: Pressing (vodi R. Vianello), 23.45 Mai dire gol - Pillole
24.00	Italia 1 sport
1.10	Film: Cielo sulla palude (dram., It. '49, i. I. Orsini)

TELE 4

19.15	22.10, 0.10 Dogodki in odmevi
20.30	Nad.: Kalifornija, 21.20 nan. Le spie

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30 TG
12.15	Verde Fazzuoli
14.10	Film: La banda di Eddie (kom., ZDA '84)
23.00	Film: Sammy e Rosie vanno a letto (kom., ZDA '87, i. F. Barber)

Koper

16.00	Euronews
16.15	Po meri cloveka - popo-tovanje skozi ljudsko glasbo med starimi in no-vimi koreninami »Fol-kest '94«
	Soočanje izku-senj, pon. 2. dela
16.55	Achtung Baby!, oddaja o kulturi, avtor: Roberto Ferrucci
17.30	»Il piacere degli occhi«, tedenska oddaja o filmu
18.00	Slovenski program: Kam vodijo naše stezice - Primorska poje '95
19.00	TV dnevnik
19.30	»Canale 27«, tedenski tv spored
20.00	Euronews
20.25	Zrebanje lota
20.30	Odelek nic, 1/2 del filma Igrajo: Patrick Bauchau, Antonella Murgia in dru-gi; režija: Carlo Lizzani
22.00	No Comment
22.15	Dnevnik
22.30	Globus
.....	Horoskop

ORF Avstrija 1

09.00	Urni plezalec
09.30	Katoliška masa, prenos
10.15	Pingvin - cesar Antarkti-ke, dokumentarec
11.00	Pogovor s tiskom
12.00	Tednik
12.30	Orientacija
13.00	Cas v sliki
13.10	Zlata dekleta
13.35	Barcica po morju plava, franc. - it. komedija, 1967
15.00	Zmaj za rojstni dan
15.25	Hisa v Jeruzalemu
15.30	Otroski program
16.35	Parker Lewis
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Melrose Place
18.00	Cas v sliki
18.05	Baywatch
19.00	Nas hrupni dom
19.30	Za vse case, 9. del
20.15	Za vse case, 10. del
21.05	K 1
21.50	Cas v sliki/sport
22.05	Vizije
22.10	Marlon Brando , portret
22.50	Julij Cezar, am. film, 1953
	Igrajo: Marlon Brando, James Mason, Greer Gar-son in drugi
00.45	Carmen, opera
01.30	Video strani

ORF Avstrija 2

09.00	Cas v sliki
09.05	Pan - optikum
09.20	Dvorni norec, am. glas. komedija, 1955
12.15	Beverly Hills 90210; pon.
12.40	Pogledi od strani
13.00	Dober dan, Koroska
13.30	Tvoj skalp, Daniel Boo-ne, am. vestern, 1966
15.00	Sportno popoldne
16.30	S kolesom po Luiziani
17.15	Klub za seniorje
18.00	Jedi z zgodovino
18.25	Slika Avstrije
18.50	Kristijan v času
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki
19.48	Sport
20.15	Mesto zločina
21.50	Botrov sin , ameriska kriminalka, 1988
	Igrajo: Charlton Heston, Ann Jillian in drugi
23.25	Cas v sliki
23.30	Siciljanski klan, franc. krim., 1969
01.25	Video strani

Hrvaška 1

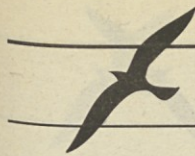
09.10	TV-koledar
09.20	Porocila
09.25	Zajckove zgodbe , risanka
09.50	Mov in Funder, danski film za otroke
11.00	Porocila
11.05	Malavizija
13.00	Narodni obicaji
13.30	Mir in dobroti
14.00	Duhovni klic
14.05	Porocila
14.10	Plodovi zemlje
15.05	Opera Box
15.35	Drazba, dokumentarna oddaja
16.20	Beverly Hills, 1/30 del serije
17.05	Porocila
17.15	Papirnat tigr , angleski film, 1976
	Igrajo: David Niven, To-shiro Mifune, Hardy Kruger, Ando in drugi
18.50	Mojster Fantaz, risanka
19.15	TV fortuna
19.30	Dnevnik
20.00	Vreme
20.02	Sport
20.10	Sedma noc, zabavnoglas-bena oddaja
21.55	Dr. Quinn, 4. del ameri-ske nanizanke
22.45	Slika na sliko
23.25	Sport
23.45	Komentar o sahovskem prvenstvu
00.00	Porocila
00.05	Sanje brez meja

Hrvaška 2

10.50	TV koledar
11.00	Tenis v dvorani (M in Z), prenos
14.00	Rezerviran cas
14.35	Svet narave, 3/10 del do-kumentarne serije
15.25	Cro Pop Rock
16.10	Kosarka: NBA pregled
16.45	Tenis: ATP turnir
17.15	Pula: Boks
17.55	Koprivnica: Rokomet (Z)
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.10	Crno - belo v barvah: Alamo, ameriski film, 1960
	Igrajo: John Wayne, Ric-hrad Widmark, Laurence Harvey in drugi; režija: John Wayne
	Zanimivosti 1961
	Yardbirds, dokumentarna oddaja
00.00	Video stran

MTV Madžarska

07.20	Risanka
07.50	Biblija
07.55	Racunalnistvo
08.30	Leporelo, nedeljski maga-zin
11.00	Valcek pripoveduje
11.50	Dandanes
12.00	Zvon, video strani
12.05	Otroski program
13.05	Gospodicina, serija
15.05	Delta, znanstveni poroce-valec
15.35	Babtistični verski pro-gram
16.00	Disneyeve risanke
17.05	Kulturna zgodovina
17.35	Madžarska s kamero, po-dezelski magazin
18.25	Kolo srece
19.00	Teden, notranje politični pregled, vmes porocila
20.05	Deklamacija
20.15	Raztrgana zavesa, ameri-ski film
22.25	Nemogoce? , Spored M. Vámosa

TV SLOVENIJA 2 **21.45**

BIBLIJA,
Stiska v Egiptu in rešitev

Dramatična zgodovina izvoljenega ljudstva, ki se zaradi zunanjih okoliščin seli v Egipt in se tam v prijeteljskem ozračju razvija in krepi, v spremenjenih razmerah doživlja stisko suženjstva in se končno ob nedvoumni božji posegi reši v svobodo, je samo okvir za teološko sporočilo, da Bog svojega ljudstva nikoli ne zapusti. O čudežih, ki so spremljali izhod iz Egipta in pot čez Rdeče morje na Sinaj in v obljubljeni deželo, je bilo že veliko povedanega. O nekaterih najnovejših pogledih na te čudovite dogodke razmišlja v oddaji prof. dr. Marjan Peklaj.

2/5 **TV SLOVENIJA 2** **20.10**

FLETCH,
ameriški barvni film, 1984

Scenarij: Andrew Bergman po romanu Gregoryja McDonalda
Fotografija: Fred Schuler
Glasba: Harold Faltermeyer
Režija: Michael Ritchie
Igrajo: Chevy Chase, Joe Don Baker, Dana Wheeler-Nicholson, Richard Libertin, Tim Matheson, M. Emmet Walsh, Geena Davis, George Wendt, Kenneth Mars, Karen Abdul-Jabbar
Irwin Fletcher piše za časopis v Los Angelesu - o vročih temah. Podpisuje se kot Jane Doe - kot novinar pa se predstavlja pod tajnimi imeni in poklici, da bi laže našel resnico. Tokrat se kot uživalec in preprodajalec mamil kladi po plaži. Videti je prepričljiv - pa vendar do prave zgodbe kar ne more priti. V takšnem, skorajda neprijetnem trenutku in razpoloženju ga najde poslovnež Alan Stanwyk s ponudbo: ker so zdravniki odkrili kostni rak, zaradi katerega bo v kratkem tiptel in umrl - bi mu lahko on skrajšal trpljenje in ga ubil. Samomor zaradi visoke zavarovalnine ne pride v poštev, umor za nekaj tisočakov pa bi se izplačal. Fletcher hoče nesrečnika preveriti in ugotoviti, kaj je z njegovo boleznijo. Vse kaže na veliko prevaro, saj Alanu ni nič... Pot do resnice pa je še dolga in Fletcher bo kot zdravnik, pravnik in celo letalski inšpektor vlek za nos številne ljudi, nazarne pa celo odkril presenetljivega šefa razpečevalske mreže mamil. Bolj kot kriminalka je »Fletcher« komedija o novinarju, ki z izjemno duhovitostjo, preoblačenjem v najbolj presenetljive like dosega rezultate, ki bi jih mu zavidal še tako več detektiv.

TV SLOVENIJA 1 **10.40**

DOMAČE OBRTI NA SLOVENSKEM,
Tkalci in predice

S prodorom tekstilne industrije sta tradicionalni oblačilni surovini na Slovenskem lan in volna skorajda padli v pozabo. Le redkokje ju še pridelujejo in predelujejo in še to bolj iz zavezanih običajev kot iz potrebe. Lan se je ohranil predvsem v Beli krajini (pridelavo in predelavo lanu smo posneli pri Cvitkovičevih v Adlešičih), volna pa tam, kjer se še ukvarjajo z ovčerejo (kot »naši« Krizanovi iz Sela). Je pa zato volna našla pot v sodobno oblikovanje - uporabljajo jo pri izdelavi tapiserij, preprog in še kje. Pri Majdi Mrzelj na Vrhniki smo posneli kako se izdelujejo tapiserije, pri Baloh Craft & Design v Domžalah pa izdelavo preprog. Oboje je na vrhunski oblikovalski ravni.

TV SLOVENIJA 1 **17.10**

PO DOMAČE,
razvedrilna oddaja

Voditelj Franc Pestotnik se je tokrat s snemalno ekipo odpravil v Trilj in od tam prihaša zanimiv prispevek. Ansambla Slovenija in Krt bosta predstavila svoje najnovejše viže, da pa bo pozno nedeljsko popoldne še bolj veselo, bosta poskrbela strašna Jožeta.

TV SLOVENIJA 1 **20.10**

NEDELJSKIH 60,
razvedrilna oddaja

Gledalci bodo izbrali še zadnjega finalista v tekmi za naslov najboljšega domačega video posnetka in seveda za lepo nagrado, nenavadno skrito željo pa tokrat uresničuje norveška televizija. Gospa Dagny si je nadvse želela srečati ameriškega vojaka, ki je odprl vrata njene celice v nemškem koncentracijskem taborišču med 2. svetovno vojno. Našla sta se po petdesetih letih. Prikljubljani Čuki bodo premierno predstavili pesem o priljubljenem Hugu, zapel pa bo tudi Zlatko Dobrič, ki bo skupaj s soprogo ugalbal odgovore njunega sina.

2/5 **RAI 3** **20.30**

DRUŠTVO MRTVIH PESNIKOV,
ameriški film, 1989

Režija: Peter Weir
V filmu je prikazan konflikt med razumom in čustvom, ki pripelje do tragedije.

ORF **13.00**

DOBER DAN KOROŠKA
informativna oddaja

Slovinci se spoznavamo ob slovenskem kulturnem prazniku - kulturi ustvarjalca Krškega na Koroškem. Ko mi je zgorelo sonce - poetično gesto razstave del Rudolfa Benetika v prostorih Posojilnice - Bank Borovlje Hrepenenja - Razstava najnovejših likovnih čustvenih podob Ivana Klariča
8. smučarski pokal treh dežel v Šentjanžu

TV SLOVENIJA 1/ NOCOJ OB 22.30

Hercule Poirot

Agathe Christie

Angleška barvna nanizanka, 1990/92

Scenarij: Clive Exton po romanu Agathe Christie
Režija: Ross Devenish
Montaža: Derek Bain
Fotografija: Venon Layton
Glasba: Christopher Gunning
Igrajo: David Suchet, Philip Jackson, Hugh Fraser in drugi

V nočni program Sova se vrača poleg Sherlocka Holmesa najslavnejši detektiv vseh časov, Hercule Poirot.

Vase zaverovani, na svoje poreklo ponosni Belgijec, mojstrsko uporablja svoje sive celice, in zmerom znova preseneča svoje spremljevalce z opaznanji podrobnosti, ki mu pomagajo k razrešitvi primera. In ne nazadnje, Poirot je odličen psiholog, ki opaza človeške slabosti in razume, kam lahko vodijo... v umor iz koristiljublja, strasti...

V nanizanki se bodo zvrstili stirje Poirotovi primeri. Prva epizoda, Skrivnostna zadeva v Stylesu je nastala po

istoimenskem romanu. Agatha Christie ga je objavila leta 1920 in v njem prvič predstavila svojega slavnega junaka. In že v tem prvem romanu Agatha Christie predstavi tudi Poirotvega »dr. Watsona«, kapetana Hastingsa. Leta je leta 1917 kot ranjeni poročnik okrevljal na angleškem podeželju: bil je gost znanca Cavendisha. Hastings je med večerjo v družinskem krogu omenil tudi belgijskega detektiva, Poirota. O njem je pripovedoval s precejšnjim obudovanjem, vendar takrat se ni pomislil, da

bo skrbnega detektiva srečal že čez nekaj ur. V vasico blizu posestva Cavendishovih so se naselili belgijski begunci, med njimi je tudi Hercule Poirot. In ko se v družini Cavendishovih zgodi grozen umor, je Hercule Poirot tisti, ki začne razpletati klobčic sovlastva, strasti, pohlepa, zamer...

Skrivnostni zadevi v Stylesu bodo sledile še tri zgodbe, in sicer Smrt med oblaki, Ena, dva, tri, čevlji si pripni in Umor med oblaki. Poirota je upodobil »obvezni« in odlični David Suchet.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

08.00 Video; 11.00 The Big Picture; 11.30 European Top 20; 13.30 First Look; 14.00 Sport; 14.30 Hip Hop Afternoon; 18.00 Real World 3; 18.30 MTV News- Weekend Edition; 21.00 120 Minutes; 23.00 Beavis & Butt-head, pon.

SKY ONE

14.30 Here's Boomer; 15.00 Entertainment This Week; 16.00 Star Trek: Seep Space Nine; 17.00 Coca Cola Hit Mix; 18.00 Rokoborba; 19.00 Simpsonovi; 20.00 Beverly Hills, 90210; 21.00 Melrose Place; 22.00 Star Trek, The Next Generation; 23.00 No Limit

PRO 7

06.35 Risanke; 11.45 Primer za profesorja Chasea; 12.50 Ben Cropp, avstralski dokumentarni film; 13.50 Emmeran; 13.55 Vesoljski navigator, am. - it. z. film, 1986; 15.35 King Kong, am. fantazijski film; 17.55 Matlock; 20.15 Doc Hollywood, ameriška komedija; 22.15 Palm Beach Duo; 23.15 The Blob, ameriški fant. film, 1988

PREMIERE

13.45 Spustite medvede, spektakel; 14.30 Hokej, nemška liga; 17.30 Premiere; 17.35 Čez noč rojena, am. komedija; 20.00 Premiere, napoved programa; 20.15 Plezalec, am. akcijski film; 23.35 Strast iz preračunljivosti, am. erotični triler

SAT 1

06.00 Otroški program; 08.10 Človek ti si super, angleška komedija; 10.45 Vroče veje veter, nem.- avstr. vestern, 1964; 12.30 Dekle iz Moorhafa, nem. film, 1958; 14.00 Punchline - veliko presenečenje, ameriška kom.; 16.10 Black Fox 1, 6., am. vestern; 19.00 Poročila; 19.15 Nogomet; 20.15 A. S.; 21.15 Chicago Hope; 23.30 24 ur; 00.00 Tako videno

EUROSPORT

08.30 Alpsko smučanje, Furano; 10.00 SP v biatlonu, iz Anterselva; 11.15 Smučarski skoki; 12.30 SP v biatlonu; 14.00 Akrobatsko smučanje; 15.30 Smučarski skoki; 16.30 SP v biatlonu; 17.00 Alpsko smučanje, Furano; 18.00 Jahanje; 19.00 Golf; 20.00 SP v hitrostnem drsanju; 00.00 Umetnostno drsanje

RTL

05.45 Za otroke; 11.25 Nazaj v preteklost; 12.20 Tropska vročica, 13.20 Kdo je šef?; 13.50 Teniški čudeži; 14.30 Pobeg na čarovniško goro, am. fant. film; 16.30 Prekletstvo Rožnatega Panterja, angl. kom., 1983; 19.10 Westdeich, 4. del nemške družinske serije; 20.15 Bill Cosby, am. kom. 1990; 22.40 Prime Time

RTL 2

05.35- 15.50 Ponovitve; 15.50 California Highschool; 16.20 Nasmehnite se; prosim; 16.55 Super Scott; 17.20 Ljubezen do tujca, angl. ljubzenski film; 20.00 Poročila; 20.15 Zdravnica dr. Quinn; 21.15 Cobra; 22.10 Rocky IV

SKY MOVIES

15.00 Born Yesterday; 15.00 A Million To One; 17.00 Girls Just Wanna Have Fun; 21.00 Born Yesterday; 23.00 Jason Goes To Hell: The Final Friday

MOVIE CHANNEL

13.00 The Desert Song; 15.00 Wind Dancer; 17.00 The Sea Chase; 19.00 Grounding Day; 21.00 A Few Good Men; 23.20 My Cousin Vinny

FILMNET +

14.25 One Little Indian; 16.00 White Man Can't Jump; 20.00 National Lampoon's Loaded Weapon 1; 21.25 Whoopi Goldberg Show

SUPER CHANNEL

05.30 Novice; Gospodarstvo; Počitniški cilji; Super Shop; Ushuaia; 15.00 Srečanje s tiskom; 16.00 McLaughlinova skupina; 16.30 Gospodarstvo; 17.00 Košarka; 18.30 Kultura x; 19.30 S prvim razredom okoli sveta; 20.00 Moda; 21.30 Govorimo o jazzu

CNN

06.00-23.00 World News; 09.30 Science And Technology; 10.30 Style; 14.30 Earth Matters; 15.00 Larry King Weekend; 16.30 Future Watch; 17.00 World Report; 17.30 This Week In NBA; 19.30 Diplomatic License; 20.30 Global View; 23.00 CNN Late Edition; 00.00 The World Today; 01.30 Managing; 03.00 CNN Presents

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 17.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.50 Biovreme; 8.05 Igra za otroke; 9.05 Sledi časa; 10.05 Prizma optimizma; 11.05 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.05 Na današnji dan; 13.25 Za naše kmetovalce; 14.15 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Pod domačo lipo; 17.05 Naš gost; 18.00 Nedeljska reportaža; 18.30 Zborovska glasba; 19.45 Lahko noč, otroci; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nočturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.40 Kulturne prireditve; 9.35 Popevke; 9.45 Stergo ergo; 10.00 Uganka; 10.40 Gost; 11.35 Obvestila; 13.00 - 19.00 Športno popoldne, vmes aktualne informacije in glasba; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.30 Top albumov; 21.00-23.00 Drugi val, vmes Zrcalo dneva, vreme, promet.

Slovenija 3

8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Na poljani jutro; 8.30 Preludij; 9.00 Maša; 10.05 Orkestri in solisti; 11.05 Koncert KO Slovenicum; 14.05 Zabavna igra; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.30 Cerkvena glasba; 20.00 Sedmi dan; 20.15 Glasbeni portret; 22.05 Literarni portret; 22.30 Vokalno-instrumentalna glasba; 23.55 Lični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Otvoritev, napoved, kalendar; 8.20 OKC obveščajo; 9.00 Za zdravje; 9.15 Od zrna do klase; 9.30 Po domače; 10.10, 10.50, 11.10 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 13.30 Posnetek javne radijske oddaje; 14.30 Nedelja na športnih igriščih; 19.00 Dnevnik-prenos RS; 19.30-23.15 Večerni program Modrega vala RK.

Radio Koper

(italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Radijska igra; 9.00 Saltimbanchi; 9.30 Kulturna poročila; 9.45 Knjižne novosti; 10.00 Film tedna, gledališče; 11.00 Narečna oddaja Su e zo per le contrade; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Športna nedelja; 17.32 Lestvica LP; 18.00 London Calling (1x mesečno Alpe Adria Magazine); 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

6.15, 11.15, 12.15, 15.15, 17.15 Poročila; 7.00 Call

mero in otroci; 9.30 Kam danes v Ljubljani; 10.00 Horoskop; 12.00 Duhovna misel; 13.00 Reportaža; 14.00 Glasbena lestvica; 15.00 Vodeni program; 17.15 Hollywood; 18.00 Mi smo od tam doma; 19.00 American Top 40; 22.30 Jazz galerija; 1.00 Sat.

Radio Kranj

5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 11.00 Po domače na kranjskem radiu; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40 Kmetijska oddaja; 13.00 Dobrodošli med praznovanci; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.20 Hitro, daleč, visoko; 18.20 Kino kviz; 19.30 - 24.00 Večerni pr. - Lestvica Radia Kranj.

Radio Maribor

9.00, 10.00, 13.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 9.05 Iz roda v rod; 9.30 Vstopite, prosim; 10.05 Marjanca; 11.00 Kmetijska oddaja; 11.25 Osmrtnice, obvestila; 11.35 Meh za smeh; 12.00 Mariborski feljton; 13.05 Želeli ste; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 18.00 Šport in glasba; 20.00 Nedeljski klepet; 23.15 Nočni program.

Radio Študent

11.00 Pokloprodpotop; 12.00 Nisam ja odavde; 15.30 Pred dežjem (make-donski film); 17.00 Retrovizor; 18.00 Koncertne napovedi; 19.00 TB: Chris & Carla; 20.00 Parabola (S. Weber, 3. del); 21.00 Oldies Goldies Chart; 23.00 Koncert: Chris & Carla - Shelter for an Evening.

Radio Trst A

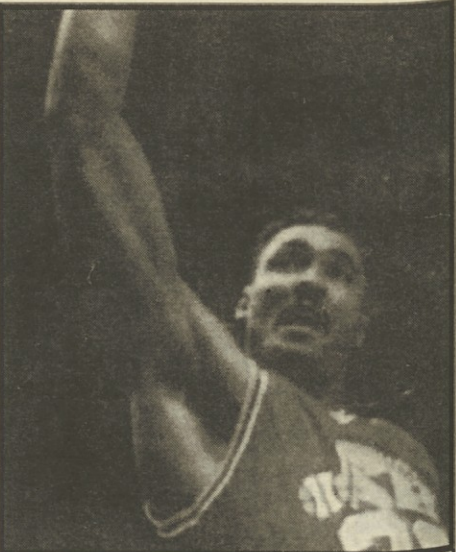
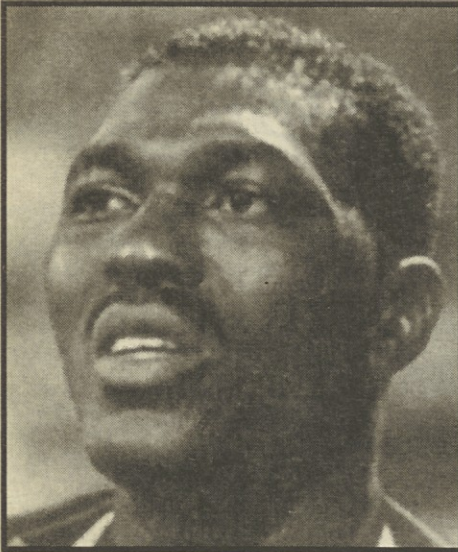
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Kalendar; 8.30 Kmetijski tehnik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojalu; 9.45 Pregled slovenskega tiska; 10.00 Mladinski oder: Dečki Pavlove ulice (F. Molnar, r. M. Sosič, 2.); 10.20 Veselo po domače; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.15 Orkestralna glasba; 11.30 Nabožna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Srednjeevropski radijski obzorik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mala scena: Na stari policiji (L. Turk, 22. leto ob zori, 2. nad., pon.), nato Potpuri; 15.00 Krajevne stvarnosti, nato Soft music; 16.00 Šport in glasba; 17.00 Krajevne stvarnosti: Iz naših prireditev, nato Potpuri; 19.20 Napovednik.

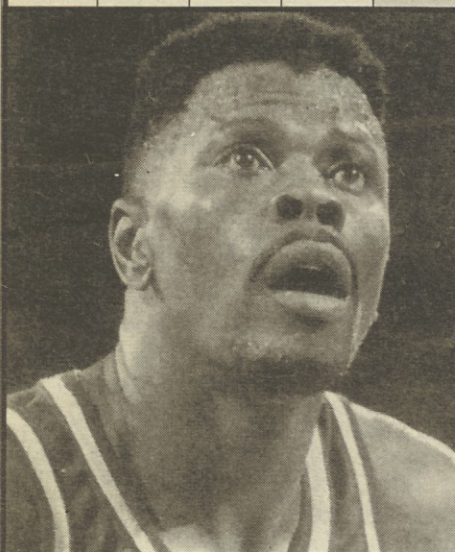
Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Izmenično Jutranji val - Nedeljska matineja.

Radio Koroška

6.30-7.00 Dobro jutro na Koroškem - Duhovna misel (žpk. Janko Krstof, Šmarjeta); 18.10-18.30 Dogodki in odmevi.

	LEP MLADENIC V GRSKI MIT.	SISTEM ZNAKOV ZA ZAPIS GLASOV	HUBERT POZARNIK			STAR SLOVAN	ANTON INGOLIC			SRB. OPORIŠČE V BIH NICVREDNEZ				SOVJ. REZISER (NIKOLAJ) SREDIŠČE VRTENJA				PRIJAZEN LAHKOTE POGOVOR	NAGNUNJE, NAKLONJENOST	RAZJEDA, ULKUS	JAP. UMETNOSTNA DRŠALKA (MIDORI)	
ALJAZ PEGAN			KRILO RIM. KONJENICE ZOGA ZUNAJ IGRISCA				ILOVICA					CERKVENI ZBOR			INDIJANSKO PLEME MADZARSKO M. IME							
STOPNJA PRED MASNISKIM POSVEČENJEM							SL. PLAVALEC MAJČEN	SHAKESPEAROV KRALJ NASA IN TUJA CRKA				JUŽNO SADJE	GNILOŽIVKA SMUČAR EDALINI									
OZAVESČENJE										PAS PRI KIMONU				NEKD. IT. KOMUNISTIČNI VODITELJ TOGLIATTI								
BITJE, KI POVZROČA SLAB TEK						MESTO NA SZ. MADZARSKE POLICIJSKI GOJENEC				BIVALIŠČE UMRLIH ČLOVEK V AVTOBUSU				RUSKO JEZERO 					SREDSTVO ZA NETENJE	PRIPADNICA OBROV		
IGOR VIDMAR			EGIPTOVSKI BOMBAZ MATEJA SVET					STADION V BUDIMPESTI				NEKDANJI JUG. GENERAL (KOSTA)				MESTO V ZAHODNI ROMUNJI						
RUSKI KUHALNIK ZA ČAJ								TV NOVINAR ŽITNIK				OTOK V TUAMOTU RUMENORJAVA BARVA				LATA RUDARSKO MESTO V SRED. BOSNI						
	MERSKA ENOTA ZA RAZDALJE V VESOLJU	ODTIS STOPALA NAMEN, CILJ					PLATNENA STREHA	SOVJ. KONSTRUKTOR (OLEG) REKA NA PELOPONEZU							SPOGLJDLJIVKA BELO VINO							
PAUL SIMON			KARBIDOVKA MUSLIMANSKO M. IME										PERZIJA					TRACNICA				
PRISTANIŠČE NA J. KITAJ-SKE, SIAMEN						KATRAN NASUT PAS ZEMLJIŠČA				PLOD BUKVE OCENA			TRST	GR. BOGINJA PRAVICE PESN. FIGURA, ZAMOLK				PTIČ SEVERNIH MORIJ, NJORKA				
PREBIVALEC BALKANSKE DRŽAVE						HOKEJIST ZUPANČIČ ODPRTA POSKODBA				MORALNA SPROSTITEV PRITOK UNE						SREDIŠČE MOLDAVIJE	AVTOR DELA »VIA MALA« (JOHN)	OSCAR ARIAS				
STREŽAJ V LETALU								RUTENJ REDKOST			REKA NA SKOTSKEM	BESEDA, KI OZNAČUJE SPOL DAN. IGRALKA ASTA						PREROK IZ STARE »ZAVEZE	IT. NAFTNI KONCERN			
FINSKI ARHITEKT													PRIJRJEVANJE, NPR. LEŠA NA STENO MOSKI POTOMEC WARHOL ANDY							ALOIS JIRASEK		
KRANJ			KRAJ PRI ZADRU				BIVSI SIRSKI PREDSEDNIK RIBIČ S TRNKOM									MESTO V SR. ITALIJI Z UNIVERZO IZ 12. ST.						
																REDKA KOVINA (Y)						
					BIKOV GLAS STAROAZJSKO LJUDSTVO					HRVASKA BALERINA (ANA)	DRŽAVA V JV AZIJI BIVSI IZR. POLITIK (ABA)					BRIGA	NAJDALJŠA REKA PIRENEJSKEGA POLOTOKA	TELUR			PREHOD IZ DNEVA V NOČ	PRITOK RENA V SVIČI
				NAJSVE-TLEJŠA ZVEZDA V SKORPUONU										ODPOVED HRANI KOŽNO VNETHJE				AM. IGRALKA THOMPSON				
				EISENHOWERJEV VZDEVEK						ZENSKA NA VISLICAH								IT. DENARNA ENOTA ALES GARTNER				
				PERJE PRI REPI						SL. PREMIER DRNOVSEK							ZELEZOV OKSID			VODNI VRTINEC		
SESTDESET MINUT							EMIL NOLDE				NATRIJ			NADNARAVNO BITJE			SKANDINAVSKO MOSKO IME					

Gesla prejšnje križanke: Montserrat Caballe, Frederica von Stade, Renata Scotto, 1 - Ileana Cotrubas, 2 - Regine Crespin, 3 - Fiorenza Cossotto

Rešitev prejšnje križanke

Vodoravno: miniaturnost, Alenka Dovžan, terna, VŽ, Ant, Raa, kontra, Montserrat, NP, cona, Evald, star, separacija, JO, vodenica, ogaba, oral, Ilion, Nemen, niva, stalo, Vindišar, PE, edil, krkon, Ena, oktober, Taal, Au, Goca, ranica, ES, Beuys, plebs, KT, Transkei, relacija, avt, Res, tabu, slivovica, Nao, AG, UN, NS, kaseta, el, Argoni, Tito, CT, ata, Fiorenza Cossotto, Obrov, Ansa, EE, Antikrist, rena, sat, UCLA, rvar, Rijn, Frederica von Stade, enorog, ralo, nada, SJ, srka, Kreslin, palatal, ulomek, NT, Ivo Lola, retar, Oka, nat, vos, Stano, bar.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
Danes, 19. februarja, ob 20.30: B. Slade - OB LETU OSOREJ (SD).
V petek, 23. februarja, ob 20. uri: Sofa Trio - TITANIK IN JAZ. Gostovanje iz Budimpeste.
SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511
V soboto, 25. februarja, ob 19.30: D. Zajc - GRMACE, za izven.
MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511
V ponedeljek, 20. februarja, ob 20. uri: W. Allen - ZAIGRAJ SE ENKRAT, SAM, za izven. Razprodano!
V torek, 21. februarja, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBITI, za izven.
V sredo, 22. februarja, ob 20. uri: Z. Hocevar - SMEJCI, za izven.
V četrtek, 23. februarja, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA? za izven.
V petek, 24. februarja, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven.
V soboto, 25. februarja, ob 20. uri: G. Tabori - WEISMAN IN RDECE LICE, za izven.
SNG OPERA, tel.: 061/ 331-950
V sredo, 22. februarja, ob 19. uri: G. Verdi - RIGOLETTO, za izven.
V petek, 24. februarja, ob 19. uri: G. Verdi - NABUCCO, za izven.
V soboto, 25. februarja, ob 19. uri: T. VAN SCHAYK - BALETNI VECER, premiera.
MGL, tel.: 061/ 210-852
V ponedeljek, 20. februarja, ob 19.30 uri: M. Camoletti - PRIDI GOLA NA VECERJO, za izven.
V torek, 21. februarja, ob 19.30: E. Car - PORREDUSOV JANOS, za izven.
V sredo, 22. februarja, ob 19.30: J. Godber - NA SMUCISCU, za izven.
V četrtek, 23. februarja, ob 19.30: A. Miller - SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA, za izven.
LGL, tel.: 061/ 314-789
VELIKI ODER
Danes, 19. februarja, ob 11. uri: S. Makarović - MEDENA PRAVLJICA, za izven.
V sredo, 22. februarja, ob 17. uri: R. Dahl-A. Tkacev - VDV, za izven.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288
V četrtek, 23. februarja, ob 20. uri: Zijah A. Sokolović - CABARES, CABAREI. Predstava bo se v petek, 24. februarja, ob isti uri.

CELJE
SLG CELJE, tel.: 063/ 25-332

DNEVI KOMEDIJE do 26. februarja

Danes, 19. februarja, ob 17. uri: M. Jesih - LJUBITI.
V petek, 24. februarja, ob 19.30: E. Ionesco - PLESASTA PEVKA.
V soboto, 25. februarja, ob 19.30: Waechter-Dekleva - KLOVNI.

ODERPODODROM
V torek, 21. februarja, ob 20.30: Z. Hocevar - SMEJCI, za abonma oderpododrom 3.

LJUTOMER

Danes, 19. februarja, ob 15. uri: M. Frayn - HRUP ZA ODOM. Predstava bo se v petek, 24. februarja, ob 19.30.

MARIBOR

DRAMA, tel.: 062/ 221-206
Danes, 19. februarja, Minoritska cerkev ob 17. uri: Serling-D. Lukic - OBMOCJE SOMRAKA, za red U in izven.

V torek, 21. februarja, Mali oder ob 20. uri: CABARET UNPLUGGED - SKAKAFCI OD-STEKANO, za red rumeni. Predstava bo se v sredo, 22. februarja, ob 20. uri, za red rumeni.
V petek, 24. februarja, stara dvorana ob 19.30: E. Albee - KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF?

LGM, tel.: 062/ 26-748

Danes, 19. februarja, ob 11. uri: B. Gregoric - PORCELANASTA MUCA.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/ 25-326

V sredo, 22. februarja, ob 20. uri: H. Barker - LJUBEZEN DOBREGA MOZA, za abonma predpremiera in izven. Predstava bo se v četrtek, 23. februarja, ob 20. uri, za abonma premiera.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališce Rossetti
Danes, 19. t.m., ob 16.00 (red druga nedelja) - Paolo Poli in Ida Omboni predstavljata »L'asino d'oro«. V glavni vlogi Paolo Poli. Predstava 7A, za abonente popust.
Vstopnice so na prodaj pri blagajni gledališča 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.
Predprodaja vstopnic za predstavo st. 4 »Servo di scena«, ki bo na sporedu od 23. t.m. do 5. marca. Režija Guglielmo Ferro. V glavni vlogi nastopa Turi Ferro.
V gledališču je na ogled razstava »40 stagioni in mostra«. Urnik od 16.00-19.00.
Gledališce Cristallo - La Contrada
Danes, 19. t. m., ob 16.30 zadnja ponovitev »Rosanero« v izvedbi gledališke skupine

E.A.O. iz Rima. Režija Antonio Calenda. zadnja predstava.
Od 25. t.m., do 5. marca bo na sporedu »Vita col padre« H. Lindsaya in R. Crouseja. Režija Piero Maccarinelli. V glavnih vlogah nastopata U. Pagliai in P. Gassman.

TRŽIČ

Obcinsko gledališce

V sredo, 1. in v četrtek, 2. marca, ob 20.30 gostovanje gledališke skupine Teatro dell'Archivoltz z delom »Krokodili« G. Gallioneja. Režija G. Gallione.

VIDEM

Gledališce Contatto

Do 4. junija bo skupina Me' o Matt predstavila »Orfejev labirint« Pietra Faielle.

KOROŠKA

ŠENTJAKOB V ROŽU

Farna dvorana: danes, 19. t. m., ob 14. uri pustovanje upokojencev.

SELE

Farni dom: danes, 19. t. m., ob 14.30 C. Goldoni »Sluga dveh gospodov«, nastopa gledališka skupina SPD Gorjanci.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V četrtek, 23. februarja, ob 19. uri: delavnica Marka Pogacnika - ROJSTVO CELOVITEGA SVETA (SD).
V soboto, 25. februarja, ob 10. uri: PUSTNA MATINEJA (KD).
GALERIJA SOU
V torek, 21. februarja, literarni večer UROSA ZUPANA in ALESA STEGERJA.
KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288
V torek, 21. februarja, ob 20. uri: SABINA ZNIDARŠIČ - Zgodovina menstruacije ali zgodovina moskega čudenja.
V sredo, 22. februarja, ob 20. uri: IZTOK SAKSIDA, LIZA DEBEVEC, MAJA OGRIZEK - Kaj nam danes pomeni menstruacija?
V soboto, 25. februarja, ob 17. uri: pustno rajanje z GOSPODOM OTTOM IN NJEGOVIM PSOM.
KAMNIK
SPORTNA HALA, tel.: 061/ 831-612
V soboto, 25. februarja, ob 20. uri: VESELO V KAMNIK '95 - PUSTNE ŠTORIJE.

MARIBOR
MALI ODER SNG MARIBOR, tel.: 062/ 224-421
V četrtek, 23. februarja, bo gost kabineta prof. Se-dmaka MARKO BRECELJ.

PORTOROŽ

AVDITORIJ, tel.: 066/ 747-230

Danes, 19. februarja, ob 18. in 20.30: erotična komedija LJUBEZEN V TROJE.

ŠKOFJA LOKA

KNJIZNICA I. TAVCARJA, tel.: 064/ 620-200

V torek, 21. februarja, ob 17. uri: URA PRAVLJIC - Bernarda Pavlovec.

V četrtek, 23. februarja, ob 17.30: večer z diapozitivi - STEZE, POTI, CESTE.

V ponedeljek, 27. februarja, ob 19. uri: ponovitev literarnega večera in predstavitev knjig žirovskih avtorjev.

TREBNJE

PAVLA GOLIE TREBNJE

V četrtek, 23. februarja, ob 18. uri: predstavitev knjige GRAJSKI OBJEKTI.

tržaskih poveljnih letih; ob 21. uri predvajanje filmov »Trst« Franceta Stiglica in »Hudodelci« Francija Slaka.

V ponedeljek, 20. februarja, bo v ljubljanskem K4 ob 21.30 koncert skupine EGO MALFUNCTION

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, Prešernova 10
V Mali galeriji je do 5. marca na ogled razstava fotografij BARBARE JAKŠIČ.
Razstava skulptur in risb DRAGA TRSARJA je na ogled do 20. marca.
V prvem predverju je do 5. marca na ogled razstava SLOVENIJA IN DUNAJ.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35
V zgornjih prostorih Moderne galerije je do 28. februarja na ogled retrospektivna razstava MAKSIMA SEDEJA. Danes, 19. februarja, bo ob 11. uri organizirano javno vodstvo po razstavi.
V spodnjih prostorih Moderne galerije je do 12. marca na ogled razstava WILLIAMA HENRYJA FOX TALBOTA.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5
Razstava del IVA PRANCICA je na ogled do 26. februarja.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2
Razstava slik BRANKA SIMCICA je na ogled do 9. marca.

GALERIJA CENETA STUPARJA, Dunajska 405
Razstava fotografij EDA MARUSICA je na ogled do 1. marca.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6
V torek, 21. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave akvarelov PETRA KOZINA. Razstava bo na ogled do 10. marca.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40
Razstava slik MAJE POGACNIK je na ogled do 23. februarja.

GALERIJA KAPELICA SOU
Razstava del ROBERTA SIMRAKA je na ogled do 10. marca.

GALERIJA CZP KMECKI GLAS, Zelezna 14
Razstava akvarelov in pastelov PLESTENJAK - BAHAR je na ogled do 7. marca.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3
Razstava grafičnih listov BOGDANA BORCICA je na ogled do 19. marca.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65
Razstava akvarelov MIHE PIRNATA ml. je na ogled do 28. februarja.

ARHITEKTURNI MUZEJ - JAKOPIČEVA GALERIJA
Razstava grafik DIMITRA MALIDANOVA je na ogled do 28. februarja.

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7
Arheološka razstava AMFORA je na ogled do 26. februarja.

OSNOVNA SOLA VIC, Abramova 26
Razstava 10. VISKI LIKOVNI SALON je na ogled do 23. februarja.

KNJIZNICA SISKI, Cesta komandanta Staneta 10
Razstava slik IRENE POLANEC je na ogled do 7. marca.

CELJE
LIKOVNI SALON CELJE
Razstava grafik ZORE STANCIC - Album je na ogled do 25. februarja.

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI CELJE, Trg Celjskih knezov 11
Pregledna razstava slik AVGUSTA LAVRENCICA je na ogled do 31. marca.

ILIRSKA BISTRICA
GALERIJA NA VIDMU, Gregorčičeva 2
Razstava slik PATRIZIE DEVIDE je na ogled do 25. februarja.

MARIBOR
IZUM, Prešernova 17/1
V sredo, 22. februarja, bo ob 17. uri otvoritev razstave del JANEZA VIDICA.

MURSKA SOBOTA
Razstava MARINKE DANC-ROTH je na ogled do 12. marca.

PIRAN
MESTNA GALERIJA PIRAN
V petek, 24. februarja, bo ob 19. uri: otvoritev razstave GENERACIJA 1982. Razstava bo na ogled do 3. aprila.

SOLKAN
VILA BARTOLOMEI, Pod vinogradi 2
Razstava skulptur in risb ZMAGA POSEGE je na ogled do 26. februarja.

TRŽIČ
GALERIJA KURNIKOVA HISA
Razstava risb Slike stare Ljubljane BORISA TROBICA je na ogled do 5. marca.

ŽALEC
SAVINOV LIKOVNI SALON
Razstava likovnih del LEONA KOPORCA je na ogled do 24. februarja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): do 17.4. »Sveta dežela v antični topografiji«. Urnik: torek, sredo 16-20, četrtek, petek 10-13, ob nedeljah pa dopoldne in popoldne.

Rizarna: do 26.2. je na ogled razstava slikarice Arta Spiegelmana »Maus«. Urnik: nedelja, torek, sredo 9-13, četrtek, petek, sobota 9-18, zaprto ob ponedeljkih.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Art Light Hall: do 4.3. razstavlja slikar Davide Lippolis.
StudioPHI: do 4.3. je na ogled razstava akvarelov slikarke Rosette Valetti in risb Salvatoreja Marcheseja.

Studio Bassanesi: do 11.3. razstavlja Enrico Castellani - »Carte 1994«.

Galerija Torbandena: na ogled je skupinska razstava »Maestri del novecento«.

Galerija Le Caveau (Ul. Sv. Franciska 51/A): do 11.3. je na ogled razstava Livia Rosignana.

OPČINE

SKD Tabor-Prosvetni dom: Razstava Rudolfa

Sakside - poklon tržaskih prijateljev. Odprta je do 21.2. vsak dan od 16.00 do 20.00.

ŠPETER

Beneska galerija: do 2.3. je od 17. do 19. ure na ogled slikarska razstava Jasne Merku.

GORICA

Galerija Kulturnega doma: do 27. t. m. razstavlja slikarka Clotilde Menardi-Fenzl.

CELOVEC

Galerija Carinthia: do 4.3. razstavlja Ludwig Gerstakker.

KOROŠKA

TINJE

Dom: na ogled je razstava fotografij Ivana Klarica.

BOROVLE

Galerija Rieser: razstava 50 koroskih umetnikov.

RADIŠE

Kulturni dom: na ogled je razstava del G. Loiskandla.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA
CD, tel.: 061/ 222-815
V ponedeljek, 20. februarja, ob 19.30: SIJAJ OPERETE - AN-SAMBEL HONVÈD (Budimpesta), ZSUZSA CSOKA, EVA KOVACS, SZILVIA VARKONYI (sopran), GABOR DANIEL, TAMAS DAROCZI, ATTILA PAL (tenor).

SLOVENSKA FILHARMONIJA, tel.: 061/ 226-544

Danes, 19. februarja, ob 11. uri: nedeljska matineja posvečena Haydn - KOMORNI ORKESTER SLOVENICUM.

V torek, 21. februarja, ob 19.30: koncert PIHALNEGA KVINTETA AKADEMIJE ZA GLASBO.

V sredo, 22. februarja, ob 19.30: komorni koncert ALJOSE DEFERRIJA (klarinet) ob klavirski spremljavi DIJANE TANOVIC in KVARTETA FLAVT (JERNEJ MARINSEK, SPELA MOCILNIK, JASNA NADLES, NEVENKA TRSAN).

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

V ponedeljek, 20. februarja, ob 21. uri: koncert EUGENA CHADBOURNA in BRATKA BIBICA.

K4

V ponedeljek, 20. februarja, ob 21.30: koncert skupine EGO MALFUNCTION.

GRAD TIVOLI

V sredo, 22. februarja, ob 18. uri: koncert TANJE PETREJ (- oboa), BOSTJANA LIPOVSKA (rog) in KLEMNA GOLNERJA (klavir).

KOPER

MKC, Gregorčičeva 4

V torek, 21. februarja, ob 21. uri: koncert EUGENA CHADBOURNA in BRATKA BIBICA.

MARIBOR

V torek, 21. februarja, Unionska dvorana ob 19.30: koncert Mladinskega zbora Maribor.

FJK

TRST

Glasbena matica - Koncertna abonmajska sezona 1994/95
V torek, 21. t. m., ob 20.30 koncert harmonikasa Corrada Rojaca.

Gledališce Verdi - Dvorana Tripicovich
Operna in baletna sezona 1994-95

Danes, 19. t.m., ob 16. uri (red G) sedma ponovitev baletne predstave - G. Rossini »Il Turco in Italia«. Režija Stefano Vizio-li. Dirigent Donato Renzetti.

Osma predstava v torek, 21. t.m., ob 20. uri (red C). Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripicovich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih).

Avditorij Muzeja Revoltella
Jutri, 20. t.m., ob 18.00 - Recital sopranistke Sumi Jo. Predprodaja vstopnic pri blagajni Dvorane Tripicovich (9-12/18-21).

Gledališce Rossetti
V torek, 21. t. m., ob 21. uri koncert Fiorelle Mannoia. Predstava izven abonmaja. Za abonente popust, izkaznice niso veljavne.

Trzasko koncertno društvo
Jutri, 20. t.m., ob 20.30 - Nastop ORT Orkestra iz Toskane. Solisti: G. Gyorivanyi-Rath - A. Lucchesini.
Gledališce Mielas
Trzaski jazzovski krozek: V torek, 7.3., ob 20.30 nastop Brother Jack Mc Duff.

Sportna palaca pri Carboli
V ponedeljek, 13.3. ob 21. uri - Koncert ansambla Litfiba. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti.

GORICA

Kulturni dom
V torek, 21. t.m., ob 21.00 - Srečanja jazz glasbe 1995 - Duo Enrico Rava in Richard Galliano. V petek, 24. t. m., ob 20.30 koncert kvarteta Honved Ensemble.
SCGV E. Komel
Koncertna sezona 1994-95
V ponedeljek, 20. t.m., ob 20.30 v komorni dvorani na Drevoredu 20. septembra 85 - Alojz Gradnik v samospeljih Stefana mavrija.

domaci sport

Danes

Nedelja, 19. februarja 1995

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

15.00 v Standrežu: Juventina - Torviscosa

1. AMATERSKA LIGA

15.00 v Sovodnjah: Sovodnje - Opicina; 15.00 v Bazovici: Zarja - Colugna, 15.00 v Križu: Vesna - Reanese, 15.00 v Tavagnaccu: Tavagnacco - Primorje

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Repnu: Kras - Costalunga; 15.00 na Padricah: Gaja - Audax S. Anna; 15.00 v Trzicu, Ul. Cosulich: Fincantieri - Primorec

3. AMATERSKA LIGA

15.00 v Doberdobu: Mladost - Torre; 10.30 v Dolini: Dolina - Montebello Don Bosco; 15.00 v Dolini: Breg - Venus

NARASCAJNIKI

10.30 v Bazovici: Zarja Adriampex - Fortitudo; 10.30 v Gradežu: Gradese - Mladost

NAJMLAJSI

12.00 v Trstu, Sv. Alojzij: San Luigi - Bor Farco

ZACETNIKI

10.30 na Proseku: Primorje Interland A - Opicina

ODBOJKA

1. ZENSKA DIVIZIJA

11.00 v Trstu, licej Galilei: Prevenire - Sloga

2. ZENSKA DIVIZIJA

9.30 v Trstu, sola Rossetti: Nuova Pallavolo - Sloga A; 11.30 v Trstu, Visentini: Virtus - Sloga B

DEKLICE

9.00 v Trstu, Ul. S. Pasquale: Oma - Kontovel; 11.00 v Trstu, stadion 1. maj: Bor Friulexport - Sloga

NARASCAJNICE

9.30 v Trstu: Oma - Sokol

NAMIZNI TENIS

MOSKA D LIGA

10.00 v Zgoniku: Kras - Chiadino

ROKOMET

MOSKA C LIGA

11.00 v Campilgii dei Berici: Noventa Vicentina - Kras Trimac

ZENSKA C LIGA

12.00 v Zgoniku: Kras Trimac - Fides San Vito

KOSARKA

D LIGA

11.30 v Dolini: Cicibona Mingot - Largo Isonzo

PROPAGANDA

9.00 v Trstu, Ul. Ginnastica: SGT - Sokol

Jutri

Ponedeljek, 20. februarja 1995

KOSARKA

MLADINCI

20.30 v Brisčkih, dom Ervatti: Kontovel - Cervignanese; 18.30 v Brisčkih, dom Ervatti: Bor Radenska - Don Bosco

Obvestila

SK BRDINA

organizira v nedeljo, 26. t. m. avtobusni izlet v Trbiz. Vpisovanje na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opčinah v ponedeljek od 19. do 21. ure.

SD MLADINA

prireja pod pokroviteljstvom ZSSDI, 14. zamejsko smučarsko prvenstvo, ki bo 5. marca v Forni di Sopra. Ob tej priliki vabi vse članse smučarje, naj se množično udeležijo prvenstva. Rok za vpisovanje zapade 3. marca. Možnost avtobusnega izleta. Informacije nudita Lara tel. 220793 in Enio tel. 213518.

3. AMATERSKA LIGA / V DOLINI

Breg proti Venusu ne bi smel imeti težav
Dolina za točko, Mladost za prestižen uspeh

Breg-Venus

Povprečni Venus ne bi smel predstavljati težje ovire za Brežane, če upoštevamo, da so »plavi« v prvem delu prvenstva nasuli Tržacanom kar devet golov. Tudi tokrat je Breg nesporen favorit. Zares škoda je, da so si predstavniki dolinske občine pripravili toliko točk. Napredovanje si namreč zagotovi prvouvrščena ekipa, sedem drugouvrščenih ekip, posameznih skupin pa igrajo odločilne tekme, vendar le prvouvrščena od sedmih napreduje. Čeprav so med drugouvrščeno ekipo CGS in Bregom sedaj le tri točke razlike, je treba upoštevati, da so v krogu se tri ekipe, in sicer Montebello Don Bosco, Servola, Begliano.

Dolina - Montebello Don Bosco

Po nedeljskem porazu z Venusom so Dolinčani ostali osamljeni na repu lestvice. Danes sicer ne bodo imeli lahke naloge, ker se Tržacani potegujejo za drugo mesto na lestvici in tudi danes računajo na ves izkupicek, čeprav

igrajo v gosteh. Za Dolinčane bi bil tudi neodločen izid lep uspeh. (B.R.)

NA GORISKEM

Mladost - Torre

Doberdobska Mladost, ki je že dolgo odrezana od boja za vrh lestvice, zasleduje v nadaljevanju tega prvenstva nekaj prestižnih rezultatov. Taka možnost se Doberdobcem ponuja že danes, ko bodo doma igrali proti ekipi Torre, ki ima šest točk več na lestvici od naših predstavnikov. Doberdobci pa imajo danes se dva motiva več za zmago: prvič, da se oddolžijo za poraz v prvem delu, ko so proti temu nasprotniku nerodno izgubili (1:3), potem ko so prvi povedli; drugič, da se oddolžijo tudi za nerodni nedeljski poraz v Gradežu, kjer bi si zaslužili najmanj točko.

Danes bosta lahko spet igrala Scitá in David Argentin, ki sta bila v nedeljo v Gradežu odsotna, kar se je v ekipi se kako poznalo.

MEDDEŽELNA LIGA / 23. KOLO

Izredno važna
zmaga TriestineTržacani v gosteh premagali Luparense
Poraz Pro Gorizie - Treviso spet uspešen

Luparense - Triestina

0:1 (0:0)

Strelec: v 57.min. Brescini

TRIESTINA: Barbatto (v 1.min.Azzalini), Pivetta (v 88.min.Fatone), Incitti, Zanvettor, Zocchi, Birtig, Liguori, Polmonari, Brescini. (v 82.min.M. Jacino, Marsich.

S težkega gostovanja v S. Martinu pri Padovi se Triestina zaslužno vrača z dvema točkama, pomembnima predvsem s psihološkega vidika. Poraz v prejšnjem kolu proti Bolzanu je namreč negativno vplival na moralno igro, kar je jasno prišlo do izraza v prvem delu včerajšnje tekme. Pezzatovi varovanci so igrali slabo, nepovezano in brez jasnih idej ter dopuščali domaćinom preveč manevrskega prostora. Za slabo igro je bilo krivo tudi zelo razmočeno igrišče, kar je seveda v večji meri odskočevalo tehnično boljše Tržacane. Tako se je polčas iztekel brez omembe vrednih akcij, oba vratarja pa sta tekmi prisostvovala zgolj kot gledalca.

Med odmorom je trener Pezzato vidno ostel svoje igralce, ki so leti v nadaljevanju zaigrali veliko bolj motivirano ter odločno prevzeli pobudo. Gol Brescinija je predstavljal pravi zarek luči v žalostni sivini zimskega popoldneva. Akcijo je začel odlični Jacono, ki je prodril po levi strani in s točnim predlozkom omogočil Bresciniju, da je z glavo neubranljivo zatresel mrežo. Tržacanom se je takrat odprlo. Zaigrali so hitro, zagrizeno, dopadljivo. V 65.minuti je sodnik nerazumljivo razveljavil Marsichev zadel, le nekaj minut kasneje pa je vratar domaćin z odličnim pose-

gom preprečil Bresciniju se en zadetek. V končnici tekme je Luparense močnejše pritisnil na vrata Azzalinija, ki je prav v zadnji minuti odločilno posegel po nevarnem strelu Bertolda.

»Upam, da bo današnja zmaga vrnila mojim fantom potrebno samozavest, predvsem pa moralo, ki je po zadnjih medlih nastopih nekoliko padla,« je po tekmi izjavil predsednik Del Sabato, medtem ko je trener Pezzato pohvalil odlično igro ekipe drugem polčasu.

Walter Bet

IZIDI 23. KOLA: Arco

- Treviso 1:4, Arzignano

- Pro Gorizia 3:1, Bolzano

- Miranese 0:0, Montebelluna

- Pievigina 0:2, Donada

- Schio 0:2, Le-

gnago - Bassano 0:1, Luparense - Triestina 0:1, Sanvite - Caerano 1:1, Sevegliano - Rovereto odložena.

VRSTNI RED: Triestina 37, Treviso 36, Legnago, Arzignano in Miranese 27, Luparense in Bolzano 26, Caerano 23, Montebelluna in Sanvite 22, Bassano 20, Pro Gorizia in Sevegliano 19, Pievigina 18, Schio, Donada in Arco 17, Rovereto 11. (Sevegliano in Rovereto imata tekmo manj).

PRIHODNJE KOLO:

Pievigina - Rovereto,

Triestina - Montebelluna,

Miranese - Luparense,

Schio - Bolzano, Pro

Gorizia - Donada, Bassano

- Arzignano, Caerano

- Legnago, Treviso - Sanvite

- Sevegliano.

1. AMATERSKA LIGA / OSREDNJA TEKMA BO V BAZOVICI

Zarja bi lahko ujela Colugno
Sovodnje proti pomlajeni OpiciniBo zamenjava trenerja koristila Primorju? - Vesna se želi takoj oddolžiti
2. liga: Kras proti vodilni Costalungi - Za Gajo lažje kot za Primorec

1. AMATERSKA LIGA

Sovodnje - Opicina

Sovodenjem, ki so se vedno trdno na prvem mestu lestvice, prihaja danes v goste Opicina, ki so jo naši nogometasi v prvem delu že zanesljivo premagali z 2:0 z zadetkoma Fajta in Businellija. In prav Businelli bo danes odsoten, saj je zbolel za gripo. Vpraskljiv pa je tudi nastop Fajta, ki se je v nedeljo poškodoval v Miljah. Nared za igro pa bosta Tomizza in Caporale, ki sta bila izključena.

Sovodenjci so favoriti, morali pa bodo igrati odločno in samozvestno od vsega začetka, saj bodo tržaski nogometasi dopotovali v Sovodnje z namenom, da osvojijo točko, ker se niso povsem na varnem pred izpadom. Opicina je mlada, a trdoziva ekipa. Verjetno ji manjka nekaj izkušenosti.

Zarja - Colugna

Osrednja tekma kola bo v Bazovici, kjer Zarja gosti drugouvrščeno Colugno, ki ima na lestvici dve točki več od naših predstavnikov. Colugna je sicer novinec v ligi, je pa zelo solidna ekipa in to je na lastni koži okusila tudi Zarja v prvem delu prvenstva, ko jje izgubila z 0:2. V prejšnjem kolu je Colugna nasula Vesni kar pet golov in s tem potrdila, da je zelo učinkovita v napadu (37 danih golov). Najboljši strelec je Di Benedetto, ki je dosegel že 12 golov.

Zarjin trener Bidussi končno (po štiri mesecih!) ne bi smel imeti problemov s postavo. Po dolgi odsotnosti se je v nedeljo vrnil na igrišče Ispiro, danes pa bosta na razpolago Bidussiju ter Gregorič in Ravalico, ki sta predsedela kazni zaradi izključitve. Po nedeljski prepričljivi in zasluženi zmagi v derbiju s Primorjem so navijaci bolj optimisti in računajo, da se bo danes Zarja povzpela na drugo mesto lestvice.

Tavagnacco - Primorje

Po tretjem zaporednem porazu, predvsem pa zaradi kocljivega položaja na lestvici, so pri Primorju zamenjali trenerja. Paola Krizmana, ki je prevzel mladinsko ekipo, je zamenjal Gino Franzot, ki je doslej vo-

dil prav mladince. Kot vidimo, je prišlo do zamenjave znotraj kluba. O tej zamenjavi se je sicer že dalj časa susljalo, do nje pa je prišlo po nedeljski hudi »klofuti« (5:0), ki bo ostala v analih Primorja, saj je bil to najhujši poraz, ki ga je doživelo na Proseku. V gosteh je s 5:0 klonilo 30.4.89 v Cervignanu, najhujši poraz (6:0) pa je doživelo 8.4.84 proti Aurisini.

Kot pri Primorju je do zamenjave trenerja prišlo tudi pri Tavagnaccu, ki je se lani igral v promocijski ligi. Tavagnacco je letos precej pomladil ekipo in čeprav rezultati v začetku niso bili najslabši, je vodstvo kluba po 8. kolu (9 točk) odstavilo trenerja Pravisanija in zaupalo ekipo Renzu Rivi. Rezultati se niso mnogo izboljšali, saj ima Tavagnacco 18 točk, pet več od Primorja, ki je na predzadnjem mestu lestvice.

Z zamenjavo trenerja so večkrat tudi rezultati boljši. Položaj za Frančota pa trenutno ni rožnat, ker zaradi poškodb in izključitev nima na razpolago vseh nogometasev. Savarin in Mislej morata se mirovati, vratar Babich je izključen, nadomestil ga bo mladi Valente. Zucchi je predsedel dvotedensko izključitev in verjetno tudi Leghissa in Auber bosta po enomesečnem počitku zaradi poškodb spet na igrišču.

Vesna - Reanese

Krizani gostijo ekipo, ki so jo v prvem delu prvenstva premagali z 2:0. Vesna je letos zacela dokaj slabo. Po desetih tekmah je zbrala le sedem točk, odtlej pa se je začel pravi preporod in vrsto osmih pozitivnih nastopov (10 točk) je prekinila sele v nedeljo, ko je doma izgubila z Bearzajem s tesnim 0:1. Gostje, ki niso se na varnem (17 točk), bodo prisli v Križ z namenom, da odnesejo točko.

Po visokem porazu, ki ga je doživela s Colugno (0:5), se Vesna želi takoj pobrati, čeprav bo moral trener Nonis spremeniti tako obrambo kot napad, ker sta Malusa in Padoan izključena.

2. AMATERSKA LIGA

Gaja - Audax

Čeprav je današnji Gajin nasprotnik v nedeljo doma izgubil proti Do-

miu z visokim 0:3, naj ta izid ne vira, saj je Audax doslej igral se kar solidno. Goricani z 20 točkami nimajo problemov na lestvici in prav zato so verjetno v nedeljo igrali nekoliko nezbrano. Ostajajo pa se vedno nevaren nasprotnik za vsakogar, saj ne gre pozabiti, da pri Goricanih igra veteran Flavio Dilena (40 let), ki zna izkoristiti vsako ugodno priložnost. Tokrat bodo varovanci trenerja Bruna Campija igrali v okrnjeni postavi, ker sta branilec Polesello in Doria (desno krilo) izključena.

Kras - Costalunga

Po dveh zaporednih porazih igrajo krasovci s prvouvrščeno Costalungo. Spet bodo torej pred zelo težko nalogo. Tržacani, ki so si zagotovili tudi naslov zimskega prvaka, so dokazali, da so najresnejši kandidati za napredovanje. Na 19 tekmah so s tesnim 1:2 izgubili le proti Domiu, to je nasprotniku, ki ga je Kras premagal kar v gosteh. Na prvem srečanju je Costalunga zanesljivo zmagala 3:1, vendar ne smemo pozabiti, da so bili takrat krasovci v hudi krizi. Vendar tudi danes obeti niso najboljši, ker je napadalec La Calamita, ki je doslej dal več kot polovico (10) doseženih (19) golov, izključen. Prav v napadu je bil Kras posebno v povratnem delu precej pomanjkljiv (štiri tekme, en gol).

Fincantieri - Primorec

Težka naloga čaka tudi Trebence, saj imajo Tržicani, ki so na tretjem mestu lestvice, le dve točki manj od vodilne Costalunge, kar pomeni, da so v boju za napredovanje. Fincantieri je doslej doživel le tri poraze. Doma je s tesnim 1:0 izgubil s Pogigijem, in to v drugem kolu. Ta podatek pa kaže, da so Tržicani doma zelo trd oreh za vsakega nasprotnika. Trebenci se bodo morali zato postopno potruditi, saj domaćini računajo na ves izkupicek.

Trebenci, ki bodo igrali brez izključenega Ferluge, bi se zadovoljili tudi s točko. Tako bi nadaljevali pozitivno serijo, ki traja že šest nedelj zaporedoma, pa čeprav so pri tem iztržili le eno zmago (Mariano) in pet neodločenih rezultatov, vsakic z 1:1.

Bruno Rupel

PROMOCIJSKA LIGA

Pomemben
nastop Juventine
proti TorviscosiEkipe delita drugo mesto
Brez M. Tabaia in Frantija

Po neodločenem izidu v gosteh proti San Canzianu bo Juventina danes pred pomembno preizkušnjo: doma bo igrala proti enemu izmed neposrednih nasprotnikov za vrh lestvice, proti Torviscosi, ki je kot naša ekipa z enakim številom točk na drugem mestu.

V prvem delu v Torviscosi sta današnja tekme igrala izenačeno 1:1, čeprav je takrat standresko moštvo imelo veliko priložnost, da bi osvojilo ves izkupicek. Gostitelji so namreč izenačili 7 minut pred koncem.

Danes v Standrežu ima Juventina se eno

lepo priložnost, da osvoji obe točki in da celo dohiti ali prehiti vodilni Staranzano, ki danes gostuje pri Pro Cervignanu, ki se na vse kriplje bori za obstanek v ligi. Standrežci morajo izkoristiti prednost domačega igrišča. Njihova naloga pa ne bo lahka, saj bodo igrali brez dveh pomembnih igralcev, kot sta kapetan Massimo Tabaj in Franti. Tudi Kaus se ni navedel, saj se ni okrevljal od poškobe na kolenu.

Na srečo pa so trenerju spet na razpolago Devetak in Trevisan, ki sta prestala izključitev, in Cingerli, ki je to nedeljo prost službenih obveznosti.

ŽENSKI VELESALOM ZA SVETOVNI POKAL / AARE

Prepričljiv uspeh Anite Wachter

Druga Schneiderjeva, tretja Compagnoni
Špela Pretnar izvrstna četrta, Hrovatova 9.

Anita Wachter ni imela konkurence (Telefoto AP)

prilakovala je vso sezono. Pred njo sem si namreč za cilj postavila uvrščanje v drugo vožnjo, na žalost pa mi je to uspelo šele sedaj,« je povedala Bokalova. Katja Koren, ki je prebolela pljučnico, je povedala, da po boleznih se ni povsem pri močeh.

Anita Wachter je z veliko prednostjo vodila že po prvi vožnji. Druga je bila Vreni Schneider, ki je zaostajala 9 desetink, tretja pa Norvezanka Gro Kvinlog, ki je zaostajala sekundo, a je v drugi vožnji smučala slabše in končala na 12. mestu. Pretnarjeva je bila sesto, Hrovatova 12., Korenova 28. in Bokalova 29.

Rezultati: 1. Wachter (Avt) 2:01.87, 2. Schneider (Svi) 2:02.38, 3. Compagnoni (Ita) 2:02.59, 4. Pretnar (Slo) 2:03.18, 5. Zeller Bähler (Svi) 2:03.25, 6. Summermatter (Svi) 2:03.44, 7. Nef (Svi) 2:03.45, 8. Astelarra (Spa) 2:03.53, 9. Hrovat (Slo) 2:03.64, 10. Lefranc (Fra) 2:03.72, 11. Nowen (Sve) 2:03.81, 12. Kvinlog (Nor) 2:04.22, 13. Rey Bellet (Svi) 2:04.23, 14. Panzani (Ita) 2:04.35, 15. Dorfmeister (Avt) in Piccard (Fra) 2:04.53, 21. Bokal 2:05.83, 26. Koren (obe

Slo) 2:06.99

Svetovni pokal - skupno (po 21 tekmah): 1. Seizinger 893, 2. Zeller Baehler 821, 3. Schneider 742, 10. Pretnar 329, 16. Hrovat 293; **veleslalom (po šestih tekmah):** 1. Baehler 410, 2. Schneider 389, 3. Wachter 295, 7. Pretnar 172, 11. Hrovat 150.

SMUČARSKI POLETI / VIKERSUND

Goldberger spet zmagal Kladnik na 16. mestu

V SP hud boj za drugo mesto med Ceconom, Funakijem in Ahonenom - Danes še ena tekma

VIKERSUND (STA) - Avstrijec Andreas Goldberger je zmagal na tekmi za svetovni pokal v poletih v norveškem Vikersundu. Skočil je 174 in 179 metrov (358, 1 točke), drugi je bil Japonec Takano bu Okabe (344, 7), tretji pa Norvežan Lasse Ottesen (336, 7). Najboljši slovenski tekmovalc je bil Matjaz Kladnik na 16. mestu (145 in 162 metrov), 17. je bil Urban Franc (151 in 179). Franc je v drugi seriji skupaj

z Goldbergerjem dosegel največjo daljavo tekmovalnih serij, vendar je pri pristanku padel. Samo Gostiša je bil 27., Dejan Jekovec pa 30. Robi Meglič se s 118 metri ni uvrstil v finalno serijo in je tekmo končal na 48. mestu. Goldberger samo potrjuje, da je letos res najbolje pripravljen skakalec v smučarskem skakalnem cirkusu. Na včerajšnjem prvem dnevu svetovnega pokala v poletih, danes je še ena preizkušnja, je vodil že po prvi seriji s skokom dolgim 174 metrov. Resneje sta se mu upirala le Japonec Takano bu Okabe (174 m) in Norvežan Lasse Ottesen, ki je skočil celo en meter dlje od Avstrijca (175 m), prejel pa je slabše ocene za slog. V nadaljevanju se je "Goldi" ostresel se teh dveh zasledovalcev in zaslužen o osvojil novo zmago v svetovnem pokalu. Doslej jih je osvojil 12, samo v letošnji sezoni pa že osem. Goldberger, ki si je že pred časom kot skupni zmagovalc svetovnega pokala zagotovil kristalni globus, je po današnji tekmi svojo prednost samo še povečal. Doslej je zbral 1.371 točk in ima pred drugovršnim Italijanom Robertom Ceconom (795) skoraj 600 točk naskoka. Najbolje uvrščeni slovenski tekmovalc je se vedno Franci Petek, ki je z 215 točkami na 19. mestu. Prve točke (15) v letošnjem svetovnem pokalu je z današnjim 16. mestom osvojil tudi Matjaz Kladnik. Cecon je z današnjim petim mestom osvojil novih 45 točk v svetovnem pokalu in tako za vsega dve točki prehitel enega od tekmecev za skupno drugo mesto Japonec Kazuyoshija Funakija. Funaki se je na današnji tekmi uvrstil takoj za Ceconom. Tudi Finec Janne

Ahonen se verjetno še ni odrekal drugega mesta v svetovnem pokalu. Pred današnjim nastopom ga je sicer se imel v rokah, vendar je s slabšim nastopom v Vikersundu, ko je bil sele 14., po točkah zaostal za obema tekmečema. Sedaj jih ima 787.

Rezultati: 1. Goldberger (Avt) 358.1 (174.0, 176.0), 2. Okabe (Jap) 344.7 (174.0, 167.0), 3. Ottesen (Nor) 336.7 (175.0, 166.0), 4. Krompolc (Ces) 336.5 (171.0, 164.0), 5. Cecon (Ita) 332.1 (165.0, 168.0), 6. Funaki (Jap) 325.0 (167.0, 173.0), 7. Laitinen (Fin) 320.8 (170.0, 159.0), 8. Bredesen (Nor) 318.9 (156.0), 9. Suchacek (Ces) 310.5 (168.0, 162.0), 10. Nikkola (Fin) 302.0 (153.0, 162.0), 11. Jusilainen (Fin) 298.5 (160.0, 155.0), 12. Sakala (Ces) 298.2 (157.0, 154.0), 13. Duffner (Nem) 296.2 (159.0, 157.0), 14. Ahonen (Fin) 291.7 (146.0, 155.0), 15. Nishikata (Jap) 288.7 (140.0, 161.0), 16. Kladnik 288.4 (145.0, 162.0), 17. Franc 288.0 (151.0, 179.0), 27. Gostiša 260.1 (146.0, 137.0), 30. Jekovec (Slo) 256.9 (136.0, 141.0), 48. Meglič (vsi Slo) (118.0); **vrstni red v svetovnem pokalu po 19 preizkušnjah:** 1. Goldberger (Avt) 1371 točk, 2. Cecon (Ita) 795, 3. Funaki (Jap) 793, 4. Ahonen (Fin) 787, 5. Okabe (Jap) 712, 6. Weissflog (Nem) 623, 7. Soininen 606, 8. Nikkola 522, 9. Laitinen 502, 10. Nieminen (vsi Fin) 449, 11. Dessum (Fra) 443, 12. Ottesen (Nor) 409, 13. Schwarzenberger (Avt) 394, 14. Jean-Prost (Fra) 385, 15. Bredesen (Nor) 327, 19. Petek 215, 27. Franc 130, 30. Meglič 104, 42. Jekovec 55, 70. Kladnik 15, 86. Gostiša 11, 95. Zupancic (vsi Slo) 1.

ALPSKO SMUČANJE

Polemike zaradi prekinitve veleslaloma v Furanu

FURANO - Zaradi premočnega vetra in snežnih padavin so moski veleslalom za svetovni pokal v Furanu prekinili po startu 23. tekmovalca Johana Wallnerja. Tekmo bodo ponovili v noči na ponedeljek po našem času, čeprav vremenske napovedi ne nobetajo ničesar dobrega. Pred prekinitvijo je bil v vodstvu Jure Kosir s stotinko sekunde prednosti pred Norvežanom Aamodtom, favorit za zmago, Italijan Alberto Tomba, pa je bil sele sesti za zaostankom 81 stotink sekunde. Tomba je v ciljni ravnini izjavil, da razmere na progi niso omogočale regu-

larnega poteka tekme, z njim so soglasali tudi Svicarji, sklep tekmovalne komisije, da tekmo prekine, pa je vzbudil precej nejevolje v slovenskem in norveškem taboru.

Start prve vožnje so sprva zaradi megle in sneženja prestavili na 11. uro, kasneje pa na 11.30. Veter je pihal tekmovalcem v prsa s hitrostjo do 50 km na uro, vendar v sunkih, zato razmere na progi naj ne bi bile za vse enake. Po mnenju nekaterih udeležencev bi bili morali organizatorji namesto veleslaloma prirediti slalom, ki je bil na sporedu danes ponoči po našem času.

NOVICE

Derbi kola v italijanski nogometni A ligi v Rimu

RIM - Po današnjem kolu v italijanski nogometni A ligi bo morda Juventus imel se večjo prednost na vrhu lestvice. Turinsko mostvo je namreč na današnjem srečanju z Napolijem nesporen favorit, medtem ko bo drugovršena Parma gostovala pri Cagliariu, ki je ze poskrbel za presenečenje proti ekipam iz zgornjega doma.

Sicer pa bo derbi 20. kola v Rimu, kjer bo Lazio gostil Milan. Obe ekipi iščeta rehabilitacijo, saj sta doslej bridko razočarali svoje navijače. Zmaga pa bi seveda bila najboljši lek za obe mostvi tako za brzdaje svojih upravičeno zahtevnih navijačev kot za samo vzdušje v ekipi.

Dokaj zanimivo bo tudi v Foggii, kjer bo domače mostvo, ki letos ni povsem izpolnilo pričakovanih navijačev, gostilo Sampdoria, ki verjetno se ni dokončno opustila ambicij, da bi posegla v sam boj za državni naslov. Z 11 točkami zaostanka pa bo njena naloga izredno težka. Zato si tudi spodrseljave ne sme privoščiti.

Danasnje kolo pa bo zelo zanimivo tudi za ekipe, ki se borijo proti izpadu. Genoa bo gostila Romo. Cremonese (Florjancic bo spet sedel na rezervni klopi) bo skusal doma presenetiti Fiorentino. Prepotrebne točke za obstanek v ligi pa lovita se Padova proti Torinu in Reggiana proti Bariju.

Dva svetovna rekorda

GELSENKIRCHEN (Reuter) - Nemec Mark Warnecke in Avstralka Angela Kennedy sta na zadnjem plavalnem mitingu za svetovni pokal dosegla svetovna rekorda v 25-metrskih bazenih. Warnecke je v disciplini 50 metrov kravl s časom 27:00 za 15 stotink popravil prejšnji rekord, ki ga je imel Rus Dimitrij Volkov. Angela Kennedy je rekord dosegla na 100 metrov delfin. S časom 58:77 je za 14 stotink sekunde popravila 14 let star rekord Američanke Mary Meagher.

Kerseejeva in Foster najboljša

CLEVELAND (STA/AP) - Jackie Joyner Kersee je na mednarodnem atletskem mitingu v Clevelandu 60 metrov z ovirami pretekla v času 7.93, 36-letni Greg Foster, ki se je letos po dvehletnem premoru znova vrnil na tekmovališča, pa je v isti disciplini zmagal s časom 7.57. To sta bila najboljša rezultata mitinga. Nastopil je tudi Marocan Said Aouita, ki je v teku na eno miljo s časom 4:07.24 zasedel peto mesto. Zmagovalci: moski - 60 m ovire: Greg Foster 7.57; 60 m: Henry Neal (ZDA) 6.56; 400 m: Butch Reynolds (ZDA) 48.45; 800 m: George Kersh (ZDA) 1:51.09; milja: Marcus O'Sullivan (Irs) 3:59.09; 3.000 m: Khalid Kairouani (Mar) 8:03.09; daljava: Joe Greene (ZDA) 8.16; višina: Peter Malesev (Bol) 2.28; palica: Pat Manson (ZDA) 5.65; troskok: Kenny Harrison (ZDA) 16.86; kroglja: Kevin Toth (ZDA) 21.17; zenske - 60 m ovire: Jackie Joyner Kersee (ZDA) 7.93; 60 m: Gwen Torrence (ZDA) 7.13; 400 m: Natasha Kaiser Brown (ZDA) 54.92; 800 m: Maria Mutola (Moz) 2:02.17.

De Souza skočil 840 cm

SAO PAULO (STA/AFP) - Brazilc Douglas De Souza je na atletskem mitingu v Sao Paulu postavil rekord Južne Amerike v skoku in daljavo s preskočenimi 840 cm. Dosedanji kontinentalni rekord je daljnega leta 1976 postavil njegov rojak Joao Carlos de Oliveira, ki je v Rietiju (Italija) skočil 836 cm.

V Memphisu izpadel Chang

MEMPHIS (STA/AP) - Drugi nosilec teniskega turnirja v Memphisu z nagradnim skladom 683.000 dolarjev American Michael Chang je izpadel v četrtfinalu. Premagal ga je rojak Jonathan Strak s 4:6, 6:3, 6:4.

Tretji nosilec American Todd Martin je premagal Kanadčana Grega Rusedskega s 6:7 (8:10), 7:5, 6:4. Prvi nosilec American Pete Sampras je bil boljši od Sveda Thomasa Enqvista s 7:5, 3:6, 6:3 in bo v polfinalu igral proti Martinu. Nizozemec Paul Haarhuis je ugnal Francoza Arnauda Boetscha s 6:2, 6:3. Rezultati - četfinale: Todd Martin (ZDA/3) - Greg Rusedski (Kanada) 6:7 (8:10), 7:5, 6:4; Jonathan Stark (ZDA) - Michael Chang (ZDA/2) 4:6, 6:3, 6:4; Pete Sampras (ZDA/1) - Thomas Enqvist (Svedska/10) 7:5, 3:6, 6:3; Paul Haarhuis (Nizozemska/11) - Arnaud Boetsch (Francija/13) 6:2, 6:3.

Oba naslova odšla v Francijo

LA CLUSAZ (STA/AFP) - Na svetovnem prvenstvu v akrobatskem smučanju sta oba naslova na grbinah ostala v Franciji. Pri moskih je slavil prvi favorit Edgar Grospron, pred Kanadčanom Jean Luc Brassardom in Rusom Sergejem Suplecovom. Med ženskami je zmagala Candice Gilg, na drugo mesto se je uvrstila rojakinja Raphaëlle Monod, na tretjeja pa Nemka Tatjana Mittermayer.

V Parizu finale Graf - Pierce

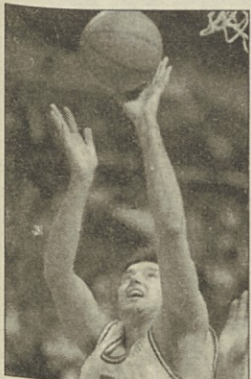
PARIZ (STA/AFP) - Prva nosilka Nemka Steffi Graf se je uvrstila v finale teniskega turnirja v Parizu z nagradnim skladom 460.000 dolarjev. V prvem polfinalu je brez težav s 6:3 in 6:2 premagala tretjo nosilko Cehinjo Jano Novotno. V finalu se bo tako pomerila s Francozinjo Mary Pierce, ki je v drugem polfinalu premagala Hrvatico Ivo Majoli s 6:3, 6:4.

Zmagi Anglije in Škotske

LONDON - Rezultati včerajšnjih tekem turnirja Petih narodov v rugbyju. Wales - Anglija 9:23 (3:10), Francija - Škotska: 21:23 (5:13). Vrstni red: 1. Anglija 6 točk, 2. Škotska 4; 3. Francija 2; 4. Irska in Wales 0.

NBA / DOSLEJ NAJBOLJŠA TEKMA HRVAŠKEGA ASA

Toni Kukoć izreden: 33 točk (met 13:15)

CHICAGO - Hrvatski kosar Toni Kukoć (na sliki AP) je proti mostvu Detroit Pistons odigral svojo doslej najboljšo tekmo in zabeležil tudi osebni

rekord v točkah, odkar igra v NBA. Krilo »Bullsov« je doseglo 33 točk z izrednim učinkom pri metu iz igre (kar 13:15). Kukoć je imel se 12 skokov in celo 11 ukradenih zgog ter tako se enkrat potrdil, da je izreden igralec.

RADJA 22: V Los Angelesu so Clippersi po dveh podaljskih premagali Celticse, Dino Radja pa je bil ponovno med najboljšimi na igrišču in dosegel 22 točk. PODVIG: Phoenix je pred dnevi prehitel Orlando Magic na skupni lestvici, Sunse pa je takoj zajela trgovlavi-

ca in so kar doma zgubili z nizkovrščenimi (in močno okrnjenimi) Warriorsi. V zameno je s 46 točkami razlike Orlando pregazil Sixerse (O'Neal in Hardaway 61 točk skupaj), vroe pa je bilo v Portlandu, kjer so Blazersi zaustavili ambiciozni Seattle. V Washingtonu so prvaki Houston Rockets zmagali brez težav, izkazal pa se je bivši letošnji član tržaskega Illya, Pete Chilcutt, ki je pred meseci skrivaj »zbežal« iz Trsta in se vrnil v NBA. IZIDI - petek: Phoenix - Golden State 128:139* (Barkley 38, Perry 24; Sprewell 33, T.Hardaway 30, Gatling 26), New York - Miami 100:91 (H.Davis 21, Anthony 19; Owens 26), Orlando - Philadelphia 129:83 (A.Hardaway 31, O'Neal 30), Washington - Houston 92:109 (Webber 20; Olajuwon 30, Chilcutt 18 točk in 14 skokov), Chicago - Detroit 117:102 (Kukoć 33, Pippen 13; A.Houston 33), Portland - Seattle 114:109 (J.Robinson 26, B.Williams 24, Strickland 21; Kemp 30), Clippers - Boston 127:121** (Sealy 28, Vaught 25; Montross 28, Radja 22), Minnesota - Indiana 78:110 (Smits 24), Dallas - Atlanta 90:110. (Vanja Jogan)

KOŠARKA / SINOČI V C1 LIGI

Jadranovci spet ujeli »staro« formo in zmagali

V gosteh so premagali Sacile - Vitez odličen (36 točk)

Birex Sacile - Jadran TKB 65:80 (28:33)

BIREX: Dotta 3, Franceschin 10 (3:3), Verziagi n.v., Clemente 2 (2:2), Stefani 14 (5:6), Davanzo 3 (1:2), Guarnieri 2, Zanetti 6 (2:2), Ianni 16 (1:3), Ricci 9 (1:2), trener Mauro.

PM 15:20. SON: 31. PON: Franceschin (34), Dotta (34), Zanetti (36), Stefani (40).

JADRAN: Arena (0:4 za 2, - za 3, - pm), Oberdan 12 (4:6, -, 4:7), Pregarc 18 (5:11, 0:1, 8:11), Vitez 36 (12:13, -, 12:13), Samec 6 (2:4, -, 2:2), Rauber 8 (2:5, 1:4, 1:1), Hmeljak n.v., Grbec (-, -, 0:2), Klabjan n.v., Križman n.v., trener Vato-vec.

Met za 2: 25/43, met za 3: 1/5, skupno 26/48; pm 27:36. SON: 19. PON: Samec (28).

SODNIKA: Pinto in Castelfranca in Bernhard iz Trevisa.

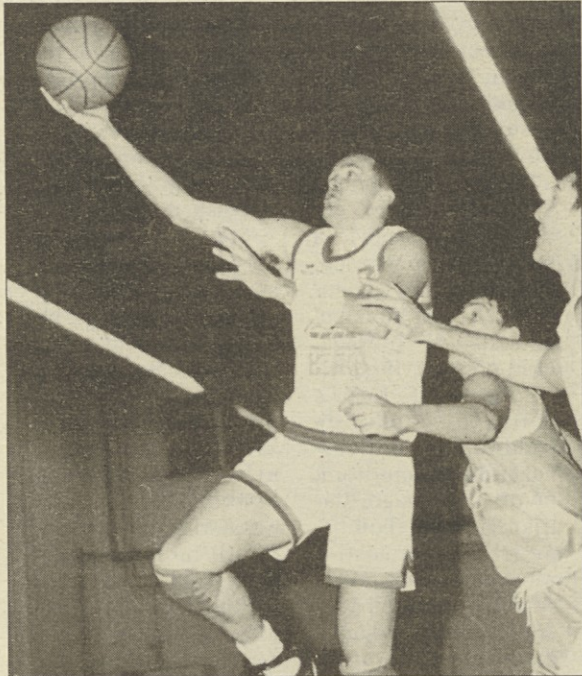
SACILE - Jadranovci so uspešno premostili tudi sinočno oviro in s to dragoceno zmago se naprej sami vodijo na lestvici. Kar pa je pred velikim sobotnim mestnim derbijem s Servolano spodbudno, pa je to, da se naši košarkarji po zadnjih dveh blelih predstavah spet vračajo v boljšo formo.

Tudi na včerajšnji tekmi je bil začetek za naše predstavnike skoraj porazen. Gostitelji so namreč takoj povedli s 7:0 in že je kazalo, da se jadranovcem tudi na tem srečanju prav nič dobrega ne obeta. Stisnili pa so zobe v obrambi in čeprav so imeli, razen Borisa Viteza in Samca, zelo slabe odsotke pri metu, so zasotane le nadoknadili in prvič povedli v 12. min. (19:18). Rahlo

vodstvo 4-6 točk so nato ohranili do konca polčasa.

V drugem delu so nasi košarkarji bolje igrali tudi v napadu, sele okoli 30. minute pa so si priigrali zanesljivejšo prednost 7 točk (58:49). Domaci igralci so postali vse bolj živčni, navijaci pa vse glasnejši in tudi predrznejši, saj je s tribun priletela zoga, ki je zadela v glavo enega od sodnikov. Jadranovci pa so ohranili mirne živce. Poleg Viteza je stopil v ospredje tudi David Pregarc, ki je samo v drugem polcasu dal 16 točk; nase mostvo je tako 5 minut pred koncem tekme povedlo s 15 točkami razlike (68:53) in tudi zanesljivo zmagalo. (Kaf)

OSTALI IZID: Latte Carso - Rovigo 83:58

David Pregarc zelo dober v drugem polcasu (Foto Kroma)

KOŠARKA / VČERAJ V C2 LIGI

Pomemben uspeh borovcev Città Fiera premočna za Dom

David Barini odločil tekmo

Bor Radenska - Intermuggia 91:88 (40:43)

BOR: Possega 2 (1:2 za 2, - za 3, - pm), Susani (0:2, 0:1, -), Percic 9 (4:5, -, 1:2), Debeljuh 27 (6:8, 3:10, 6:7), Barini 17 (6:9, 1:1, 2:2), Smotlak 28 (8:11, 2:6, 6:7), Rasman 2 (1:3, -, 0:2), Rustja 2 (1:2, -, -), Pettiroso 4 (2:5, -, -), S. Zuppin n.v., trener Sancin.

Met za 2: 29/47, met za 3: 6/18, skupno 35/65; pm 15:20. SON: 22. 3T: Debeljuh 3, Smotlak 2, Barini 1.

INTERMUGGIA: Riaviz 12 (0:2), Trimboli 14 (2:5),

Pitacco 13 (3:4), Cociancich n.v., Scigner 12 (1:2), Busani 17 (7:7), Gori 20 (3:4), Masala, Menis n.v., Gant (0:2), trener Steffé.

PM 16:26. SON: 18. PON: Pitacco (36), 3T: Riaviz 2, Pitacco, Gori 1, Scigner 1.

SODNIKA: A. in G. Vignini iz Trsta.

Po navdušujoči in zelo izenačeni tekmi je včeraj Borovo mostvo osvojilo zelo pomembno zmago nad močno ekipo iz Milja, ki jo borovci že dve leti niso premagali. Srečanje se je odločilo prav v zadnjih trenutkih, zmagoviti kos pa je dosegel David Barini dve sekundi pred koncem tekme.

Obe ekipi sta se predstavili z okrnjenima postavama. Tekma pa se ni začela najbolje za naše košarkarje, ki so po 5 minutah igre zastajali kar za 15 točk (4:19). V tem delu so gostje dosegli kar tri »bombe«. Nato pa je stopil na igrišče David Barini in tehnična se je povsem nagnila na stran borovcev, ki so z delno razliko 24:4 povedli s 27:23 (Barini je v tem delu dosegel 10 točk). Sledila je reakcija gostov, ki so nadoknadili vso razliko in ob koncu polčasa povedli za tri točke.

Tudi v drugem polcasu je bila igra izredno izenačena, kot kažejo delni izidi (52:58, 58:66, 70:68). Minuto in 30 sekund pred koncem je nase mostvo se vodilo s 4 točkami prednosti (87:83), 20 sekund pred koncem je stanje izenačil Trimboli na 88:88. Borovci pa so pametno izkoristili zadnjo akcijo: zadržali so zogo do zadnjih sekund, proti košu je prodril Smotlak, ki je podal zogo do prostega Barinija, ta pa je dosegel trojko in s tem seveda zmagoviti kos.

Veselje v Borovem taboru je bilo nepopisno. Zasluzni za zmago pa so prav vsi, se posebno pa Debeljuh, Smotlak in Barini. (VJ)

Città Fiera - Dom Agore-st 125:98 (58:47)

DOM: Kosuta 2 (0:2 met za 2, - met za 3, 2:2 pm), Corsi 29 (6:9, 5:10, 4:8), Kocjancic (0:1), Di Cecco 33 (12:19, 1:3, 6:7), Bordon 4 (2:3), Podbersig 10 (4:6, -, 2:5), Ambrosi, Jarc 16 (6:9, -, 4:6), Pecanac (0:2), trener Miani.

PON: Jarc (34), Kosuta (35), Kocjancic (38), Poskodba: Ambrosi v 18. min.

Martignacco je visoko zmagal in tudi proti domovcem dokazal, da zasluzeno zaseda prvo mesto na lestvici. Tekma sicer ni bila enosmerna, saj so »belo-rdeci« po slabem začetku (13:2 za domačine) reagirali in se enakovredno kosali do konca polčasa. V tem delu tekme so domovci povsem zadovoljili v napadu, zelo pomanjkljiva pa je bila obramba, saj so napredniki, predvsem Nobile (26 točk v prvem polcasu), s preveliko lahkoto dosegali kose.

V drugem delu pa so domovci igrali skorajda brezglavo, neorganizirano v obrambi in prehitro zaključevali napade, tako da so si domačini priigrali visoko prednost že v 5. min. (75:55) in tako zapecatili srečanje v svojo korist. Zal so nekateri domovci izkoristili to tekmo samo za dober trening meta, ne da bi posvetili večjo pozornost obrambi in organizirani igri v napadu, kar bi bilo prav gotovo bolj koristno za sam potek tekme.

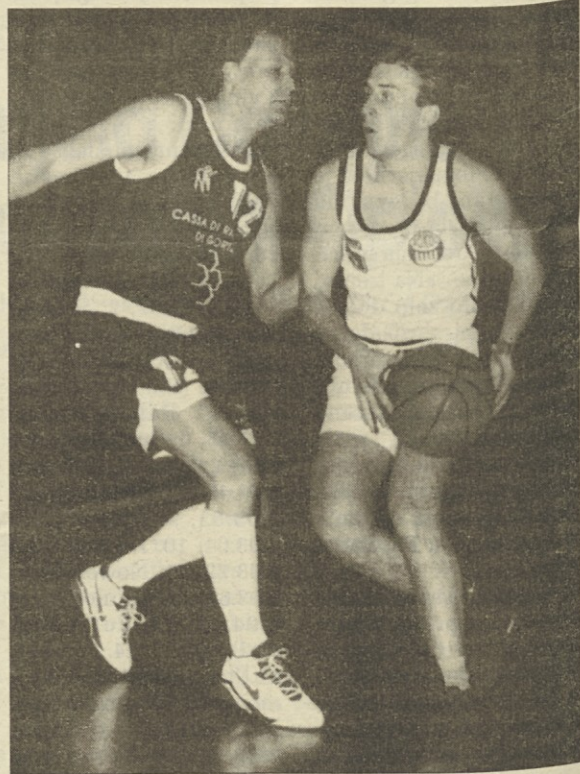
Pohvalo vsekakor zasluzi Vasja Jarc, ki iz tekme v tekmo igra vse bolje.

njihov visok položaj na lestvici ni naključen. S tremi trojkami so v 4. minuti že vodili s 17:4, vendar Sokol ni držal križem rok in je s kosi Pauline kmalu vzpostavil ravnovesje na igrišču, ki so ga gostje porusili sele v zadnjih dveh minutah, ko so pri rezultatu 28:33 dosegli nov »break« (11:1) in koncali polcas s 14 točkami prednosti.

Svoje pravo lice je Sokol pokazal v drugem delu, ko je s cvrsto obrambo in razpoloženima Damirjem Starcem (13 skokov, pet podaj, nad njim pa je Ardita storila 10 osebnih napak) in Borutom Pertotom gostom pognal strah v kosti. V 31. minuti je imela Ardita le se dve točki prednosti (53:51), v 37. minuti pa je Sokol prvič povedel z 62:61. Se 30 sekund pred koncem tekme so imeli Gorici le dve točki naskoka (69:67), končno prednost pa so dosegli s prostimi meti. Sokol si je prizadeval zaustaviti najboljšega moža Ardite, profesionalca Turela (10:20 za dve točki, 1:1 za tri), ki pa je bil v odločilnih trenutkih praktično nezgledljiv. (VJ)

PROMOCIJSKA LIGA

Polet Metra - Drago Basket 68:92 (36:41)

B. Pertot v boju z najboljšim igralcem Ardite Turelom (F. Kroma)

KOŠARKA / ITALIJANSKA A1 LIGA

Cagiva - Illycaffé in dvoboj strelcev Komazec - Burti

Včeraj je Benetton premagal rimski Teorematour

TRST - Trzaski Illycaffé bo danes v Vareseju igral proti Cagivi, ki predstavlja letošnje najugodnejše presenečenje prvenstva. Mostvo trenerja Doda Rusconija sestavljajo mladi in ambiciozni košarkarji, med katerimi je tudi Trzaskan Gianmarco Pozzocco, ki igra iz tekme v tekmo bolje in si je že prislužil mesto v prvi peterki Cagive. Najzaslužnejši za dosedanje uspehe mostva iz Vareseja pa je nedvomno hrvaski as Arijan Komazec, ki je najboljši strellec prvenstva, odlicen pa je tudi v vseh drugih elementih igre, tako da o njem pomožni trener pri trzaskem prvligašu Giulio Iellini, ki je igral tudi v Vareseju, meni, da je celo boljši od Boba Morseja. Za Komazca je verjetno to tudi največje priznanje, kajti Morse je bil gotovo eden izmed najboljših italijanskih tujcev vseh časov.

Danes si bosta v Vareseju stala nasproti dva najboljša napadalca tega prvenstva: Komazec in Burti. Verjetno pa o zmagovalcu ne bo odločala igra teh asov, temveč skupinska igra. In v tem je gotovo v prednosti mostvo iz Vareseja. Sicer pa so Trzascani proti Cagivi vselej igrali se po-

sebeno motivirani, tako v prvenstvu kot v pokalu. Bodo morda tudi danes poskrbeli za podvig?

V včerajšnjem vnaprej odigranem srečanju tega kola je Benetton v Trevisu zaslužno premagal rimsko ekipo Teorematour z 98:84 (47:46). Odlično je igral domaci center Rusconi, ki je dal 26 točk in je imel 14 skokov. Drugi najboljši strellec domače ekipe je bil Pittis z 21 točkami. Pri gostih je bil najuspešnejši American Mark Davis, ki je dosegel 29 točk.

OSTALI SINOCNJI IZID: Stefanel - Madigan 78:76 (42:38)

DANASNJI SPORED (18.30): Birex - Buckler, Panapesca - Comerson, Cagiva - Illycaffé, Filodoro - Pfizer, Metasystem - Scavolini.

VRSTNI RED: Buckler Bologna 34, Stefanel Milan, Filodoro Bologna in Scavolini Pesaro 32, Stefanel Milan, Cagiva Varese, Birex Veroan 30, Benetton Treviso in Teorematour Rim 28, Comerson Siena 20, Pfizer Reggio Calabria 18, Madigan Pistoia in Illycaffé Trst 16, Panapesca Montecatini 6, Metasystem Reggio Emilia 4.

KOLESARSTVO / KK ADRIA

Z 19. trofejo ZŠSDI se začena nova bogata sezona

V četrtek, 23. februarja, bo ob 18.30 v prostorih KK Adria predstavitev 19. mednarodne dirke »Trofeje ZŠSDI«, ki predstavlja bodisi začetek delovanja lonjskega kluba bodisi kolesarske tekmovalne sezone v nasi deželi. Tisku in gostom bodo organizatorji razkrili nekatere novosti v zvezi s progo, ki bo tehnično bolj zanimiva, predstavili pa bodo tudi prijavljene ekipe.

Dirka si je tudi letos - po sklepu mednarodna kolesarske zveze UCI avgusta lani na kongresu v Palermu, ob priliki svetovnega prvenstva na Siciliji - izborila mesto v natrpanem mednarodnem koledarju dirk. Dokaz o ugledu, ki so si ga organizatorji s trdim delom pridobili, je tudi

kakovostna udeležba tako italijanskih kot mnogih tujih ekip. Dirko lahko uvrstimo v sklop clanskih dirk, ki odpirajo italijansko sezono. Nasplošno bo sezona KK Adria tudi letos dokaj pestra. Ze 2. aprila bo na vrsti dirka za Pokal Lonjerja, 21. maja bo tradicionalni Maraton Prijateljstva ipd. Z dresom KK Adria tekmuje približno 30 tekmovalcev v različnih kategorijah, poleg tega pa se nekateri člani strokovno usposablajo na sodniškem in trenerskem področju.

Klju velikim finančnim naporom, ki jih člani KK Adria vlagajo v gradnjo novega objekta, bo torej tudi letos sezona potekala neokrnjeno. (JPC)

NAMIZNI TENIS / ŽENSKA A LIGA

Kras Adriacaravan po pričakovanju »povozil« Enigmo

Sinoči tudi uradno slovo Biserke Simonete in Monike Radović

Sinočnja tekma četrtega povratnega kroga v prvi ženski italijanski ligi med Krasom Adria Caravan in gostjimi iz Messine je trajala nekaj več kot pol ure in se je zaključila s predvidenim rezultatom 6:0 za zgonisko ekipo. Dvoboji so se igrali na dveh mizah in parni, ki so si stali nasproti, so se menjavali zelo hitro. O sami kakovosti tekme ni da bi izgubljali besed, ker je ze po posameznih izidih razvidno, da postava Enigme ne zadovoljuje kakovostne ravni prvoligasa. Kras Adria Caravan je tako zlahka spravil v zep tretji par prvenstvenih točk.

Pac pa je tekma imela posebno obeležje kot poslovilna za dve nekdanji Krasovi igralki: Biserko Simoneto in Moniko Radović. Z nekaj besedami o njunem doprinosu k uveljavitvi društva v italijanskem pa

tudi mednarodnem sportnem ringu - obe sta oblekli mladinski reprezentančni dres - je pred tekmo spregovorila predsednica Krasa prof. Sonja Milič. Društvo jima je podarilo za njun trud in uspehe tudi skromen dar. Biserka je za tem aktivno odigrala se dva dvoboja, Monika pa je bila opravičeno odsotna.

Kras Adria Caravan - Enigma Messina 6:0

Wang - Cancelliere 2:0 (21:4, 21:2); K. Milič - Pavone 2:0 (21:4, 21:8); Bersan - Saija 2:0 (21:0, 21:6); Simoneta - Pavone 2:0 (21:9, 21:2); Bersan - Cancelliere 2:0 (21:0, 21:1); Simoneta - Pavone 2:0 (21:12, 21:13)

ZENSKA B LIGA

Kras Corium - Chiadino 2:5

MOSKA B2 LIGA
Kras Activa - Quartiere 7 Padova 5:2

JJ.

MLADINSKE IGRE / SMUČARSKI TEK

Soliden nastop Mateje Bogatec na državnem finalu v Auronzu

Na državnem finalu zimskih Mladinskih iger v Auronzu je naša edina predstavica, dijakinja 2. razreda nabrežinske nižje srednje sole Gruden Mateja Bogatec tekaski preizkusnji na 4 km dosegla solidno uvrstitev na 32. mestu v konkurenci 70. tekmovalk, z eno od dveh stafet reprezentance Furlanije Julijske krajine pa je skupaj z De Santovo iz Fornija di Sopra in Tarnanovo iz Trbiža zasedla 10. mesto v konkurenci dvajsetih tekaskih trojk.

Kljub temu, da Mateja ni ponovila lanskega odličnega 5. mesta je bila s svojim nastopom se kar zadovoljna. Treba je namreč vedeti, da so letos na finalu - za razliko

od lani - smele tekmovali tudi dijakinje, ki so članice smučarske zveze in redno tekmujejo v smučarskih tekih, medtem ko se Bogateva, kot znano, ukvarja pretežno z rolkanjem.

ODBOJKA / MOŠKA C2 LIGA

Razpoložena Soča premočna za Bor

Gostitelji so z napadi prek centra in blokom onesposobili goste - Izenačen le drugi set

Soca Sobema - Bor Forttrade 3:0 (15:8, 15:10, 15:5)

Soca SOBEMA: Feri 5+9, Klede 6+4, Petejan 7+10, Lutman 8+7, Braini 0+4, Tomsic 0+2, Muscau 6+3, Mucic, I. Cotić, S. Cotić.

BOR FORTTRADE: Marega 1+2, Gombač 1+7, Stulle 1+3, Cella 1+15, Danieli 4+5, Coloni 0+0, Koren 0+3, Bresich 0+2, Del Turco 0+2, Ruttar, Taberni, Paulica.

Povratni derbi med sočani in borovci se je končal kot prvi - z zmago v prvenstvu se nepremagane goriske sesterke. Rezultat, kajpak, sploh ni presenetljiv, res pa je, da je bilo mogoče pričakovati nekoliko boljši odgovor gostov, ki pa so bili - razen v drugem setu - stalno v podrejenem položaju.

Treba je vsekakor reči, da je Soca Sobema sinoči v

Sovodnjah igrala tako kot zna, tako da plavi objektivno niti niso mogli priti do izraza. Borovcem je precej težav povzročal ze nasprotnikov servis, tako da so bili njihovi napadi precej predvidljivi. Kapetan gostov Cella, ki je stopil na igrišče v prvem setu pri rezultatu 10:4, je v prvem delu drugega seta učinkovito napadal, a le dokler Soca ni uredila bloka, ki je bil sinoči eno njenih najboljših orožij. Temu je treba dodati se zelo dobro igro centrov Lutmana, Muscaua in Brainija, ki so bili za goste hud zalogaj.

Bor Forttrade je vsekakor v drugem setu resno zaposlil domače igralce. Vse do rezultata 9:8 za Soco je bil set izjemno izenačen, nato pa so gostitelji s Kledetom na servisu dosegli tri zaporedne točke (13:8), borovci so se nato približali do rezultata 13:10, na koncu pa je bila Soca spet boljša. V tretjem setu je bila igra povsem enosmerna.

Igor Cotić (Soca Sobema): »Pričakovali smo težjo tekmo, igrali pa smo dobro. Učinkovito smo napadali preko centrov, zelo dober pa je bil tudi blok«.

Marko Marega (Bor Forttrade): »Upali smo, da bomo naredili kaj več. Dogovorili smo se, da bomo s servisom poskušali izločiti iz igre nasprotnikove centre, vendar nam to v bistvu ni uspelo. Servis smo premalo forsirali«.

Prihodnji cetrtek bo Soca Sobema v Sovodnjah (ob 20.30) odigrala zaostalo tekmo z Vivilom, s katerim deli prvo mesto na lestvici.

Volley Corno - Olympia CDR 1:3 (7:15, 10:15, 15:12, 9:15).

OSTALI IZID: Prevenire - Torriana 3:1.

ODBOJKA / IMSA KMEČKA BANKA SE TUDI IZ CHIOGGIE VRAČA PRAZNIH ROK

Polom po zelo slabi igri

Goričani so se nasprotnikom dostojno upirali le v tretjem setu

Koimpex znova ugnal Marzolo

Odbojkarji Koimpexa so v prvem povratnem kolu moške C1 lige po zelo napeti in borbeni tekmi dosegli pomembno zmago proti Marzoli iz Trenta, s katero so na lestvici delili četrto mesto.

Slogasi so zmagali po štiri setih igre. Končni rezultat: 3:1 (15:9, 6:15, 15:13, 15:12).

Marzolo so igralci trenerja Dušana Blahute premagali že v prvi tekmi v Trentu.

Chioggia - Imsa Kmečka banka 3:0 (15:2, 15:11, 17:15)

IMSA: Feri (2+6), Florenin (4+9), Visintin (4+9), Korsic (2+2), Princi (0+4), Marchesini (0+1), Stabile (1+4), Graunar (3+1), Buzzinelli (0+0), Paoletti (0+0), Populini (0+0), Cernic.

Servis (točke/napake): Chioggia 5/19 Imsa 2/11. Bloki: Chioggia 14; Imsa 4. Napake: Chioggia 11; Imsa 8. Trajanje setov: 20, 31 in 28 minut.

Goričani so tekmo

začeli res zelo slabo. Na samem začetku so si najprej po neumnem zapravili nekaj možnosti, da bi osvojili prve točke in v nadaljevanju igre so pokazali res nedostojen nivo igre. Domacini so se z Goričani poigrali kot mačka z misjo, saj se jim ni niti bilo potrebno preveliko truditi, ker se jim Goričani preprosto niso niti skušali upirati. In tako se je prvi set končal v korist Chioggie po samih 20 minutah z »miniodbojarskim« izidom 15:2.

Na začetku naslednjega seta sta si ekipi izmenjali vlogo. Goričani so takoj povedli do 9:0. Tedaj so se domacini prebudili iz globoke nezavesti, v katero so zapadli, in spet nadigrali »plavo-rdece«, saj so v nadaljevanju seta spet premagali valovce z delnim izidom 15:2. Po tako blede predstavi v prvih dveh setih, so vsi, tudi domači navijači pričakovali, da bo trener Goricanov Stera poskusil kaj spremeniti v svoji sesterki. Stera pa je se enkrat zaupal istim igralcem in sicer Feriju, Floreninu, Korsicu, Marchesiniju, Princiju in Visintinu. Ker se pa stanje na igrišču ni kdove kako izboljšalo, je Stera pri stanju 7:4 za domačine zamenjal Visintina z Graunarjem. Ravno Graunar je najprej s točko v bloku in nato z odličnim napadom spet vlil nekaj upanj valovcem, ki so si opomogli in so v končnici seta tudi vodili s 14:12 in 15:14, žal pa niso znali zaključiti seta v svojo korist. Domacini pa se niso pustili prevec

prostiti in so ob prvi priloznosti zmagali tekmo.

S tako igro bodo »plavo-rdeci« težko ostali v B2 ligi. Reši jih lahko le cudez. Največje razočaranje pa pomeni dejstvo, da igralci niti ne kažejo prevelike volje do zmage. Vsaj tako kaže.

(A & D)

OSTALI IZIDI

Carpenelli Lugo - Riviera del Brenta 3:2, Spem Faenza - Volley Mestre 0:3, Bussolengo - Cessalto 3:0, Asola Mantova - Porto Ravenna 1:3.

Derbi v Dolini Kmečki banki

ZENSKA C2 LIGA

V derbiju se je Kmečka banka Bregu oddolžila za poraz iz prvega dela. V Dolini so bile gostje v prvih dveh setih precej boljše, bolj izenačen pa je bil samo tretji set.

Breg - Kmečka banka 0:3 (5:15, 8:15, 14:16); Libertas Martignacco - Sokol Indules 3:1 (11:15, 15:9, 15:5, 15:12).

ZENSKA D LIGA

Olympia Cerimpex - SGT 3:0 (15:8, 15:3, 15:8)

ŽENSKA ODBOJKARSKA C1 LIGA / PROTI DOLU NA OPČINAH

Nesrečen poraz Koimpexa z zdesetkano postavo

Koimpex - Dolo 2:3 (14:16, 16:14, 5:15, 15:4, 12:15)

KOIMPEX: Brumat (0+0), Daniela Ciocchi (3+0), Suzana Ciocchi, Fabrizi (7+13), Gregori (7+2), Milic (0+0), Pertot (9+9), Pitoni (5+14), Vidali (11+10)

Servis (točke/napake): Koimpex 18/17, Dolo 11/12.

Slogasice so proti Dolu izgubile nepremagljivost domačega igrišča. Tekma se je sploh rodila pod nesrečno zvezdo. Bolezen je že med tednom zdesetkala vrste Koimpexa, ki je tako slabše treniral, za nameček pa sta bili na tekmi odsotni se Alenka Sosić in Erika Skerk. Poleg tega gre dodati se izredno slab dan prvega sodnika, ki je s svojimi dvomljivimi odločitvami večkrat spravljal ob živce tako igralko kot trenerje, ki so si prislužili »nekaj rumenih kartonov«.

Dolo, ki običajno v gosteh igra slabo, se je prav tokrat »izneveril« tej tradiciji. Njegove igralko sta odlikovala dobra obramba in zelo

oster napad s krilnih pozicij, ki je povzročal velike težave Sloginemu bloku. Slogasice so kljub porazu opravile pozitiven nastop. Uspešno so napadale in ostro servirale. »Igralke so resnično dale vse od sebe. Upoštovati moramo odsotnost dveh standardnih igralk in sploh pogoje, v katerih se je ekipa med tednom pripravljala. Daniela Ciocchi je na primer se večraj imela vročino, danes pa je že morala kot glavna podajateljica voditi svojo sesterko skozi vseh pet setov. Kljub vsemu smo bili na pragu zmage in to proti ekipi, ki spada v vrh lestvice,« je po tekmi izjavil Koimpexov trener Branko Sain.

Zmaga se je naši ekipi res izmuznila le za las. Prva seta sta bila povsem izenačena, v tretjem je Koimpex odpovedal na vsej crti, vendar so v četrtem naše igralko odločno reagirale in povsem nadgrale svoje nasprotnice. Cela serija zaporednih uspešnih blokov je povsem strla Dolovo napadalno

vrsto in Koimpex si je takoj priigral visoko prednost 11:2 in s tem tudi v bistvu že zaključil set. O zmagovalcu v »tie breaku« so odločale nianse, kot prica tudi končni izid, sreča pa se je žal nasmešnila Dolu, ki je tako dohitel Koimpex na lestvici. (Inka)

Lep podvig borovk

Igralke Bora Mercantile so se po sinočnji pomembni zmagi v Huminu spet vključile v boj za napredovanje. Gemono, ki je bila pred to tekmo sama na drugem mestu začasne lestvice, so premagale z 2:3 (15:13, 4:15, 10:15, 15:12, 5:15). Ostali izid: Oma Adria Food - Cus Udine 2:3, Heraclia - Godigese 3:1.

NOVICE

Francosko slavje A. Grašič na 6. mestu

ANTERSELVA - Zmagovalec lanskega svetovnega pokala, Francoz Patrice Bailly-Salins, je kljub napaki v zadnji seriji streljanja osvojil zlato kolajno v biatlonu na razdalji 10 km. Francosko slavje je z zmago na 7, 5 km dopolnila se Anne Briand.

Zenske, 7, 5 km: 1. Anne Briand (Fra) 24:00.6 (1 napaka); 2. Uschi Disl (Nem) + 5.3 (0); 3. Corinne Niogret (Fra) + 6.4 (2) 4); 6) Andreja Grašič (Slo) + 34.1 (2); 7. Nathalie Santer (Ita) + 36.9. **Moški, 10 km:** 1. Patrice Bailly-Salins (Fra) 29:23.8 (1 napaka); 2. Pavel Mouslimov (Rus) + 1.9 (0); 3. Ricco Gross (Nem) + 5.2 (0); 5. Patrick Favre (Ita) + 17.9 (1); 23. Lekan (Slo) 30:55.5 (2); 61. M. Poklukar (Slo) 33:01.9 (5); J. Poklukar (Slo) 33:06.9 (5); T. Globočnik (Slo) 33:09, 4 (4).

Finale Becker - Kafelnikov

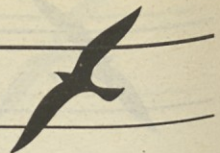
MILAN - V finalu teniskega turnirja v Milanu se bosta pomerila Boris Becker in Jevgenij Kafelnikov. Nemec je s 7:6 (7:3), 6:7 (3:7), 6:2 premagal Ceha Petra Kordo, Rus Kafelnikov pa Ivanisevič (Hrv) s 7:5, 6:7 (4:7), 6:4).

Sisley zmagal v Modeni

V 17. kolu italijanske odbojarske A1 lige se je Sisley iz Trevisa Daytoni Las v Modeni krepko oddolžil za poraz v finalu italijanskega pokala in zmagal s 3:0 (15:12, 15:13, 15:8). Fochi - Gabeca 3:1 (15:10, 12:15, 15:9, 15:9). Danes: Cariparma - Alpitur (Tele+2); Ignis - Gioia del Colle; Edilcuoghi - Tally; Wuber - Banca Sassari.

Ancona - Venezia 1:0

ANCONA - V vnaprej igrani tekmi nogometne B lige je Ancona sinoči proti Veneziji dosegla že sedmo zmago na domačih tleh.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: V vzdušju splošne lenobe ne boste pripravljeni niti migniti s prstom. Celo jesti se vam ne bo dalo. Pravilno, saj tudi vaš zelo-dec občasno potrebuje svoje počitnice.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Nekdo vas bo s svojo sproščenostjo pripravil do prav zaupnega pogovora. Se sami boste presenečeni nad skrivnostmi, ki ste jih do zdaj raje hranili v svojih globinah.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Postalo vam bo jasno, da ste v preveliki delovni vneni precej zamenjali svoje najbližje. Prav danes se vam bo pokazala lepa priložnost, da nadoknadite zamujeno.

RAK 22. 6. - 22. 7.: V navalu kritičnosti se boste lotili tudi svojega partnerja. Zadržati boste pri tem odkrili, da vam je vse se veliko bolj, kot ste se tega doslej zavedali. Resnica je res zlata.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Prav nič ne bo zajelo vaše pozornosti. Ostajali boste ravnodušni do vseh vprašanj. To vas bo sprva sicer presenečalo, vendar vam bo kmalu jasno, da je tako včasih se najboljše.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Začeli boste pogrešati toplino človeškega dotika, zato se boste poskušali čim bolj približati svojemu življenjskemu sopotniku. Ta se vam bo rade volje odprl do dna.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Pestila vas bo osamljenost, zato se boste zatekli k dobremu prijatelju. A glej, ta bo se bolj osamljen. Ravno prav, skupaj bosta namreč zlahka prebrodila ta vrtnec.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Vas optimizem bo končno dobil prave temelje, ki bodo kljubovali se tako silnemu neurju. Spoznali boste namreč osebo, ob kateri se ne boste bali niti samega hudica.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Morali se boste brzdati, saj je vaše vtikanje v tuje zadeve doseglo kritično točko. Vsako pretiravanje škodi, zato ga je dobro pravočasno opaziti in odpraviti.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Zamisli, ki so se vam porodile pred nedavnim, se bodo okopale v luci uresnitve. Z radostjo se boste prepričali, da je združitev prijatelja s koristnim prav možna.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Partnerju boste posvetili vso svojo pozornost, kar vaju bo dvignilo celo višje, kot ste si kdajkoli upali zeleti. Vajino ljubezensko gnezdece bo postalo pravi mali raj.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Vase počutje ne bo ravno blesteče, zato si boste zaželeli zunanje opore. V svoji iskreni skromnosti boste brez težav naleteli na dobro srčnega, ki vam bo rad pomagal navzgor.

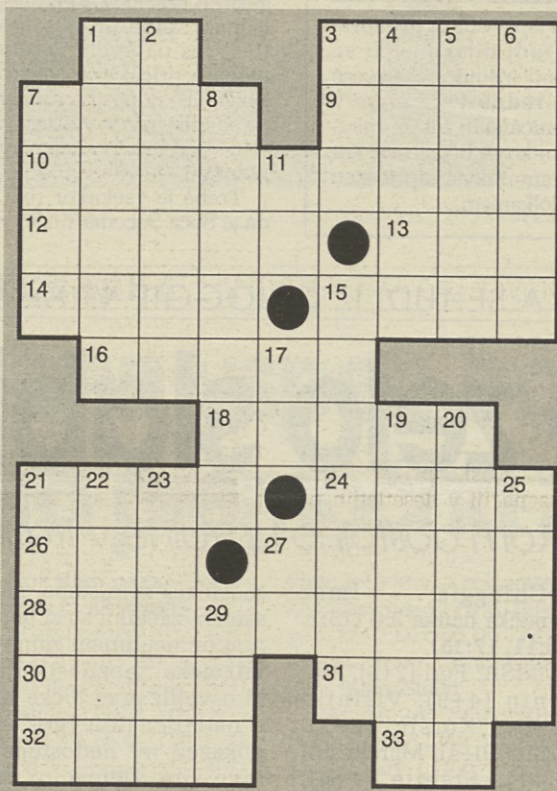
KRIŽANKA

Vodoravno:

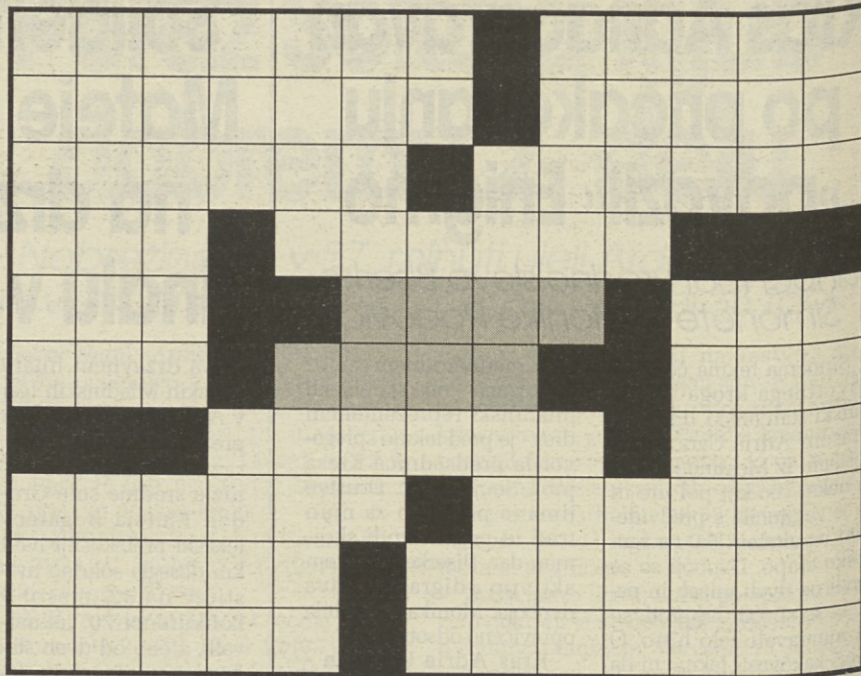
1. začetnici slovenskega književnika Koviča, 3. pritok Ilmskega jezera v Rusiji, 7. svinjska zabebrnica, 9. očka, 10. slovenska prestolnica, 12. merska enota za električni tok, 13. japonski drobiz, 14. Adamov sin po bibliji, 15. lovna priprava, 16. nekdanji Malijski predsednik (Modibo), 18. jed iz mletega mesa, riža in zelja, 21. zemlja, 24. oklepno vojaško vozilo, 26. originalno ime otoka grške mitološke carovnice Kirke, 27. ime ameriške filmske igralka Kozlowski, 28. plavalni slog, 30. pripadnik nekdanje ruske stranke SR, 31. ime holandskega slikarja van der Nera, 32. jezero v Etiopiji, 33. začetnici ceskega violonista in skladatelja Stamica.

Navpično:

1. srbski sir iz osoljene smetane, 2. nameščenec v igralnici, ki vodi igre, 3. pomladanski mesec, 4. ptica samica, 5. igra z zogico, ki jo z loparji udarjajo čez mrežo, 6. sredozemska rastlina; tudi okras na korintskem kapitelu, 7. vrsta starinskega cilindra, 8. oblikovalec predmetov iz zlahtne ebenovine, 11. kratica za ljudsko republiko, 15. posamezna igra pri sahu, 17. kemijski znak za tantal, 19. slovenski karikaturnist (Marjan), 20. ime švedskega slikarja Zorna, 21. um, 22. mesto ob Labi blizu Dresdenu v Nemčiji, 23. atlasasta polsvilena tkanina, 25. starejši izraz za katejo, 27. enaki crki, 29. del dneva.

Vodoravno: KK, Msta, kare, atek, Ljubljana, amper, metulček, eser, Aert, Tana, KS
Navpično: Kajn, past, Keita, samra, prst, tank, Ala, Linda, RSTTEV

Kombinacijska križanka s števili

Spodnja števila je treba s pravilnim kombiniranjem razvrstiti v lik tako, da boste na označenih poljih dobili števili, sestavljeni iz samih enakih števk.

80258809	376276	80669	6560	423
21887673	364660	71236	1513	377
9712670	266667	54599	658	321
8711601	264869	35001	617	321
5326789	260602	26126	616	275
3333003	257170	23678	614	206
700171	254570	7881	460	106
654654	210170	7839	442	93
582334	182403	7602	425	91

RESTITEV Vodoravno: 5326789, 26126, 8711601, 35001, 260602, 266667, 321, 9712670, 54599, 3333003

VESELA NEDEL'A NA MMTV

Oddaja »Vesela nedel'a« je na sporedu vsako nedeljo od 15.00 do 18.00 na MMTV, Krimkanal 62. Ponovitev je na sporedu ob torkih.

13 NAJ NAJ

- 2wo Third3 / I want to be alone
- Aswad / You're no good
- The real McCoy / Run away
- The Human League / Tell me when
- Mark Oh / Tears don't lie
- Deule / Call it love
- Domingo, Carreras, Pavarotti / My way
- Loveland / I need somebody
- East 17 / Stay another day
- Ini Kamoze / Her comes the hotstepper
- Nicki French / Total eclipse of the hart
- M People / Open your heart
- Jimmy Somerville / Heartbeat

Vsako nedeljo z vami Pioneer Slovenija, generalni zastopnik za videolaserne sisteme in karaoke v Sloveniji. Izposojamo in prodajamo videolaserne plošče: filmov, glasbe... 5 najbolj gledanih videolaserških plošč: Time Cop, The Mask, Clear and present danger, True lies, Baby's day out. Vabimo vas da se prepricate v fantastično kvaliteto zvoka in slike: (061) 327 762, Pioneer Boudy d.o.o., Linhartova 7.

Vesela nedel'a na MMTV

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

SKRITA ZELJA: _____

PRIJAVLJAM SE ZA KARAOKE: DA NE

Prijavnico pošljite (na dopisnici) na naslov: Pioneer Boudy d.o.o., Linhartova 7, 61000 Ljubljana

KITAJSKA

Na pekinški podzemni železnici se otepajo milijonskih množic

V enem tednu naštejejo več potnikov kot nekoč v enem letu

Na pekinški postaji podzemne železnice Dongsishitiao je v zgodnjih jutranjih urah, ko odhajajo ljudje na delo, toliko potnikov, da je moralo vodstvo omejiti prodajo vozovnic, ljudem pa prepovedati jemati s seboj preveč prtljage.

»Ko sem začel pred desetimi leti delati kot kontrolor, je bilo potnikov veliko manj,« se spominja Wang Li. »Zdaj prihaja na delo veliko ljudi iz predmestja Pekinga. Zaradi taksnega števila potnikov me ob koncu dneva večkrat bolijo roke,« je dodal.

Podzemna železnica je postala »zrtev« gospodarskega razvoja na Kitajskem, saj se v Pekingu in okolici naseljuje vedno več ljudi. Po uradnih po-

datkih se je lani po 42 kilometrov dolgi železnici, ki ima sicer le dve liniji, peljalo 530 milijonov potnikov, leta 1988 300 milijonov, leta 1984 100 milijonov in leta 1978 le 30 milijonov potnikov.

Leta 1971 se je z železnico, ki je imela takrat samo eno linijo, peljalo le dobrih 8 milijonov Kitajcev, manj kot danes v enem samem tednu. V vagonih je prostora za 180 ljudi, vendar se v najbolj prometnih urah vanj nagne tudi tristo potnikov, čeprav pripelje vlak vsake tri minute. Število potnikov se tako hitro povečuje, da je uprava ukinila prodajo mesečnih vozovnic, ki stanejo 18 juanov (2,13 ameriškega dolarja), vendar jih se vedno lahko dobi vseh dve-

sto tisoč dosežanih lastnikov. Tisti, ki slučajno najde izgubljeno mesečno vozovnico, je pravi srečez. Potniki gnečo prenašajo stoično.

»Razmere so se poslabšale v zadnjih dveh letih, ko se iz predmestja na delo v Peking vozi vedno več ljudi, vendar smo se na gnečo že kar navadili,« je povedal Liu Guomin, ki se je po službi vračal domov.

»Kaj pa naj naredimo, bolje se je manj udobno, a hitreje peljati. Na cilj pridemo prej kot z avtobusom ali kolesom,« je izjavila neka starejša žena. Čeprav narasča število potnikov, pa podzemna železnica posluje z izgubo, zato ji pekinska mestna obast vsako leto odobri subvencijo v višini dve-

stotih milijonov huanov (23,7 milijona dolarjev). Leta 1992 se je zvisala cena vozovnice za 0,5 huana (6 centov). Čeprav bi bilo potrebno novo povišanje, se vodstvo zanj ni odločilo, ker se boji protestov potnikov. Zaradi rdečih števk ni sredstev za nakup uvoženih modernih elektronskih naprav za prodajo vozovnic. Postaje imajo tudi premalo vhodov, pa se ti so ozki in zato vrste pred njimi ne presenecajo.

Pekinska podzemna železnica je začela obratovati leta 1969, vendar mnogo ljudi meni, da bi lahko veliko let prej, če ne bi Mao Zedong veliko finančno gradnjo podzemeljske železnice v severnokorejski prestolnici Pjongjang. Sedanji vo-

ditelji komunistične Koreje nočejo o tem ničesar slišati in zagotavljajo, da je bila pjongjanska podzemna železnica zgrajena z domačim denarjem. Nekateri Kitajci celo menijo, da sta bili v 60. in 70. letih zgrajeni dve liniji zato, ker naj bi bila ena namenjena le vojaškim potrebam, ker se je Mao bal spopada s tedanjo Sovjetsko zvezo.

Tehnični direktor pekinske podzemne železnice je povedal, da načrtujejo njeno posodobitev. Namesto treh naj bi imeli vagoni stiri vrata, vlaki naj bi vozili vsaki dve minuti, zato bo potrebno namestiti več novih avtomatiziranih signalnih naprav. Načrtujejo tudi nove linije - za zdaj enajst, zato naj bi bila dolžina prog pribli-

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:

RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

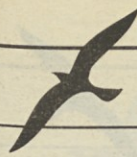
Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglašil telefon in nezni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaz Sršen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

zno 160 kilometrov; do leta 2010 načrtujejo izgradnjo 78 kilometrov. Kilometer nove proge naj bi po izračunih stal 47 milijonov dolarjev; nekaj sredstev naj bi prispevala vlada, tuji upniki, del denarja pa naj bi zbrali z obveznicami. Lani oktobra je družba za financiranje gradnje tretje proge skozi pekinsko središče izdala obveznice v višini 25 milijonov juanov (2,96 milijona dolarjev) z 14,1-odstotno

letno obrestno mero. Pod postajo Dongsishitiao je že zgrajena nova ploščad, od katere naj bi potekala linija do pekinskega letališča. Medtem ko Peking skusa rešiti težave javnega prevoza, pa veliko kitajskih mest, med njimi tudi Sanghaj in Kanton, že gradijo podzemne železnice, ki naj bi odpravile prometne zagate; te se od pekinskih prav nič ne razlikujejo.

Mark O'Neil, Reuter

ZNAMENITI PRAŽAN

Po sledih humorista Jaroslava Haška (6)

Švejkov vrstni red pivnic - Hašek se spusti tudi v politiko

V treji knjigi Svejka najdemo lep opis vrstnega reda pivnic. Svejek razlaga, kako je sprememba zraka dobra stvar. Pripoveduje o strasnickem vrtnarju Josef Kalendi, ki se je oddaljil od Strašnic, sel je na Vinohrade, kjer se je znašel v gostilni. Tu je bilo se vse v redu in prav. Potem pa je slo navzdol.

Ko je prišel do ulice Korun, je ob cerkvi svete Ljudmile začel vstopati iz lokala v lokal. Začutil je utrujenost, a ga to ni preveč skrbelo. Med prepričanjem z nekim električarjem je stavil, da bo prepotoval svet v treh tednih. Potovanje je začel v Črni pivovarni na Karlovem trgu, potem je zavil na Malo stran v pivovarno K sv. Tomašu, zatem v restavracijo Montag, v lokal Pri brabantsem kralju, nato v lokal Pri lepem videzu. Nadaljeval je v pivovarni Strahovskega samostana. Tedaj mu niti sprememba zraka ni mogla več pomagati.

Eden najlepših delov Svejka je antimilitaristični pogovor med Svejkom

in starim saperjem Vodičko, ko se ločujeta po izpustitvi iz zapora v Kíraly Hídu.

Dogovarjata se za sestanek Pri kelihu na Bojisti ob šestih zvečer po končani vojni. Vodičko, starega veterana, seveda zanima, kaksno pivo točijo v tem lokalu. Švejek mu pojasni, da velikopopovicko, Vodička pa mu odgovarja, da je mislil, da imajo smihovsko. Svejek ga potolaži, čes, da so tam tudi dekleta.

Pred veliko leti so turisti pripeljali tudi h Kelihu. Tam je bilo se vse 'cisto tako, kot je bilo v Svejkovih casih', vključno z lajno in sliko Franca Jožefa, ki so jo tistega dne, 23. julija 1914, na dan atentata na nadvojvodo Franca Ferdinanda, tako nemarno onecedile muhe.

S tem smo do neke mere izčrpali Haskovo-Svejkeve piske izkušnje v predvojni Pragi oziroma Pragi pred vpoklicem v vojsko. Omeniti pa moramo vsekakor se gostilno Pri Banzetu v Nuslih, kjer

Razglednica na furnirju krčme U Kalicha

je marsikdo dobil - batine. Tam je delovala tudi znana pivovarna.

Hašek se spusti v politiko

Druga Haskova knjiga Politčna in socialna zgodovina stranke zmerne napredka v mejah zakona nam nudi se več možnosti raziskovanja.

Današnja Praga se po tej plati ne razlikuje preveč od Haskove. Skoraj vsa piva različnih pivovarn so se danes tu, pivovarne pa delujejo z nezmanjšano močjo.

V Pragi na vsakem koraku vidimo velike spremembe. Tu je kapitalizem vdrl na velika vrata. Povsod proclja poslovnih stavb krasijo imena nemških, japonskih, francoskih in drugih evropskih podjetij. Veliko hotelov in

trgovin je v lasti francoskih, belgijskih, nemških in drugih podjetij.

Pri pivu pa gre bolj počasno. Česko pivo je kljub stagnaciji v desetletjih po vojni ostalo prestižne kakovosti. Tu pač tujim pivovarnam ne bo mesta. Le v neposredni bližini Kotve lahko turist opazi manjši ugleden angleski pub, na nekem drugem mestu pa deluje pivnica neke nemske pivovarne. Na splošno je v Pragi toliko uvoženega tujega blaga, da bi bilo že naravnost nespodobno, če bi se to dogajalo se na področju piva.

Hašek in njegovi prijatelji so leta 1904 osnovali omenjeno politično stranko (Višek je doživela z reorganizacijo pred volitvami leta 1911.).

B. Repe (Se nadaljuje)

Gibraltar, vrata v Sredozemlje (2)

Naslednje leto (711) so se muslimani skupaj z Julijanovimi vitezi, nedalet od Gibraltarja ob ustju današnje reke Salado, spopadli z dvakrat močnejšo vizigotsko vojsko. Zaradi izdajstva med vizigotskimi poveljniki so muslimani zmagali in v naslednjem letu brez večjih težav zavzeli skoraj celotni Iberski polotok.

Kraj, kjer so se izkrcali muslimanski bojovniki, je dobil ime Jebel ali Tarq - Tarikov skala, ki so ga v angleščini izgovarjali »Gibraltar«. Gibraltar ska pecina je bila od vpada muslimanov nenaseljena vse do leta 1160, ko so Mavri na položnejši atlantski strani ustanovili mestece. Po nekajkratni menjavi zavojevalcev kamnitega rta, ki je bil ključ nadzora nad Gibraltar sko ožino, je polotok dokončno padel v roke kristjanom sele leta 1462. To je bilo v času kralja Ferdinanda V. Kastilskega, ki je trideset let kasneje tudi dokončno pregnal muslimane z Iberskega polotoka. Gibraltar je v rokah Angležev od leta 1704, ko je strateško pomemben rt ob pomoči holandskega in angleškega ladjevja zavzel admiral sir George Rooke. Admiral je velikodušno dovolil preizvelim mešanom, da ostanejo pod angleško oblastjo v svojih hisah in uživajo vse privilegije, toda večina je Gi-

braltar vseeno zapustila. Spanci so skušali nove zavojevalce večkrat pregnati, toda vsi vojaški poizkusi, med katerimi je bilo najvztrajnejše stirelno obleganje v času ameriske vojne za osamosvojitve, so bili neuspešni. Med obleganji je bil uničen večji del starega mesta. V 18. stoletju so v notranjost Pecine za obrambo pred spansko-francoskimi cetami začeli kopati predore, iz katerih so lahko obstreljevali nasprotnikove cete v najbližjih vojaških rovih.

Ko so Pecino zavzeli Angleži, je tod ostalo le nekaj geneveskih družin in Spancev. Kasneje se je poleg angleške garnizije naselilo tudi precej družin iz Genove, malteskih, portugalskih, zidovskih, indijskih in španskih trgovcev ter arabskih družin z bližnje maroške obale.

Gibraltar je postajal z odprtjem Suškega prekopa leta 1869 čedalje bolj pomemben. Naravna trdnjava je Angležem omogočala nadzorovan in varen vstop v Sredozemsko morje ter nadaljevanje dolge poti proti Indiji.

Danes se na vrhu skalnega grebena spirijo vsakovrstne antene in radarji. To zgovorno prica o tehnični opremljenosti pred radovednimi očmi skrita v notranjosti Pecine.

(Se nadaljuje)

Brez značilnih »angleških« nadstropnih avtobusov tudi v Gibraltarju ne gre

M O J S T R I D E T E K T I V I

Georges
Simenon

Maigretova pipa (12)

„Zdaj naravnost, voznik,“ mu je Mathildin glas pretrgal misel, „dokler ne pridemo do reke. Tam je most, ampak prej morate zaviti na levo. Previdno, cesta ni široka!“

„Priznajte vendar, mala moja, da vam je vaš Joseph govoril, da se bodo njegove razmere mogoče, celo verjetno, spremenile!“

Pozneje bo mogoče postala enako trda kot mama Leroy. Mar ni bila tudi ta svojčas prikupna in cedna mlada deklica?

„Bil je ambiciozen.“

„Ne govorim o prihodnosti, o sedanjosti govorim.“

„Hotel je biti kaj drugega, ne frizer.“

„In računaj, s tem, da bo prišel do denarja, kajne?“

Trpela je peklenske muke. Tako se je bala, da bo izdala svojega Josepha!

Avto je počasi vozil po slabi cesti ob Marni, na levi so videli nekaj revnih his in le poredko kako vilo. Tu pa tam luc in lajajoc pes. Potem, pri-

blizno kilometer od mostu, so se kolela nenadoma vdrla, taksi se je ustavil, in voznik je rekel: „Ne morem več naprej.“ Spet je začelo močnejše deževati. Ko so stopili iz avta, je lilo kot iz skafa, vse je bilo mokro, drselo jim je, in ko so hodili ob grmovju, so jih veje bile v obraz. Malo naprej so sli lahko samo se v gosjem redu; voznik pa je godrnjaje sčdel v avto in se pripravil na dremez.

„Smešno. Mislila sem, da je blize. Ali se ne vidite nobene hiše?“

Marna je tekla čisto blizu njih. Pod nogami so jim brizgale luze. Maigret je hodil prvi in potiskal veje v stran. Mathilde mu je bila za petami, Lucas pa je mirno kot kak novofundlandec hodil na repu.

Deklico je postalo strah.

„Saj sem vendar prepoznala most in apnenico. Saj ni mogoče, da smo zasli.“

„Je ze tako,“ je zarenal Maigret, „da se vam danes zdi pot daljša kot takrat z Josephom. ... Poglejte ... na

levi gori luc.“

„Gotovo je ta.“

„Tiho! Če se da, sploh nobenega zvoka!“

„Ali verjamete ...“

Njegov glas je nenadoma postal oster.

„Nič ne verjamem. Nikoli nič ne verjamem, gospodična.“

Počakal je, da ju je dohitel Lucas, in tiho mu je rekel:

„Z malo boš počakal tukaj. Ne gani se z mesta, razen če vaju pokličem! Sklonite se, Mathilde! Od tod je videti proclje. Ga prepoznate?“

„Da. Lahko bi prisegla.“

Ze se je med njo in silko luc vrnil Maigretov široki hrbet.

In sredi noči je vsa premočena stala na dežju ob recnem bregu poleg majhnega moskega, ki ga ni poznala in ki je sproščeno kadil cigareto za cigareto.

Shajališče sportnih ribicev

Mathilde ni pretiravala, ko je re-

kla, da je kraj neprijeten, celo strahljiv. Poleg majhne hiše z motnimi sipami za zaprtimi naoknicami je stala umazana vrtna lopa. Vrata v hišo so bila odprta, kajti sele zdaj, po nevihti, se je začel zrak hladiti.

Rumenkasta luc je svetila na umazana tla. Maigret je nenadoma stopil iz teme, se med vratnimi podboji zazdel nenaravno velik, se z roko, v kateri je držal pipo, dotaknil roba klo-buka in zamrmral:

„Dober večer, gospoda.“

Ob kovinski mizi, na kateri so stali steklenica vina in dva kozarca, sta klepetala dva moska. Eden od njiju, majhen rjavolasec v sami sraciji, je počasi in malo presenečeno dvignil glavo, vstal, si potegnil hladni pas kvisku in zamomljal:

„Dober večer ...“

Drugi mu je kazal hrbet, vendar očitno ni bil Joseph Leroy. Imel je izredno široka ramena. Nosil je obleko zelo svetlo sive barve. Bilo je nenavadno, da se sploh ni zganil, ce-

prav ga je Maigretov nenadni prihod ob tako pozni uri moral vsaj malo presenetiti; videti je bilo celo, kot bi si prizadeval, da se ne bi zdrznil. Ura na steni, ki je reklamirala emajl, je kazala deset minut cez polnoc, vendar je moralo biti pozneje. Ali je normalno, da ni moski prav nič radoveden in da se ni niti obrnil, da bi videl, kdo je prišel?

Maigret je obstal v bližini točilne mize, z obleke mu je kapljala voda in delala temne madeže na sivih tleh.

„Ali imate sobo zame, gospodar?“

Da bi pridobil na casu, je moski stopil za točilno mizo, kjer so na stenski polici stale samo dve ali tri steklenice nedolocljive vsebine, in vprašal:

„Ali vam smem kaj naliti?“

„Ce ze hocete. Vprašal sem vas, ali imate kako sobo.“

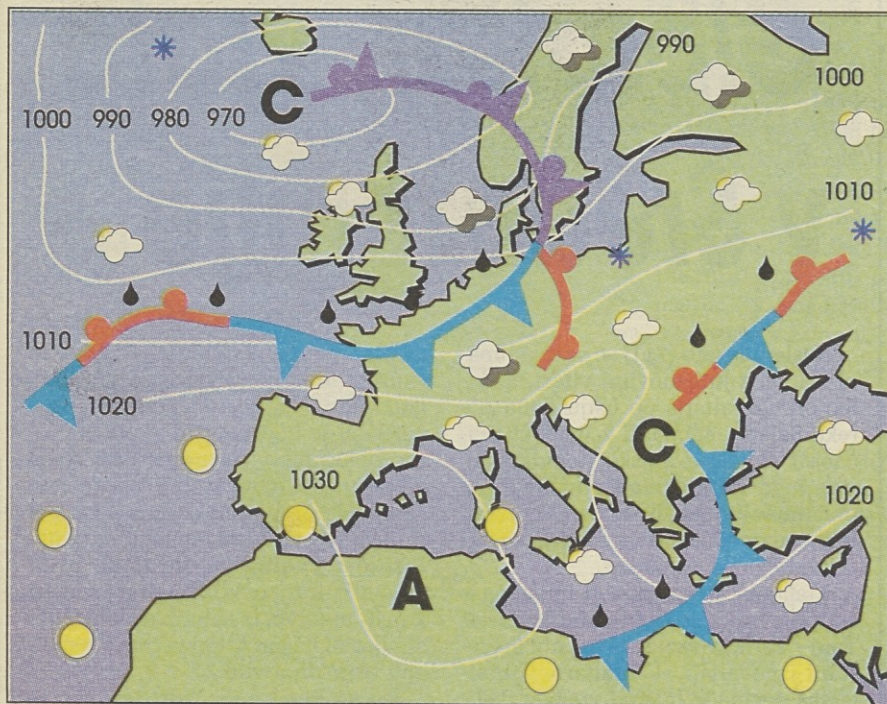
„Zal ne. Ste prisli pes?“

Tokrat Maigret ni odgovoril, ampak je rekel:

„Kozarec zganja.“ (Se nadaljuje)

EVROPA / KRATKOTRAJNO IZBOLJŠANJE

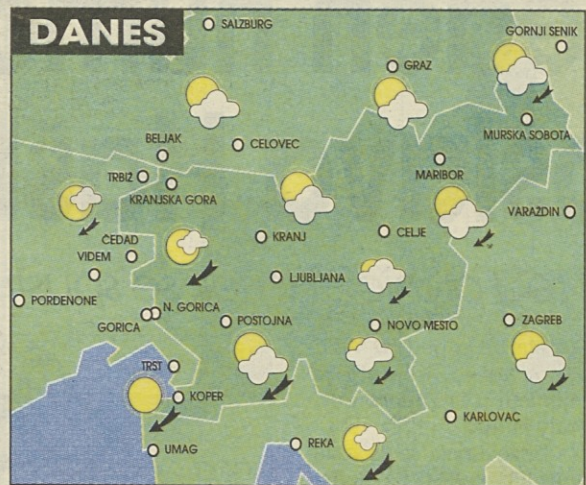
Vremenska slika: Nad zahodnim Sredozemljem, Alpami in delom srednje Evrope je nastalo območje visokega zračnega pritiska. S severozahodnimi vetrovi bo k nam spet začel pritekati toplejši in suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod

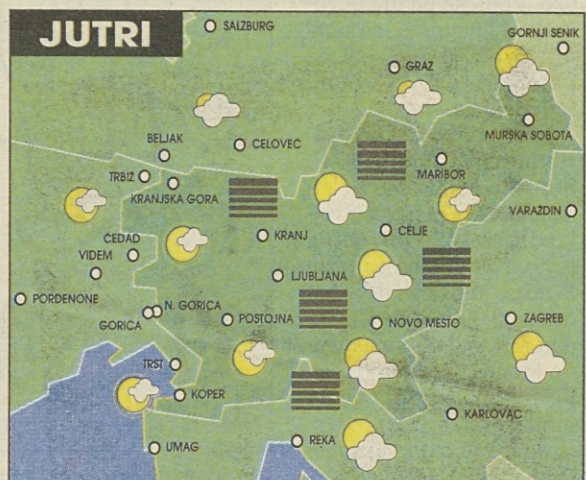
ALPE JADRAN / DEŽ, SNEG

OBLAČNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija: Danes bo delno jasno z zmerno oblačnostjo. Burja na Promorskem bo čez dan oslabela. Temperature bodo zjutraj okoli 0°C, čez dan pa od 2°C do 7°C.

Sosednje pokrajine: V sosednjih pokrajinah bo večina sončno, ob Jadranu bo pihalaburja ki bo čez dan oslabela.

V Sloveniji: V ponedeljek bo večinoma sončno in čez dan spet topleje.

Obeti: V torek bo jasno in topleje, po nizinah se bo pojavila megla ali nizka oblačnost, ki se lahko zaradi večji del dneva.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA.....	6/4
TRST.....	11/11
CELOVEC.....	0/1
BRNIK.....	6/3
MARIBOR.....	5/3
CELJE.....	6/3
NOVO MESTO.....	7/5
NOVA GORICA.....	9/11
MUR. SOBOTA.....	5/4
PORTOROŽ.....	13/13
POSTOJNA.....	6/2
ILIRSKA BISTRICA.....	7/8
KOČEVJE.....	9/-
CRNOMELJ.....	6/12
SLOV. GRADEC.....	2/0
RATEČE.....	0/1
VOGEL.....	-0/-2
KREDARICA.....	-5/-8
VIDEM.....	7/8
GRADAC.....	5/3
MONOSTER.....	4/4
ZAGREB.....	7/6
REKA.....	9/10

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 7. in ob 13. uri

HELSINKI.....	2/2
STOCKHOLM.....	0/4
MOSKVA.....	0/2
BERLIN.....	3/10
VARSAVA.....	3/8
LONDON.....	2/10
AMSTERDAM.....	5/9
BRUSELJ.....	4/9
PARIZ.....	5/11
DUNAJ.....	5/13
ZÜRICH.....	0/11
ZENEVA.....	2/10
RIM.....	11/16
MILAN.....	8/11
BEOGRAD.....	6/14
BARCELONA.....	11/18
ISTAMBUL.....	7/9
MADRID.....	5/16
LIZBONA.....	8/17
ATENE.....	11/15
BUCAREST.....	2/9
MALTA.....	11/18
PRAGA.....	3/10

BIOPROGNOZA

Vreme bo na počutje ljudi vplivalo obremenilno, zato bodo bolj utrujeni, nerazpoloženi, težje se bodo koncentrirali. Ponoči bo obtežitev ponehala, spanec bo globok.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.59 in zaslo ob 17.33. Dan bo dolg 10 ur in 34 minut. Luna bo vzšla ob 22.28 in zasla ob 8.34.

SNEŽNE RAZMERE dne 17. 2.

	cm		cm
Rogla	50 do 70	Kanin	od 45 do 145
Kope	545	Kobla	do 40
Krvavec	80	Zelenica	do 60
Vogel	120	Golte	do 40
Kranjska Gora	20	Cerkno	35
Mariborsko Pohorje	40	Velika planina	do 30
Soriška planina	50	Rakitna	-

Na vseh omenjenih smučiscih, razen na Rakitni, naprave obratujejo. Tekaske proge so urejene na Arehu, Rogli, Kopah, Soriski planini in Veliki planini. Smučarski avtobusi vozijo po ustaljenem voznem redu na Mariborsko Pohorje, iz Zrec na Roglo, do pod Vogla, na Kobla, iz Cerknega do smučarskega centra Cerkno, med gozd Martuljkom in Zelenci v Podkorenu.

PLIMOVANJE

Danes: ob 5.45 najnižje -35 cm, ob 11.33 najvišje 28 cm, ob 17.32 najnižje -39 cm.

Jutri: ob 0.04 najvišje 45 cm, ob 6.33 najnižje -31 cm, ob 12.20 najvišje 18 cm, ob 18.06 najnižje -28 cm.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Današnji otroci
so jutrišnji morilci

WASHINGTON - Cez deset let bo ZDA preplavila »morilska epidemija«, krvoločni smrtonosni virusi pa bodo otroci, ki so sedaj stari manj kot deset let. Ne gre za astrološko napoved, temveč za alarmno opozorilo, ki ga izrekel James Alan Fox, rektor pravne fakultete univerze Northwestern in eden največjih ameriških strokovnjakov v kazenskem pravu.

Do tega zaskrbljujočega zak-

ljučka je strokovnjak prišel po preučitvi statistik o ameriških otrocih starih manj kot 10 let in kulture nasilja, v kateri odrasčajo. Vseh je približno 40 milijonov, dobra polovica pa preživi cele dneve brez nikakršnega nadzorstva. Že v sedanjih generacijah mladostnikov je v zadnjih desetih letih stevilo umorov naraslo kar za štirikrat, vendar pa jo bo naslednja v tem odločno prekosila.

Pri ženskah
delujeta oba
mozganska dela
pri moških ne

Pri ženskah delujeta oba mozganska dela, pri moških pa samo eden. Tokrat so to ugotovitev na znani medicinski fakulteti univerz Yale lahko podkrepili z magnetskimi posnetki, na sliki desno so ženski mozgani, levo pa moški, prvi so se rumeno-rdeče obarvali na obeh robovih, moški pa samo na enem (AP).

Pobeg s Kube slika leta

Garro Lachinian, fotograf dnevnika Baltimore Sun, je s Pobegom s Kube osvojil prvo mesto na natečaju World Press Photo (Telefoto AP)

Iz obsedenosti do avtomobila
je skušal umoriti lastnika

MULHOUSE - Predmet pozeleja je bil avtomobil Renault 5 GT turbo, zaradi katerega je 32-letni Fernand Bernauer skoraj ubil lastnika. Francoski sodniki so razsodili, da je možak popolnoma nezrel in mu dosodili deset let ječe. Septembra 1993 se je Fernand Bernauer »zaljubil« v avtomobil, zvalil je njegovega lastnika v neko garazo v Colmarju, čes da bi zeel kupiti Renault, vendar pa ni imel ne dovolj denarja in niti ne voznškega dovoljenja. S sabo pa je imel nož, s katerim se je spravljal na nič hudega slutečega lastnika, ki ga je hujšega resil mimoidoci pešec.

Dva mrtva zaradi dolarja

KINSASA - Dva zairska vojaka sta se do smrti sporekla zaradi nagrade, ki je znašala 4.000 NZ, kar v ameriških dolarjih zneso za 1 sam zeleni bankovec s številko 1. Oficir ni hotel izročiti naredniku omenjene vsote, ki so jo dajali delu protokolarnega osebja in straže v Palaci narodov (sedežu parlamenta). Narednik se je najprej izredno razjezil, nakar je ustrelil oficirja in nato še sebe.

Proslavljanje z balonom

SEUL - Zamisel se je porodila borznemu agentu iz Chicaga, ki se je odločil, da bo z balonom prvi preletel Pacifik od Koreje do Kalifornije. Priložnost je bila sila slovesna, saj se je Koreja pred 50 leti osamosvojila od Japonske. Steve Fosset je z balonom, ki v premeru meri 16 metrov, v višino 30, tehta pa nekaj več kot dve toni, že odletel z olimpijskega stadiona v Seulu. Namenjen je v San Francisco, kjer naj bi pristal v sredo.